

Załącznik

do Uchwały Nr 167/XXXIV/2013

Rady Miasta Podkowy Leśnej

z dnia 14 listopada 2013 r.

Strategia zrównoważonego rozwoju miasta ogrodu Podkowa Leśna na lata 2013-2025 (aktualizacja).

Podkowa Leśna, 14 listopada 2013 r.

Spis treści:

I.	Wprowadzenie	4
I.1.	Opis procesu planowania strategicznego.....	4
I.2.	Cele i narzędzia zarządzania miastem.....	7
I.3.	Struktura dokumentu Strategii.....	8
I.4.	Struktura dokumentu „Plany Realizacyjne do Strategii”.....	9
II.	Diagnoza	11
II.1.	Położenie geograficzne i administracyjne Podkowy Leśnej	11
II.2.	Ludność	13
II.2.1.	Demografia	13
II.2.2.	Poziom zadowolenia mieszkańców z zamieszkiwania w Podkowie Leśnej.	17
II.2.3.	Kościoty i wyznania religijne	19
II.2.4.	Ośrodek dla Uchodźców na Dębaku.....	19
II.3.	Środowisko przyrodnicze.....	20
II.3.1.	Wprowadzenie.....	20
II.3.2.	Gleby	20
II.3.3.	Wody powierzchniowe.....	21
II.3.4.	Wody podziemne	21
II.3.5.	Szata roślinna	23
II.3.6.	Fauna	23
II.3.7.	Zieleń miejska	24
II.4.	Zabytki urbanistyczne i architektoniczne.	29
II.4.1.	Wprowadzenie.....	29
II.4.2.	Charakterystyka ogólna.	29
II.4.3.	Pałacik Kasyno z Parkiem.....	29
II.4.4.	Stawisko z Parkiem.....	30
II.4.5.	Kościół – Ogród pw. św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej.	30
II.5.	Turystyka, sport i rekreacja	31
II.5.1.	Wprowadzenie.....	31
II.5.2.	Szlaki piesze	31
II.5.3.	Szlaki rowerowe.....	31
II.5.4.	Informacja turystyczna	32
II.5.5.	Baza noclegowa	32

II.5.6.	Baza sportowa.....	32
II.6.	Komunikacja	33
II.6.1.	Komunikacja zewnętrzna.....	33
II.6.2.	Komunikacja wewnętrzna	33
II.6.3.	Komunikacja rowerowa i piesza.....	36
II.6.4.	Miejsca parkingowe	36
II.7.	Infrastruktura i usługi publiczne	37
II.7.1.	Sieć wodociągowa	37
II.7.2.	Sieć kanalizacyjna.....	38
II.7.3.	Ścieki deszczowe	38
II.7.4.	Sieć energetyczna.....	39
II.7.5.	Sieć telekomunikacyjna	41
II.7.6.	Sieć gazowa i zaopatrzenie w ciepło.	41
II.7.7.	Gospodarka odpadami	41
II.7.8.	Cmentarz komunalny	42
II.8.	Nieruchomości gminne	44
II.8.1.	Wprowadzenie.....	44
II.8.2.	Mienie komunalne.	44
II.8.3.	Przekształcanie prawa użytkownika wieczystego w prawo własności.....	44
II.8.4.	Nieruchomości zajęte pod drogi.	45
II.9.	Rynek pracy i działalność gospodarcza	45
II.9.1.	Wprowadzenie.....	45
II.9.2.	Struktura podmiotów gospodarczych	46
II.10.	Sfera społeczna.....	49
II.10.1.	Oświata.....	49
II.10.2.	Służba zdrowia	55
II.10.3.	Pomoc społeczna.....	55
II.10.4.	Kultura	59
II.10.5.	Organizacje i inicjatywy społeczne.....	64
II.11.	Bezpieczeństwo	67
II.11.1.	Policja	67
II.11.2.	Inne formy ochrony i bezpieczeństwa w mieście.	69
II.12.	Finanse miasta.....	69
II.12.1.	Uwarunkowania finansów miasta.....	69

II.12.2.	Dochody budżetu miasta	70
II.12.3.	Wydatki.....	74
III.	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA OGRODU PODKOWA LEŚNA.....	79
III.1.	Wizja i Misja rozwoju Miasta Ogrodu w perspektywie roku 2025	79
III.1.1.	MISJA MIASTA OGRODU PODKOWA LEŚNA	79
III.1.2.	WIZJA MIASTA OGRODU PODKOWA LEŚNA W ROKU 2025	80
III.2.	Cel naczelnny strategii.....	81
III.3.	Cele strategiczne	82
III.4.	Cele szczegółowe i zadania – w ramach celów strategicznych.....	84
III.4.1.	Cel strategiczny nr 1: Nowoczesna infrastruktura komunalna (z zastosowaniem technologii pro-ekologicznych).....	84
III.4.2.	Cel strategiczny nr 2: Ochrona środowiska naturalnego i zabytkowego charakteru Miasta Ogrodu	87
III.4.3.	Cel strategiczny nr 3: Wszechstronny rozwój społeczny mieszkańców Miasta Ogrodu. 92	
III.4.4.	Cel strategiczny nr 4: Rozwój przedsiębiorczości post-przemysłowej	99
IV.	Priorytety strategii.....	105
V.	Zarządzanie i monitoring Strategii.....	107
VI.	Harmonogram czasowy realizacji zadań Strategii.....	109
VII.	Powiązanie z innymi Strategiami.....	111
VII.1.	Gmina Brwinów	111
VII.2.	Gmina Milanówek.....	112
VII.3.	Gmina Nadarzyn	113
VII.4.	Strategia Województwa Mazowieckiego do roku 2030.	114
VII.5.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020.....	115
VII.6.	Wnioski	117
VIII.	Załączniki:.....	118
VIII.1.	Załącznik nr 1: Analiza SWOT *	119
VIII.2.	Załącznik nr 2: Wyniki priorytetyzacji zadań. Analiza rozkładu głosów uczestników spotkania 13.04 w sprawie ustalenia zadań priorytetowych w ramach Strategii.	144
VIII.3.	Spis tabel	153
VIII.4.	Spis wykresów	154

I. Wprowadzenie

I.1. Opis procesu planowania strategicznego

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ogrodu Podkowa Leśna na lata 2005-2014 została przygotowana w sposób uspołeczniony w okresie pomiędzy majem a grudniem 2004 roku, z inicjatywy Burmistrza Andrzeja Kościelnego. Ostateczny jej tekst został przyjęty uchwałą Rady Miasta nr 134/XXXII/2005 z dnia 24 lutego 2005 r. Obejmowała ona okres 10 lat. W roku 2008 strategia została zaktualizowana o dodatkowe zadanie – rozbudowę szkoły samorządowej wraz z salą sportową. Co roku Burmistrz Miasta przyjmował zarządzeniem tzw. Plany Realizacyjne do strategii opisujące plany w zakresie realizacji poszczególnych działań. Równocześnie coroczne raporty o stanie realizacji strategii były zamieszczane na stronie internetowej miasta.

Po upływie blisko 6 lat, jesienią 2010, Urząd Miasta Podkowy Leśnej dokonał podsumowania stanu wdrażania strategii. Na podstawie posiadanych informacji własnych Urzędu oraz danych ze statystyki publicznej, w przygotowanym raporcie przedstawiono analizę stanu realizacji każdego z czterech celów strategicznych poprzez analizę osiągnięcia założonych wskaźników. We wnioskach podkreślono, że stan realizacji celów strategii był generalnie adekwatny do okresu jej obowiązywania: „zadania wykonano średnio w 60% przy upływie ok. 58% czasu realizacji Strategii, co oznacza że Strategia Miasta jest prawidłowo i konsekwentnie realizowana, niezależnie od szeregu obiektywnych trudności przy realizacji niektórych działań”¹. Raport z realizacji Strategii został zamieszczony na stronie internetowej miasta, a obszerny skrót został dostarczony mieszkańcom za pośrednictwem biuletynu miejskiego.

Wyniki podsumowania realizacji Strategii w dotychczasowym okresie obowiązywania, czyli w latach 2005-2012 były prezentowane na pierwszych dwu spotkaniach w ramach aktualizacji strategii oraz służyły za podstawę do sporządzenia analizy aktualnych słabych i mocnych stron miasta, szans i zagrożeń (SWOT). Wyniki tej dyskusji stanowią zawartość części diagnostycznej poprzedzającej rozdziały na temat celów i zadań.

Wraz z początkiem nowej kadencji władz samorządowych, Burmistrz Miasta Podkowy Leśnej, p. Małgorzata Stępień-Przygoda w porozumieniu z radnymi, podjęła decyzję o rozpoczęciu procesu aktualizacji Strategii. Uznano, że istnieje konieczność dokonania przeglądu aktualności celów i zadań oraz sposobów realizacji Strategii, stanowiącej kluczowy dokument określający kierunki rozwoju miasta i sposoby rozwiązywania jego problemów. Ponadto okres obowiązywania dotychczasowej Strategii (2005-2014) zbliżał się do końca i nie obejmował już nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Poza tym część zadań została już praktycznie zrealizowana, a na ich miejsce należało przyjąć nowe.

Proces aktualizacji Strategii Miasta poprzedziło również badanie ankietowe mieszkańców miasta przeprowadzone w maju 2011 roku na reprezentatywnej grupie blisko 300 gospodarstw domowych. Wykonanie badania koordynowało Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zielone Sąsiedztwo”. Ankiety roznosili pod wylosowane adresy studenci Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, a raport podsumowujący wyniki badań przygotowała opiekun grupy - dr Doroty Mantey, socjolog i pracownik naukowy Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW. Kwestionariusz wykorzystany w badaniu został opracowany przez Związek Miast Polskich (autor

¹ Informacja o realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta – Ogrodu Podkowa Leśna w latach 2005-2010, Biuletyn Miasta Ogrodu Podkowy Leśnej nr 5/40/listopad 2010

wiodący: dr Cezary Trutkowski, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego) i stanowi część realizowanego dla samorządów projektu, którego produktem jest m.in. podręcznik zawierający niezbędne instrukcje dotyczące monitoringu usług publicznych w jednostkach samorządu terytorialnego, dostępny na stronie www.sas24.org w zakładce „Badania ankietowe mieszkańców (jakość usług jakość życia)”. Badanie przeprowadzono na prostej próbie losowej adresów. Liczebność próby określono dla akceptowanego błędu pomiaru na poziomie 5% oraz dla poziomu ufności na poziomie 95%. Ostatecznie dla Podkowy Leśnej z ogólnej liczby 1364 adresów wylosowano 300 domostw do bazy głównej. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi trendami w badaniach społecznych, do badania zastosowano podejście deliberatywne, które opiera się na założeniu, iż mieszkańcy – członkowie gospodarstwa domowego dyskutują o sprawach gminy i wymieniają się opiniami przed wypełnieniem ankiety. Ankieter wręczał ankietę głównemu członkowi gospodarstwa domowego, a następnie umawiał się na jej odbiór, najczęściej w tym samym dniu, w odstępie kilku godzin, aby umożliwić konsultację członków rodziny.

Pytania w ankiecie dotyczyły aktywności społecznej mieszkańców, poziomu zadowolenia z zamieszkiwania w gminie i ogólną ocenę warunków życia. Ponadto pytania dotyczyły oceny takich obszarów życia w gminie jak: środowisko przyrodnicze, estetyka, czystość, ocena jakości infrastruktury drogowej, ocena usług edukacyjnych, z zakresu kultury i sportu. Ankieta zawiera ponadto pytania dotyczące oceny Burmistrza i Rady Miasta, a także pracowników urzędu miasta (kompetencje oraz nastawienie do klienta). Skrót z wyników ankiety był publikowany w Biuletynie Urzędu Miasta, a pełen Raport na stronie internetowej miasta (obecnie dostępny – w zakładce „Aktualizacja strategii”) i na stronie Stowarzyszenia LGD „Zielone Sąsiedztwo”.

Oba wspomniane dokumenty (raport dot. stanu realizacji strategii oraz wyniki ankiety opinii mieszkańców) stanowiły merytoryczną podstawę do rozpoczęcia procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Ogrodu Podkowa Leśna.

Formalnie proces ten został zapoczątkowany Zarządzeniem Burmistrza Miasta w tej sprawie (nr 28/2011) z dnia 22 sierpnia 2011. Treść obecnego dokumentu kształtowała się w wyniku 13 otwartych spotkań mieszkańców moderowanych przez Adrianę Skajewską - pracownika Urzędu Miasta ds. planowania strategicznego oraz dr Tomasza Potkańskiego - wolontariusza i specjalistę ds. zarządzania strategicznego w samorządach. Obydwoje są mieszkańcami Podkowy Leśnej. Proces trwał od października 2011 roku czerwca 2012 roku. Pierwsze publiczne spotkanie odbyło się w dniu 28 października 2011, a po nim nastąpiło 12 kolejnych spotkań w odstępach 2-3 tygodniowych (7.11, 16.11, 2.12, 16.12, 3.01.2012, 13.01, 3.02, 17.02, 9.03, 23.03, 13.04 oraz 29.06). Kolejno omawiane były: prezentacja diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta przez moderatorów (2 spotkania, począwszy od 28.10), wspólna analiza SWOT (2 spotkania), dyskusja nad wizją rozwoju miasta, celem naczelnym i celami strategicznymi (1 spotkanie), dyskusja nad zadaniami do celów szczegółowych, których realizację uznano za niezbędną, aby osiągnąć te cele (łącznie 7 spotkań, w tym priorytetyzacja celów szczegółowych i zadań – w dniu 13.04), oraz ostatecznie prezentacja projektu planów realizacyjnych do Strategii – zawierającego karty poszczególnych zadań (29.06) i dyskusja nad niektórymi z nich.

W spotkaniach uczestniczyli obok Burmistrza Miasta, kierowników referatów UM i miejskich jednostek organizacyjnych (Centrum Kultury, Biblioteka i Szkoła) także radni Rady Miasta oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych i zainteresowani mieszkańcy, w tym także rodzice uczniów Zespołu Szkół Samorządowych skupieni w Radzie Rodziców i Radzie Szkoły. Wszystkie spotkania były prowadzone metodą warsztatową, z elementem prezentacji wprowadzających i dyskusji publicznej.

Proces powstawania treści przyszłej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ogrodu Podkowy Leśnej miał, zgodnie z aktualnym podejściem w tym zakresie, charakter uspołeczniony. Informacja wraz z zaproszeniem na spotkania była rozsyłana do członków Komitetu Doradczo-Monitorującego ds. Strategii Rozwoju Miasta, radnych Rady Miasta oraz wszystkich wcześniejszych uczestników spotkań, którzy choć raz wzięli udział w spotkaniach, a także była umieszczana na stronie internetowej miasta („Aktualności” oraz zakładka: „Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta”). Informacja publikowana w tym samym miejscu po spotkaniu zawierała standardowo wszystkie materiały prezentowane na spotkaniu oraz każdorazowo obszernie sprawozdanie moderatorów podsumowujące przebieg dyskusji i najważniejsze jej wątki. Ważnym elementem przekazywanych informacji była każdorazowa rejestracja zmian wprowadzanych podczas dyskusji na spotkaniach w przygotowanych dokumentach (oznaczane odrębnymi kolorem), co umożliwiała szybkie zorientowanie się w przebiegu dyskusji i zmianach dokonanych w dyskutowanych tekstach na danym spotkaniu lub między spotkaniami przez moderatorów. Informacje o przebiegu prac i zaproszenia na spotkania były także kilkakrotnie zamieszczane w Biuletynie miasta.

Bezpośrednio w spotkaniach uczestniczyło średnio między 25 a 40 osób (w ostatnim najmniej - 15).

Tak uspołeczniony proces sprawił, że uczestnicy spotkań w wyniku udziału w tej debacie obywatelskiej mogli wyrównać swoją wiedzę i wymienić się nią uzgadniając wzajemnie wspólne rozumienie faktów i opis stanu obecnego. Wspólnie budowana wiedza i osobiste zaangażowanie powoduje, że w przyszłości dyskusja nad podstawowymi dylematami rozwoju miasta nie będzie startowała z poziomu zerowego, ale – miejmy nadzieję – będzie bazować na wiedzy wytworzonej w trakcie procesu aktualizacji strategii. Można też żywić nadzieję, że angażujący się w ten proces mieszkańcy będą mieć poczucie współodpowiedzialności za rozwój miasta – czego najlepszym przykładem było podjęcie inicjatywy i przygotowanie wiosną 2012 r. Strategii Rozwoju Szkoły Samorządowej przez Radę Rodziców, Radę Szkoły i Dyrekcję ZSZ w podobnym procesie, wykorzystując inspirację i metodologię ze spotkań w sprawie strategii miasta. Istnieje prawdopodobieństwo, że w przyszłości uczestnicy procesu aktualizacji strategii – mając już wspólną wiedzę o stanie miasta i znając lepiej uwarunkowania realizacji zadań miasta – będą chętniej podejmowali inicjatywy zgodnie z przyjętą wizją i strategią i łatwiej im będzie uzgodnić wybór sposobów realizacji strategii.

Moderatorzy – wzorem doświadczeń z lat 2005-2011, zaproponowali, że Strategia Rozwoju, aby być rzeczywistym narzędziem zarządzania miastem, musi być zaopatrzona w plany realizacyjne dla wszystkich zadań inwestycyjnych oraz nie-inwestycyjnych. W efekcie zdecydowano, że obok dokumentu „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta”, przygotowany będzie odrębny dokument pn. „Plany Realizacyjne do Strategii Rozwoju Miasta”, opisujący sposób realizacji poszczególnych zadań wraz z planem finansowym i harmonogramem. Będzie on przyjęty odrębnym zarządzeniem Burmistrza Miasta lub w inny zwyczajowy sposób. Dokument „Plany Realizacyjne ...” ma charakter uzupełniający wobec Strategii i opisuje on zakładany sposób jej realizacji – w układzie z roku na rok.

W okresie lipiec-wrzesień 2012 projekt Strategii był poddany konsultacjom społecznym i w zakładce „Aktualizacja Strategii” na stronie internetowej miasta znajdują się zgłoszone uwagi i odpowiedzi. Dokument z naniesionymi zmianami został przekazany do Rady Miasta w dniu 15.10.2012 i do końca września 2013 projekt Strategii był omawiany na forum poszczególnych komisji Rady Miasta. Zaproponowane zmiany zostały naniesione na niniejszy tekst. Zgodnie z uwagami radnych w niezbędnych miejscach uaktualniono diagnozę do stanu na rok 2013. Analiza SWOT stanowiąca załącznik do Strategii została wykonana w sposób uspołeczniony w 2011 roku i jej zapisy pozostają bez zmian.

I.2. Cele i narzędzia zarządzania miastem

Rolą samorządu gminnego jest tworzenie warunków do rozwoju społeczności lokalnej, dostarczanie usług publicznych (np. edukacyjnych, pomocy społecznej, usług komunalnych, itp.) oraz wydawanie z mocy prawa decyzji administracyjnych. Świadomość znaczenia działalności samorządu terytorialnego wzrasta w Polsce z roku na rok, a poprawna realizacja tych zadań wymaga systemowego podejścia do zarządzania, w tym świadomego formułowania celów długookresowych oraz kompleksowego planowania i wdrażania działań zmierzających do realizacji przyjętych celów. Posiadanie strategii jest koniecznym warunkiem dobrego i przejrzystego zarządzania, choć nie jest warunkiem wystarczającym.

Rolą dokumentu Strategii jest wytyczanie kierunków i celów rozwoju społeczności oraz określanie sposobów dojścia do tak założonego stanu. Strategia powinna być, tak jak w Podkowie Leśnej, tworzona z udziałem przedstawicieli różnych środowisk, a przede wszystkim powinna być społecznie zaakceptowana, bowiem będzie wyznaczała kierunki wydatkowania środków publicznych na szereg lat. Strategia powinna być przyjmowana w drodze uchwały przez Radę Miasta i stanowić wytyczną dla działań Burmistrza oraz urzędu. Sposób monitorowania postępów w realizacji Strategii został odrębnie opisany w rozdziale VIII Zarządzanie i monitoring Strategii. Rada Miasta powinna dokonywać przeglądu i aktualizacji zarówno celów strategicznych jak i szczegółowych, aby mieć pewność, że są one nadal adekwatne do oczekiwań społecznych, zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej oraz do zmian i wymogów w zakresie stanu środowiska naturalnego. Chociaż za osiągnięcie celów określonych w Strategii odpowiada każdorazowo urzędujący Burmistrz miasta, to jej realizacja będzie się odbywała nie tylko siłami pracowników urzędu lecz także organizacji społecznych, pojedynczych mieszkańców i przedsiębiorców. Strategia ma integrować i wspierać szereg rozproszonych dotąd działań wielu instytucji tak, aby wspólnie osiągnąć stan określony w „Wizji rozwoju miasta za 13 lat” (patrz rozdział III Wizja i Misja rozwoju Miasta Ogrodu w perspektywie roku 2025).

Sama Strategia nie jest wystarczającym narzędziem do zarządzania miastem. Odpowiada ona tylko na pytania; „dokąd idziemy” i „którą z wielu dróg tam pójdziemy”. Na pytania szczegółowe, takie jak: „jak konkretnie tam dojdziemy, kto za to bezpośrednio odpowiada, ile to będzie kosztować, kiedy tam dojdziemy” odpowiadają Plany Realizacyjne do Strategii, zawarte w odrębnym dokumencie zatwierdzanym zarządzeniem Burmistrza lub w inny zwyczajowy sposób. Dokument ten musi dawać urzędnikom miejskim jasne wytyczne do szczegółowych działań. Musi być on elastyczny, tzn. powinien być okresowo dostosowywany do zmieniającej się sytuacji zewnętrznej, zasobów kadrowych urzędu i dostępności środków finansowych. Aktualizacja planów realizacyjnych może następować tak często, jak to jest konieczne np. drogą nowelizacji zarządzenia i przy założeniu, że każdorazowo jest to najbardziej adekwatny do sytuacji zestaw działań służących zrealizowaniu danego celu określonego w Strategii.

Z punktu widzenia nowoczesnego modelu zarządzania miastem Strategia Rozwoju Miasta jest dokumentem niezbędnym, choć jedynie ogólnie wymaganym w zapisach Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia rozwoju miasta opisuje znacznie szerzej jego stan aktualny oraz pożądany (m.in. poprzez wyznaczenie strategicznych celów rozwoju i zadań je realizujących) niż Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Plan jest bowiem przestrzennym wyrazem celów strategicznych, a jako prawo miejscowe jest źródłem norm, ograniczeń i nakazów dotyczących użytkowania przestrzeni i środowiska. Z kolei planowane w strategii miasta przedsięwzięcia dotyczą praktycznie wszystkich wymiarów funkcjonowania miasta: społecznego,

środowiskowego i gospodarczego, zaś MPZP nie dotyczy np. spraw społecznych, o ile nie mają one wymiaru przestrzennego i inwestycyjnego, bo tym MPZP nie zajmuje się.

Pomimo takiej zależności logicznej to właśnie MPZP ma historycznie mocne osadzenie w systemie prawnym, a strategia jest w sensie prawnym fakultatywnym dokumentem zarządczym, który nie ma mocy prawa miejscowego. W poprzednim okresie, gdy panowało inne niż menadżerskie podejście do zarządzania w sektorze publicznym, oraz w początkach lat 90-tych gdy tworzyły się podstawy prawne działania samorządów - część opisowa w MPZP w praktyce dostarczała jedynych informacji dotyczących kierunków rozwoju lokalnego i dzisiejsza sytuacja prawna jest pokłosiem tego tradycyjnego podejścia. W chwili obecnej MPZP jest prawnie niezbędnym, ale samodzielnie niewystarczającym dokumentem do zarządzania miastem.

Dopiero te trzy dokumenty zestawione razem (strategia, plany realizacyjne do strategii i MPZP) - obok rocznego budżetu, stanowią minimalny podstawowy zestaw dokumentów do zarządzania miastem. Żeby spełniać swoją rolę powinny być ze sobą wzajemnie zgodne i wzajemnie się uzupełniać.

I.3. Struktura dokumentu Strategii

Część merytoryczną Strategii Rozwoju Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna otwiera rozdział „Diagnoza”. Wiedza faktograficzna o stanie miasta przedstawiona przez moderatorów w trakcie pierwszych dwu spotkań i wynikająca z niej wspólnie przeprowadzona analiza SWOT (kolejne 2 spotkania) pozwoliła na sformułowanie ambitnej, ale realistycznej wizji miasta za lat 13 (w roku 2025 – w stulecie powstania miasta). Wizja miasta – to założony w strategii „punkt dojścia” w przyjętej perspektywie czasowej. Uczestnicy spotkań zdecydowali, że Cel naczelny aktualizowanej strategii pozostanie bez zmian jako: „Realizacja koncepcji Miasta-Ogrodu w XXI wieku, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju”. Takie sformułowanie ma streścić Wizję w jednym równoważniku zdania. Treść wypracowanej na spotkaniach ws. aktualizacji Strategii wizji i misji miasta została przedstawiona w kolejnym rozdziale. W pierwszej części rozdziału zapisana została misja miasta, która stanowi pewne wprowadzenie i odwołanie do historii oraz wartości, na których zbudowano naszą miejscowość. Wizja miasta opisuje z kolei pożądany stan docelowego rozwoju Podkowy Leśnej do 2025 roku (w setną rocznicę powstania). Uwagę zwraca rozbudowana forma obu części. W strategiach wielu miast i gmin ten „stan docelowy” opisywany jest skrótowo i ogólnikowo. W przypadku Podkowy Leśnej, po tak długich analizach i dyskusjach, potrafimy jako uczestnicy procesu go opisać w sposób precyzyjny – i temu dajemy wyraz na piśmie w tym rozdziale. Taki sposób opisu w pełni oddaje potrzeby i oczekiwania mieszkańców związane z docelowym (w kontekście tej Strategii) stanem rozwoju miasta.

Realizacji tej wizji i celu naczelnego podporządkowane są cele 4 strategiczne i 20 szczegółowych, przedstawione w kolejnym rozdziale. Każdemu z celów szczegółowych przyporządkowano zestaw konkretnych wskaźników na koniec 13-letniego okresu wdrażania strategii, opisanych w rozdziale VI Cele szczegółowe i zadania. Poprzez porównanie ich stanu na koniec każdego roku z efektami/wartościami docelowymi będzie można dokonywać systematycznej oceny stanu realizacji Strategii.

Osiągnięcie poszczególnych celów szczegółowych następuje poprzez realizację konkretnych zadań przedstawionych w tym samym rozdziale Strategii. Ogólny harmonogram ich realizacji wraz z podmiotem/stanowiskiem służbowym w strukturach administracji miasta odpowiedzialnym lub koordynującą jego realizację przedstawiony został w rozdziale IX Harmonogram czasowy realizacji zadań Strategii. W co najmniej w jednym przypadku zadania tego podjęta się organizacja społeczna.

Tworząc harmonogram Strategii wzięto pod uwagę przede wszystkim wyniki priorytetyzacji zadań strategicznych (przeprowadzonej na warsztacie nr 12 w dniu 13 kwietnia 2012 r.), limit wydatków na zadania inwestycyjne określone dla każdego kolejnego roku w obowiązującej Wieloletniej Prognozie Finansowej, a także możliwości organizacyjne poszczególnych referatów miasta, w tym zdolność do wykonania zadania w określonym czasie. Szczegółowy opis założeń harmonogramu finansowego oraz czasowego został opisany w Planach Realizacyjnych do Strategii Rozwoju Miasta, którego oba harmonogramy (czasowy i finansowy) są częściami. Ponadto należy mieć świadomość, że szczegółowy harmonogram realizacji zadań w kolejnych latach jest uzależniony od szeregu obiektywnych czynników, w tym finansowo-prawnych, dlatego może się on w pewnym zakresie zmieniać, zgodnie z rozwojem sytuacji zewnętrznej, co będzie miało wyraz w aktualizowanych Planach Realizacyjnych do Strategii. Deklarowaną intencją władz samorządowych - Burmistrza oraz Rady Miasta - jest takie formułowanie polityki miasta oraz takie gospodarowanie majątkiem i zasobami miasta, aby założone cele były realizowane zgodnie z przyjętym w strategii harmonogramem. Należy jednak pamiętać, że zarówno Strategia jak i Plany realizacyjne są dokumentami planistycznymi i kierunkowymi, które w sensie prawnym nie obligują do podejmowania konkretnych decyzji, ale jedynie stanowią pomoc w tym procesie.

Jeden z ostatnich rozdziałów Strategii (Rozdział nr VIII Zarządzanie i monitoring Strategii) opisuje ogólne zasady zarządzania strategią oraz sposoby monitoringu i wewnętrznej oceny stanu jej wdrażania.

Kolejny rozdział (Rozdział nr X Powiązania z innymi Strategiami) opisuje spójność lokalnych celów rozwoju miasta z celami rozwojowymi miast sąsiednich. Jest to jeden z wyznaczników powodzenia jej realizacji, bowiem tylko poprzez wspólne cele na obszarze większego terytorium (wspólnego obszaru funkcjonalnego) można uzyskać efekt synergii podjętych działań, a korzyści z nich mogą być udziałem większej liczby partnerów.

Obok dokumentu Strategii będą funkcjonować okresowo uaktualniane Plany Realizacyjne, które w sensie formalnym nie są częścią Strategii, ale są jej merytorycznym uzupełnieniem. W dużym mieście miałyby one charakter bardziej ogólny, a w tak małym jak Podkowa Leśna i wobec dużego zaangażowania uczestników spotkań i szerokiej wiedzy jaką posiadamy już o każdym z zadań – dokument ten jest znacznie bardziej szczegółowy. Ma on spełniać równoczesne dwa cele – jeden ściśle merytoryczny - przeanalizować i zaprezentować logikę oraz harmonogram działań realizacyjnych, oraz drugi - cel komunikacyjny, tj. uspołnić wiedzę pracowników Urzędu Miasta, radnych oraz aktywnych obywateli zainteresowanych sprawami publicznymi. Dzięki temu przyszłe dyskusje na forum Komisji Rady Miasta i na forum samej Rady, nie będą musiały analizować „od początku” kluczowych uwarunkowań realizacji konkretnych zadań publicznych, ale wychodząc od uzyskanej wspólnej wiedzy – będą w stanie bardziej precyzyjnie formułować propozycje oraz podejmować decyzje służące rozwiązywaniu tych problemów.

I.4. Struktura dokumentu „Plany Realizacyjne do Strategii”

Uzupelniający dokument pod nazwą „Plany Realizacyjne do Strategii Rozwoju Miasta” jest zestawieniem szczegółowych opisów jak poszczególne zadania składające się na cele szczegółowe i strategiczne mają być realizowane, w jakim okresie oraz jak ocenia się niezbędne środki finansowe.

Opisy sposobu realizacji zadań zestawione są na tzw. „kartach zadań” o jednakowej i porównywalnej strukturze oraz stałym zestawie podstawowych informacji. Karty te są ustawione wg. kolejności celów strategicznych, tj.:

Karty zadań do celu I: Nowoczesna infrastruktura komunalna.

Karty zadań do celu II: Ochrona środowiska naturalnego i zabytkowego charakteru miasta

Karty zadań do celu III: Wszechstronny rozwój społeczny mieszkańców miasta ogrodu.

Karty zadań do celu IV: Rozwój przedsiębiorczości postprzemysłowej.

Karty zadań poprzedza szczegółowa informacja o przyjętych priorytetach przy planowaniu Strategii, czyli opis wyników priorytetyzacji przeprowadzonej w ramach 12 spotkania strategicznego w dniu 13 kwietnia 2012 roku. W „Planach ... „ opisano także zasady i założenia przyjęte przy przygotowaniu harmonogramu realizacji zadań, a sam harmonogram finansowy stanowi załącznik do dokumentu.

Należy pamiętać, że Strategia oraz zadania opisane w „Planach ... „ obejmują działania nowe, dotąd niewykonywane, lub takie, które należy wykonywać w sposób nowatorski, aby osiągnąć jakościowo nowe cele. Strategia nie zajmuje się zadaniami jakie gmina powinna realizować z mocy ustaw, jako zadania obowiązkowe, a które wykonywane są obecnie prawidłowo. W takich wypadkach wchodzi to w zakres normalnego zarządzania.

II. Diagnoza

II.1. Położenie geograficzne i administracyjne Podkowy Leśnej

Miasto Ogród Podkowa Leśna znajduje się, według podziału administracyjnego, na terenie województwa mazowieckiego, w powiecie grodziskim. Wchodzi w skład pasma zachodniego Aglomeracji Warszawskiej.

Miasto jest dogodnie położone na terenach leśnych, atrakcyjnych krajobrazowo w zasięgu linii kolei dojazdowej WKD (3 przystanki) oraz drogi wojewódzkiej nr 719 – drogi wylotowej z Warszawy, na przedłużeniu Al. Jerozolimskich.

Miasto jest położone w linii prostej odległości:

- ok. 25 km od centrum Warszawy,
- ok. 7 km od centrum Pruszkowa,
- ok. 9 km od centrum Grodziska Mazowieckiego.

Powierzchnia obszaru Podkowy Leśnej wynosi 1013 ha.

Pod względem administracyjnym w skład Podkowy Leśnej wchodzi:

- Miasto-Ogród – część zabudowana (ok. 410 ha, 41% powierzchni);
- kompleks Lasu Młotchowskiego po południowo-wschodniej stronie Miasta (ok. 600 ha, 59% powierzchni).

Mapy 1 i 2. pokazują położenie Podkowy Leśnej w granicach województwa mazowieckiego i powiatu grodziskiego.

Mapa 1 Podkowa Leśna na tle województwa.

Mapa 2 Podkowa Leśna na tle powiatu.

Podkowa sąsiaduje z terenami:

- miasta i gminy Brwinów;
- miasta Milanówka;
- gminy Nadarzyn.

Pod względem przestrzennym Podkowa Leśna z gminą Brwinów tworzą spójny obszar, choć faktycznie są odrębnymi gminami. Ponadto każda z gmin administracyjnie jest położona w odrębnym powiecie, co ma zasadnicze konsekwencje dla realizacji pewnych wspólnych działań. Podkowa Leśna niejako przecina gminę Brwinów odcinając dwa jej sołectwa (Żółwin i Owczarnię) od spójnego terytorium gminy Brwinów. Z tego powodu te dwa sołectwa gminy Brwinów tworzą z Podkową spójny obszar, tak pod względem infrastrukturalnym (wspólne połączenia drogowe, komunikacyjne, częściowo wspólna infrastruktura wodna i kanalizacyjna) jak i funkcjonalnym. Mieszkańcy tych terenów w Podkowie robią zakupy, są członkami tutejszej parafii rzymsko-katolickiej (teren podkowieńskiej Parafii obejmuje także obszar Żółwina i Owczarni), korzystają z komunikacji publicznej w celu dojechania do Warszawy (kolejka WKD), a część wysyła swoje dzieci do szkół w Podkowie. Powoduje to wysoki stopień integracji mieszkańców Podkowy i tych terenów. Podkowa Leśna świadczy szereg usług na rzecz mieszkańców tych sołectw, będąc dla nich „lokalnym centrum rozwoju”.

W 2008 roku z inicjatywy Burmistrzów obu miast w porozumieniu z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami sektora przedsiębiorstw powołano Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zielone Sąsiedztwo”. Celem stowarzyszenia jest aktywizacja obu społeczności i integracja działań na obszarze obu miast. Stowarzyszenie pełni rolę lokalnej organizacji grantowej, ogłaszając konkursy o dotacje dla projektów realizowanych na obszarze Podkowy Leśnej i gminy Brwinów z Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (oś IV Leader).

Stowarzyszenie na działalność integracyjną dysponuje również środkami z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (oś IV Leader) a także aktywnie pozyskuje dotacje z innych źródeł na działania aktywizujące lokalne społeczności obu gmin. Stowarzyszenia zrealizowało m.in. program edukacyjny dla działających oraz nowopowstających organizacji pozarządowych z zakresu obowiązujących przepisów prawa, zarządzania organizacją pozarządową, realizacji projektów i metodologii pracy metodą projektów oraz zasad skutecznego aplikowania o dotacje zewnętrzne (Akademia dla NGO). „Zielone Sąsiedztwo” zrealizowało także dwa projekty z zakresu edukacji dla dorosłych w tym edukacji przyrodniczej, której głównymi odbiorcami są dorośli mieszkańcy obu miast (*Ucz się jak żyć z pasją* oraz *Lasy dla wszystkich, wszyscy dla lasów*) z Programu Grundtvig, komponentu Uczenie się przez całe życie.

Stowarzyszenie opracowało strategię sektorową z zakresu rozwoju turystyki. Dokument w praktyce włącza do Podkowy Leśnej i gminy Brwinów obszar sąsiedniego Milanówka, połączenie bowiem walorów turystycznych wszystkich trzech miejscowości daje silną podstawę do zbudowania solidnej marki.

Ponadto Stowarzyszenie koordynowało w 2010 roku szerokie badanie ankietowe mieszkańców gminy Brwinów oraz Podkowy Leśnej na temat warunków życia oraz oceny jakości świadczenia usług publicznych. Wyniki tych badań są przytaczane w niniejszym dokumencie i wraz z danymi ze statystyk publicznych oraz udostępnionych przez Związek Miast Polskich dają rzeczywisty obraz sytuacji społeczno-gospodarczej na tym obszarze.

Położenie Podkowy Leśnej względem najbliższej gminy Brwinów ilustruje mapa nr 3.

Mapa 3 Położenie Podkowy Leśnej względem gminy Brwinów oraz innych miejscowości.

Analizując położenie Podkowy Leśnej i jej bezpośrednie sąsiedztwo należy podkreślić przetomowość inicjatywy Burmistrzów trzech miast: Brwinowa, Milanówka i Podkowy Leśnej, którzy na uroczystym spotkaniu w czerwcu 2010 roku w zabytkowej willi na Turczynku, w gronie przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych i mieszkańców podpisali porozumienie o wzajemnej współpracy i promocji obszaru pod nazwą *Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów*. Wszystkie trzy gminy łączą wspólne uwarunkowania przestrzenne, także społeczne i gospodarcze. W ramach współpracy samorządowcy z Brwinowa, Milanówka i Podkowy Leśnej chcą także promować specyfikę swoich miast ogrodów, jako wyjątkową cechę, nadającą trzem gminom charakter miejsc idealnych do zamieszkania.

II.2. Ludność

II.2.1. Demografia

Podkowa Leśna jest najmniejszą i najmniej liczną gminą na terenie powiatu grodzkiego. Na powierzchni ok. 4 km² (część zurbanizowana miasta) zamieszkuje na stałe ok. 3 800 osób, co określa gęstość zaludnienia na poziomie 950 osób/km².

Tabela 1 Zmiany liczby ludności w latach 2007-2012 (według faktycznego miejsca zamieszkania).

	lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	osoba	3822	3836	3842	3951	3926	3923
mężczyźni	osoba	1791	1799	1811	1850	1840	1832
kobiety	osoba	2031	2037	2031	2101	2086	2091

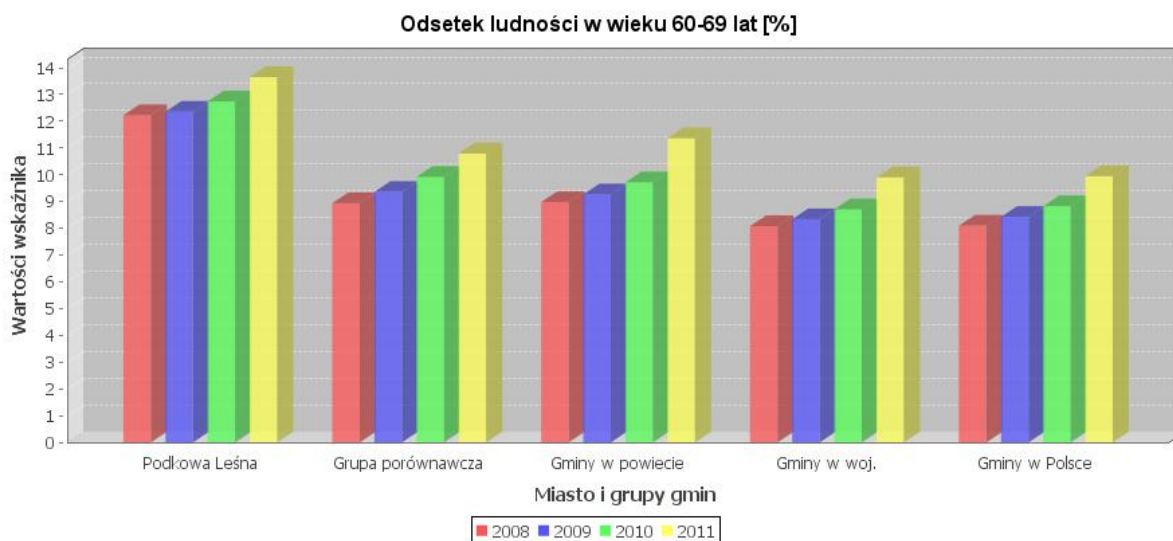
Z danych statystycznych GUS wynika, że liczba mieszkańców miasta w ostatnich latach nie uległa znacznym zmianom i utrzymuje się na poziomie 3900 osób.

Tabela 2 Struktura wiekowa mieszkańców Podkowy Leśnej w %

Wiek mieszkańców	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0-9	9,16	9,52	9,53	10,25	10,19	9,89
10-19	11,20	10,82	10,44	10,05	9,98	10,12
20-29	13,50	13,45	13,51	12,40	12,18	12,49
30-39	11,93	11,99	11,97	12,83	12,48	12,08
40-49	14,15	13,50	13,53	12,71	13,07	12,97
50-59	16,46	16,16	15,83	16,05	15,59	15,63
60-69	11,36	12,23	12,36	12,93	13,65	13,92
70 lat i więcej	12,24	12,33	12,83	12,78	12,86	12,90

Większość osób mieszkających w Podkowie to osoby w wieku produkcyjnym (wiek: 15-59/64 lata). W 2010 roku stanowili oni 63% ogółu ludności. Dla większości przedziałów wiekowych Podkowa Leśna nie odbiega od tych samych wskaźników określonych dla innych gmin w Polsce. Wyraźnie zaznaczony jest jednak tu trend wzrostowy liczby osób w wieku poprodukcyjnym - wysoki na tle innych gmin w Polsce. Ta tendencja do zwiększania się liczby osób w wieku emerytalnym będzie w najbliższych latach nadal rosła, co jest również potwierdzeniem statystyk ogólnokrajowych, lecz w Podkowie jest nieco silniej zarysowana. Na przestrzeni sześciu lat (2007-2012) udział mieszkańców Podkowy, którzy osiągnęli wiek emerytalny zwiększył się o 2 punkty procentowe, co stanowi wzrost o około 80 osób. Osoby te już dziś stanowią w Podkowie prawie 14% ogółu społeczeństwa, przy średniej dla Polski w granicy 9%.²

Wykres 1a Odsetek mieszkańców Podkowy Leśnej w wieku 60-69 lat.

² Wszystkie dane zawarte w opracowaniu, w tym ukazane w tabelach i na wykresach pochodzą ze statystyk publicznych GUS, jeśli nie określono inaczej. Dane są przedstawiane najczęściej w porównaniu do danych z innych gmin w powiecie, województwie i Polsce a także w porównaniu do grupy miast wyselekcjonowanych przez system jako podobnych do Podkowy Leśnej pod względem liczby mieszkańców oraz miast o najwyższych dochodach (w praktyce to miasta do 20 tys. mieszkańców o najwyższych dochodach, są nimi m.in. Krynica Morska, Łęknica, Łeba, Jastarnia, Świeradów Zdrój, Karpacz, Wista, Kobyłka). System porównania danych statystycznych został stworzony przez Związek Miast Polskich w ramach projektu dofinansowanego z budżetu MF EOG i jest znany jako System Analiz Samorządowych. Dane te są dostępne powszechnie na stronie www.sas24.org

Wykres 2b Odsetek mieszkańców Podkowy Leśnej w wieku poprodukcyjnym.

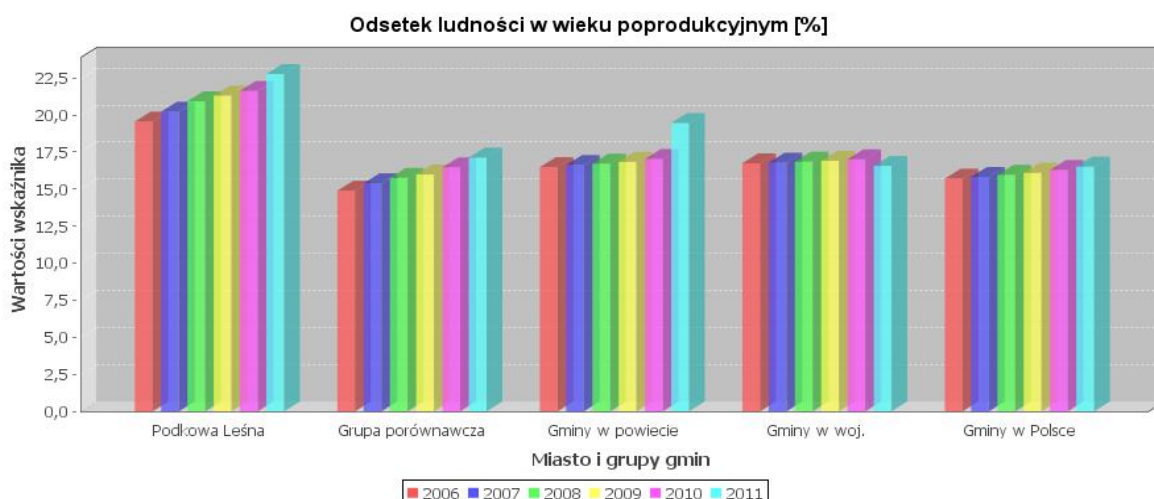

Tabela 3 Struktura mieszkańców Podkowy Leśnej pod względem ekonomicznym

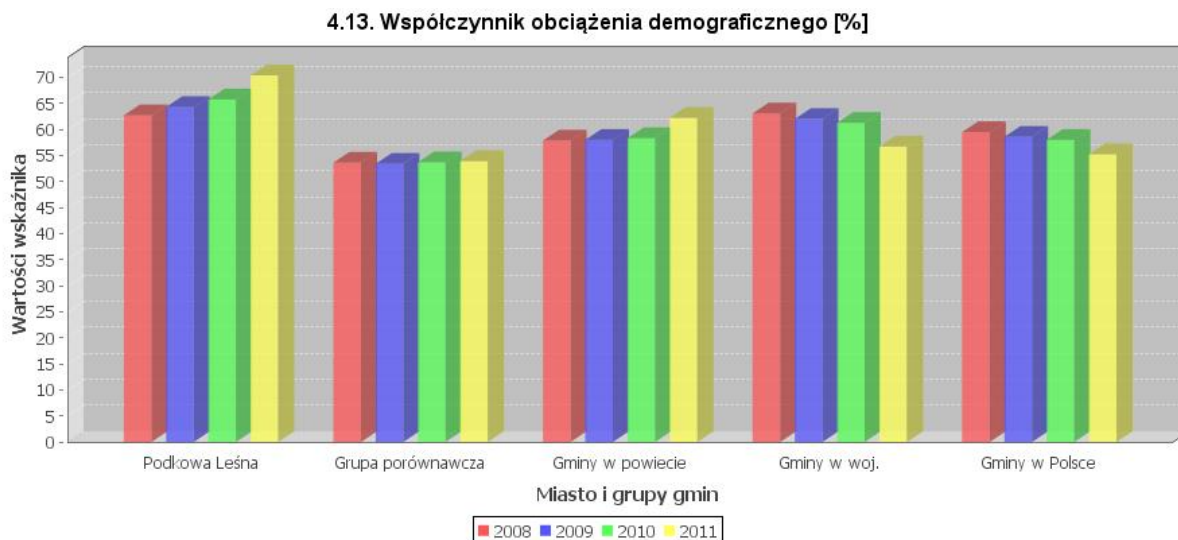
Lata	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w wieku					
		przedprodukcyjnym	udział	produkcyjnym	udział	poprodukcyjnym	udział
2007	3822	546	14,29	2503	65,49	773	20,23
2008	3836	568	14,81	2465	64,26	803	20,93
2009	3842	575	14,97	2448	63,72	819	21,32
2010	3951	612	15,49	2475	62,64	864	21,87
2011	3926	597	15,21	2435	62,02	894	22,77
2012	3923	594	15,14	2410	61,43	919	23,43

(oprac. własne na podst. danych GUS)

Być może te tendencje w dłuższym okresie czasu nieco zmieni wprowadzona przez obecny rząd w 2012 r. reforma emerytalna (pełna reforma wejdzie w życie dopiero w 2040 roku), przesuwająca dolny wiek przejścia na emeryturę kobiet z 60 i mężczyzn z 65 do 67 lat oraz częściowa likwidacja przywilejów innych grup zawodowych (w tym służb mundurowych). Statystyki te zmienią się jednak nie tylko dla Podkowy, ale dla całego kraju. Ta formalna zmiana nie zatrzyma jednak trendu wzrostowego liczby osób w wieku emerytalnym – jedynie go opóźni.

W Podkowie odnotowuje się wysoki odsetek osób w wieku emerytalnym - w 2010 roku wynosił on 21% (przeciętna w Polsce 16%), z czego prawie 13% stanowili młodzi emeryci w wieku 60-69 lat (przeciętna w Polsce 9%). Tendencje te w kolejnych latach się pogłębiają.

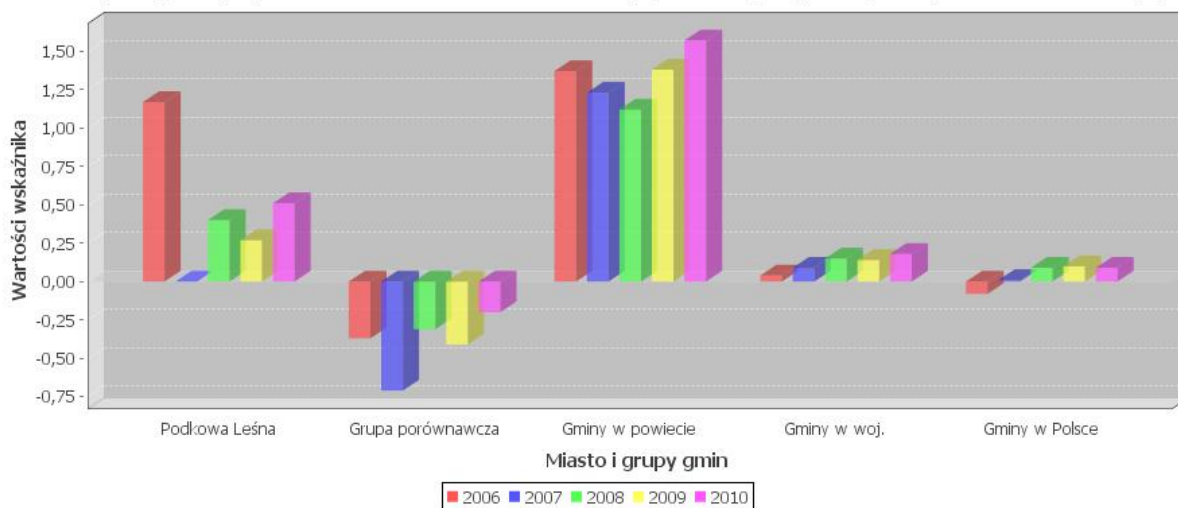
Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego w Podkowie Leśnej.

W Podkowie odnotowuje się również wyższy w porównaniu z innymi miejscowościami wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczby ludności w wieku 0-15 lat oraz 65 lat i więcej przypadającej na 100 osób w wieku 15-64 lata (w praktyce to stosunek liczby osób niepracujących w stosunku do liczby osób pracujących). Powyższy wykres pokazuje ten wskaźnik w Podkowie na tle grupy porównawczej (w skład tej grupy wchodzi gminy podobne do Podkowy Leśnej ze względu na liczbę ludności oraz poziom dochodów), powiatu, województwa oraz wszystkich gmin w Polsce.

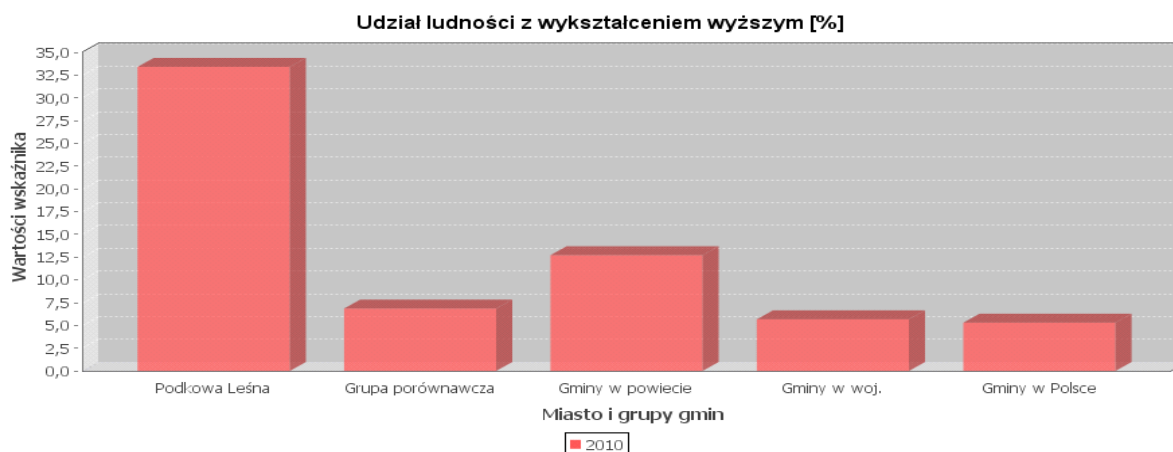
Wykres 4 Współczynnik przyrostu naturalnego Podkowy Leśnej.

1.4. Współczynnik przyrostu ludności w stosunku do roku poprzedniego wg stałego miejsca zameldowania [%]

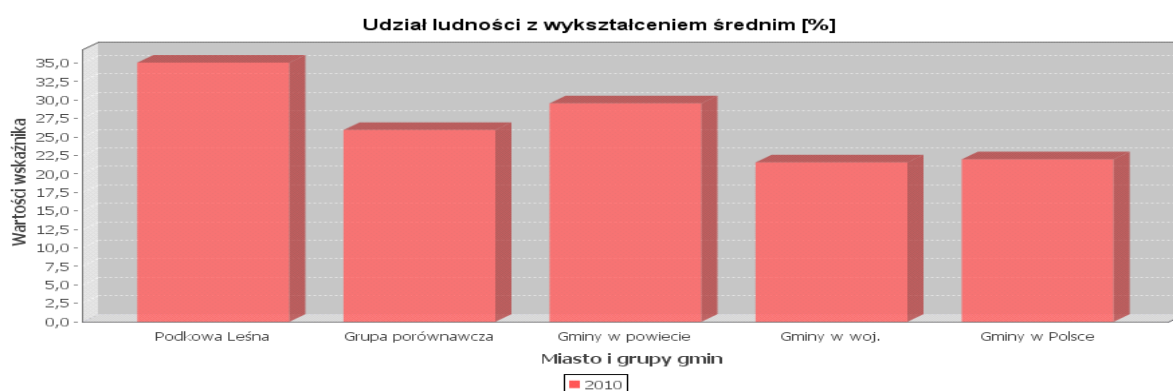
W latach 2006 – 2010 współczynnik przyrostu naturalnego w Podkowie Leśnej (czyli liczby osób urodzonych w stosunku do liczby zgonów) poza rokiem 2007 nieznacznie rośnie. Jak się okazuje prognozy ludnościowe dla Podkowy Leśnej (opisane szerzej w rozdziale Oświata) dalej będą optymistyczne, choć już tylko dla miejscowości w powiecie grodziskim i całym województwie. W całej Polsce zgodnie z przewidywaniami GUS liczba mieszkańców zmniejszy się, co będzie się wyrażać ujemnym współczynnikiem przyrostu ludności w latach następnych.

Wykres 5 Procentowy udział ludności z wykształceniem wyższym w Podkowie Leśnej

Mieszkańcy Podkowy Leśnej legitymują się stosunkowo wysokim wykształceniem. Odsetek ludności z wykształceniem wyższym jest jednym z najwyższych w kraju i wynosił w 2010 roku około 33%, przy średniej w Polsce na poziomie 7%.³

Wykres 6 Procentowy udział ludności z wykształceniem średnim w Podkowie Leśnej

Również odsetek mieszkańców legitymujących się wykształceniem średnim jest wyższy aniżeli przeciętnie w innych gminach w powiecie, województwie i w Polsce.

Przedstawione powyżej dane statystyczne są bardzo istotne i zostały uwzględnione przy procesie planowania strategicznego.

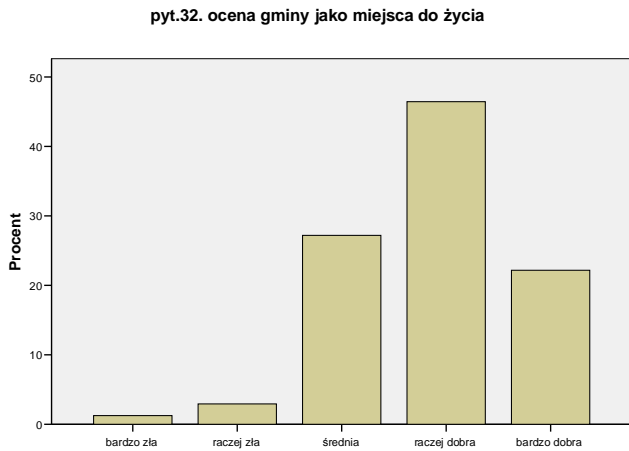
II.2.2. Poziom zadowolenia mieszkańców z zamieszkiwania w Podkowie Leśnej.

Podkova Leśna jest miastem przyjaznym dla mieszkańców. W wynikach badania ankietowego mieszkańców (szerszy opis metodologii badania w rozdziale Opis planowania strategicznego oraz w przypisie na str. 18) przeważają opinie, że Podkova Leśna to dobre miejsce do życia. Takie oceny wystawia miastu około 65% jego mieszkańców. Jeszcze lepiej podkowanie oceniają swój poziom zadowolenia z zamieszkiwania w gminie. Przeważa kategoria zdecydowanie zadowolonych. Wyniki badań ankietowych mieszkańców dotyczące oceny miasta jako miejsca do życia oraz zadowolenia z zamieszkiwania w nim ilustrują poniższe wykresy⁴.

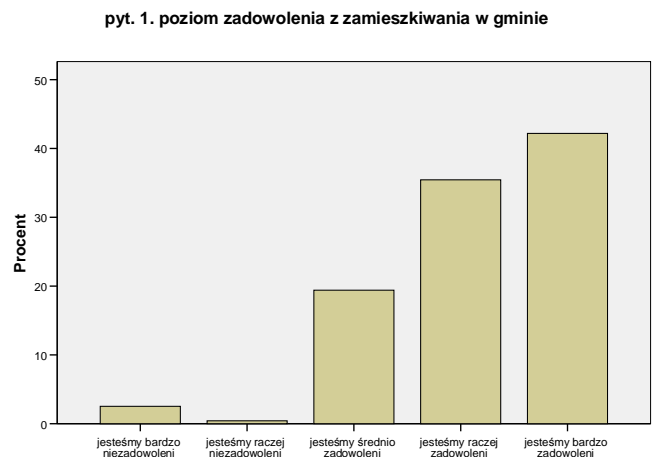
³ Brak szczegółowych danych w SAS, co uniemożliwia wygenerowanie tego wykresu za 2011 i 2012.

⁴ *Opinie mieszkańców miasta Podkova Leśna nt. warunków życia i jakości usług publicznych*, dr Dorota Mantey, Warszawa, czerwiec 2010. Wykresy pochodzą z badań ankietowych mieszkańców gminy Brwinów i miasta Podkova Leśna przeprowadzonych przez studentów UW pod

Wykres 7 Ocena gminy jako miejsca do życia

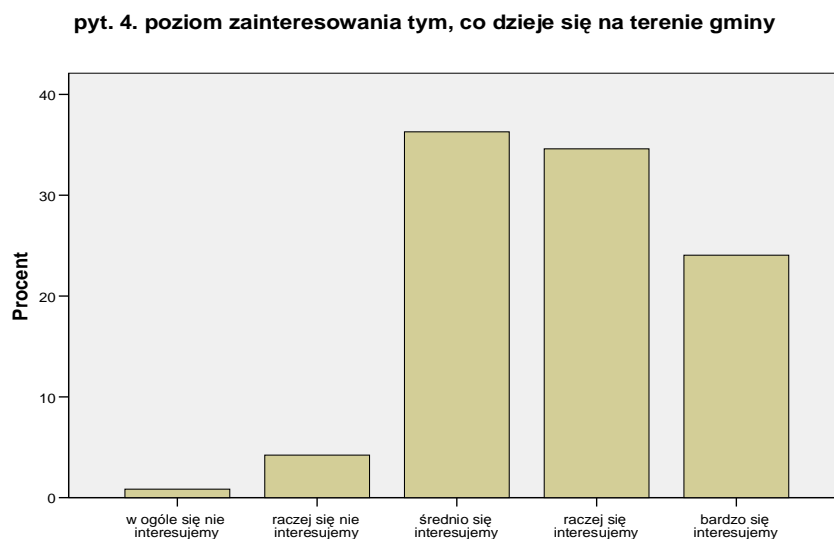
Wykres 8 Poziom zadowolenia z zamieszkiwania w gminie

Większość mieszkańców deklaruje także zainteresowanie sprawami gminy. Najpowszechniejszą formą zdobywania informacji o mieście są rozmowy z sąsiadami o sprawach gminy (79,1%), sprawdzanie informacji na stronie urzędu (66,2%), poszukiwanie informacji na temat działań władz gminy (61,2%), rozmowa z radnymi o sprawach gminy (28,7%), sprawdzanie planów, uchwał i innych dokumentów gminy (26,1%), uczestnictwo w zebraniach z przedstawicielami urzędu (16,7%).

Poziom zainteresowania sprawami gminy ilustruje poniższy wykres:

Wykres 9 Poziom zainteresowania sprawami gminy.

opieką dr Doroty Mantey w maju 2010 roku i sfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 431 "Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja" Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

W badaniu ankietowym 59% gospodarstw domowych zadeklarowało, iż niektórzy bądź wszyscy domownicy angażują się w życie gminy. Największy odsetek zaangażowanych gospodarstw odnotowano wśród gospodarstw mieszkających w gminie od 6 do 10 lat oraz powyżej 50 lat. Deklaracja, że ktoś z gospodarstwa domowego angażuje się w życie gminy częściej współwystępuje z deklaracją, że ktoś udziela się w organizacji lokalnej.

Wśród 63,5 % podkowiec panuje przekonanie, że w relacjach międzyludzkich przeważa nieufność, ostrożność i interes prywatny, pozostałe 36,5 % uważa, że przeważa poczucie solidarności i dbałość o dobro wspólne. Ten wynik, choć nie napawający optymizmem, lokuje dość dobrze Podkowę na tle badań ogólnopolskich. Według różnych danych statystycznych dla Polski średnio tylko od 13 do 26 procent obywateli deklaruje, że w życiu kieruje się zasadą zaufania do drugiego człowieka. Najwyższym poziomem zaufania społecznego odznaczają się mieszkańcy krajów skandynawskich (średnio 60-70% mieszkańców uważa, że większości ludzi można ufać). Średnia europejska jest zbliżona do wartości 30%.

W Podkowie Leśnej większy poziom zaufania społecznego oraz opinia, iż wśród mieszkańców Podkowy dominuje solidarność i dbałość o dobro wspólne występuje w tych gospodarstwach, w których wszyscy angażują się w życie gminy.

II.2.3. Kościoły i wyznania religijne

W Podkowie Leśnej działalność duszpasterską prowadzi przede wszystkim kościół rzymskokatolicki, którego działalność religijna, społeczna i kulturalna są nierozłącznie związane z historią Miasta Ogrodu od chwili jego powstania do dnia dzisiejszego.

Parafia pod wezwaniem Św. Krzysztofa mieszcząca się w historycznym budynku kościoła-ogrodu, obejmuje swym zasięgiem Podkowę oraz Żółwin, Owczarnię i Borki.

Na granicy Miasta (formalnie po stronie Żółwina, czyli gminy Brwinów) swoją siedzibę ma również Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, prowadzący, obok swej podstawowej działalności, m.in. szeroko pojętą działalność edukacyjną i charytatywną wobec mieszkańców Podkowy, Żółwina i Owczarni oraz osób przyjezdnych.

II.2.4. Ośrodek dla Uchodźców na Dębaku

Po roku 1990 tereny byłej jednostki wojsk obrony przeciwrakietowej we wschodniej części Lasu Młotowskiego, od strony Otrębus - w sąsiedztwie Leśniczówki na Dębaku, zostały przekazane przez MON pod administrację MSWiA, które założyło tam Ośrodek dla Uchodźców. Obecnie funkcjonuje tam Ośrodek dla cudzoziemców starających się o status uchodźcy Urzędu ds. Cudzoziemców. W ośrodku przebywa kilkaset osób, obecnie głównie z Czeczenii, Gruzji, Kirgistanu, także z Erytrei i szeregu innych państw. Ośrodek obok funkcji pobytowej pełni także funkcję recepcyjną (tu kieruje swoje kroki cudzoziemiec, który złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy w RP i ubiega się o przyznanie pomocy socjalnej). Każdego roku do samorządowej szkoły w Podkowie Leśnej uczęszcza od 30 do 50 dzieci. Na terenie ośrodka działa szkoła przygotowująca dzieci do pójścia do szkoły publicznej, w której uczą się języka polskiego. Zarówno szkoła samorządowa, jak i Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich oferują programy integracyjne, w których dzieci z ośrodka są włączane w życie miasta.

Identyfikacja głównych problemów z analizy SWOT: Ludność

1. Wysoki odsetek osób w wieku emerytalnym - 21% (przeciętna w Polsce 16%), z czego prawie 13% stanowią młodzi emeryci w wieku 60-69 lat (przeciętna w Polsce 9%).
2. Z badań ankietowych wynika, że poziom zaufania społecznego nie jest wysoki. Ponad 63 % Podkowian krytycznie ocenia solidarność mieszkańców i dbałość o dobro wspólne. Jest to jest jednak wynik znacznie lepszy niż średnia dla Polski (ok. 80-85%, jak wynika z różnych badań).
3. Pogłębiający się konsumpcyjny model życia, wpływający na zachowania społeczne i indywidualne, oraz narzucający percepcję problemów – z perspektywy tego stylu życia.
4. Zróżnicowanie społeczeństwa i różnorodność potrzeb i oczekiwań mieszkańców względem szeroko pojętej oferty miasta. Część mieszkańców na co dzień pracuje i uczy się w Warszawie, traktując Podkowę jako „sypialnię”.
5. Tymczasowość pobytu uchodźców w ośrodku na Dębaku utrudnia procesy integracyjne obu społeczności.
6. Niewykorzystana idea / instytucja wolontariatu w lokalnych działaniach.

II.3. Środowisko przyrodnicze

II.3.1. Wprowadzenie

Podkowa Leśna pełni ważną - ze względu na swe niepowtarzalne walory przyrodnicze - rolę w przyrodniczym systemie powiatu grodzkiego oraz województwa mazowieckiego. Teren Miasta Ogrodu wraz z lasem Młochowskim w całości położony jest w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zgodnie z rozporządzeniem wojewody warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 roku. Układ urbanistyczny, zabudowa i zieleń Miasta-Ogrodu Podkowy Leśnej w granicach administracyjnych są od roku 1981 wpisane do rejestru zabytków i podlegają opiece Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Ponadto na terenach należących do miasta znajdują się trzy rezerwy przyrody, zespół przyrodniczo-krajobrazowy i szereg pomników przyrody wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

II.3.2. Gleby

Z Mapy Glebowo-Rolniczej (skala 1:5000) dla obszaru Podkowy Leśnej wynika, że największą powierzchnię zajmują gleby wytworzone z piasków słabo gliniastych, podścielonych piaskami luźnymi.

Na terenie występowania wydm w zachodniej części Podkowy Leśnej oraz na niewielkim płacie we wschodniej części Miasta występują gleby bielicowe i pseudobielicowe (według klasyfikacji z 1989 r. - gleby płowe), wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków luźnych. Na większości obszarów miasta gleby charakteryzują się wysoką przepuszczalnością dla wód opadowych, ale na niektórych tworzą się zastoiska po gwałtownych opadach deszczu.

Z formą dolinną cieką przepływającego przez Parów Sójek związane są gleby hydrogeniczne, wykształcone z piasków luźnych w środkowej części cieką. Gleby te występują pod lasami. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują także w dolnej części cieką gleby torfowe i torfowo-mułowe wytworzone z torfów niskich podeślanych piaskami luźnymi. Gleby te występują pod użytkami zielonymi słabymi i bardzo słabymi.

Z formą dolinną cieków odwadniających Uroczysko Zaborów związane są gleby murszowo-mineralne i murszowate pod roślinnością leśną. Miasto nie posiada w swoich granicach terenów rolnych.

II.3.3. Wody powierzchniowe

Teren Podkowy Leśnej leży w zlewni rzek Rokitnicy i Mrówki.

Spośród obiektów hydrologicznych można wyróżnić dwa ciek:

- przepływający przez zachodnią część Podkowy Leśnej ciek naturalny, częściowo uregulowany, nawadniający Leśny Park Miejski i Parów Sójek – oznaczenie RS 11 (Niwka), wraz z „doptywem” RS11/20,
- rów odwadniający Uroczysko Zaborów w Lesie Młochowskim i przepływający przez miasto w kierunku Brwinowa – (oznaczenie RS 11/19).

Oba ciek zasilane są przez sieć rowów melioracyjnych drenujących przypowierzchniowy poziom wodonośny występujący na terenach na północ i na północny-wschód od Miasta (głównie teren Nadarzyna i Żółtina oraz Lasu Młochowskiego). Ciek posiadają nieregularny przepływ ze względu na okresowy nadmiar wód zbieranych przez zasilające je rowy melioracyjne, a także brak konserwacji (zamulenie, zarośnięcie) lub nieprawidłową konserwację przez prywatnych użytkowników, co zatrzymuje wodę. Ciek i rowy wymagają pilnego udroźnienia, bowiem stwarzają zagrożenie lokalnymi podtopieniami, tworząc duże i nieprzewidywalne ryzyko środowiskowe.

II.3.4. Wody podziemne

Na terenie Podkowy Leśnej wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują w utworach trzecio- i czwartorzędowych. Wody trzeciorzędowe (oligoceniowe) znajdują się na głębokości 180–220 m. Powierzchnia piezometryczna tego poziomu stabilizuje się na wysokości 90–95 m. n. p. m. Warstwy wodonośne trzeciorzędu występują w obrębie serii mioceńskiej i oligoceniowej. Poziom mioceński jest oddzielony od utworów czwartorzędowych nieprzepuszczalnymi osadami iłów plioceniowych i znajduje się na głębokości 150–180m. Poziom powierzchniowy występuje w piaszczystych utworach powierzchniowych o dobrych warunkach filtracji leżących na tym poziomie glin zwałowych.

Z uwagi na nieciągłości w warstwie oddzielającej oba poziomy wodonośne (powierzchniowy i czwartorzędowy) praktycznie na całym obszarze Podkowy Leśnej pozostają w łączności hydraulicznej – stanowią jeden poziom wodonośny.

Zwierciadło wody gruntowej (najpłytszego poziomu wodonośnego) na całej powierzchni Miasta jest swobodne i występuje na głębokości uzależnionej od ukształtowania powierzchni terenu i spadku hydraulicznego w warstwie wodonośnej. Ten poziom wodonośny (powierzchniowy) występuje na różnej głębokości od:

- 0–2 m: na obszarze den dolinnych i zagłębień bezodpływowych,
- 2–5 m: na obszarze występowania utworów piaszczystych wodnolodowcowych górnych nadbudowujących wysoczyznę,
- 5–10 m: na obszarze wysoczyzny pod warstwą piasków wodnolodowcowych i glin zwałowych,
- ponad 10 m: na obszarze występowania wydmy i piasków eolicznych.

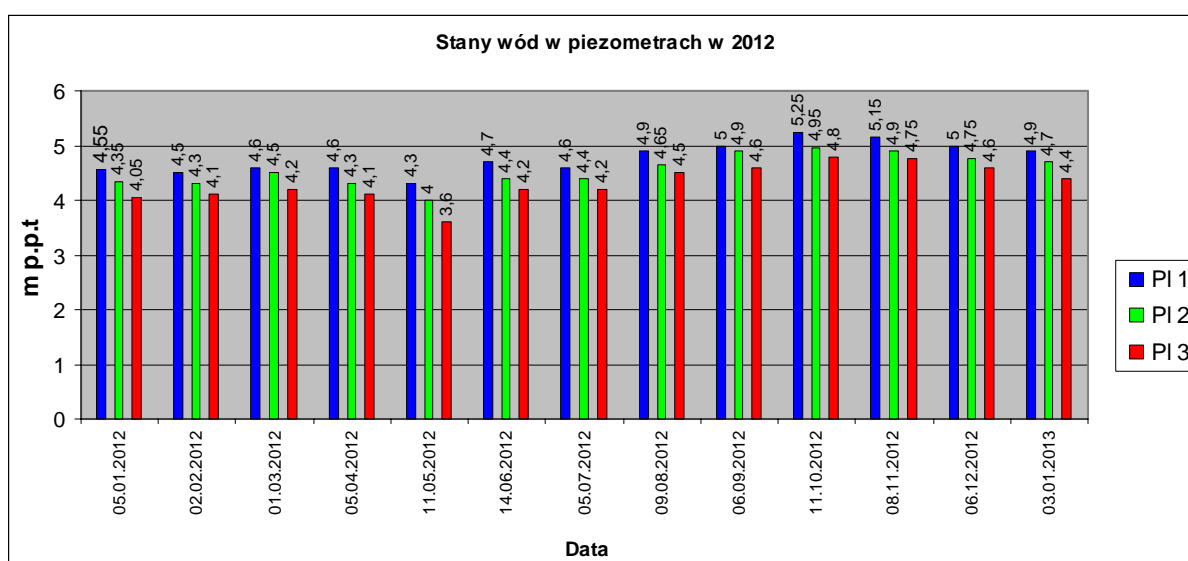
Podstawowym źródłem zasilania czwartorzędowej warstwy wodonośnej jest infiltracja wód z opadów atmosferycznych. Prawie na całym obszarze Podkowy Leśnej na powierzchni występują dobre i średnie warunki infiltracji.

Poziom wody gruntowej zmienia się w cyklu rocznym i wieloletnim w zależności od ilości opadów, wielkości parowania i transpiracji, a także obecności wody w cieku wodnym RS-11. Ze względu na nieco odmienne warunki hydrogeologiczne wahania poziomu zwierciadła wody gruntowej w Podkowie Leśnej są nieco większe niż na terenach innych gmin. Zasoby wód podziemnych odnawiane są ponadto poprzez infiltrację wód powierzchniowych napływających wspomnianym ciekami wodnymi od strony Żółwina (RS-11).

Wg. opracowania B. Kazimierskiego (1999) dla okresu 1976-1995 poziom wód piętra trzeciorzędowego (tzw. oligoceńskie) na terenie centralnej części niecki mazowieckiej, mimo silnych wahań okresowych - konsekwentnie rośnie, przy jednoczesnym spadku w piętrze czwartorzędowym.

Wyniki monitoringu poziomu wód gruntowych w 2012 roku, oznaczanych w piezometrach zlokalizowanych w pobliżu Parku Miejskiego ilustruje poniższa tabela:

Wykres 10 Poziom wód gruntowych w 2012 roku

W latach poprzednich także nie odnotowano znacznych wahań w stanach lustra wody (badanych w piezometrach) a jego poziom kształtował się w przedziałach:

- wrzesień 2001 – 4 - 5 m/ppt.
- grudzień 2004 – 5,3 – 4,9 m/ppt.
- W 2008 r. od 3,72 – 5,5 m/ppt.
- W 2009 r. od 4,1 – 5,5 m/ppt.
- W 2010 r. od 2,63 – 4,82 m/ppt.
- W 2011 r. od 3,2 – 4,55 m/ppt.
- W 2012 r. od 3,2 – 5,25 m/ppt.

Przypowierzchniowy poziom wód gruntowych nie jest izolowany od powierzchni, dzięki temu istnieje duża potencjalna możliwość ich zanieczyszczenia przez infiltrację z osadników nieczystości (np. nieszczelnych szamb) lub odbiorników wód deszczowych, tj. rowów odwadniających.

II.3.5. Szata roślinna

Według W. Matuszkiewicza i innych (Potencjalna roślinność naturalna – Mapa przeglądowa, skala 1:300000) roślinnością potencjalną dla rejonu Podkowy Leśnej jest subkontynentalny grąd lipowo-dębowo-grabowy w odmianie środkowopolskiej z serii ubogiej, oraz kontynentalny bór mieszany. W pierwszym spotykamy przede wszystkim: dęby, graby, lipy, sporadycznie: świerki, jodły, sosny. W drugim dominują sosny i dęby.

Najbardziej naturalną roślinność na terenie miasta posiadają Rezerваты: Parów Sójek, im. Hryniewieckiego i im. Tyrakowskiego a także Park Miejski.

W całej Podkowie Leśnej generalnie dominują drzewostany (starodrzew) dębowo-sosnowe lub sosnowo-dębowe w enklawach zalesionych na terenie zurbanizowanym, wzbogacane coraz częściej przez gatunki ozdobne, które są siedliskowo obce temu obszarowi. Dotyczy to szczególnie roślin niskich, które są zastępowane trawnikami.

W poprzednich latach Liga Ochrony Przyrody dokonywała badań mających na celu inwentaryzację zasobów przyrodniczych różnych rejonów miasta. Prace te wykonywała społecznie a informacje o wynikach zamieszczała w wydawanych biuletynach.

W 2005 roku Urząd Miasta zlecił wykonanie inwentaryzacji wszystkich drzew w Leśnym Parku Miejskim (wg stanu z sierpnia 2005 było ich 7147), opracowanie zostało uaktualnione podczas przygotowania projektu rewitalizacji parku w 2010 roku.

W roku 2011 wszystkie drzewa – pomniki przyrody na terenach publicznych i prywatnych zostały poddane kompleksowym pracom pielęgnacyjnym. Wykonano niezbędne cięcia, wiązania, nasadzenia roślinności okrywowej, a całość prac dofinansowano w 80% z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie.

II.3.6. Fauna

Opis świata zwierząt Podkowy Leśnej oparto głównie na opisie fauny dla ciągu lasów znajdujących się na południe od Warszawy. Uwzględniając ciągłą migrację gatunków z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że niektóre gatunki wymienione poniżej można spotkać w okolicach lub w samej Podkowie Leśnej.

Ssaki są reprezentowane przez wiewiórki, krety, stwierdzono występowanie piżmaka i łoścowatych oraz drobnej zwierzyny łownej - zajęcy. Na terenach leśnych spotkać można zwierzęta większe takie jak, sarny i łosie, a także mniejsze – jak listy, jeże, zaskrońce, dziki, a nawet okresowo ryby (płocie i szczupaki – spływające czasami do stawu parkowego strumieniem Niwki). Spośród gadów występuje jaszczurka zwinka. Należy tu zaznaczyć, że wszystkie gatunki gadów na terenie Polski są pod ochroną prawną. Płazy podobnie jak gady są pod ochroną prawną w całości lub w okresach godowych. Płazy są reprezentowane przez gatunki bezogonowe np. żabę trawną. Bezkręgowce to najmniej rozpoznana gromada zwierząt na analizowanym terenie. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić występowanie kilkunastu gatunków motyli.

Stosunkowo dobrze jest udokumentowany świat ptaków. Na terenie miasta (z Lasem Młochowskim) spotykamy 56 gatunków ptaków gniazdujących (w tym 18 gatunków gniazdujących w dziuplach). Z krukowatych występują: gawrony, kawki, sroki, sójki oraz kruki. Z innych, powszechnie znanych występują: szpaki, mazurki, sikory. Rodzinę drozdów reprezentują: drozd, kos, kwiczoł, pleszka, kopciuszek, rudzik, słowik. Z łuszczaków spotykamy: kulczyk, zięba, szczygieł, makolągwa, rzadko

dzwoniec, grubodziób. Drapieżniki reprezentowane są przez sokoły (pustułka, kobuz) występuje także: krogulec i myszołów zwyczajny. Ogólnie na terenie miasta (wraz z lasem) można spotkać blisko 300 gatunków ptaków.

Liczba gatunków zwierząt wokół całej aglomeracji warszawskiej zmniejsza się wskutek rozwoju miejscowości, a szczególnie wskutek budowy liniowych obiektów infrastrukturalnych, które przecinają naturalne drogi wędrówek zwierząt ograniczając migrację. Szczególnie w Podkowie Leśnej istotnym zagrożeniem jest utrata ciągłości tzw. korytarzy ekologicznych.

II.3.7. Zieleń miejska

Podkowa Leśna została założona na terenach lasu naturalnego lub zalesianych. Obecnie znaczna część Miasta porośnięta jest lasem wysokopiennym (roślinność charakterystyczna dla boru sosnowego, lasu mieszanego dębowo-sosnowego oraz grądu), uzupełnionym gatunkami drzew i zieleni parkowej oraz gatunkami charakterystycznymi dla zieleni przydomowej.

Południowa i zachodnia część Miasta położona jest na naturalnym ciągu wzniesień wydmowych. Pas wydm rozciąga się od Stawiska, poprzez zachodnią część Miasta w rejonie ulic: Szczygłej, Bazantów, Ptasiej i Słowiczej oraz Leśny Park Miejski, gdzie wydmy są wyraźnie widoczne w terenie, poprzez teren południowo-wschodniej części Miasta, gdzie wydmy są płaskie i mało czytelne, na teren Lasu Młochowskiego. Układ wydm jest silnie przekształcany przez wprowadzaną zabudowę i dewastację, co w niektórych miejscach prowadzi do bezpowrotnych zniszczeń.

Na terenie Miasta istnieje wyraźny system powiązanych ze sobą terenów zieleni tworzących lokalny ekosystem i tzw. korytarze ekologiczne. Łączą one tereny leśne leżące wokół Podkowie Leśnej, a w szczególności korytarz łączący Las Młochowski z Leśnym Parkiem Miejskim i dalej z lasem w Podkowie Leśnej Zachodniej. Postępująca zabudowa na działkach prywatnych wprowadza jednak zagrożenie dla utrzymania tych korytarzy. Niezagrożone są jedynie zwarte pasy zieleni ciągnące się łukiem wokół centrum Miasta wzdłuż okresowego ciek wód od ul. Bukowej do cmentarza miejskiego, które są wyłączone z jakiegokolwiek zabudowy.

Bogactwem zieleni miejskiej jest – poza lasem i parkiem miejskim zielen przyuliczna, którą tworzy 25 gatunków drzew.

Pod względem przestrzennym i funkcjonalnym w Podkowie Leśnej można wydzielić następujące typy terenów zieleni:

- Las Młochowski z dwoma rezerwatami starodrzewu,
- ogólnodostępna zielen miejska, wraz z Leśnym Parkiem Miejskim i pasami zieleni,
- park w Stawisku,
- zalesienia i zadrzewienia na działkach budowlanych.

Zabytki przyrodnicze

Zielen na całym obszarze administracyjnym Miasta-Ogrodu (1013 ha) jest chroniona poprzez wpisanie Miasta do Rejestru zabytków (decyzja z 22.10.1981)

Na terenie Miasta szczególne znaczenie mają m.in. następujące obszary zielone:

- Las Młochowski, wraz z dwoma rezerwatami przyrody (im. Bolesława Hryniewieckiego, oraz „Zaborów” im. Witolda Tyrakowskiego, a także Aleja Lipowa w Lesie Młochowskim (prowadząca do Dębaka)
- rezerwat przyrody: „Parów Sójek” (na terenie zurbanizowanym Miasta-Ogrodu),
- Leśny Park Miejski, jako zespół przyrodniczo krajobrazowy
- aleje lip: przy Al. Lipowej im. Tadeusza Baniewicza, ul. Kościelnej, na Dębaku;
- ogród przy kościele p.w. św. Krzysztofa;
- Park w Stawisku;

oraz pojedyncze pomniki przyrody, a także cztery zidentyfikowane stanowiska archeologiczne (dymarki) w pn. części miasta (okolice ul. Sarnia, Główna i Borsucza).

Las Młochowski

Powierzchnia ok. 610 ha, położony w południowo-wschodniej części Podkowy Leśnej.

Las Młochowski (dawna nazwa obecnych Lasów Nadarzyńskich), stanowi część regionalnego ciągu ekologicznego łączącego obszary leśne Miasta z położonymi w kierunku wschodnim obszarami Lasów Sękocińskich wokół Magdalenki. Jest to kompleks leśny o przewadze drzewostanu i roślinności charakterystycznej dla boru sosnowego, boru mieszanego dębowo-sosnowego i grądu. W skład kompleksu leśnego wchodzi dwa rezerwaty:

- Rezerwat im. Bolesława Hryniewieckiego,
- Rezerwat „Zaborów” im. Witolda Tyrakowskiego.

Tereny leśne są dostępne od strony Miasta poprzez ul. Reymonta i ul. Sienkiewicza oraz ul. Krasińskiego wzdłuż granicy lasu.

Lasy na terenie Podkowy Leśnej są administrowane przez Nadleśnictwo Chojnów. Na terenie Lasu Młochowskiego zlokalizowane są dwa leśnictwa:

- w północnej części Leśnictwo Podkowa Leśna („Na Dębaku”).
- w południowej części, na granicy z Nadarzynem, Leśnictwo Stefanka

Rezerwat im. B. Hryniewieckiego

Założony w 1977 roku, powierzchnia 24,7 ha, położony na terenie lasu Młochowskiego, na zachodnim skraju uroczyska leśnego „Zaborów”, na granicy z zabudowaniami Podkowy Leśnej.

Rezerwat leśny założony w celu ochrony jednego z najstarszych na Mazowszu drzewostanów dębowo-sosnowych (160-170 lat, lub wg. innych szacunków ponad 200). Mieszkają tu lisy, sarny, zające, nietoperze, wiewiórki, krety, gniazdują sójki, kukułki, dzięcioły, drozdy i dudki. W runie charakterystyczne dla świetlistej dąbrowy – pięciornik biały, miodunka wąskolistna, janowiec barwierski i konwalia majowa. Rezerwat jest otwarty dla ruchu turystycznego.

Rezerwat Zaborów im. W. Tyrakowskiego

Założony w 1984, powierzchnia 10,26 ha, położony w południowej części Lasu Młochowskiego, w pobliżu granicy z Nadarzynem, w części południowej przy trakcie leśnym pomiędzy Żółwinem i Nadarzynem.

Rezerwat faunistyczny założony w celu ochrony miejsca gniazdowania ptaków – ok. 26 gatunków ptaków, w tym tak rzadkich jak dzięcioł pstry średni, dzięcioł czarny, dudek, muchotówka mała i grubodziób. 18 gatunków ptaków gniazduje w dziuplach, w licznych starych dębach, lipach i grabach. Rezerwat jest zamknięty dla zorganizowanego ruchu turystycznego.

Rezerwat Parów Sójek

Założony w 1980, powierzchnia 3,84 ha, położony na terenie Miasta, w północno-zachodniej części, wzdłuż dolinki okresowo wysychającego strumienia (RS-11 „Niwka”) pomiędzy ulicami Orlą i Słowiczą

Rezerwat leśny założony w celu ochrony naturalnych lasów grądowych i łęgowych (dęby szypułkowe, lipy, graby, jesiony i wiązy). W runie m.in. kopytnik, ćma miodunka, czyściec leśny, niecierpiec i chmiel. Występuje tu wiele gatunków ptaków, m.in. sójki, od których pochodzi nazwa rezerwatu. Rezerwat jest otwarty dla ruchu turystycznego, nie mniej jest słabo zabezpieczony przed niszczeniem przez ludzi (dzikie miejsca parkingowe przed bramami na granicy rezerwatu, dzikie ścieżki w poprzek rezerwatu).

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Leśny Park Miejski w Mieście Ogrodzie w Podkowie Leśnej”

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy pod nazwą „Leśny Park Miejski w Mieście-Ogrodzie Podkowie Leśnej” został powołany na mocy Rozporządzenia Nr 48 Wojewody Mazowieckiego z dnia 22 sierpnia 2003 r. oraz Rozporządzeniem Nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. Jego powierzchnia wynosi ok. 14 ha, położony jest w centralnej części miasta pomiędzy przystankami WKD Podkowa Leśna Główna i Podkowa Leśna Zachodnia.

Teren Leśnego Parku Miejskiego porośnięty jest lasem sosnowo-dębowym. Las rośnie na wysokich pagórkach wydmych i stanowi obszar bardzo atrakcyjny krajobrazowo. Mieszkają tu m.in. wiewiórki, jeże, zające, słowiki. W centralnej części, u wylotu ul. Lilpopa, znajduje się oczko wodne – okresowo wysychający staw parkowy. Na terenie Parku znajduje się też przedwojenny zabytkowy budynek Klubu Sportowego tzw. „Pałacyk - Kasyno”. Budynek Pałacyku Kasyna odnowiono w 2008 ze środków UE w ramach ZPORR 2004-2006. Rewitalizacji wymaga obecnie otaczający go Leśny Park ze względu na zdewastowaną zieleń, nieuporządkowane ciągi piesze oraz zniszczone elementy małej architektury (ławki, lampy, mostki).

Aleja Lipowa im. Tadeusza Baniewicza

Aleja jest położona w środkowej części Miasta, od ulicy Jana Pawła na wschód do pomnika żołnierzy AK i jest historyczną drogą gruntową wzdłuż której powstała letniskowa osada Stanisławów (lata 70. XIX w). Obecnie al. Lipowa z trzema rzędami 180 lip oraz kilkoma drzewami innych gatunków (stanowią pomniki przyrody), pasem asfaltowej jezdni i szerokim pasem ziemnej drogi - spełniającym rolę ciągu pieszo-rowerowego jest częścią trasy spacerowej do Lasu Młochowskiego. Długość Alei ok. 500 m.

Ogród przy kościele p.w. św. Krzysztofa

Ogród przy kościele został założony w 1934. Jest położony w centrum Miasta i przyciąga wielu odwiedzających. Ogród został zaprojektowany pierwotnie przez prof. Zygmunta Hellwiga, początkowo jako "kościół zielony" - przedłużenie „kościół murowanego”. Został częściowo zrealizowany wokół kościoła i od strony ulicy Jana Pawła przez prof. Zdzisława Bąkowskiego. Przy ulicy występuje zespół głązów narzutowych (pomniki przyrody). Ogród wokół Kościoła jest jednym z najbardziej znanych i najcenniejszych elementów architektury krajobrazu Miasta. Ze względu na walory estetyczne w kościele – ogrodzie odbywa się wiele uroczystości ślubnych.

Park w Stawisku

Powierzchnia ok. 18,2 ha, położony w zachodnim krańcu miasta, pomiędzy ul. Gołębią a terenem byłego szpitala w Turczynku (Milanówek). Jest to największy zwarty teren ogrodowo-leśny na obszarze zurbanizowanym Miasta-Ogrodu.

Obszar wokół domu Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów. Na terenie parku zespoły ponad stuletniego drzewostanu z pojedynczymi dębami szypułkowymi, których wiek sięga 200 i więcej lat. Z dziewięciu starych sosen, nazwanych przez Iwaszkiewicza Muzami i często przywoływanym w jego twórczości, zachowało się pięć.

W 2010 roku Park został zrewitalizowany ze środków UE pozyskanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. W ramach projektu została odnowiona zieleń parkowa oraz mała infrastruktura parku.

Pomniki przyrody

Na terenie Miasta znajdują się 282 obiekty wpisane do rejestru pomników przyrody Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, a wśród nich 279 drzew, w tym:

- 249 lip drobnolistnych,
- 19 dębów szypułkowych,
- 1 brzoza brodawkowata,
- 1 grab zwyczajny,
- 3 buki pospolite,
- 6 sosen zwyczajnych

oraz 3 głązy narzutowe, a także znaczna liczba drzew i szpalerów kwalifikujących się jako „pomniki przyrody” lecz nie oznakowanych.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu

Teren Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna wraz z Lasem Młochowskim w całości jest położony w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Warszawskiego nr 43 poz. 149). Celem utworzenia WOChK jest „ochrona wyróżniających się krajobrazowo ekosystemów i powiązanie ich z krajowym systemem obszarów chronionych”. Na tego typu terenach zaleca się

prowadzenie ekologicznych metod produkcji żywności i uzupełnianie zadrzewień przydrożnych i śródpolnych. Rozporządzenie wprowadza szereg zakazów, nakazów, ograniczeń i zaleceń dotyczących zabudowy, zachowania i ochrony: lasów i zadrzewień, gruntów rolnych, wód powierzchniowych i podziemnych, krajobrazu i powierzchni ziemi.

Powyższe ustalenia powinny być respektowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sporządzanych przez gminy Brwinów, Nadarzyn i Milanówek oraz w wydawanych przez nie decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, które również należą w części do WOChK.

Identyfikacja głównych problemów z Analizy SWOT: Środowisko przyrodnicze

1. Zły stan zdrowotności drzew pomnikowych i innych cennych (lipa drobnolistna, sosny) na terenie miasta, ryzyko niebezpieczeństwa dla mieszkańców.
2. Braki w inwentaryzacji stanu przyrody na terenach publicznych.
3. Brak długofalowego programu wymiany i dosadzania drzew na terenie miasta, niekontrolowane zarastanie terenów zielonych i przestrzeni publicznej miasta, nadmierne zacienienie przez drzewostan także terenów prywatnych.
4. Zaniedbany Leśny Park Miejski, brak prowadzonych prac rewitalizacyjnych, m.in. wskutek braku zgody co do funkcji jaką ten teren ma pełnić.
5. Spadek walorów turystycznych fragmentów lasu objętych wycinką (funkcja gospodarza lasu).
6. Nie w pełni drożny system melioracyjny i brak systemu retencji wody opadowej na obszarze lasu stwarza zagrożenie dla przyrody (zalania bądź okresy suszy).
7. Brak wystarczającej świadomości ekologicznej i stosowania zasad ekologii w życiu codziennym dużej części mieszkańców.
8. Niewykorzystany potencjał edukacji ekologicznej dzieci, młodzieży a także dorosłych.
9. Prawdopodobny wzrost cen energii i niskie możliwości wykorzystania w Podkowie Leśnej energii ze źródeł odnawialnych.
10. Połączenie systemów wodociągowych gmin Podkowa Leśna i Brwinów, oraz brak oddzielnego źródła zasilania w wodę sołectw Żółwin i Owczarnia (pd. część gminy Brwinów), przy naprzemiennym zasilaniu ze ujęć w obu gminach, powoduje okresowy wysoki pobór wody z ujęć zlokalizowanych w Leśnym Parkiem Miejskim, co tworzy potencjalne ryzyko dla środowiska w okresach suchych nawet jeśli wahania poziomu wód gruntowych są niewielkie.

II.4. Zabytki urbanistyczne i architektoniczne.

II.4.1. Wprowadzenie

Podkowa Leśna powstała w okresie międzywojennym (wmurowanie kamienia węgielnego - 1925) jako osiedle podmiejskie typu „miasto-ogród” charakteryzujące się unikalnym założeniem urbanistycznym autorstwa inż. arch. Antoniego Jawornickiego.

Podkowa Leśna *„jako Miasto-Ogród jest nie tylko partykularnym dobrem jej mieszkańców, ale dobrem wspólnym całej kultury narodowej ... stanowiąc świadectwo epoki ... polskiego modernizmu”*⁵

II.4.2. Charakterystyka ogólna.

Unikalne wartości Miasta-Ogrodu chronione są przez instytucje:

- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

Układ urbanistyczny, zabudowa i zieleń Miasta-Ogrodu Podkowy Leśnej w granicach administracyjnych są od roku 1981 wpisane do rejestru zabytków i podlegają opiece Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Oznacza to m.in.:

- ograniczenia dotyczące parcelacji działek;
- zakaz zmiany układu ulic na niezgodny z historycznym planem Miasta-Ogrodu;
- ochronę układu przestrzeni publicznych;
- ochronę układu zieleni miejskiej.

Na terenie Miasta znajduje się:

- 10 obiektów wpisanych do rejestru zabytków;
- 149 obiektów architektonicznych objętych gminną ewidencją zabytków;
- 4 stanowiska archeologiczne (z przetomu I-V w p. n. e.).

II.4.3. Pałacyk Kasyno z Parkiem

Położenie: ul. Lilpopa 18, między przystankami WKD Podkowa Leśna Zachodnia i Podkowa Leśna Główna.

Budynek Pałacyku powstał w latach 1927–31 z przeznaczeniem na „potrzeby użyteczności publicznej”, według projektu Juliusza Dzierżanowskiego. Był wzorowany na architekturze klubu sportowego Vichy. Park powstał w latach 1926–28 według projektu głównego architekta Miasta Warszawy, Leona Danielewicza. Pałacyk wybudowany przez osoby prywatne - założycieli miasta, został przekazany w 1942 roku, wraz z całym terenem parku na własność wspólnocie mieszkańców. Pałacyk Klubu Sportowego, zwany też „Kasynem”, otoczony był terenami sportowymi, na których znajdowały się między innymi korty tenisowe i tor saneczkowy. Planowano również wybudowanie basenów kąpielowych, jednak inwestycji tej nie zrealizowano.

Teren parku wraz z budynkiem stanowią niepodzielną całość i decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 26.06.1981 są wpisane do rejestru zabytków (nr rej. 1182). W 2008 roku kompleksowo

⁵ Andrzej Tyszka, „Żyjąc wśród leśnych ogrodów”, Biblioteka Staszowska, Staszów 2003

odremontowano budynek Kasyna z dofinansowaniem ze środków UE w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006. Zgodnie z celem dotacji od 2008 roku działa w nim samorządowa instytucja kultury – Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich.

II.4.4. Stawisko z Parkiem

Położenie: ul. Gołębia 1, w zachodniej części Miasta.

Dom Anny i Jarosława Iwaskiewiczów, budowany w latach 1924–28 wg projektu Stanisława Gądzikiewicza. Do 1980 roku własność Iwaskiewiczów. Zgodnie z wolą właścicieli posiadłość przeszła na własność skarbu państwa, a obecnie z mocy prawa zarządza nim starostwo grodziskie. Obecnie jest tu muzeum Ich imienia.

Dom wraz z parkiem wpisany jest do rejestru zabytków. Obiekt muzeum oraz otaczający go Park zostały w 2010 poddane rewitalizacji. Starostwo Powiatowe – organizator jednostki i dyrekcja Muzeum pozyskali na ten cel częściową dotację ze środków UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013.

II.4.5. Kościół – Ogród pw. św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej.

Położenie: przy ul. Jana Pawła II 7, w centrum Miasta.

Modernistyczny kościół z lat 1933–34, zaprojektowany przez Brunona Zborowskiego. Sfinansowany m.in. z funduszy Automobilklubu Polskiego i Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej. Według projektu miał stanowić jedną całość z otaczającym go ogrodem: „kościół zielony” jako przedłużenie kościoła murowanego; projekt zrealizowany i stale uzupełniany stanowi jedyny w kraju przykład Kościoła-Ogrodu. Wewnątrz kościoła i w ogrodzie liczne dzieła sztuki, w tym znanych artystów z Podkowie Leśnej, prof. St. Słoniny i prof. A. Zemły, a także Jana Henryka Rozena. Na ścianach wiele tablic pamiątkowych. W ogrodzie znajduje się m.in. pomnik katyński, zwany Kalwaria Polską, autorstwa J. Kaliny. Kościół wraz z ogrodem wpisane są do rejestru zabytków.

Identyfikacja głównych problemów z Analizy SWOT: Zabytki urbanistyczne i architektoniczne

1. Niska ocena estetyki budynków publicznych (gł. Urząd Miasta i teren MOK) i czystości miejsc publicznych przez mieszkańców – w badaniach ankietowych.
2. Słabo oznakowane centrum miasta (m.in. brak informacji o zabytkach).
3. Brak przyjętej koncepcji zagospodarowania centrum miasta i precyzyjnego określenia funkcji przestrzeni publicznych w mieście.
4. Niedostateczna edukacja architektoniczna dzieci i młodzieży a także dorosłych, szczególnie nowych mieszkańców.
5. Zagrożona funkcjonalność terenów publicznych, ryzyko utraty drożności ciągów pieszych i tzw. korytarzy ekologicznych.
6. Wysokie koszty utrzymania zabytkowych obiektów oraz niestosowanie się części właścicieli do zasad ochrony konserwatorskiej. Znikoma możliwość pozyskania dotacji na odnowę obiektów.
7. Willa Jókawa - trwająca dyskusja nt. zasadności zachowania budynku przez miasto i ew.

sprzedaży. Utrzymanie nowego budynku będzie kosztowne dla budżetu miasta, nie licząc nawet kosztów inwestycji.

8. Niska – w opinii ankietowanych mieszkańców - skuteczność nadzoru budowlanego Starostwa Powiatowego nad inwestycjami prywatnymi na terenie miasta .

II.5. Turystyka, sport i rekreacja

II.5.1. Wprowadzenie

Możliwości uprawiania turystyki w Podkowie Leśnej i okolicy są potencjalnie duże. Miasto leży na trasie szlaków turystycznych, a do jego atutów zaliczyć należy charakter miasta, liczne zabytki przyrodnicze, architektoniczne i urbanistyczne, opisane szerzej w rozdziałach *Środowisko przyrodnicze* oraz *Zabytki urbanistyczne i architektoniczne* oraz duży kompleks leśny Lasu Młochowskiego.

II.5.2. Szlaki piesze

Teren Miasta-Ogrodu przecinają cztery szlaki turystyczne:

- czerwony: z północy, od strony Rokitna i Brwinowa ulicami Podkowy Leśnej przez Las Młochowski do leśniczówki „Na Dębaku”; fragment Podwarszawskiego Szlaku Okrężnego; długość na terenie Podkowy ok. 3,5 km (całość ok. 4 km);
- niebieski, im. J. Iwaszkiewicza: od stacji PKP Brwinów, przez Stawiska, do Podkowy Leśnej Wschodniej, a dalej przez Las Młochowski do Karolina, Nadarzyna i Komorowa; długość na terenie Podkowy ok. 6 km;
- zielony: przez lasy otaczające Podkowę, przez rezerwat im. Bolesława Hryniewieckiego, do leśniczówki „Na Dębaku”, a dalej do uroczyska Zosin i stacji WKD w Otrębusach; długość na terenie Podkowy ok. 6 km (całość ok. 8 km);
- żółty: od stacji WKD Podkowa Leśna do rezerwatu im. Bolesława Hryniewieckiego, a dalej przez las do przystanku WKD w Otrębusach; długość na terenie Podkowy ok. 4 km (całość ok. 7 km).

II.5.3. Szlaki rowerowe

Warunki do uprawiania sportów rowerowych a także do korzystania z roweru do codziennego poruszania się po Podkowie Leśnej są dobre. Przez część zurbanizowaną miasta przebiega trasa rowerowa z południa na północ miasta (wzdłuż dróg powiatowych). Jej naturalnym uzupełnieniem byłaby analogiczna trasa przebiegająca ze wschodu na zachód miasta (np. wzdłuż torów kolejki WKD (powstał projekt koncepcyjny jej przebiegu).

Ponadto z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna wyznaczono i oznakowano na terenie Lasu Młochowskiego trzy pętle rowerowe:

- mała (ok. 4 km),
- średnia (ok. 5 km),
- duża (ok. 9 km).

Przy wjeździe do lasu od ul. Krasińskiego i w miejscu rozwidlenia szlaków stoją tablice informacyjne z planem tras pieszych i rowerowych. Towarzystwo dba o czytelność oznakowania, w 2012 r. odnowiło również tablice informacyjne z zaznaczeniem przebiegu tras oraz postawiło 14 tablic z informacjami o walorach historycznych i przyrodniczych lasu (ścieżka edukacyjna). Prace dofinansowano ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

II.5.4. Informacja turystyczna

Informacje o atrakcjach turystycznych w Podkowie Leśnej i okolic można uzyskać z przewodników publikowanych przez Towarzystwo Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa (Podkowa Leśna Przewodnik, aktualizacja wydania w 2008 roku, autor: Anna Żukowska – Maziarska, wyd. polskie i angielskie) Informacje o mieście można czerpać ze strony internetowej miasta oraz z przewodników o szerszym zasięgu, dotyczących powiatu lub województwa. Dużą promocją miasta była publikacja o Podkowie Leśnej w dodatku *Spacerownik* autorstwa red. Jerzego S. Majewskiego do Gazety Wyborczej w czerwcu 2007 roku.

Miasto nie posiada żadnej zinstytucjonalizowanej formy promocji Miasta jako ośrodka turystyki, nie posiada także punktów informacji turystycznej. Funkcję promocyjną pełnią informacje zamieszczone na internetowej stronie miasta, wydawnictwa lokalnych organizacji pozarządowych oraz Urzędu Miasta (przewodnik po trasach turystycznych *Podkowa Leśna i okolice na weekend, 2013*).

W 2009 roku Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zielone Sąsiedztwo” opracowało Strategię Rozwoju Turystyki gmin Brwinów, Milanówek i Podkowa Leśna (koordynator Barbara Potkańska). Dokument zawiera syntetyczny opis zasobów i atrakcji turystycznych trzech sąsiadujących ze sobą gmin tworzących wspólnie markę Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów oraz przykłady realizowanych oraz potencjalnych do zrealizowania projektów z zakresu turystyki.

II.5.5. Baza noclegowa

W Podkowie Leśnej istnieje dość ograniczona oferta usług hotelowych. W praktyce działa tu jedyny prywatny pensjonat przy ul. Wrzosowej 3. Dobre warunki noclegowe oferuje seminarium duchowne przy Kościele Adwentystów Dnia Siódmego przy ul. Jana Pawła II 39, jednak w okresie roku szkolnego pokoje są dostępne w ograniczonym zakresie.

II.5.6. Baza sportowa

Miasto dysponuje kilkoma obiektami sportowymi:

- nowowyprowadzoną halą sportową o wymiarach płyty boiska 36 m x 19 m, przy Zespole Szkół Samorządowych z widownią na 100 osób do gry w piłkę koszykową, nożną, siatkową i ręczną. Hala została wyposażona w nowe przyrządy sportowe do wykonywania ćwiczeń gimnastycznych m.in. skok przez skrzynię czy kozła, podciąganie się na drążku i drabinkach;
- druga sala gimnastyczna o wymiarach płyty boiska 10,5 m x 18 m, przy Zespole Szkół Samorządowych do gier i zajęć sportowych;
- dwa boiska: asfaltowe (o rozmiarach 50 x 30 m do gry w piłkę nożną) oraz niewielkie boisko z nawierzchnią ziemną nieprzystosowane do uprawiania żadnej dyscypliny;
- skate-park na terenie dawnego MOK do rekreacyjnego trenowania jazdy na rolkach, deskorolkach oraz rowerach wyczynowych. Wyposażony jedynie w kilka elementów/urządzeń;
- kompleks dwóch sal sportowych o łącznej powierzchni około 1000 m² przy Społecznej Szkole Podstawowej im. Św. Teresy, nowo wybudowane i oddane do użytku we wrześniu 2010 roku;
- prywatne ośrodki jazdy konnej (stadnina PTTK, ul. Głogów, a także 3-4 inne stadniny na obrzeżach miasta i w Żółwinie).

Identyfikacja głównych problemów z Analizy SWOT: Turystyka, sport i rekreacja

1. Mała liczba klubów sportowych na terenie miasta.
2. Niewiele jest ogólnodostępnej infrastruktury sportowej (brak kortów, 1 boisko do gier zespołowych itp.).
3. Brak spójnej i całościowej koncepcji rozwoju sportu w mieście niesie ryzyko nieefektywnego wykorzystania nowopowstałej i istniejącej infrastruktury sportowej.

II.6. Komunikacja

II.6.1. Komunikacja zewnętrzna

Podkowa Leśna leży w zasięgu dróg wojewódzkich nr 719 i 720. Droga wojewódzka nr 719, przebiegająca po północnej stronie miasta, jest przedłużeniem Al. Jeruzolimskich – drogi wylotowej z Warszawy w kierunku Grodziska Mazowieckiego i Skierniewic. Pod względem przestrzennym Al. Jeruzolimskie oddzielają Podkowę Leśną od Brwinowa, poza częścią dzielnicy Brwinowa - Borkami położonymi po stronie szosy wojewódzkiej od strony Podkowy Leśnej.

Droga wojewódzka nr 720 przebiega po wschodniej stronie Miasta i Lasu Młochowskiego, pomiędzy Nadarzynem a Otrębusami i dalej w kierunku Błonia. Droga zapewnia powiązanie z szosą katowicką.

Znaczna część mieszkańców korzysta z komunikacji masowej tj. kolejki WKD, która stanowi bardzo wygodny środek do poruszania się na trasie Warszawa-Grodzisk Maz. i Warszawa-Milanówek. Na terenie Podkowy Leśnej zlokalizowane są trzy przystanki: Podkowa Leśna Wschodnia, Główna i Zachodnia. Przystanek Podkowa Leśna Główna WKD dysponuje zabytkowym budynkiem stacji (w którym mieści się m.in. kasa biletowa) oraz boczną koleją. W planach jest wspólna budowa parkingu Park&Ride przez WKD oraz miasto.

W bezpośredniej bliskości Podkowy Leśnej przebiega trasa nowo wybudowanej autostrady A2. Zjazd do Podkowy Leśnej zlokalizowany jest na terenie gmin Pruszków i Grodzisk Maz.

Nie jest zatwierdzony przebieg planowanej obwodnicy Milanówka i Grodziska Mazowieckiego. Niekorzystnym tak pod względem krajobrazowym jak i przyrodniczym (ekologiczne korytarze migracji zwierząt) byłoby wyznaczenie wjazdu/wyjazdu z obwodnicy na drogę wojewódzką 719 w sposób odcinający zespół parkowo-willowy Turczynek od Podkowy Leśnej. Wymagało by to także wycinki szerokiego pasa drzew w Parku na Stawisku i parku wokół Turczynka – aby poszerzyć tę drogę.

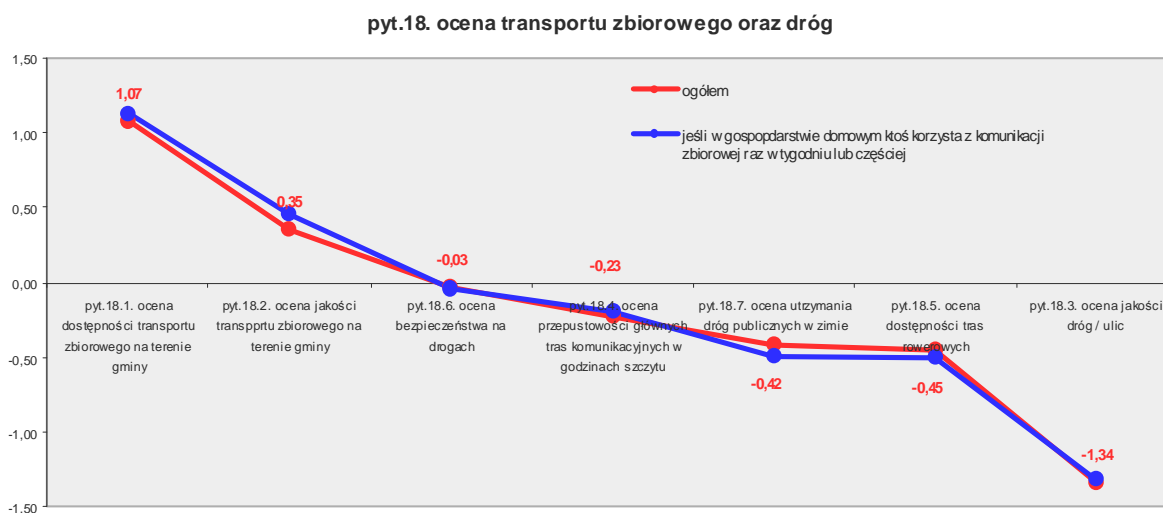
II.6.2. Komunikacja wewnętrzna

Komunikację wewnętrzną stanowi układ ulic i przestrzeni publicznych wyznaczonych na podstawie przedwojennych planów parcelacyjnych. Na terenie miasta znajduje się 46,85 km dróg z czego 1,13 km drogi nr 719 jest zarządzane przez województwo, 3,19 km ulicy Brwinowskiej, Jana Pawła II i Parkowej jest zarządzane przez powiat, a pozostałe 42,53 km są zarządzane przez gminę.

Część ulic stanowią nadal drogi gruntowe. Mimo utrzymania przejezdności w okresie jesiennych i wiosennych roztopów na wszystkich ulicach miasta, mieszkańców Podkowy nadal nie satysfakcjonuje ich stan. W badaniu ankietowym mieszkańcy oceniają jakość dróg i ulic w Podkowie Leśnej nisko -1,3 w skali (-2,0 + 2,0). Nieco lepiej oceniają mieszkańcy bezpieczeństwo na drogach, choć ocena oscyluje

wokół zera (dominuje ocena średnia i tyle samo jest negatywnych co pozytywnych). Oceny mieszkańców jakości oraz dostępności różnych form transportu ilustruje poniższy wykres:

Wykres 11 Ocena mieszkańców dot. transportu w gminie

Ulice na terenie miasta mają różne rodzaje nawierzchni: tłuczeń wapienny, tłuczeń żwirowy i kamienny, utwardzenia emulsją asfaltową, asfaltem, kostką brukową i kamienną, a także bruk. Wśród mieszkańców nie ma jednolitej opinii dot. preferowanych rodzajów nawierzchni. Wszystkie mają zwolenników i przeciwników. Pozytywną opinię wśród niektórych mieszkańców posiada nawierzchnia z kostki betonowej. Aktualne rodzaje nawierzchni podkowieńskich ulic ilustruje poniższa mapa a całość ma charakter poglądowy:

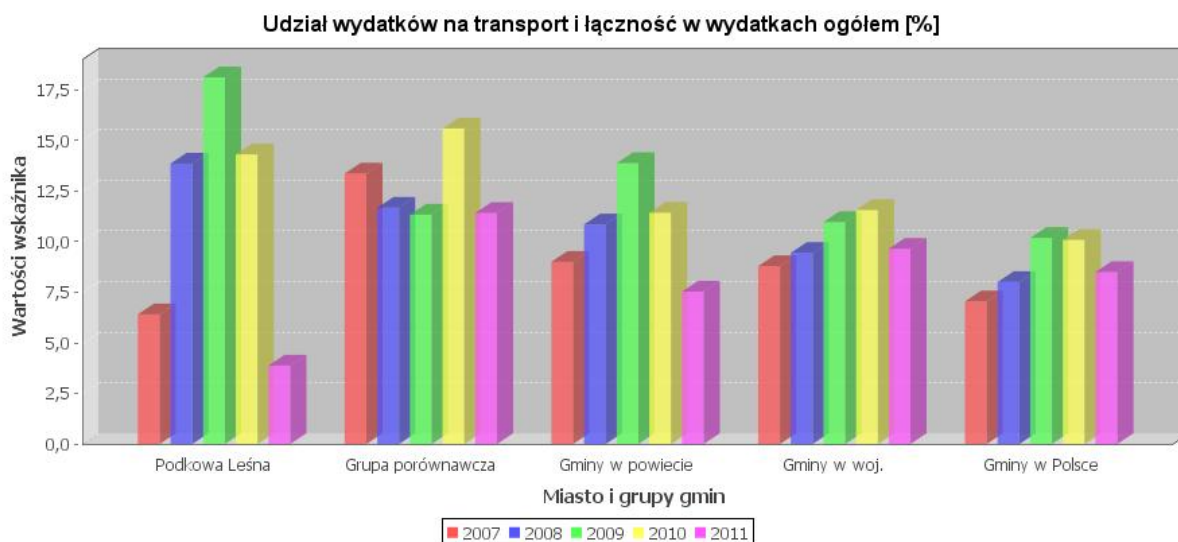
Mapa 4 Aktualny stan utwardzeń ulic w Podkowie Leśnej

W latach 2007 – 2012 wyremontowano lub wybudowano łącznie około 17,5 km dróg gminnych, z 42,5 km jakie są w Podkowie. Udział wydatków na transport i łączność (budowa dróg oraz ich utrzymanie) w wydatkach ogółem wynosił w tym czasie od 6 % do nawet 17,5% w 2009 roku, co daje Podkowie jeden z wyższych wskaźników. Wykres dla roku 2011 (niski udział wydatków) wynika z dużych nakładów inwestycyjnych na rozbudowę szkoły samorządowej i budowę hali sportowej.

Wydatki miasta związane z budową i utrzymaniem dróg w kolejnych latach oraz na tle innych gmin oraz Polski ilustruje poniższy wykres:

Wykres 12 Wydatki na infrastrukturę drogową w Podkowie Leśnej

II.6.3. Komunikacja rowerowa i piesza

Wielkość miasta i odległości pomiędzy sąsiednimi miejscowościami są właściwe dla rozwoju ruchu rowerowego i pieszego, co w istotny sposób wpływa na ograniczenia ruchu samochodowego. Utrudnieniem dla dynamicznego rozwoju komunikacji rowerowej jest mała ilość wydzielonych dróg rowerowych w mieście jak i pomiędzy poszczególnymi miejscowościami.

W 2009 roku w ramach partnerskiego projektu Stowarzyszenia Gmin Zachodniego Mazowsza „Mazovia” opracowano wstępną koncepcję sieci dróg rowerowych łączących Błonie, Brwinów, Leszno, Michałowice, Milanówek, Nadarzyn oraz Podkowę Leśną a także Grodzisk Maz. i Milanówek, której osią jest ścieżka poprowadzona wzdłuż kolejki WKD. Ze względu na zakres inwestycja wymaga współfinansowania ze źródeł zewnętrznych, których dotąd nie udało się pozyskać.

W samej Podkowie Leśnej rozwiązaniem promującym powszechne korzystanie z roweru byłaby budowa tzw. ciągów pieszo-jezdnych, czyli wspólnej drogi użytkowanej przez pieszych, rowerzystów oraz samochody za zasadach pierwszeństwa pieszego i rowerzysty. Taki ruch mógłby być zorganizowany przede wszystkim na drogach dojazdowych do posesji.

II.6.4. Miejsca parkingowe

Ilość parkingów na terenie miasta jest niewielka i niewystarczająca. W całym mieście istnieje około 100 miejsc parkingowych, głównie w centrum miasta:

- przy budynku Urzędu Miasta (nowy);
- przy budynkach użyteczności publicznej w centrum miasta (szkoła samorządowa, przedszkole, budynek dawnego MOK, posterunek policji, kawiarnia na ul. Brwinowskiej, kościół, sklep, kawiarnia i księgarnia przy ul. Jana Pawła, pawilon handlowy przy ul. Słowiczej (nowy)
- w innych miejscach w mieście np. przy działce na wjeździe do miasta od strony ul. Brwinowskiej, wzdłuż ul. Lilpopa, przy wjeździe do Parku wzdłuż ul. Kwiatowej (nowy).

W planach WKD jest budowa parkingu typu Park&Ride przy stacji kolejki WKD na około 50 miejsc parkingowych.

Mimo wykonania modernizacji oraz wybudowania w ostatnich latach kilku nowych stanowisk postojowych ilość miejsc parkingowych jest nadal niewystarczająca i nieadekwatna do potrzeb mieszkańców. Na spotkaniach w sprawie aktualizacji strategii ustalono jednak, że pełne zabezpieczenie miejsc do parkowania dla wszystkich chętnych nie jest możliwe, należy raczej wprowadzić politykę regulowania płynnością parkowania w centrum miasta np. poprzez wprowadzanie stref czasowego parkowania lub parkowania płatnego.

Identyfikacja głównych problemów z Analizy SWOT: Komunikacja

1. Brak docelowego wariantu organizacji ruchu w mieście, zawierającego konkretne rozwiązania komunikacyjne wraz ze wskazaniem technicznych środków uspokojenia ruchu i ograniczeń prędkości.
2. Niska ocena przez mieszkańców dotycząca jakości ulic (estetyka, utwardzenie, przejezdność, bezpieczeństwo itp.) w mieście.
3. Niska trwałość obecnych nawierzchni, szczególnie tłuczniowych, konieczność wykonywania stałych remontów.
4. Brak wieloletniego planu przebudowy dróg uwzględniającego techniczne sposoby rozwiązań komunikacyjnych, w tym docelowych rodzajów nawierzchni.
5. Szybko rosnąca liczba pojazdów na drogach, szczególnie przejeżdżających tranzytem w kierunku Żółwina, Owczarni i Otrębus. Pogorszenie bezpieczeństwa dla pieszych i rowerzystów. Brak chodników w części kluczowych dla bezpieczeństwa miejsc.
6. Brak dużych szans uzyskania dotacji na drogi lokalne zarówno ze środków krajowych jak i EU.
7. Brak uzgodnień dot. przebiegu obwodnicy Milanówka i Grodziska, co potencjalnie mogło by wpływać na powstanie osobnego dojazdu do Owczarni. Jedną z opcji połączenia wjazdu obwodnicy Grodziska i Milanówka do trasy 719 mogłaby odciąć obszar Turczynka od strony Podkowy.

II.7. Infrastruktura i usługi publiczne

II.7.1. Sieć wodociągowa

Budowę sieci wodociągowej na terenie Podkowy Leśnej zakończono w lutym 2008 roku. Inwestycja trwała nieprzerwanie od 1997 roku i objęła obszar całego miasta. Wybudowanie sieci wodociągowej kosztowało miasto w sumie 8,7 mln zł (inwestycja częściowo sfinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). Do końca 2012 roku do sieci wodociągowej podłączyło się 1108 gospodarstw domowych na około 1200 wszystkich domów w Podkowie Leśnej, czyli około 80% gospodarstw domowych korzysta z wodociągu miejskiego.

Miasto Podkowa Leśna na podstawie kolejnych porozumień z Gminą Brwinów zapewnia dostawę wody z własnej Stacji Uzdatnia Wody do miejscowości na terenie sołectw Żółwin i Owczarnia oraz części nieruchomości na obszarze tzw. Borek. Na zasadzie wzajemności Gmina Brwinów wprowadza do sieci wodociągowej Podkowy Leśnej taką samą ilość wody, jaka została dostarczona do ww. wsi. Wymiana

wody z obu sieci jest ściśle monitorowana i odbywa się aktualnie w cyklach 7 dniowych, tzn. bilans wody wpływającej do sieci oraz wypływającej z sieci w tym okresie czasu powinien się równoważyć (wyjątek stanowią remonty i awarie).

Cena za zużycie wody jest umiarkowana i aktualnie wynosi 2,20 zł netto.

W 2006 roku zmodernizowano Stację Uzdatniania Wody oraz uruchomiono dodatkowe ujęcie wody z głębokich zasobów trzeciorzędowych (oligocenijskich), zlokalizowane również na terenie Leśnego Parku Miejskiego. Od tego czasu od 40 do 50% poboru wody do sieci miejskiej odbywa się z ujęcia przy ul. Lilpopa (źródła oligocenijskie).

Całkowity roczny pobór wody z ujęć w Podkowie w 2011 r. wyniósł 167.118 m³ a w 2012 r. wyniósł 185.720 m³, z tego dla mieszkańców gminy Brwinów zużyto odpowiednio: 71.275 m³ w 2011 r. i 83.023 m³ w 2012 r., tyle samo odebrano wody z sieci brwinowskiej.

Od 2001 roku monitorowany jest poziom wód gruntowych poprzez pomiary w trzech piezometrach znajdujących się w pobliżu ujęcia wody w Parku Miejskim. Wahania lustra wody są niewielkie a jego poziom w tym okresie czasu wahał się od 5,5 m ppt. (w 2008 i 2009 roku) do wysokości 2,63 m ppt. w 2010 roku.

Ze względu na szczególne walory miasta w jakim mieszkamy i jego cenne wartości przyrodnicze oraz ze względu na światowe tendencje zmniejszania się podziemnych zasobów wód pitnych tendencje te powinniśmy zmieniać poprzez promowanie postaw ekologicznych oraz regularne ponawianie apeli o oszczędne i zgodne z zasadami ekologii korzystanie z tego surowca. Odrębną sprawą jest dążenie do porozumienia z gminą Brwinów, aby wobec planów rozwoju zabudowy mieszkaniowej w sołectwach Żółwin i Owczarnia (wzrost z obecnych 4-5 tys. mieszkańców docelowo do nawet 12 tys. w perspektywie lat), wybudowała ona odrębne ujęcie wody dla swoich mieszkańców, przy zachowaniu połączeń międzygminnych dla celów bezpieczeństwa.

II.7.2. Sieć kanalizacyjna.

Budowę sieci kanalizacyjnej na terenie Podkowy Leśnej zakończono w lutym 2008 roku. Inwestycja trwała nieprzerwanie od 1997 roku i objęła obszar całego miasta. Wybudowanie sieci kanalizacyjnej kosztowało miasto w sumie 14,7 mln zł (inwestycja została częściowo sfinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). Do końca 2012 roku do sieci kanalizacyjnej przyłączyło się 1034 gospodarstw domowych na około 1200 wszystkich domów w Podkowie Leśnej, czyli około 80% gospodarstw domowych korzysta z miejskiej kanalizacji. Ścieki z pozostałych nieruchomości gromadzone są w bezodpływowych szambach przydomowych, z których wywożone są samochodami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków w Grodzisku Maz. wg. indywidualnych zleceń właścicieli posesji.

Ścieki siecią kanalizacyjną z Podkowy Leśnej są transportowane przez teren Milanówka i trafiają do oczyszczalni ścieków w Grodzisku Mazowieckim. Cena za odbiór ścieków jest dość wysoka i wynosi obecnie 7,28 zł netto, co równoważy koszty ich transportu i oczyszczenia w Grodzisku Mazowieckim.

II.7.3. Ścieki deszczowe

Ścieki deszczowe z ulic o nawierzchniach utwardzonych powinny być kierowane do rowów melioracyjnych i zbiorników wodnych – przepływowych i bezodpływowych, oraz do studni chłonnych. Obecnie system ten źle funkcjonuje, przyczyniając się do trudności w poruszaniu się na wielu ulicach.

Niezbędne jest przygotowanie projektu modernizacji tego systemu. Jednocześnie budowa odrębnego systemu kanalizacji deszczowej z uściem do oczyszczalni ścieków w Grodzisku przekracza możliwości finansowe miasta oraz byłaby niekorzystna z ekologicznego punktu widzenia, bowiem przyczyniała by się do dalszego odprowadzania wody z obszaru miasta, zamiast odbudowy zasobów lokalnych wód gruntowych – do czego należy dążyć. Jednak w niektórych opracowaniach dotyczących całościowej koncepcji modernizacji systemu rowów melioracyjnych na terenie miasta pojawia się postulat wybudowania choć częściowej kanalizacji deszczowej w bardziej zabudowanym centrum miasta.

II.7.4. Sieć energetyczna

Podstawowym źródłem zasilania mieszkańców Podkopy Leśnej w energię elektryczną jest stacja transformatorowa 110/15 kV Brwinów na terenie Gminy Brwinów, która zasila sieci elektroenergetyczne linii średniego i niskiego napięcia na terenie miasta. Dla zachowania bezpieczeństwa ludzi i prawidłowej pracy linii napowietrznej 110 kV ustalono strefę ochronną 19 m od osi na obie strony. Lokalizowanie obiektów, sadzenie drzew wysoko piennych oraz inna działalność prowadząca do zmiany zagospodarowania tego terenu wymaga rozpatrzenia indywidualnego.

- Właścicielem infrastruktury energetycznej jest Polska Grupa Energetyczna SA
- Około 70 % opraw oświetleniowych wymienione na oszczędne sodowe. Pozostałe 30 % z 1019 wszystkich lamp na terenie miasta to lampy starego typu tzw. rtęciowe.
- Około 30% okablowania nowoczesnego typu „warkocz”.
- Sieć napowietrzna koliduje z drzewostanem.
- Roczny koszt oświetlenia miasta wynosi około 300 tys. zł.

Niedawna nowelizacja Ustawy Prawo Energetyczne stworzyła całkiem nowe warunki prawne świadczenia i odbioru usług energetycznych. Z jednej strony gminy mogą kupować energię elektryczną w przetargach lub negocjować jej cenę, a z drugiej strony zakłady energetyczne stawiają nowe warunki świadczenia usług. Powołując się na przepisy wynikające z nowelizowanej ustawy oraz na przepisy Ustawy o samorządzie gminnym Zakład Energetyczny, jako właściciel sieci przesyłowej (dystrybucyjnej), zamierza pobierać od gmin opłaty za dzierżawę słupów oświetleniowych oraz pozostałej infrastruktury służącej do przesyłu energii. Jednocześnie należy uwzględnić, że cała infrastruktura przesyłowa (słupy oświetleniowe, szafy, rozdzielnie) jest posadowiona na terenie, który jest własnością gminy i nawet w kilku przypadkach uchwałą Rady Miasta został nieodpłatnie przekazany Zakładowi Energetycznemu pod budowę urządzeń energetycznych, stąd jest możliwość przynajmniej częściowej wzajemnej kompensacji opłat.

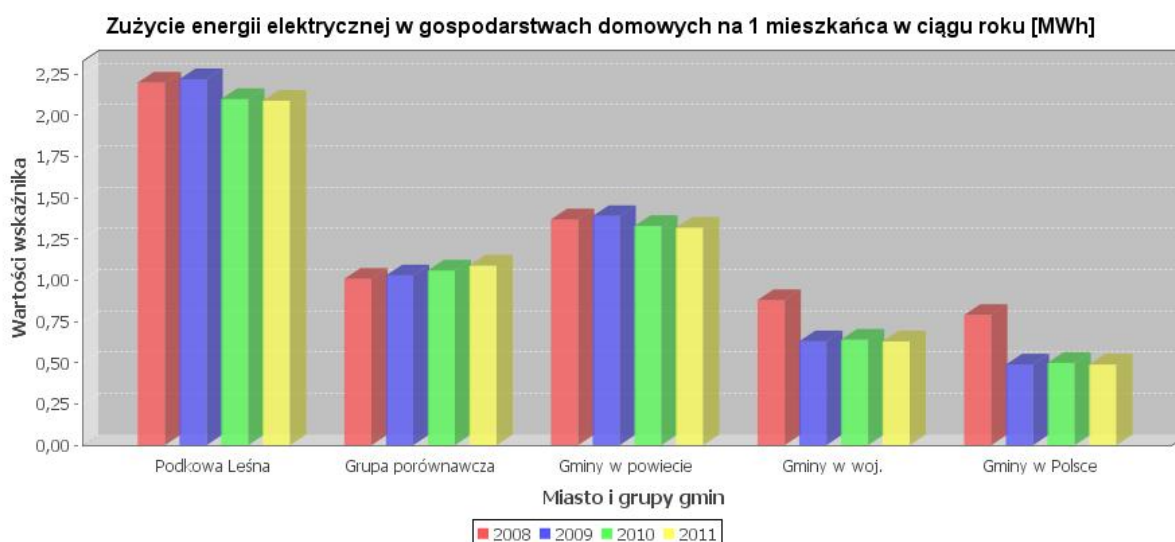
Powyższe zmiany wprowadzają do gmin całkiem nowe rozwiązania i możliwości dotyczące budowy i konserwacji sieci energetycznej. Podkopy Leśna posiada opracowany – wymagany przez Prawo Energetyczne „Projekt założeń do planu zaopatrzenia Gminy Podkopy Leśna w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”. Plan opisuje m.in. możliwości korzystania przez miasto i mieszkańców z dostępnych w regionie zasobów paliw i energii, w tym pochodzących ze źródeł odnawialnych – wymiarze lokalnym (choć te ostatnie są dość mocno ograniczone).

Konieczne są dalsze inwestycje w infrastrukturę oświetleniową, w tym w szczególności polegające na wymianie starych opraw oświetleniowych na nowe energooszczędne, co przyczyni się do zredukowania kosztów oświetlenia ulicznego i pośrednio także przyczyni się do ochrony środowiska naturalnego.

Należy podkreślić, że mieszkańcy Podkowy Leśnej zużywają rekordową ilość energii elektrycznej w przeliczeniu na jedną osobę (2,15 Mwh/os. w 2010 r.). Pod tym względem zajmujemy zawstydzające pierwsze miejsce w kraju, znacznie wyprzedzając inne miejscowości, nawet ściśle turystyczne gdzie okresowo przybywa mieszkańców. Uwzględniając nawet możliwość błędu w zbiorach Urzędu Statystycznego i ewentualne uwzględnienie w nim zużycia prądu mieszkańców sąsiedniego Żółtyna i Owczarni (razem 2,2 tys. mieszkańców) nadal pozostajemy w ścisłej czołówce gmin (około 6 miejsce w Polsce wśród gmin miejskich i miejsko – wiejskich) pod względem zużycia prądu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Powyższe statystyki są podstawą do stwierdzenia, że niestety zachowania naszej społeczności w zakresie poszanowania środowiska naturalnego i jego równowagi znacząco odbiegają od wyznawanych i powszechnie deklarowanych wartości (m.in. w badaniach ankietowych w 2011).

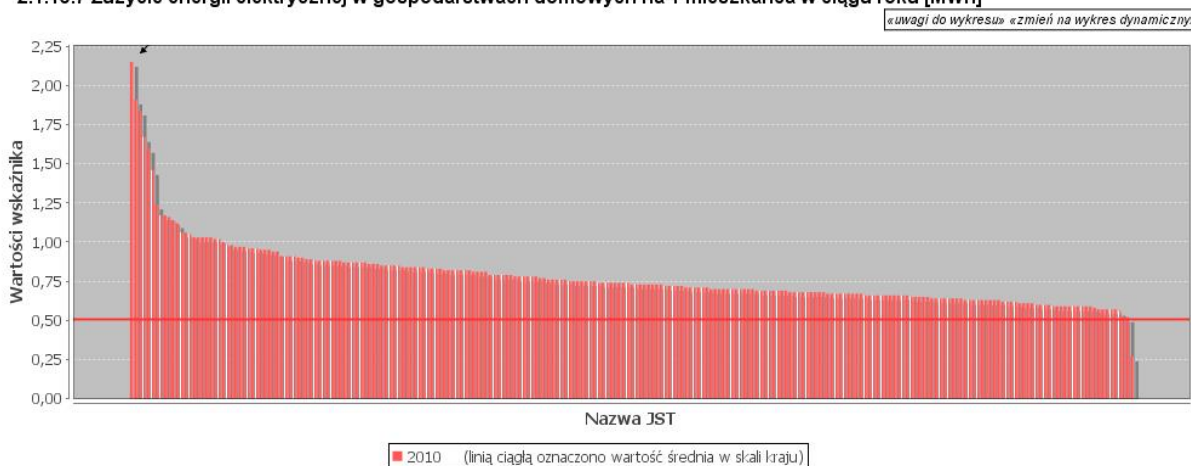
Na wykresach poniżej pokazano dane dotyczące zużycia prądu dla Podkowy Leśnej na tle innych gmin miejskich w Polsce. Na wykresie nr 13 strzałką u góry pokazano miejsce Podkowy na tle innych gmin w Polsce. Brak danych dla grupy porównawczej na wykresie 12 (poza rokiem 2010) wynika z niezidentyfikowanych błędów systemu obliczeniowego.

Wykres 13 Zużycie energii elektrycznej przez mieszkańców Podkowy Leśnej

Wykres 14 Zużycie energii elektrycznej przez mieszkańców Podkowy Leśnej

2.1.10.7 Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w ciągu roku [MWh]

Wykres 15 Zużycie energii elektrycznej przez mieszkańców Podkowy Leśnej

II.7.5. Sieć telekomunikacyjna

Sieć telekomunikacyjna na terenie miasta została w ostatnim czasie dość mocno rozbudowana. W wyniku porozumienia trzech burmistrzów (Brwinowa, Milanówka i Podkowa Leśnej) oraz wspólnych rozmów z przedstawicielami Telekomunikacji Polskiej SA (obecnie spółka Orange) w 2011 roku w Podkowie Leśnej spółka wybudowała 4 nowe szafy dostępowe w ulicach: Bluszczowej, Jaskótczej, Sosnowej i Topolowej. Szafy te są połączone ze sobą siecią światłowodową a ich wyposażenie pozwala na świadczenie przez operatora usług telekomunikacyjnych w oparciu o technologię szerokopasmową (szybki Internet, telewizja itp.).

Miasto jest położone w zasięgu sieci telefonii komórkowych, na terenie miasta zlokalizowane są dwa maszty przekaźnikowe.

Wszystkie instytucje publiczne korzystają z dostępu do sieci Internet, posiadają także własne, indywidualne strony internetowe. W ramach budowania społeczeństwa informacyjnego Urząd Miasta udostępnił mieszkańcom i przedsiębiorcom szereg informacji o mieście a także kilka usług administracyjnych w systemie e-PUAP (Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej), m.in. złożenie wniosku, skargi lub zapytania do Urzędu.

II.7.6. Sieć gazowa i zaopatrzenie w ciepło.

Zaopatrzenie miasta w gaz średnioprężny odbywa się ze stacji redukcyjnej gazu II° w Grodzisku Mazowieckim przy ul. Bałtyckiej poprzez gazociąg średniego ciśnienia ϕ 200mm w Al. Jerozolimskich.

W roku 1985 na terenie całej Podkowy Leśnej poprowadzono sieć gazową. Na terenie miasta nie istnieją scentralizowane systemy ogrzewania, a zaopatrzenie w ciepło obiektów odbywa się w sposób indywidualny poprzez lokalne źródła ciepła. Dla potrzeb ogrzewania budynków wykorzystywane są głównie piece gazowe lub inne opalane paliwem stałym.

Wg stanu na dzień 31.12.2010 z gazociągu korzysta 80,5 % mieszkańców (dane GUS).

II.7.7. Gospodarka odpadami

Głównym źródłem odpadów komunalnych są: gospodarstwa domowe, sektor handlowy, sektor produkcyjny i sektor usług. Wywóz odpadów stałych odbywa się do kompostowni zlokalizowanej w

Chrzanowie Dużym w gminie Grodzisk Maz. Nieczystości ciekłe z budynków niepodłączonych do miejskiej sieci kanalizacyjnej wywożone są do oczyszczalni ścieków w Grodzisku Maz.

Od 1992 do 2008 roku realizowana była dofinansowana przez miasto selektywna zbiórka śmieci. Mimo zaprzestania dofinansowywania, przed wejściem nowego systemu gospodarki odpadami przez miasto, odpady segregowane oddawało około 75% gospodarstw domowych (dane przekazane przez firmę Aminex), a udział selektywnych odpadów wynosił 15% wszystkich odpadów z terenu miasta. Dużo, bo ponad 40% odpadów powstających w gminie stanowią odpady organiczne (trawa, liście, gałęzie).

Od 1 lipca 2013 roku, zgodnie ze zmianami wprowadzonymi nowelizacją Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wszedł w życie nowy system gospodarki odpadami, w którym za zorganizowanie zbiórki i wywóz odpadów odpowiada gmina. Za świadczone usługi mieszkańcy ponoszą opłatę w wysokości ustalonej przez gminę. W Podkowie Leśnej w 2013 roku obowiązują stawki 10 zł od mieszkającej osoby przy segregacji odpadów oraz 30 zł od mieszkającej osoby przy braku segregacji odpadów.

Ustawa ta zasadniczo zmieniała funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami w Polsce, nakładając nowe obowiązki na samorządy, podmioty odbierające odpady komunalne oraz na właścicieli nieruchomości.

Wdrożenie nowego systemu oznacza dla gmin realizację nowych obowiązków:

- organizowanie przetargów na odbiór lub na odbiór i zagospodarowanie odpadów,
- przygotowanie systemu gospodarki odpadami w oparciu o przeprowadzone analizy prawne, finansowe i techniczne, w tym określenie poziomu opłat za odbieranie odpadów od mieszkańców.

Spodziewanymi efektami wdrożenia nowych zasad gospodarki odpadami jest stworzenie efektywnych lokalnych systemów odbioru i zagospodarowania odpadów, zwiększenie ilości zbieranych surowców wtórnych, wyeliminowanie dzikich wysypisk odpadów (np. w Lesie Młochowskim – skoro system będzie funkcjonował we wszystkich gminach), a ponadto pozyskanie wiarygodnych danych o ilości odpadów wytwarzanych przez gospodarstwa domowe na terenie gminy, województwa i kraju.

II.7.8. Cmentarz komunalny

Cmentarz komunalny o powierzchni ok. 1,6 ha jest zlokalizowany na północnym brzegu miasta, na zakończeniu ul. Ogrodowej. Uzyskał status cmentarza komunalnego w roku 1995, wcześniej administracja należała do parafii św. Krzysztofa.

Na terenie cmentarza istnieje łącznie około 1500 grobów. Zachodnia część cmentarza, starsza, jest całkowicie wykorzystana i znajduje się na niej 805 grobów. Zarówno w starej jak i nowej części cmentarza, mimo braku terenu, na bieżąco są budowane nowe miejsca pochówku w zależności od potrzeb. Są to jednak działania doraźnie rozwiązujące pilny problem braku miejsc pochówku.

Do korzystania z prawa pochówku na cmentarzu mają: mieszkańcy Podkowy oraz pozostali członkowie parafii p.w. św. Krzysztofa (mieszkańcy Żółwina, Owczarni, Borek). Prawo pochówku przysługuje także innym osobom.

W 2010 roku na terenie cmentarza wybudowano 30 dodatkowych miejsc dla pochówku w urnach (kolumbaria). Możliwości dalszego rozbudowania istniejącego cmentarza są bardzo ograniczone do lokalizacji kilku dodatkowych miejsc pomiędzy istniejącymi grobami. Realnymi alternatywami są: samodzielna budowa cmentarza w miejscu przeznaczonym w Planie Zagospodarowania

Przestrzennego w Lesie Młochowskim w pobliżu Leśniczówki na Dębaku lub wspólna z gminą Brwinów budowa cmentarza na zarezerwowanym na ten cel obszarze znajdującym się w planach zagospodarowania sołectwa Żółwin przy ul. Szkolnej.

Obie gminy mają wprawdzie zarezerwowane tereny pod przyszły cmentarz jednak żadna z nich nie dysponuje tymi gruntami. W przypadku Podkowy teren zarezerwowany pod przyszły cmentarz (około 2 ha) należy obecnie do Lasów Państwowych i należy go kupić po cenach rynkowych. Do tego należy doliczyć koszt urządzenia cmentarza, w tym uzbrojenie terenu w co najmniej w ujęcie wodociągowe, oświetlenie terenu, budowę drogi dojazdowej i alei spacerowych. Nie mniejszy koszt urządzenia terenu musi ponieść gmina Brwinów, jednak w jej przypadku istnieje potencjalna możliwość bezpłatnego pozyskania samego gruntu na cele publicznej od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Blizszy termin wykonalności tej transakcji nie jest jednak obecnie znany. Jednak w obliczu wysokich kosztów budowy i urządzenia cmentarza w Lesie Młochowskim bardziej racjonalną wydaje się wspólna inwestycja na terenie Żółwina (nawet jeśli nie doszłoby bezpłatnego do przejęcia gruntu). Koszt urządzenia cmentarza w Żółwinie ze względu na bliskość innych zabudowań i utwardzonych dróg byłby prawdopodobnie niższy, ale wymaga to dalszych analiz.

Identyfikacja głównych problemów z Analizy SWOT: Infrastruktura i usługi publiczne.

1. Brak planów ze strony gminy Brwinów dot. budowy ujęcia do zasilania sieci wodociągowej na terenie sołectw Żółwin i Owczarnia. W efekcie konieczność dalszego okresowego korzystania z zasobów wody podkowieńskiej dla tych mieszkańców, na zasadach wzajemnych rozliczeń wodą między gminą Podkowa Leśna a gminą Brwinów.
2. Nadal niepełny wskaźnik podłączeń do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście (wysokie koszty podłączenia do sieci).
3. Wysokie koszty odbioru ścieków.
4. Niedostateczna jakość infrastruktury energetycznej (stara sieć i oprawy oświetleniowe), brak energooszczędnych rozwiązań. Okresowe przerwy w dostawie prądu.
5. Przedsiębiorstwa energetyczne nie zainteresowane bezpośrednio modernizacją należącej do nich infrastruktury (np. oświetlenie). Niepewne wyniki negocjacji pomiędzy gminą a ZE.
6. Zły stan infrastruktury melioracyjnej na terenie miasta (rowy, przepusty) wzmagają ryzyko lokalnych podtopień w okresach silnych opadów.
7. Brak systemu retencji wody na terenie miasta skutkuje realnymi stratami w tkance przyrodniczej miasta.
8. Malejąca liczba miejsc pochówku na podkowieńskim cmentarzu, cmentarz praktycznie zamknięty. Duże koszty urządzenia nowego cmentarza (w tym zakupu gruntu).
9. Trudności w egzekwowaniu prawa w zakresie gospodarki wodnej, szczególnie wobec prywatnych właścicieli nieruchomości po terenie których przebiega rów.
10. Niedostateczna liczba miejsc parkingowych i brak polityki miasta zniechęcającej do parkowania w centrum.

11. Niewystarczająca liczba przygotowanych miejsc do parkowania dla rowerów.12. Niejasny stan podziemnej sieci gazowej (ma ponad 20 lat) stwarza ryzyko dla planów remontów nawierzchni ulic.

II.8. Nieruchomości gminne

II.8.1. Wprowadzenie

Nieruchomości, których właścicielem jest Miasto Podkowa Leśna, spełniają istotną rolę w realizacji zadań własnych gminy. Wykorzystywane na cele publiczne służą zaspokajaniu potrzeb społecznych i gospodarczych, stanowią zaplecze administracyjne, mieszkaniowe, czy kulturalne np. drogi, zieleńce, parki, teren szkoły i przedszkola wraz z zabudowaniami, cmentarz. Dzierżawa lub wynajem części z tych nieruchomości przynosi dochody miastu.

Majątek nieruchomy miasta w głównej mierze tworzą nieruchomości nabyte z mocy prawa w procesie komunalizacji mienia państwowego po przemianach ustrojowych w 1990 r. a także w wyniku reformy administracyjnej w 1999 r. (drogi). W ostatnich latach majątek miasta został powiększony o dwie działki nabyte przez miasto w drodze przeprowadzonego postępowania o zasiedzenie, a kolejne wnioski o zasiedzenie znajdują się aktualnie w sądach.

II.8.2. Mienie komunalne.

Miasto Podkowa Leśna jest właścicielem 52 nieruchomości o łącznej powierzchni 316.878 m², z których 24 są zabudowane (w tym: Pałacyk-Kasyno, Zespół Szkół, Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Przedszkole Miejskie, Urząd Miejski, domy komunalne, stacja uzdatniania wody), a 28 pozostaje bez zabudowy. Nieruchomości te są w bezpośrednim władaniu gminy i pełnią głównie funkcje publiczne. Zabudowane stanowią zaplecze administracyjne, kulturalne, mieszkaniowe. Niezabudowane to głównie drogi, parki zieleńce. 10 z tych nieruchomości jest wynajętych lub wdzierżawionych.

Podkowa jest także właścicielem 9 nieruchomości gruntowych oddanych w użytkowanie wieczyste o łącznej powierzchni 11.370 m². Nieruchomości zaliczone do tej grupy są w wyłącznym władaniu użytkowników wieczystych i dla gminy stanowią jedynie źródło dochodu z tytułu opłat rocznych.

Miasto jest ponadto współwłaścicielem (udział miasta wynosi 40%) 13 nieruchomości będących współwłasnością miasta i Skarbu państwa o łącznej powierzchni 134.710m². Nieruchomości będące współwłasnością Miasta Podkowa Leśna oraz Skarbu Państwa to grunty niezabudowane leśne tworzące pas biegnący wzdłuż ciek wodnego od północno – wschodniej części miasta w stronę południowo-zachodnią i wraz z Parowem Sójek oraz Leśnym Parkiem Miejskim tworzą wewnętrzny pierścień zieleni pełniący ważną funkcję ekologiczną.

II.8.3. Przekształcanie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

W 1998 r. weszła w życie ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na rzecz użytkowników wieczystych. Od tego czasu przekształceniem zostało objętych 130 nieruchomości, a przychody z tytułu opłat za przekształcenia zasilają w kolejnych latach budżet miasta.

W użytkowaniu wieczystym pozostaje nadal 9 nieruchomości o łącznej powierzchni 11.370 m², które podlegają znowelizowanym przepisom ustawy o nabywaniu przez użytkowników wieczystych prawa własności, co znaczy że w każdej chwili na zasadach określonych w ustawie mogą stać się ich właścicielami. Według wyceny z 2008 roku wartość tych nieruchomości wynosi około 5 mln zł.

Zapisy znowelizowanej ustawy rozszerzają kompetencje przyszłych nabywców nieruchomości tak ze względu na jej funkcję jak i na podmiot ubiegający się o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. W świetle tych przepisów należy więc zakładać, że ostatecznie wszystkie te nieruchomości zostaną objęte procesem przekształcenia.

II.8.4. Nieruchomości zajęte pod drogi.

Na terenie miasta znajduje się 42,53 km dróg o łącznej powierzchni 196.095 m², będących we władaniu oraz zarządzanych i utrzymywanych przez gminę.

W świetle obowiązujących przepisów konieczna jest regulacja stanu prawnego polegająca na przejęciu gruntów zajętych pod drogi publiczne na własność gminy, nadanie im odpowiedniej kategorii przez Radę Miasta. Regulacja ta do dnia dzisiejszego nie nastąpiła. Tryb przejęcia tych gruntów na własność gminy określają przepisy, w tym głównie art. 73 ustawy przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną z 1999 roku.

W procesie przejęcia gruntów zajętych pod drogi publiczne na własność gminy, nakłada się na gminy konieczność wypłaty odszkodowań za te części gruntów pod drogami (wyznaczonymi jeszcze w 1925r.), które stanowią własność prywatną. Sprawa była wyjaśniana, z inicjatywy m.in. Podkowy Leśnej, w Trybunale Konstytucyjnym. W urzędzie złożonych jest 47 wniosków o wypłatę odszkodowania za grunty prywatne zajęte pod drogi. Szacuje się, że łączna kwota odszkodowań może wynieść powyżej 3 mln zł. Obecnie trwa procedura prawna w tej sprawie.

Identyfikacja problemów Nieruchomości gminne.

1. Niskie wykorzystanie gruntów/majątku miasta do generowania dochodów, ale też niskie obiektywne możliwości w tym zakresie.
2. Konieczność wypłacenia rekompensat za prywatne grunty pod drogami – w najbliższych latach.

II.9. Rynek pracy i działalność gospodarcza

II.9.1. Wprowadzenie

Specyficzny charakter Podkowy Leśnej jako miasta ogrodu oraz bliskość dużej aglomeracji powoduje, że na terenie miasta nie ma – zgodnie z intencją założycieli miasta – zakładów przemysłowych.

Miasto pełni głównie funkcje mieszkalne i w związku z tym rozwinęły się tutaj głównie handel i drobne usługi.

Od kilkunastu lat struktura działalności gospodarczej miasta jest niezmienna. Bliskość dużych zakładów przemysłowych (m.in. Pruszków, Grodzisk Maz.) oraz centrów handlowych (Warszawa, Janki, Brwinów, oraz nowo wybudowana Galeria Podkowa Leśna będąca własnością firmy MarcPol na prywatnych gruntach w obrębie Podkowy – po drugiej stronie drogi wojewódzkiej nr 719), utrwalają tylko ten stan.

Należy zaznaczyć, że większość obszaru Podkowy Leśnej ma status lasu, co w przyszłości mogłoby sprzyjać rozwinięciu sektora usług turystycznych, rekreacyjnych i sportowych i ograniczyć – zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców - lokalizację obiektów uciążliwych.

Głównymi pracodawcami na terenie miasta są jednostki samorządu terytorialnego, takie jak Urząd Miasta, Zespół Szkół Samorządowych i Miejskie Przedszkole.

W Podkowie Leśnej świadczone są usługi podstawowe w zakresie:

- oświaty,
- zdrowia i pomocy społecznej ,
- administracji,
- kultury,
- kultu religijnego,
- sportu i rekreacji,
- bezpieczeństwa,

a także usługi komercyjne dla ludności:

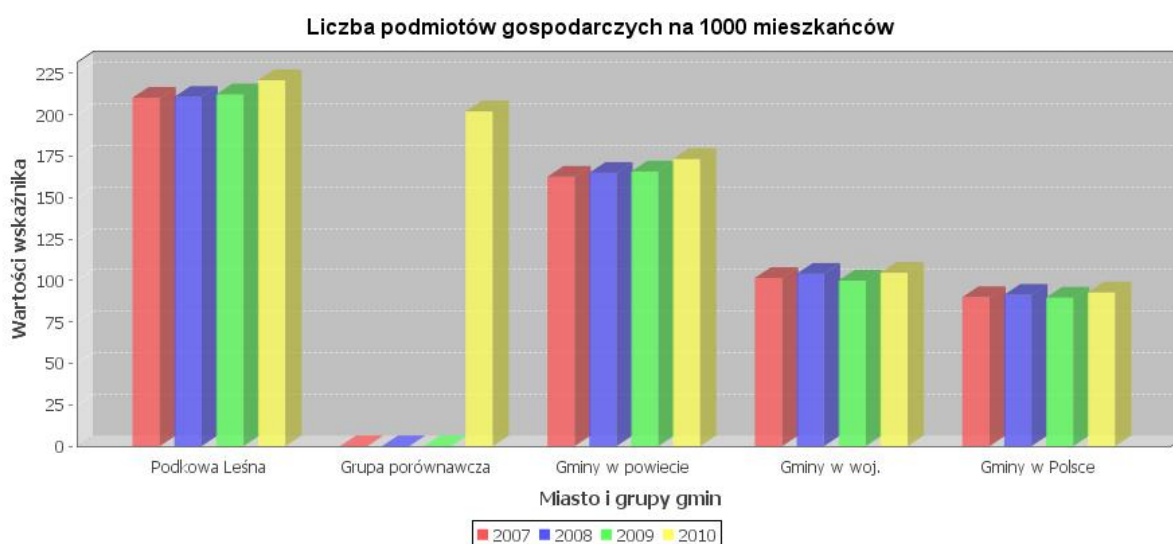
- sklepy,
- apteki,
- punkty usługowe.

II.9.2. Struktura podmiotów gospodarczych

Według danych GUS za 2012 rok liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON na terenie Podkowy Leśnej wynosiła 860, w tym 706 działających w sektorze usług i handlu, 148 w sektorze budownictwa i przemysłu, pozostałe 6 to firmy działające w sektorze rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa. Około 80 % firm to przedsiębiorstwa zarejestrowane w formie jednoosobowej działalności gospodarczej.

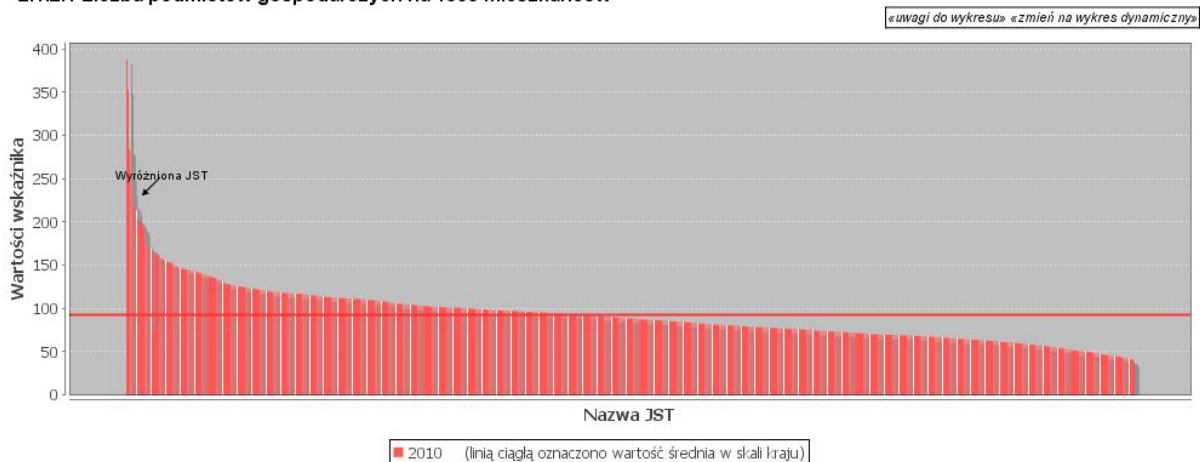
Podkowa Leśna wyróżnia się stosunkowo wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości na tle innych gmin w powiecie, województwie, kraju oraz w grupie porównawczej. Wskaźnik przedsiębiorczości w porównaniu do innych rejonów kraju przedstawiają poniższe wykresy:

Wykres 16 Liczba podmiotów gospodarczych w Podkowie Leśnej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Wykres 17 Liczba podmiotów gospodarczych w Podkowie Leśnej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na tle kraju

2.1.2.1 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

Na podstawie powyższych danych widać wyraźnie, że liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w Podkowie Leśnej jest wyższa niż w powiecie i znacząco wyższa aniżeli w województwie i oraz jedna z najwyższych w kraju – dwukrotnie powyżej średniej (wykres nr 16). Zadaniem władz miasta jest podtrzymywanie wysokiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, o ile nie koliduje ona z charakterem miasta i wymogami ochrony środowiska oraz zasadami współżycia społecznego.

Z danych pozyskanych przez Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego Gmin w 2008 r. dla Podkowy Leśnej z Urzędu Skarbowego wynika, że faktyczna liczba działających (aktualnie zarejestrowanych w US i rozliczających się z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej) jest jednak o połowę niższa. Tendencje te są wyraźne w całym kraju i dlatego to nie zmienia wysokiego wskaźnika przedsiębiorczości mieszkańców Podkowy Leśnej w skali kraju.

Porównanie danych GUS oraz US za lata 2005-2007 ukazuje poniższa tabela:

Tabela 4 Porównanie danych GUS oraz US za lata 2005-2007 dotyczących przedsiębiorczości

	2005	2006	2007
Liczba podm. gospodarczych wg GUS	761	789	804
Liczba podm. gospodarczych wg US (dane SRGG, 2008)	366	372	388

Z danych US wynika, że 10% wszystkich mieszkańców Podkowy rzeczywiście prowadzi działalność gospodarczą (i odprowadza z tego tytułu podatki, w blisko 40% zasilające budżet miasta). W łącznej sumie dochodów mieszkańców, dochody osób prowadzących działalność gospodarczą w Podkowie stanowią w tym okresie aż 31%. Średni dochód mieszkańca Podkowy Leśnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej jest wysoki i w roku 2007 (ostatni dla którego dysponujemy danymi ze źródeł Urzędu Skarbowego) w stosunku do dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców z tytułu zatrudnienia i wynosił odpowiednio (przed opodatkowaniem):

- 46.165 zł rocznie z tytułu zatrudnienia
- 133.517 zł rocznie z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Dla pełnego zrozumienia obrazu sytuacji dochodowej mieszkańców Podkowy Leśnej należy prześledzić dochody i podatki osób znajdujących się wówczas (w 2007 roku) najwyższym III-cim progu podatkowym (dochody powyżej 75 000 PLN rocznie). Analiza ta pokazuje, że niewielka grupa mieszkańców znacząco podwyższa wskaźniki powodując, że nasze gminy są uznawane za „bardzo bogate”, podczas gdy dotyczy to jedynie niewielkiej liczby podatników. Te wysokie dochody kilku procent mieszkańców w bardzo dużym stopniu (patrz tabela poniżej) przekładają się na dochody gminy, a ci (najczęściej) nowi mieszkańcy mają jednocześnie wysokie oczekiwania wobec usług i infrastruktury, których szybkie spełnienie jest obiektywnie trudne. Wszystkich podatników w roku 2007 było 2757 (w tym np. emeryci), na ok. 3800 mieszkańców.

Tabela 5 Dochody podatników z najwyższego progu podatkowego oraz ich udział w podatkach miasta (lata 2005-2007).

	2005	2007
Liczba podatników z dochodami powyżej 75 000 PLN do liczby mieszkańców ogółem (%)	8%	9%
Wartość dochodu mieszkańców uzyskujących powyżej 75 000 PLN do dochodów mieszkańców ogółem (%)	59%	63%
Wartość podatku dochodowego mieszk. uzyskujących powyżej 75 000 PLN do podatku dochodowego płaconego przez mieszkańców ogółem (%)	79%	79%

Z powyższego zestawienia – odniesionego już do liczby wszystkich mieszkańców (nie tylko podatników) wynika, że do grupy osób osiągających dochody w dawnym III progu podatkowym zalicza się 9 % mieszkańców (a 12% podatników – wszystkie dane za 2007). Uzyskują oni 63% dochodów wszystkich

mieszkańców miasta. Osoby te odprowadzają do Urzędu Skarbowego 79% wszystkich podatków pochodzących z terenu gminy. Zważywszy, że około 40% tej kwoty stanowi w myśl Ustawy o finansach publicznych dochód własny gminy należy stwierdzić, że budżet miasta w znacznym stopniu zależy od dochodów nielicznej grupy mieszkańców. Można więc policzyć, że w Podkowie Leśnej sumarycznie prawie połowa (50%) budżetu miasta (79% z 63% dochodów miasta) pochodzi z tego źródła, co w sytuacji możliwego spowolnienia gospodarczego oraz faktycznej obniżki podatków (likwidacja III prognozy), wraz z wprowadzeniem wysokich ulg rodzinnych, faktycznie obniżyło dochody miasta i możliwości inwestycyjne. Taka dysproporcja, istniejąca również w największych polskich miastach, wynika u nas z bliskiego sąsiedztwa stolicy i obecności mieszkańców, których zarobki znacznie przekraczają średnią krajową.

Niewielka ilość lokalnych zakładów produkcyjnych i usługowych zatrudniających personel powoduje, że większość mieszkańców pracuje lub ma źródło utrzymania poza obszarem miasta, co oznacza, że wpływ lokalnej polityki gospodarczej na zarobki osób o najwyższych dochodach jest minimalny, ale może on za to dotyczyć osób o niższych dochodach – i na nie należy położyć nacisk w formułowaniu polityki wspierania przedsiębiorczości. Należy także zwiększać atrakcyjność naszych gmin dla mieszkańców, w tym tych najbogatszych, aby sprowadzali się, lub nie wyprowadzali się, jeśli już mieszkają, a z drugiej strony należy stwarzać możliwości rozwoju przedsiębiorczości i warunki do wydajnej pracy dla osób o niższych dochodach, aby przeciwdziałać sytuacji, że w obliczu możliwych kryzysów na rynku pracy utracą możliwość zarabiania, tym samym gmina utraci możliwości realizacji szeregu zadań finansowanych z podatków mieszkańców.

Identyfikacja problemów Rynek pracy i działalność gospodarcza

1. Niedostateczna liczba miejsc pracy w Podkowie Leśnej.
2. Brak polityki miasta w zakresie wspierania pożądanych dla miasta form działalności gospodarczej.
3. Niewystarczająca oferta specjalistycznej opieki zdrowotnej dla mieszkańców, gł. osób starszych.
4. Brak infrastruktury do rozwoju turystyki, takich jak hotele i pensjonaty a także odnowionych ścieżek, tablic informacyjnych, Systemu Informacji Miejskiej).
5. Brak spójnego systemu promocji miasta dla obecnych i potencjalnych przedsiębiorców.
6. Potencjalne zagrożenie turystyki masowej dla cennych zasobów miasta.
7. Silne zadrzewienie zakłóca odbiór sygnału sieci Internet, komórkowej i telewizyjnej.

II.10. Sfera społeczna

II.10.1. Oświata

W Podkowie Leśnej funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- w sektorze publicznym:

- Przedszkole Miejskie im. Krasnala Hałabały (ul. Miejska 7),
 - Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Warszawy (ul. Jana Pawła II 20),
 - Publiczne Gimnazjum nr 1 (ul. Jana Pawła II 20).
- w sektorze niepublicznym:
 - Szkoła Podstawowa nr 2, im. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus (ul. Modrzewiowa 41),
 - Gimnazjum nr 2 im. Św. Hieronima (ul. Modrzewiowa 41),
 - Podkowieńskie Liceum Ogólnokształcące nr 60 (ul. Wiewiórek 2/4).

Ponadto przy ul. Jana Pawła II 39 mieści się Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, prowadzący szeroko zakrojoną działalność edukacyjną, m.in. Wyższą Szkołę Teologiczno-Humanistyczną im. Michała Beliny – Czechowskiego, Studia Podyplomowe na kierunku Promocja Zdrowia oraz Szkołę Języków Obcych.

Liczbę uczniów uczęszczających do szkół publicznych i niepublicznych podstawowych i średnich pokazuje poniższa tabela:

Tabela 6 Liczba uczniów w placówkach edukacyjnych.

Rodzaj placówki	2009	2010	2011	2012
Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Warszawy	239	278	297	307
Publiczne Gimnazjum nr 1	151	147	150	149
Szkoła Podstawowa nr 2, im. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus	102	106	147	221
Gimnazjum nr 2 im. Św. Hieronima	62	66	65	65
Podkowieńskie Liceum Ogólnokształcące nr 60	40	33	49	52

Od roku 2011 odnotowuje się znaczący wzrost liczby uczniów w Szkole Podstawowej nr 2 im. św. Teresy. Szkoła ta oddała do użytku w 2011 nowy budynek dydaktyczny z salą sportową. Można oczekiwać, że wzrost liczby dzieci uczęszczających do tej szkoły będzie następował jeszcze przez kilka lat.

W 2013 r. zakończono również rozbudowę budynku dydaktycznego Zespołu Szkół Samorządowych. Szkoła została powiększona o jedno skrzydło dla uczniów klas I-III oraz o nową, pełnowymiarową halę sportową. Jednak ze względu na planowane zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu szkoły (wprowadzenie nauki w trybie jednozmianowym) nie jest przewidywany wzrost liczby uczniów szkoły. Aktualnie do Zespołu Szkół Samorządowych uczęszczają dzieci z Podkowy Leśnej, a także z sąsiednich miejscowości, głównie z Żółtyna i Owczarni, spoza obwodu szkoły. Wśród dzieci podkowieńskich znajdują się także dzieci rodzin uchodźczych, mieszkających w Ośrodku dla uchodźców na Dębaku (średnio od 30 do 50 dzieci rocznie).

W tabeli poniżej przedstawiono proporcje liczby uczniów spoza obwodu szkoły do liczby uczniów z terenu Podkowy uczęszczających do Zespołu Szkół Samorządowych.

Tabela 7 Liczba uczniów z obwodu szkoły i spoza obwodu szkoły.

Rodzaj placówki	2009		2010		2011		2012	
Publiczna szkoła Podstawowa, liczba uczniów razem	239		278		297		307	
Liczba uczniów z rejonu szkoły	151	63,18%	178	64,03%	189	63,64%	245	79,80%
Liczba uczniów spoza rejonu szkoły	88	36,82%	100	35,97%	108	36,36%	62	20,20%
Publiczne Gimnazjum, liczba uczniów razem	151		147		150		149	
Liczba uczniów z rejonu szkoły	85	56,29%	86	58,50%	78	52,00%	100	67,11%
Liczba uczniów spoza rejonu szkoły	66	43,71%	61	41,50%	72	48,00%	49	32,89%

na podst. danych UM i ZSS

Ze względu na rozbudowywaną i kosztowną infrastrukturę należy dbać, aby liczba dzieci w przyszłości utrzymała się co najmniej na obecnym poziomie. Na każde dziecko gmina otrzymuje bowiem dotację z tzw. subwencji oświatowej, która częściowo pokrywa koszty funkcjonowania placówki. Jest to zadanie trudne w sytuacji niskiego wzrostu liczby dzieci w wieku szkolnym i możliwe jedynie poprzez dbanie o wysoką jakość usług edukacyjnych i wychowania. Tendencje wzrostowe dotyczące liczby dzieci, według prognoz GUS, będą charakterystyczne jedynie dla powiatu i generalnie obszarów wokół Warszawy (zasiedlanie nowych terenów mieszkaniowych przez byłych mieszkańców Warszawy), podczas gdy w Polsce liczba dzieci będzie w przyszłych latach systematycznie malała, a niewielkie pozytywne odchylenie trendu w latach 2006-2010 już wygasło w skali kraju. W tabeli poniżej przedstawiono dane GUS dotyczące tendencji demograficznych w populacji dzieci (0-19 lat) do roku 2025. Należy nadmienić, że w strategii z 2005 założono stabilny spadek liczby dzieci.

Tabela 8 Prognozowana liczba dzieci (0-19 lat) dla powiatu grodziskiego, województwa mazowieckiego i Polski.

	2012	2015	2020	2025
Polska	7.918.584	7.746.070	7.668.943	7.570.955
Mazowieckie	1.094.019	1.099.254	1.127.687	1.140.771
Powiat grodziski	18.740	19.427	20.609	21.757

na podst. danych GUS

Można założyć, że w kolejnych latach będzie możliwe utrzymanie w liczby dzieci na podobnym jak dzisiaj poziomie głównie dzięki imigracji rodzin z małymi dziećmi i narodzinom dzieci, ale trudno oczekiwać wzrostu tej liczby, tym bardziej w obliczu starzenia się społeczeństwa zarówno w Podkowie Leśnej, jak i w kraju.

Wykres 18 Współczynnik solaryzacji dla szkół podstawowych w Podkowie Leśnej na tle innych gmin, powiatu i grupy porównawczej.

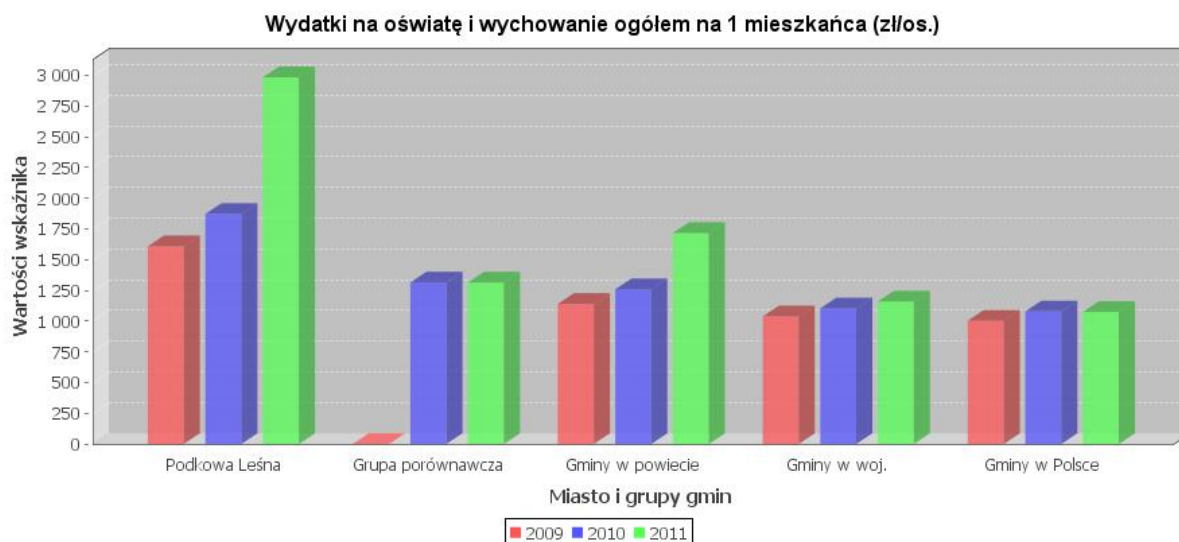

Wykres 19 Współczynnik solaryzacji dla szkół ponadpodstawowych w Podkowie Leśnej na tle innych gmin, powiatu i grupy porównawczej.

Podkowa Leśna, zgodnie z założeniami przyjętymi w poprzedniej edycji Strategii, jest rzeczywiście ponadlokalnym ośrodkiem edukacji. Współczynnik solaryzacji (liczba uczniów uczęszczających do szkół do liczby dzieci w wieku szkolnym w gminie) jest wysoki i wynosił w 2011 r. dla szkoły podstawowej i gimnazjum – ponad 160 (w 2007 i 2008 roku wynosił nawet blisko 200). Na wykresach powyżej pokazano porównanie współczynnika skolaryzacji dla Podkowy i innych gmin w powiecie, województwie, Polsce oraz w grupie porównawczej. Widać z tego, że poziom tego wskaźnika jest niemal dwukrotnie wyższy niż średnia w kraju. Na ten wynik „pracują” zarówno niepubliczne placówki oświatowe, jak i samorządowe.

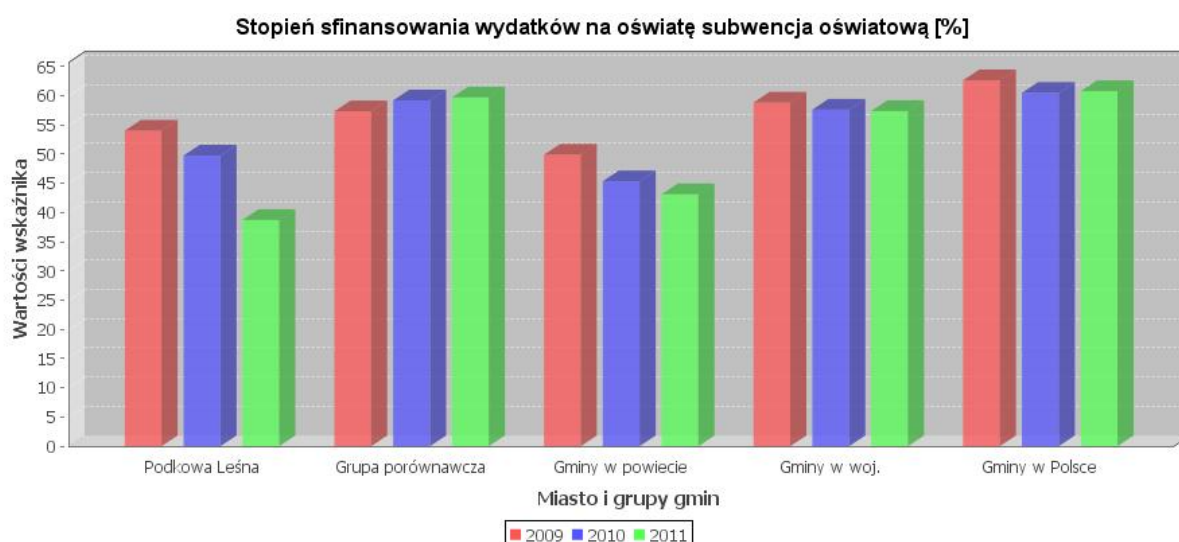
Wykres 20 Wydatki na oświatę i wychowanie w przeliczeniu na jednego mieszkańca w zł.

Wydatki na oświatę na 1 mieszkańca w Podkowie Leśnej należą do najwyższych w kraju (w 2010 – szóste miejsce w kraju – ok. 1900 zł/mieszkańca). Są znacznie wyższe od średniej dla grupy podobnych miast, powiatu, województwa i kraju. Częściowo jest to spowodowane sporą liczbą uczniów mieszkających poza terenem administracyjnym gminy (wysoki wskaźnik skolaryzacji). Dane na wykresie za 2011 rok odzwierciedlają wysokie wydatki związane z prowadzoną inwestycją.

W sytuacji, gdy wybudowano kosztowną infrastrukturę w interesie miasta leży utrzymanie tego wysokiego wskaźnika skolaryzacji – aby otrzymać jak najwyższą subwencję oświatową – nawet jeśli uczniowie pochodzą spoza gminy. Nie mniej pełniejszy obraz tego zjawiska uzyskamy porównując kwoty wydatkowane na oświatę do kwot jakie uzyskujemy z subwencji oświatowej z Ministerstwa Finansów.

Wykres 21 Udział subwencji oświatowej w wydatkach na oświatę.

Łączne wydatki na oświatę w Podkowie Leśnej, podobnie jak dla większości gmin w powiecie, województwie i w Polsce, stanowią średnio około 30% wszystkich wydatków budżetowych. Jednak udział subwencji oświatowej, czyli dotacji z budżetu państwa do nauki dzieci w szkole jest już zdecydowanie niższy w Podkowie aniżeli w innych gminach w powiecie, województwie i Polsce, co

oznacza, że do tej dotacji miasto dopłaca znaczne i co roku rosnące kwoty (dotyczy to tylko szkół i przedszkoli publicznych, niepubliczne otrzymują tylko „gołą” subwencję oświatową). Udział subwencji oświatowej w wydatkach na oświatę wynosił w 2010 roku 56,1 %, przy średniej dla gmin w powiecie około 55% a dla gmin w województwie i w Polsce na poziomie około 65%. W roku 2010 dopłata ze środków własnych miasta ponad kwotę subwencji oświatowej z Ministerstwa Edukacji wyniosła 37,3 % łącznych wydatków na oświatę (resztę stanowiły wpłaty od rodziców – przedszkole oraz wpłaty z innych gmin). Z tej kwoty dotowane są jedynie publiczna szkoła podstawowa, publiczne gimnazjum, świetlica i administracja szkoły i publiczne przedszkole, bowiem niepubliczne placówki oświatowe otrzymują jedynie subwencję w wysokości jaka jest przekazywana na 1 ucznia z Ministerstwa Finansów. Rok 2011 (na wykresie) i następne były latami, w których gmina ponosiła wydatki związane z rozbudową szkoły i dla tego roku udział dotacji oświatowej w wydatkach na oświatę ogółem jeszcze się obniżył (do ok. 38%).

W zakresie wyników nauczania badanych w oparciu o wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych szkoły podkowieńskie wyróżniają się dobrymi wynikami. Średni wynik sprawdzianu po szkole podstawowej (sprawdzian szóstoklasisty) wyniósł w 2012 roku w szkole samorządowej 25,88 pkt. na 40 możliwych punktów, przy średniej powiatowej 24,92 pkt., średniej w województwie 23,87 pkt. i średniej w kraju 22,75 pkt.

Wyniki gimnazjum prezentowane są od 2012 roku w układzie procentowym i również w obu szkołach były bardzo wysokie. Gimnazjum samorządowe uzyskało:

- z języka polskiego 71,5% (średnia dla kraju: 65% , woj. mazowieckiego: 66,9%, powiatu: 67,4% i gminy: 72,6%),
- z historii 74,7% (średnia dla kraju: 61% , woj. mazowieckiego: 62,7%, powiatu: 65,3% i gminy: 75,7%),
- z matematyki 69% (średnia dla kraju: 47% , woj. mazowieckiego: 50,4%, powiatu: 53,5% i gminy: 70,8%),
- z przedmiotów przyrodniczych 63,1% (średnia dla kraju: 50% , woj. mazowieckiego: 51,8%, powiatu: 55% i gminy: 64,5%),
- z języka angielskiego poziom podstawowy 85% (średnia dla kraju: 63% , woj. mazowieckiego: 65,6%, powiatu: 69,7% i gminy: 87,2%),
- z języka angielskiego poziom rozszerzony 75,6% (średnia dla kraju: 46% , woj. mazowieckiego: 48,1%, powiatu: 51,6% i gminy: 78,4%),

W tym samym czasie niepubliczna szkoła podstawowa i niepubliczne gimnazjum uzyskały wyniki odpowiednio: ze sprawdzianu szóstoklasisty: 32,05 punktów (na 40 możliwych), z egzaminu gimnazjalnego: z języka polskiego: 75%, z historii: 78%, z matematyki: 75,2%, z przedmiotów przyrodniczych: 67,8%, z języka angielskiego poziom podstawowy: 92,3%, z języka angielskiego poziom rozszerzony: 84,7%.

Wykres 22 Ocena mieszkańców dotycząca szkół, przedszkoli oraz miejsc i sposobów spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

Mieszkańcy w badaniu ankietowym dobrze ocenili jakość nauczania w szkołach podstawowych oraz gimnazjach (odpowiednio 0,48 pkt. i 0,39 pkt. w skali od -2 do 2). Na tym tle dużo gorzej ocenione zostały możliwości spędzania wolnego czasu, w tym dostępność placów zabaw i całorocznych świetlic dla dzieci i młodzieży. Zmiana tego stanu powinna się stać przedmiotem pracy w ramach realizacji niniejszej strategii.

II.10.2. Służba zdrowia

Na terenie Podkowy Leśnej funkcjonują dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej POZ, które świadczą usługi na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia dla mieszkańców miasta i okolic:

- NZOZ „Medicus” przy ul. Jeleniej 30a (obsługuje w sposób stały ok. 3.500 osób),
- NZOZ „Basis” przy ul. Błotńskiej 46 (obsługuje w sposób stały ok. 3.500 osób).

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje kilkanaście gabinetów lekarskich w formie prywatnych praktyk. Istnieją ponadto trzy punkty apteczne, wszystkie zlokalizowane w centrum miasta.

Opiekę szpitalną mieszkańców zapewnia Szpital Zachodni znajdujący się w Grodzisku Mazowieckim. Na terenie miasta działają również prywatne gabinety rehabilitacyjne, żaden gabinet nie jest finansowany z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Najbliższe stacje Pogotowia Ratunkowego mieszczą się przy szpitalach powiatowych w Grodzisku Mazowieckim i Pruszkowie (oba w odległości ok. 10 km).

II.10.3. Pomoc społeczna

Potrzeby z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej są realizowane na terenie naszego miasta przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – o ile osoby potrzebujące spełniają kryteria wynikające z Ustawy o pomocy społecznej - oraz przez lokalne organizacje społeczne, z których największymi są: Polski Komitet Pomocy Społecznej i Caritas.

Ponadto w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w grodzisku Mazowieckim można uzyskać bezpłatną pomoc w zakresie poradnictwa rodzinnego.

Zadania pomocy społecznej realizowane na terenie miasta przez MOPS, finansowe są z dwóch źródeł

1. ze środków gminy
2. ze środków Wojewody Mazowieckiego

Tabela 9 Liczba i rodzaje świadczeń MOPS w latach 2005-2011

Rodzaj świadczenia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obiady w szkole	18	15	10	13	13	18	17
Usługi opiekuńcze	16	19	13	18	24	18	21
Zasiłki celowe	83	80	79	80	82	82	74
Dodatki mieszkaniowe	11	10	9	9	7	7	5

Na podst. danych UM i MOPS

Jak widać liczby te są dość stałe.

Tabela 10 Liczba i rodzaj świadczeń udzielonych w latach 2005-2011 w odpowiedzi na trudną sytuację życiową (liczba rodzin).

Powód trudnej sytuacji życiowej	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ubóstwo	59	48	36	33	29	15	20
Bezdomność	3	2	-	2	2	3	1
Ochrona macierzyństwa	-	-	-	3	-	-	4
Bezrobocie	39	34	22	17	14	12	15
Alkoholizm	9	12	14	6	5	6	4
Długotrwała choroba	56	41	39	47	45	43	42
Narkomania	1	2	0	5	0	3	1
Niepełnosprawność	53	42	24	33	28	47	35
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	-	2	-	-	2	2	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	49	46	29	49	43	32	24
Zdarzenia losowe	1	1	-	1	1	1	-
Liczba rodzin wielodzietnych objętych pomocą (3 dzieci i więcej)	10	7	7	6	7	5	2

Na podst. danych UM i MOPS

Z danych z tabeli wynikają główne powody korzystania z pomocy socjalnej a są nimi:

1. długotrwała choroba
2. niepełnosprawność
3. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Na przestrzeni lat 2005-2011 ponad dwukrotnie zmalała ilość osób ubiegających się o pomoc z powodu pozostawania bez pracy a także ubóstwa i alkoholizmu. Incydentalne są przypadki zwracania się o pomoc z powodu narkomanii i bezdomności.

Tabela 11 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej niezależnie od jej rodzaju, w tym praca socjalna w latach 2005-2011.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% ogółu ludności Podkopy Leśnej
2005	142	299	8,2
2006	138	299	7,9
2007	150	313	8,4
2008	133	259	5,1
2009	132	264	7,0
2010	109	214	5,8
2011	120	246	6,5

Na podst. danych UM i MOPS

Tabela 12 Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w latach 2005-2011 wg źródeł finansowania (bez świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych)

Źródło finansowania	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	263.207,-	258.719,-	275.915,-	298.902,-	374.550,-	402.038,-	436.201,-
Zadania zlecone i dotacja (budżet wojewody)	33.362,-	34.120,-	40.726,-	47.066,-	53.948,-	63.400,-	58.048,-
% udział	12,7%	13,2%	14,8%	15,7%	14,4%	15,8%	13,3%
Zadania własne (budżet gminy)	229.845,-	224.599,-	235.189,-	251.826,-	320.602,-	338.638,-	378.156,-
udział %	87,3%	86,8%	85,2%	84,3%	85,6%	84,2%	86,7%

Na podst. danych UM i MOPS

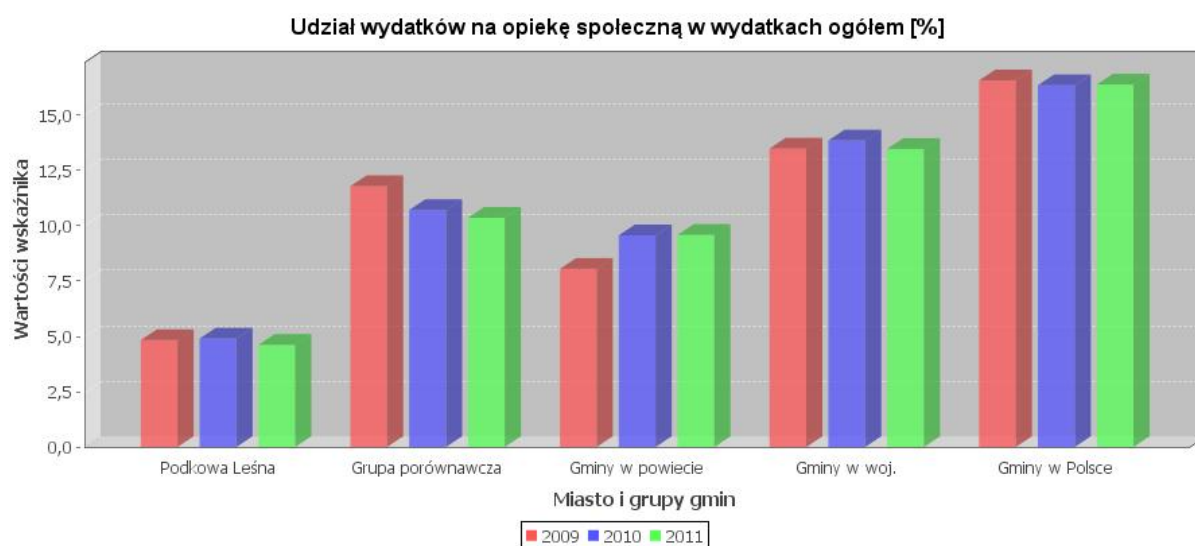
Tabela 13 Udział wydatków na pomoc społeczną (wraz z kosztami utrzymania ośrodka) w budżecie gminy.

Rok	Budżet gminy Podkowa Leśna	Wydatki na pomoc społeczną	udział wydatków na pomoc społeczną w %
2005	14.464.952,-	330.066,-	2,28%
2006	17.010.531,-	337.205,-	1,98%
2007	17.609.748,-	352.926,-	2,00%
2008	19.818.238,-	449.836,-	2,27%
2009	24.007.712,-	597.486,-	2,49%
2010	26.335.512,-	593.362,-	2,25%
2011	23.996.514,-	658.540,-	2,74%

Na podst. danych UM i MOPS

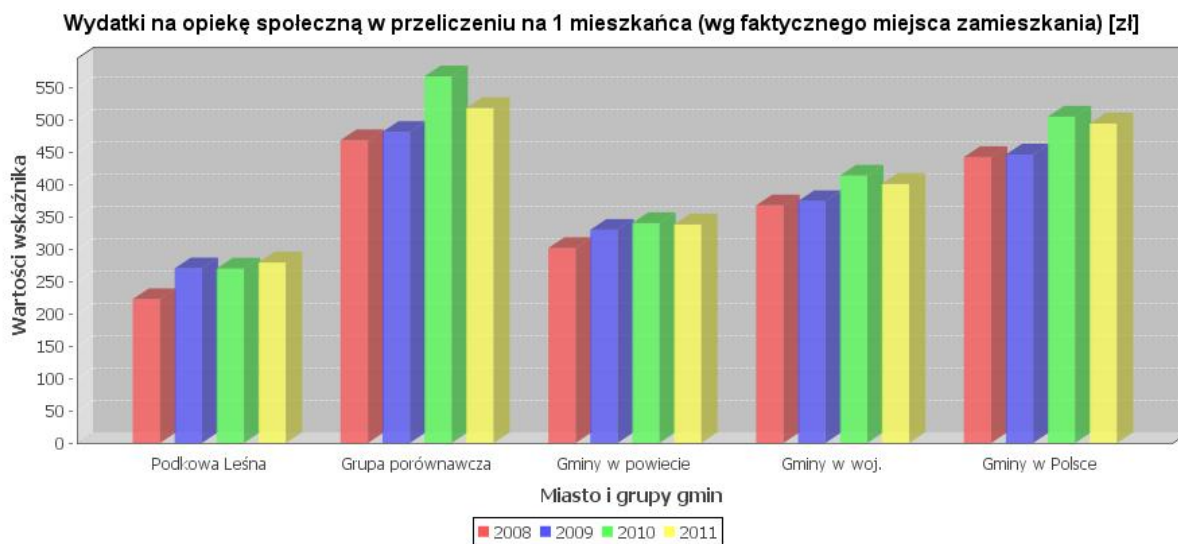
Z tabel powyżej zarysowuje się wysoki procentowy udział środków własnych gminy w stosunku do świadczeń opłacanych z budżetu wojewody. Mimo faktu, że łączne wydatki na pomoc społeczną w latach 2005-2011 systematycznie rosną (w tym okresie wzrosły dwukrotnie) udział tych środków w budżecie miasta, uwzględniając nawet koszt funkcjonowania ośrodka są niewielkie i oscyluje wokół 2% budżetu gminy i są to wartości niskie na tle innych gmin w Polsce, co pokazuje poniższy wykres:

Wykres 23 Udział wydatków na opiekę społeczną w wydatkach ogółem.

Również wydatki na pomoc społeczną w przeliczeniu na jednego mieszkańca są prawie dwukrotnie niższe jeśli porównamy Podkowę Leśną z innymi gminami w Polsce.

Wykres 24 Wydatki na opiekę społeczną w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Powyższe tendencje związane są zapewne z wyższym aniżeli przeciętnym statusem majątkowym mieszkańca Podkowie, z bliskości aglomeracji warszawskiej, która jest miejscem pracy dla wielu mieszkańców i źródłem nierzadko wysokich dochodów. Wszystko to wpływa na dobrą sytuację socjalną

mieszkańców, co jednak nie oznacza, że stan taki jest niezmienny i w dobie niestabilnej sytuacji gospodarczej Polski i Europy nie może ulec zmianom.

Wykres 25 Ocena mieszkańców dotycząca pomocy, opieki społecznej oraz zdrowotnej.

Oceny różnych wymiarów pomocy społecznej oraz opieki zdrowotnej realizowanych na terenie gminy oscylują wokół wartości średniej na pięciopunktowej skali. Wyjątek stanowi funkcjonowanie apteki, której gospodarstwa domowe przyznały zdecydowanie najwyższą ocenę (pomiędzy „raczej dobrze” a „bardzo dobrze”).

Największy problem w gminie jest z dostępem do lekarzy specjalistów, których obecność z racji dość znaczącego udziału osób starszych wśród ogółu mieszkańców, niewątpliwie poprawiłaby warunki życia w mieście.

II.10.4. Kultura

Na terenie Podkowy Leśnej znajdują się i prowadzą działalność następujące ośrodki kulturalne:

- Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej (połączony z dawnym Miejskim Ośrodkiem Kultury),
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Poli Gojawiczyńskiej,
- Muzeum w Stawisku im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów,

Ponadto szeroko zakrojoną działalność kulturalną i wydawniczą prowadzą stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Ogród Sztuk i Nauk,
- Towarzystwo Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna
- Stowarzyszenie Związek Podkowieńców

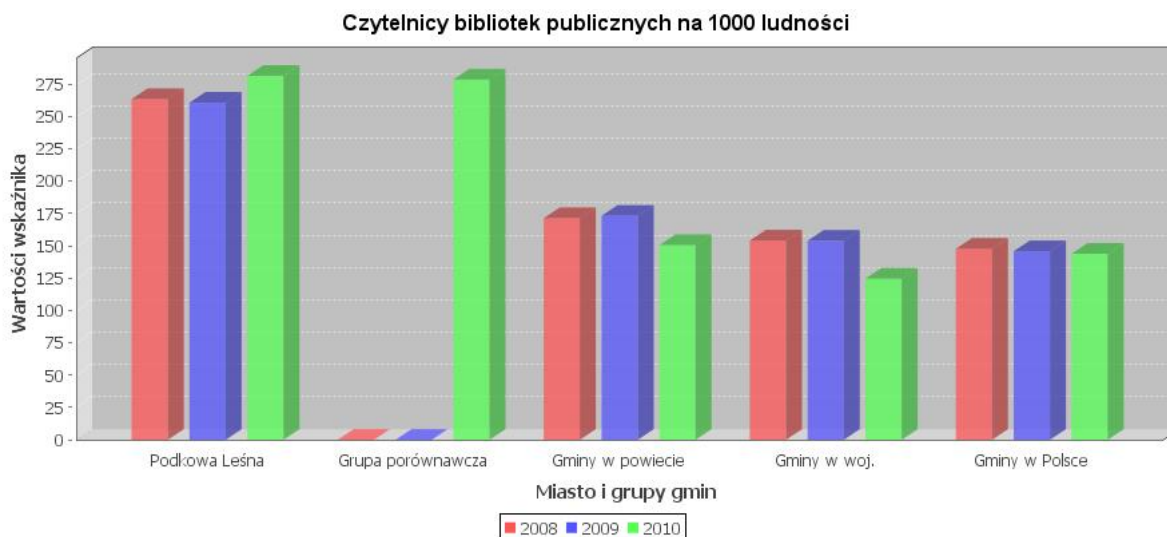
oraz Parafia rzymskokatolicka p.w. św. Krzysztofa, a także Zbór Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego.

Tabela 14 Statystyki biblioteczne w Podkowie i na tle powiatu i województwa w 2012 roku.

w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Czytelnicy	Wypożyczenia	Zakup nowości wydawniczych	Księgozbiory
Podkowa Leśna	37,35	871,52	35,99	476,13
woj. mazowieckie	18,83	291,18	8,63	334,00
woj. Mazowieckie (bez Biblioteki Wojewódzkiej i Bibliotek Dzielnic Warszawy)	14,17	241,56	9,12	312,44
powiat grodziski	16,46	240,74	7,57	173,10

Liczba czytelników Miejskiej Biblioteki Publicznej jest duża i wzrosła znacznie od 2008 roku. W 2012 roku, jak i w roku 2011 Biblioteka w Podkowie Leśnej zajęła I miejsce wśród bibliotek w powiecie grodziskim w kategoriach liczby czytelników, wypożyczeń, nowości wydawniczych, wielkości księgozbioru w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Biblioteka otrzymuje także wysoką liczbę punktów w rankingu prowadzonym przez redakcję Rzeczpospolitej i Instytut Książki: w 2012 roku zajęła 21 miejsce w Polsce (a 3 miejsce jako gmina miejska) pod względem liczby czytelników, ilości wypożyczeń, powierzchni biblioteki, wielkości księgozbioru, nowości wydawniczych oraz wysokości dotacji. Rok wcześniej w tym samym rankingu biblioteka podkowieńska zajęła 5 miejsce w Polsce. Opisane statystyki przedstawia tabela nr 14 i wykres nr 25.

Wykres 26 Czytelnicy Bibliotek Publicznych na 1000 mieszkańców.

Również na tle bibliotek w innych gminach w powiecie, województwie oraz grupie porównawczej i w Polsce biblioteka podkowieńska odznacza się stosunkowo wysokim udziałem czytelników. Pokazuje to, że stała liczba osób korzystających z biblioteki stale się powiększa, co w dobie powszechnego odchodzenia od tradycyjnego czytania jest zdumiewające. Na ten wynik mają wpływ, obok wysokiej jakości obsługi czytelników i atrakcyjnego i stale powiększanego księgozbioru, oferta integracyjna biblioteki dla mieszkańców (spotkania z autorami, promocja czytelnictwa, czytanie dla najmłodszych itp.). Biblioteka rozbudowuje katalog publikacji książkowych on-line oraz promuje nowoczesne formy czytelnictwa takie jak książka mówiona oraz e-booki.

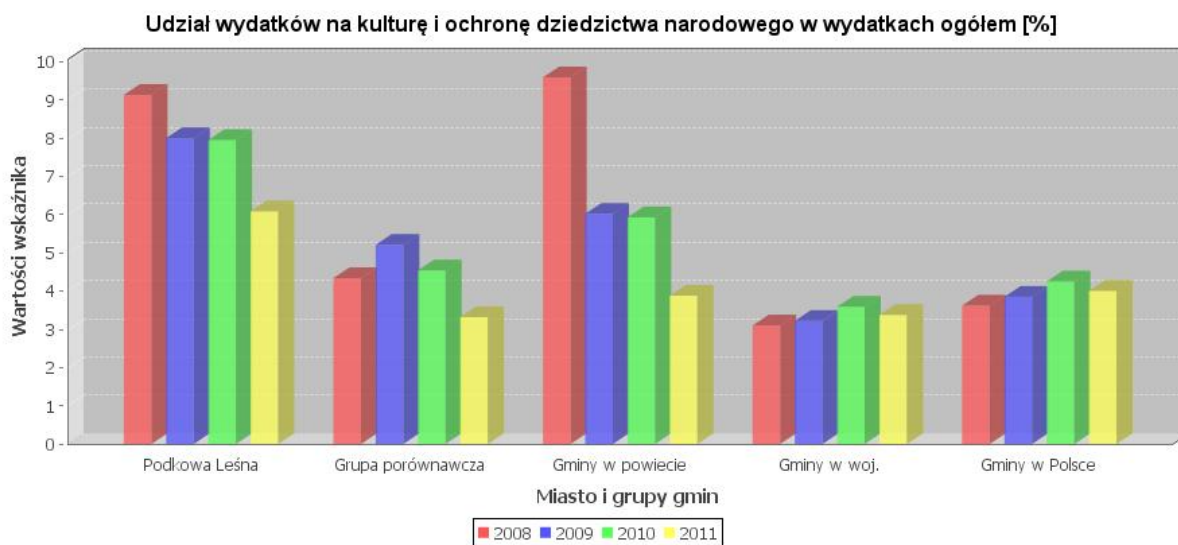
Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich rozpoczęło działalność w 2008 roku w odrestaurowanym z funduszy UE Pałacyku Kasynie; w 2009 r. nastąpiło połączenie z Miejskim Ośrodkiem Kultury i powstała nowa samorządowa placówka kultury.

W ofercie Centrum znajdują się propozycje zajęć stałych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W 2012 roku odbywały się zajęcia całoroczne dla dzieci (9 w tym: muzyka, teatr, plastyka, taniec, modelarnia) z których skorzystało łącznie 102 uczestników, dla dorosłych (3 w tym: zajęcia teatralne i taniec), z których skorzystało łącznie 48 odbiorców, dla młodzieży (3 w tym: teatr, muzyka, film) w których brało udział 26 osób. Centrum proponuje również szereg zajęć prowadzonych przez animatorów – podwykonawców, takich jak: joga, taniec, tai-chi, karate, nauka języków obcych, z których w 2012 roku skorzystało łącznie 157 osób. W okresie wakacyjnym (lipiec) Centrum prowadzi półkolonie dla dzieci, z których korzysta ok. 30 dzieci, a w sierpniu udostępnia budynek d.MOK dla celów półkolonii prowadzonych zwyczajowo przez PKPS. Podobnie, CKiIO prowadzi dwutygodniowe ferie zimowe dla dzieci – także dla ok. 30 dzieci, które nie wyjeżdżają w tym okresie na zimowiska. Jest to ważna pomoc dla rodziców pracujących w tym okresie.

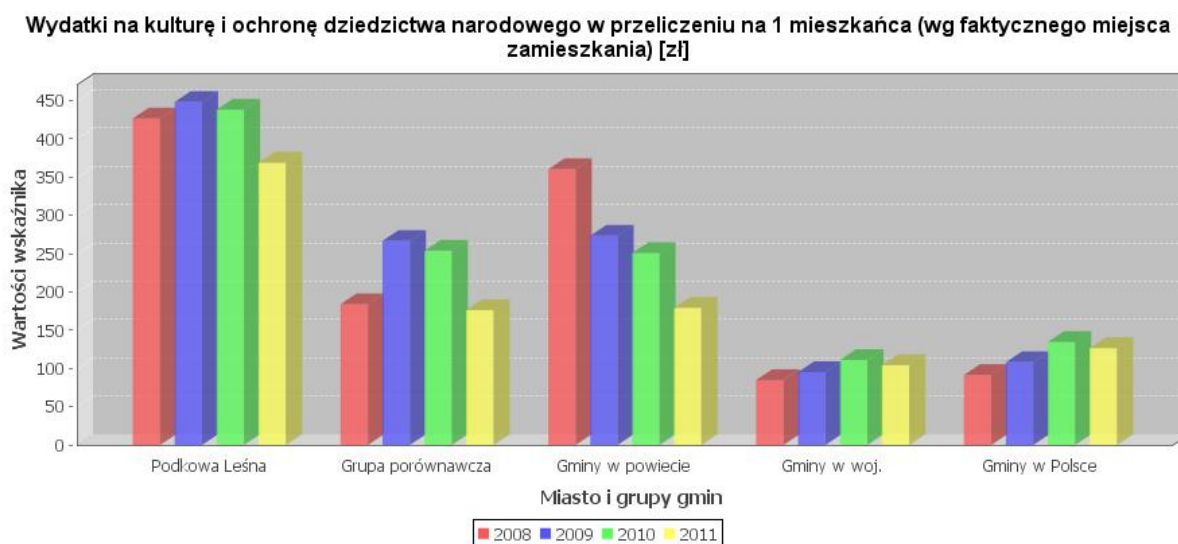
Poza zajęciami stałymi w Centrum odbywają się koncerty, wystawy, działa kino weekendowe, kluby filmowe, imprezy dla dzieci i młodzieży, projekty edukacyjne, w tym działa Uniwersytet Otwarty Pokolenia, skupiający ok. 100 słuchaczy. Praca Centrum skupia się na pracy animacyjnej wśród mieszkańców, rozszerzając pojęcie twórcy kultury na dotychczasowych odbiorców i animatorów – jest to zgodne z najnowszymi trendami w tym zakresie w kraju. Na ten cel Centrum zdobywa środki projektowe z różnych źródeł zewnętrznych. Z nich zrealizowano m.in. program skierowany do młodzieży „Podkowa Freestyleśna”, programy dla dzieci „Filharmonia Dziecięca” i „Dziecko w Teatrze” oraz „Włącz mnie – sąsiedztwo wielokulturowe” skierowane do dzieci uchodźców zamieszkałych w Ośrodku na Dębaku. Podejmowane działania kulturalne i aktywizujące zaowocowały wzrostem liczby uczestników (17,5 tys. osób w 2012 r. w stosunku do 13,5 tys. w 2010 r.). Centrum koordynuje jedno z większych wydarzeń kulturalnych w mieście - odbywający się od 2005 roku Festiwal Otwarte Ogrody, zainicjowany przez Magdalenę Prosińską i Łukasza Willmana, który od 2012 r. rozpoczyna się międzynarodowymi konferencjami poświęconym problematyce miast ogrodów z udziałem gości zagranicznych (Niemcy, Czechy, Słowacja, Węgry).

Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich jest beneficjentem programu Narodowego Centrum Kultury – Dom Kultury +, w ramach którego opracowało w sposób partycypacyjny Strategię Rozwoju na lata 2011-2015.

Wykres 27 Udział wydatków na kulturę w wydatkach ogółem

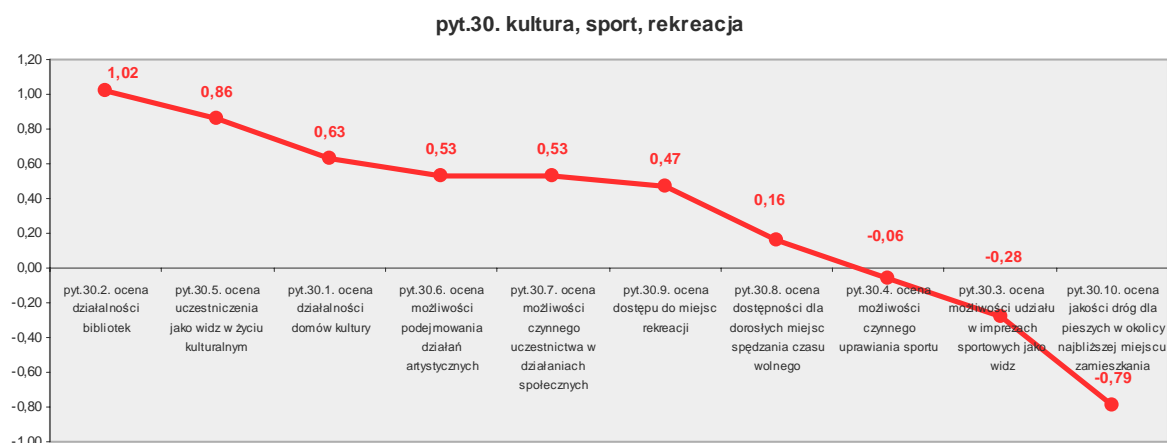
Wykres 28 Wydatki na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wydatki na działalność kulturalną w Podkowie Leśnej są stosunkowo wysokie na tle innych gmin w powiecie, w województwie, w Polsce oraz w grupie porównawczej. Wydatki na kulturę w 2011 roku stanowiły około 6-7% (rok wcześniej – 8%) wszystkich wydatków z budżetu miasta, ok. 320 zł na mieszkańca w 2011 roku (rok wcześniej – 450 zł). To głównie dotacja do działalności obu placówek kulturalnych w mieście: Centrum Kultury oraz Biblioteki Miejskiej. Odpowiada to jednak potrzebom i charakterowi miasta ogrodu, a także wynika z rozbudowanej infrastruktury – 2 budynki użytkowane przez CKiO oraz budynek Biblioteki są otwarte i wykorzystywane przez cały dzień, znacznie powyżej 8 godzin dziennie – w tym w weekendy, co podnosi koszty bieżące. Działalność obu instytucji została bardzo dobrze oceniona w ankiecie przez mieszkańców, doceniają je również mieszkańcy okolicy a także Warszawy, którzy z powodów wysokiej jakości oferty kulturalnej połączonej z walorami przyrodniczymi chętnie przybywają do Podkowi.

W tabeli poniżej przedstawione zostały opinie mieszkańców dotyczące oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej.

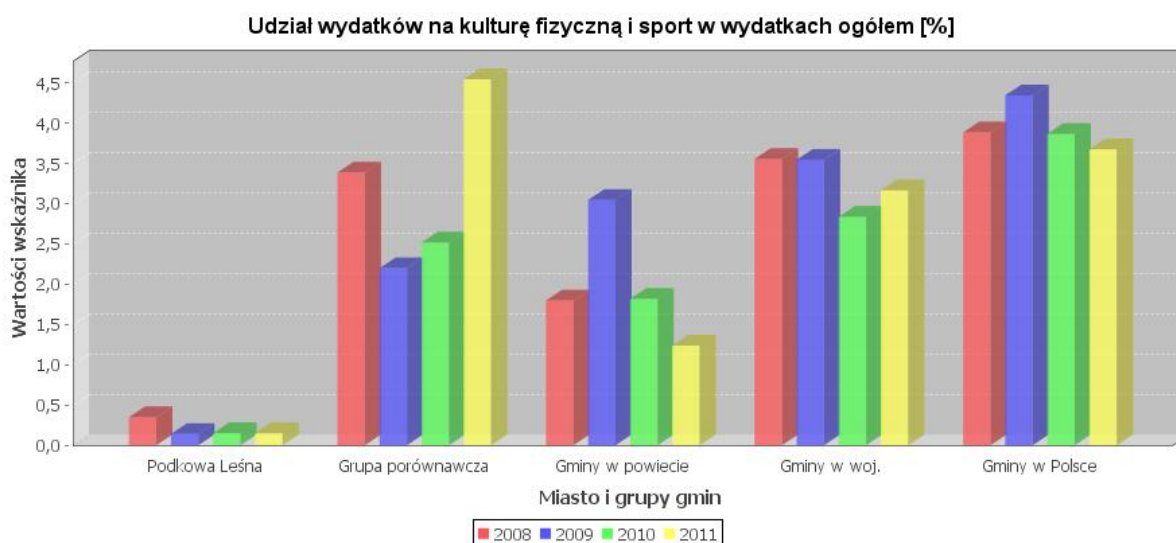
Wykres 29 Wyniki opinii mieszkańców na temat usług kultury, sportu i rekreacji (wartości średnie w skali od +2 do -2)

Niska ocena możliwości czynnego uprawiania sportu a także udziału w imprezach sportowych jako widz wynika najprawdopodobniej z niedostatecznej oferty sportowej w mieście. Jedyne przy obu szkołach działają na zasadach stowarzyszenia Uczniowskie Kluby Sportowe (UKS), jednak one oferują zajęcia sportowe kierowane jedynie do uczniów szkoły. Od czasu wybudowania nowej sali sportowej przy szkole niepublicznej w 2011 roku istnieje możliwość jej wynajęcia w godzinach popołudniowych i organizacji zajęć rekreacyjnych lub sportowych. Z obserwacji wynika jednak, że na terenie miasta nie działają w sposób regularny kluby sportowe młodzieży i dorosłych, a z oferty wynajmu sali korzystają nieliczne grupy koleżeńskie amatorsko uprawiające różne dyscypliny sportu (piłka nożna, siatkówka i koszykówka).

Należy oczekiwać, że sytuacja może się nieco zmienić po oddaniu do użytkowania hali sportowej przy szkole samorządowej, choćby ze względu na możliwości organizacji rozgrywek sportowych pomiędzy drużynami z innych miast oraz innych widowisk sportowych. Takie działania przyczynią się do promocji sportu w mieście, a w przyszłości do rozwoju sekcji sportowych oraz działalności klubów. Dotąd wydatki na sport były niewielkie, a ich udział wśród wszystkich wydatków z budżetu miasta należy do jednych z najniższych w kraju, co pokazuje poniższy wykres.

Wykres 30 Udział wydatków na sport w wydatkach budżetu miasta

II.10.5. Organizacje i inicjatywy społeczne

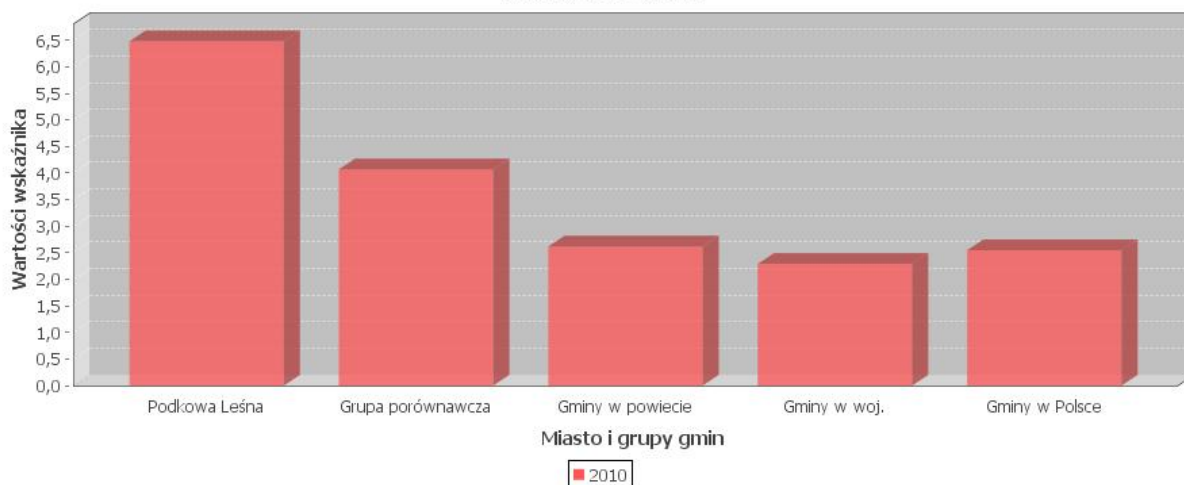
W Podkowie Leśnej funkcjonuje ok. 30 organizacji i inicjatyw społecznych, zarówno formalnych (tj. zarejestrowanych jako stowarzyszenia i fundacje) jak i nieformalnych (niezarejestrowanych, ale aktywnie działających), o bardzo różnorodnym zakresie działalności i zainteresowań. W badaniach opinii mieszkańców na temat jakości życia w Podkowie Leśnej na pytanie o uczestnictwo w działalności organizacji pozarządowej aż 15,2% gospodarstw zadeklarowało, że ktoś z domowników udziela się w lokalnej organizacji, 14% gospodarstw domowych zadeklarowało, że ktoś z domowników udziela się w ponadlokalnej organizacji. Spośród gospodarstw domowych, które zadeklarowały, że ktoś z domowników udziela się w organizacji ponadlokalnej aż 32,4% przyznało, że ta organizacja/organizacje podejmują działania na terenie gminy Podkowa Leśna. W tym miejscu należy wskazać na inny wynik tego badania, w którym aż 59% gospodarstw domowych zadeklarowało, że niektórzy bądź wszyscy domownicy angażują się w życie gminy. Ten wynik wskazuje jednoznacznie, że poza formalną działalnością w organizacji pozarządowej istnieją inne, nieformalne sposoby angażowania się w działalność na rzecz miasta, jak np. grupy nieformalne, w tym młodzieżowe, międzysąsiedzkie i inne, co jest zgodne z obecnymi tendencjami w zakresie zachowań społecznych.

Wykres 31 Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na terenie Podkowy Leśnej

Wykres 32 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Liczba zarejestrowanych w systemie REGON fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10000 mieszkańców

Według statystyk GUS liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych nie jest wielka, jednak biorąc pod uwagę wielkość miasta i liczbę mieszkańców w Podkowie Leśnej jest zarejestrowanych 6,5 organizacji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. To daje naszemu miastu 4 miejsce w Polsce po Krynicy Morskiej, Sopocie i gminie Nowe Warpno. Wartość tego wskaźnika dla Podkawy Leśnej jest dwukrotnie wyższa, niż średnia w kraju co w praktyce przekłada się między innymi na dużą liczbę inicjatyw społecznych, wystaw, spotkań (często po kilka w tym samym dniu), a także na zaangażowanie w sprawy lokalne i ponadlokalne wyrażające się wyższą niż przeciętnie w kraju frekwencją w wyborach lokalnych i powszechnych.

Wśród najliczniejszych i najbardziej aktywnych stowarzyszeń można wymienić:

- Towarzystwo Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna,
 - Związek Podkowiec,
 - Stowarzyszenie Ogród Sztuk i Nauk,
 - Liga Ochrony Przyrody,
 - Caritas,
 - Polski Komitet Pomocy Społecznej,
 - Związek Emerytów i Rencistów,
 - Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zielone Sąsiedztwo”
 - „Pośrodku Żywota” Towarzystwo Pieśni Dawnej
 - Fundacja Villa Musica
 - Stowarzyszenie „Klub Rodzinny”
 - Nova Podkowa
 - Komitet Obrony Willi Jókawa
 - Związek Harcerstwa RP
 - Związek Harcerstwa Polskiego
- i inne.

Żadna z zarejestrowanych organizacji nie posiada majątku nieruchomego, jedynymi zasobami majątkowymi są środki ze składek członkowskich.

Dorobkiem organizacji są – w zależności od zakresu działalności organizacji:

- wydawnictwa zwarte (książki, foldery) i periodyczne,
- koncerty i festiwale,
- wystawy,

- seminaria naukowe,
- odczyty i prelekcje,
- wystąpienia do władz samorządowych i państwowych,
- imprezy plenerowe,
- konkursy (recytatorskie, poetyckie, rysunkowe),
- rajdy i wycieczki rowerowe,
- wycieczki i inne formy działania

Wiele cennych inicjatyw tworzących i na trwale wpisujących się w charakter miasta podejmują grupy osób świeckich związanych z Parafią Św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej. Do najbardziej znanych imprez organizowanych przez Parafię i grupy osób świeckich należą Autosacrum, Rowerosacrum i Letnie koncerty w Kościele-Ogrodzie.

Na podkreślenie zasługuje działalność Stowarzyszenia LGD „Zielone Sąsiedztwo” polega głównie na aktywizacji społeczności lokalnej (działalność Stowarzyszenia obejmuje także gminę Brwinów) poprzez udzielanie dotacji na działania przyczyniające się do poprawy jakości życia w sposób zgodny z wypracowaną strategią rozwoju. Środki na ten cel pochodzą z funduszy UE z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, do którego Podkowa jako małe miasto również się zalicza. Stowarzyszenie ogłasza konkursy co najmniej dwa razy w roku, ostatni nabór wniosków jest przewidziany w 2014 roku.

Identyfikacja głównych problemów z Analizy SWOT: Sfera społeczna

1. Niski odsetek osób działających w organizacjach pozarządowych przy dużej liczbie samych organizacji, nie wykorzystana idea wolontariatu.
2. Niewielkie nakłady finansowe na działalność organizacji pozarządowych.
3. Nie w pełni wykorzystany potencjał współpracy pomiędzy organizacjami.
4. Słaba identyfikacja (i wsparcie) dla grup nieformalnych, liderów, animatorów działań lokalnych.
5. Braki w identyfikacji potrzeb grupy wymagającej wsparcia, w tym niewystarczające działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych z resztą społeczeństwa.
6. Nieskuteczne formy pomocy świadczone przez istniejące instytucje (pomoc świadczona zbyt formalistycznie i w nieadekwatnych formach).
7. Nieskuteczna komunikacja o ofercie społecznej (kultura, pomoc społeczna, edukacja, zdrowie) – szczególnie do młodzieży i młodych dorosłych (przez nich do dzieci).
8. Duże zróżnicowanie społeczeństwa powodują różne oczekiwania względem oferty miasta.
9. Mało innowacyjne metody nauczania oraz brak nowoczesnie wyposażonych sal szkolnych.
10. Wysokie i ciągle rosnące koszty funkcjonowania oświaty.
11. Stała, ale stosunkowo wąska grupa odbiorców oferty kulturalnej.

12. Zły stan infrastruktury ośrodka kultury (d. MOK) oraz słaba dostępność Pałacyku (wieczorami i w okresie jesienno-zimowym).
13. Wzrastająca, ale nadal niewystarczająca oferta kierowana do młodzieży, ale też mała skłonność młodzieży do współdziałania w sposób formalny.
14. Nie w pełni wykorzystany potencjał współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w zakresie kultury.

II.11. Bezpieczeństwo

II.11.1. Policja

Na terenie Podkowy Leśnej znajduje się posterunek Policji. Budynek posterunku został oddany do użytku w 1997 roku. Jednostka podlega Powiatowej Komendzie w Grodzisku Mazowieckim.

Policjanci pracują na terenie miasta przez całą dobę, jednak służbę na posterunku pełnią najczęściej w od godz. 8.00 do godz. 16.00. Po tym czasie na terenie miasta przebywają patrole interwencyjne, piesze lub w samochodzie. Policję można wezwać pod numerem alarmowym ogólnopolskim 112.

Stan osobowy posterunku wynosi 5 etatów.

Posterunek w swojej strukturze organizacyjnej posiada:

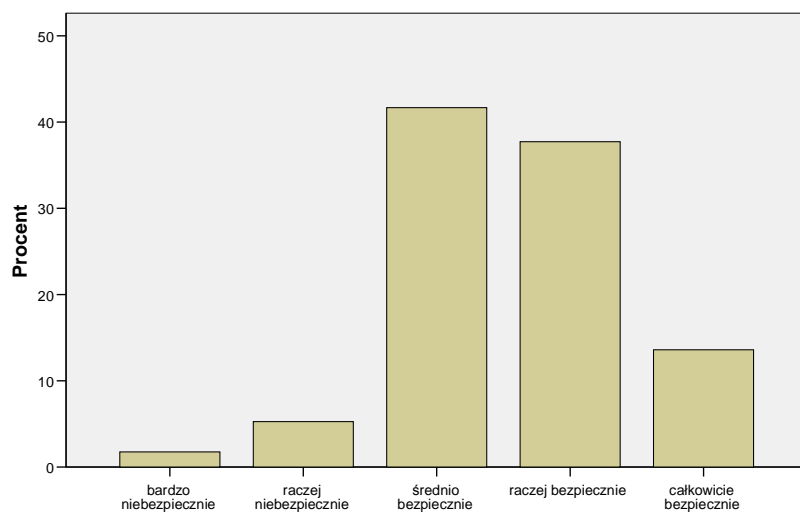
- zespół dzielnicowych,
- zespół dochodzeniowo-śledczy.

Rozmiar i struktura przestępczości w Podkowie Leśnej od wielu lat utrzymuje się na podobnym poziomie. W roku 2009 zanotowano łącznie 55 przestępstw, a w roku kolejnym, 2010 – 47. Wykrywalność w 2009 roku wynosiła 55,4%, w 2010 roku 42,6%.

Należy podkreślić, że statystyki dotyczące przestępstw w Podkowie Leśnej są najniższe (tzn. najlepsze) w powiecie a także w województwie, można więc sądzić, że Podkowa jest miastem bezpiecznym. Nie jest to jednak, jak wiemy, stan trwały, a o jego zachowanie należy nieustannie zabiegać.

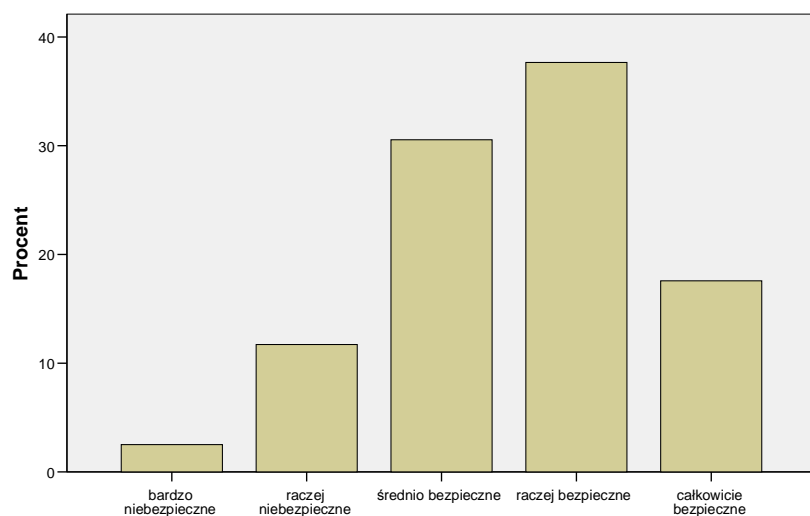
Za najniebezpieczniejsze rejony miasta uważa się: okolice wszystkich 3 stacji kolejki WKD, teren dawnego MOK-u i przylegającą część Parku Miejskiego, a także Park przyjaźni Polsko-Węgierskiej – ogólnie centrum miasta, Al. Lipową od strony sklepu oraz niezagospodarowane działki prywatne na ul. Reymonta. Zjawisko występowania narkotyków odnotowywane jest z kolei w okolicy szkoły, terenu MOK oraz kolejki WKD.

pyt.19. ocena bezpieczeństwa w miejscach publicznych w gminie

Wykres 34 Ocena bezpieczeństwa w bezpośrednim miejscu zamieszkania

pyt.31. czy spacerowanie wieczorem w pobliżu miejsca zamieszkania jest bezpieczne

Wyniki badań ankietowych mieszkańców Podkowy przeprowadzonych w maju 2011 r., pokazują wysokie poczucie bezpieczeństwa odczuwane przez mieszkańców: 14% ocenia, że miasto jest bardzo bezpieczne, 38% że raczej bezpieczne, 41% że średnio bezpieczne, 5% że jest raczej niebezpieczne a 2%, że jest bardzo niebezpieczne. Podobny jest rozkład odpowiedzi na pytanie, czy bezpiecznie jest spacerować w nocy w pobliżu miejsca zamieszkania – dominują oceny „raczej bezpiecznie”. Jednakże ta wysoka ocena nie dotyczyła pewnych obszarów miasta – gł. centrum, gdzie osoby ankietowane dawały niższe oceny (oscylowały wokół opinii jest tam „średnio bezpiecznie”).

II.11.2. Inne formy ochrony i bezpieczeństwa w mieście.

Bezpieczeństwo mieszkańcom zapewniają liczne prywatne agencje ochrony. W opinii specjalistów powszechność tej formy ochrony wpływa na „dobre” statystyki dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców Podkowy Leśnej. Wśród innych form zwiększających ochronę i bezpieczeństwo w mieście należy wymienić inne, które pomagają w utrzymaniu bezpieczeństwa, a które należy doskonalić:

(a) rozwój pomocy sąsiedzkiej (w Podkowie Leśnej ta forma wsparcia opiera się na wysokiej integracji mieszkańców ze sobą, poczuciu wspólnoty i społecznego zaangażowania),

(b) wykształcenie społecznego odruchu alarmowania policji przy każdym zaobserwowanym zagrożeniu, a nie dopiero po zdarzeniu (sprzyja temu świadomość mieszkańców o możliwych zagrożeniach oraz bliskość siedziby Komisariatu Policji),

(c) systematyczne obejmowanie kolejnych obszarów miasta, potencjalnie niebezpiecznych (obecnie monitoring wizyjny jest na stacji kolejki WKD Podkowa Leśna Główna) monitoringiem wizyjnym – co może obniżyć nawet o 30% istniejący poziom wykroczeń i zniechęca do pokazywania się w miejscach monitorowanych.

Identyfikacja głównych problemów z analizy SWOT: Bezpieczeństwo

1. Bezpieczeństwo jest stanem nietrwałym i należy stale dbać o jego utrzymanie.
2. W mieście jest szereg miejsc określanych w świadomości mieszkańców jako niebezpieczne.

II.12. Finanse miasta

II.12.1. Uwarunkowania finansów miasta

Tak jak w poprzednim okresie obowiązywania Strategii, tak i dziś Podkowa Leśna należy do najbogatszych statystycznie gmin w Polsce. Ta wysoka pozycja w opracowaniach i statystykach porównawczych wynika z wysokich dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, szczególnie w kategorii samorządowych udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, tj. w podatku dochodowym PIT (podatek dochodowy od osób fizycznych – płacą go również „osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą”) i CIT (podatek dochodowy od przedsiębiorców będących osobami prawnymi – jest ich w Podkowie zaledwie kilku). Współczynnik ten jest uwzględniany w ocenach wniosków miasta o dotacje i w praktyce utrudnia ich pozyskanie.

Według danych Ministerstwa Finansów w analizowanym 2014 roku planowany udział gminy Podkowa Leśna w podatkach PIT i CIT wyniesie 11.747.980 zł. Kwota ta stanowi 37,53% wartości całego podatku dochodowego zapłaconego przez mieszkańców do Urzędu Skarbowego. Oznacza to, że łączna kwota podatku z terenu Podkowy Leśnej przekazana do US wyniosła ponad 31 mln zł. Przy liczbie ludności wynoszącej na koniec 2012 roku 3923 (dane GUS) średnio na głowę mieszkańca przypada kwota około 7,9 tys. zł zapłaconego podatku dochodowego.

Powyższe dane plasują Podkowę Leśną od lat na jednym z pierwszych miejsc w kraju (wśród gmin miejskich). Z tego też powodu rokrocznie wpłacamy do budżetu Państwa kwotę tzw. subwencji wyrównawczej dla gmin o mniejszych dochodach podatkowych (tzw. Janosikowe), które w 2014 roku wyniosły aż 1.055.493 zł.

Poniższa tabela pokazuje ogromne zróżnicowanie między Podkową a innymi samorządami na podstawie wartości udziału gmin w podatku dochodowym za 2011 rok. Dane pochodzą z Ministerstwa Finansów, które uaktualnia je na okres sprzed dwóch lat, stąd istnieje możliwość porównania wartości pomiędzy innymi samorządami jedynie za 2011 rok.

Tabela 15 Dochody gminy z PIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2011 r. (według faktycznego miejsca zamieszkania).

Podkowa Leśna	Grupa porównawcza	Powiat grodziski	Woj. mazowieckie	Polska
2526,00	576,84	1640,75	667,69	430,85

W analizowanym roku 2011 jedynie 37,12% kwoty wpłaconego przez mieszkańców podatku PIT trafiło do budżetu gminy, a reszta finansowała inne wydatki budżetu państwa.

Poza dochodami z PIT i CIT, pozostałą część budżetu miasta stanowiły właściwe dochody własne (podatek od nieruchomości, opłaty lokalne, skarbowe, itp.) oraz subwencje i dotacje z budżetu państwa, szczególnie subwencja oświatowa.

Ponieważ liczba mieszkańców miasta jest niewielka – jesteśmy jedną z najmniejszych gmin w kraju – dlatego łączna sumaryczna kwota jaką dysponuje w ciągu roku budżet miasta jest kilkakrotnie mniejsza od budżetów sąsiednich gmin, podczas gdy koszty stałe realizacji tych samych zadań co w innych gminach pozostają podobne. W ten oto sposób jesteśmy „ubogą gminą bogatych mieszkańców”. Nadal utrzymującym się problemem nie jest zatem brak środków, ale ich relatywny niedobór w stosunku do potrzeb wynikających ze zgłaszanych wysokich oczekiwań i aspiracji mieszkańców miasta.

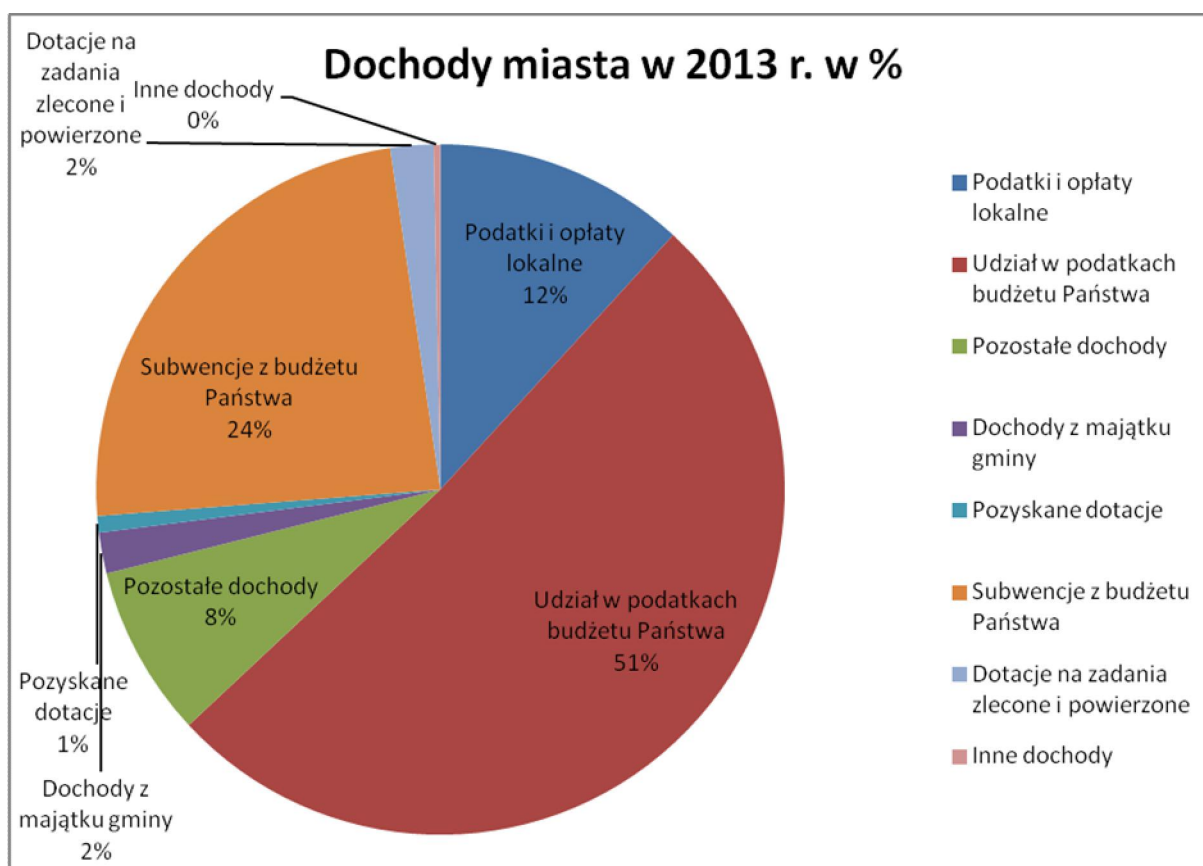
II.12.2. Dochody budżetu miasta

Poniższa tabela prezentuje dynamikę dochodów budżetu miasta w ciągu ostatnich 6 lat:

Tabela 16 Dynamika dochodów miasta w latach 2008-2013.

Dochody	2008	udział w %	2009	udział w %	2010	udział w %	2011	udział w %	2012	udział w %	plan na 2013	udział w %
Podatki i opłaty lokalne	2 507 342,00	12,78%	2 222 314,00	11,61%	2 421 837,00	13,25%	2 394 684,00	11,56%	2 226 773,78	10,07%	2 703 500,00	11,80%
Udział w podatkach budżetu Państwa	11 480 276,00	58,52%	11 041 213,00	57,67%	9 742 120,00	53,31%	10 013 445,00	48,33%	10 734 593,18	48,56%	11 743 321,00	51,24%
Pozostałe dochody	1 225 957,00	6,25%	1 239 298,00	6,47%	1 378 793,00	7,54%	1 821 846,00	8,79%	2 462 072,18	11,14%	1 845 063,00	8,05%
Dochody z majątku gminy	329 458,00	1,68%	609 075,00	3,18%	372 239,00	2,04%	588 485,00	2,84%	438 427,87	1,98%	440 000,00	0,00%
Pozyskane dotacje	4 000,00	0,02%	3 800,00	0,02%	155 235,00	0,85%	474 514,00	2,29%	207 800,00	0,94%	177 000,00	23,89%
Subwencje z budżetu Państwa	3 220 008,00	16,41%	3 356 590,00	17,53%	3 594 113,00	19,67%	4 581 143,00	22,11%	5 297 510,00	23,97%	5 476 094,00	0,00%
Dotacje na zadania zlecone i powierzone	362 331,00	1,85%	392 766,00	2,05%	389 703,00	2,13%	415 987,00	2,01%	515 817,77	2,33%	462 022,00	2,02%
Inne dochody	488 866,00	2,49%	278 999,00	1,46%	221 896,00	1,21%	428 529,00	2,07%	221 565,78	1,00%	73 000,00	0,32%
Dochody razem	19 618 238,00		19 144 055,00		18 275 936,00		20 718 633,00		22 104 560,56		22 920 000,00	

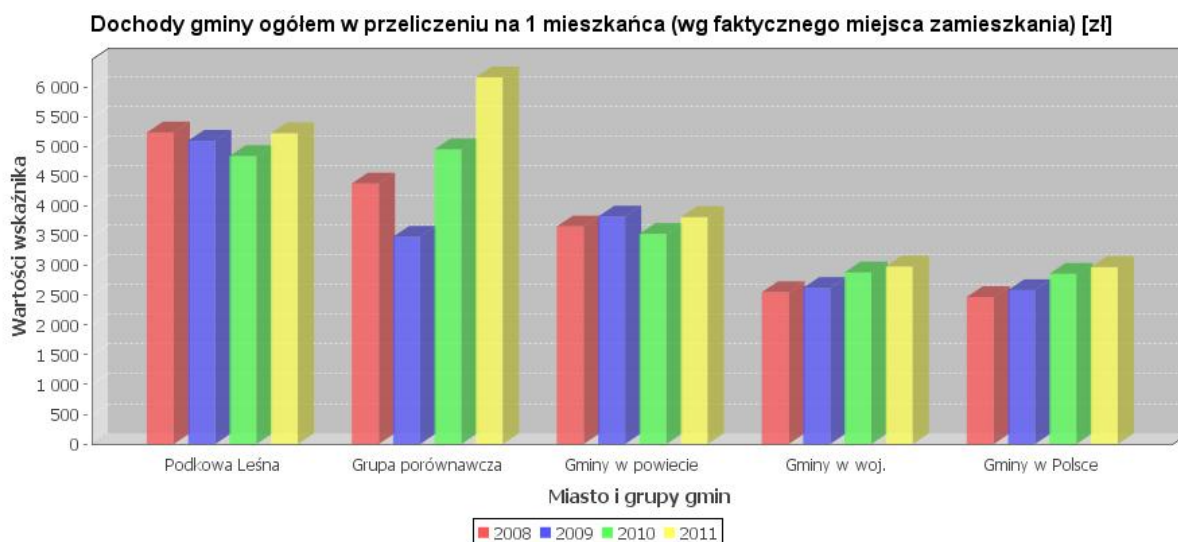
Strukturę dochodów dla 2013 roku ilustruje poniższy diagram.

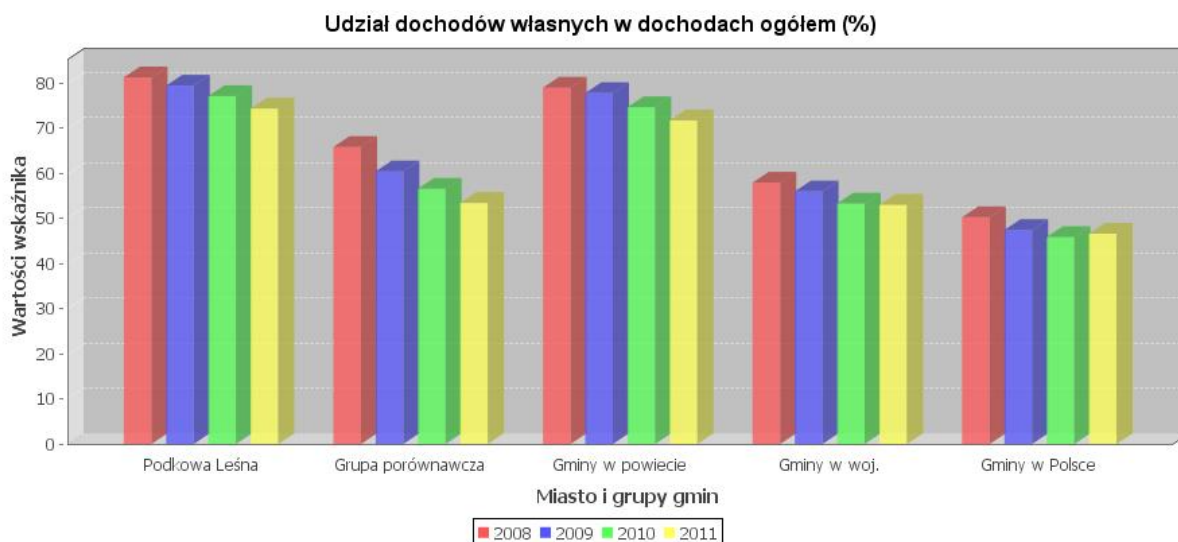
Najwyższy procentowo udział w dochodach mają dochody podatkowe z PIT i CIT (stanowią ponad 50% budżetu), a następnie subwencja oświatowa, której udział w 2013 roku stanowi prawie 24% wszystkich dochodów miasta. Trzecimi co do wielkości dochodami są wpływy z podatków lokalnych.

Jak już wcześniej wspomniano, dochody budżetu miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca są statystycznie bardzo wysokie (wynoszą około 5 tys. zł na mieszkańca) w porównaniu z pozostałymi gminami w powiecie, województwie i średniej w kraju. Jedynie dla grupy porównawczej wielkości te są zbliżone, jako że w jej skład wchodzi najczęściej małe miejscowości turystyczne lub gminy posiadające na swym terenie np. kopalnie lub inny cenny przemysł. Te zależności ilustruje wykres nr 34:

Wykres 35 Dochody ogółem na 1 mieszkańca.

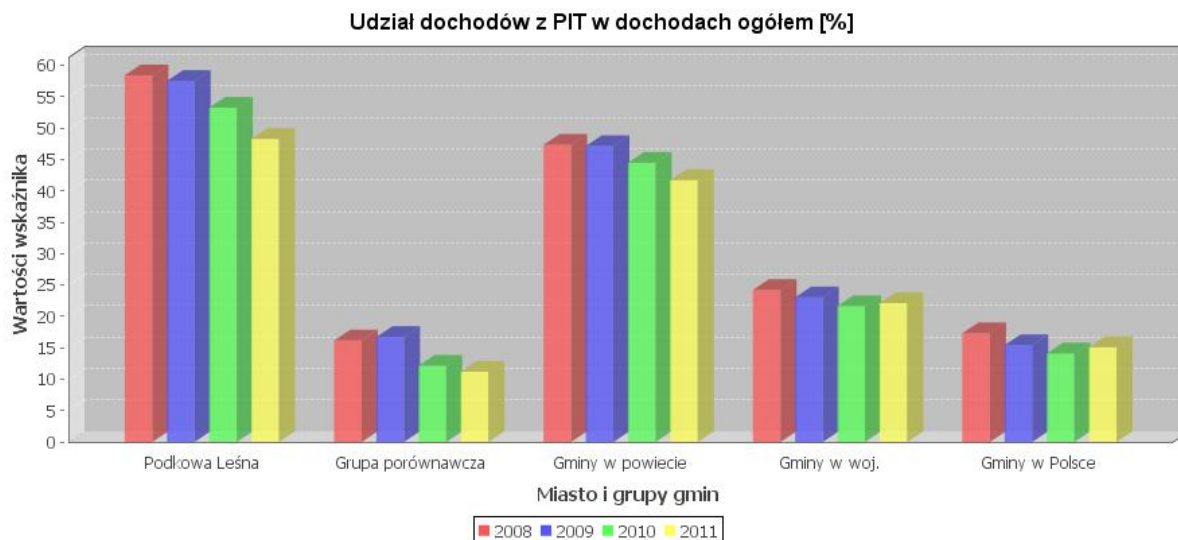

Wykres 36 Dochody własne do dochodów ogółem

Wykres nr 35 ilustruje wysoki wskaźnik dochodów własnych gminy (jak np. udział w podatkach budżetu państwa, podatki i opłaty lokalne) szczególnie w porównaniu do gmin w województwie i w Polsce. Z wykresu obserwujemy także malejący rokrocznie ich udział w dochodach gminy, co w konsekwencji prowadzi do relatywnego ubożenia gmin jako efekt polityki finansowej państwa. W Podkowie Leśnej dochody własne stanowią prawie 80% wszystkich dochodów gminy, a na pozostałe dochody składają się głównie subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa, w tym na oświatę i pomoc społeczną.

Wykres 37 Udział dochodów z PIT w dochodach ogółem.

Najbardziej istotnym składnikiem dochodów budżetowych gminy są udziały w podatku PIT, co ilustruje powyższy wykres. W roku 2011 ich wartość w Podkowie Leśnej wynosiła aż 48 %. W tej kwocie 99,5% stanowił PIT, zaś dochody z tytułu CIT ze względu na charakter firm działających w mieście były nieznaczące.

Jeśli wśród wszystkich dochodów miasta, dochody z udziału w podatkach – dochodach budżetu państwa stanowią około 50%, to oznacza, że budżet gminy składa się aż w połowie z zapłaconego przez mieszkańców podatku dochodowego. To bardzo dużo, porównywalnie jedynie z innymi gminami w powiecie, obok nas te proporcje są zachowane np. w sąsiednim Milanówku. Ponieważ wpływy z podatków mieszkańców stanowią bardzo ważny czynnik finansowania potrzeb gminy (nieporównywalny z innymi gminami) należy szczególnie dbać co najmniej o utrzymanie stałego jego poziomu, m.in. poprzez apelowanie do świadomości mieszkańców, aby odprowadzali swoje podatki do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania Urzędu Skarbowego, bo one tworzą majątek tej gminy, z której finansuje ona szereg przedsięwzięć, w tym inwestycji poprawiających jakość życia na jej terenie. Zadanie to jest ważne a jednocześnie trudne, gdyż od 2008 roku wpływy z podatku dochodowego do gmin zdecydowanie się obniżają. Źródłem negatywnych konsekwencji dla gminy było szereg zmian w prawie podatkowym, które mieszkańcom przyniosło jednak szereg bezpośrednich korzyści, m.in. likwidacja trzeciego, najwyższego progu podatkowego (od 2008 roku) oraz systematycznie wprowadzane przez rząd ulgi podatkowe, w tym prorodzinne, które relatywnie zmniejszyły wartość odprowadzanego przez nas podatku.

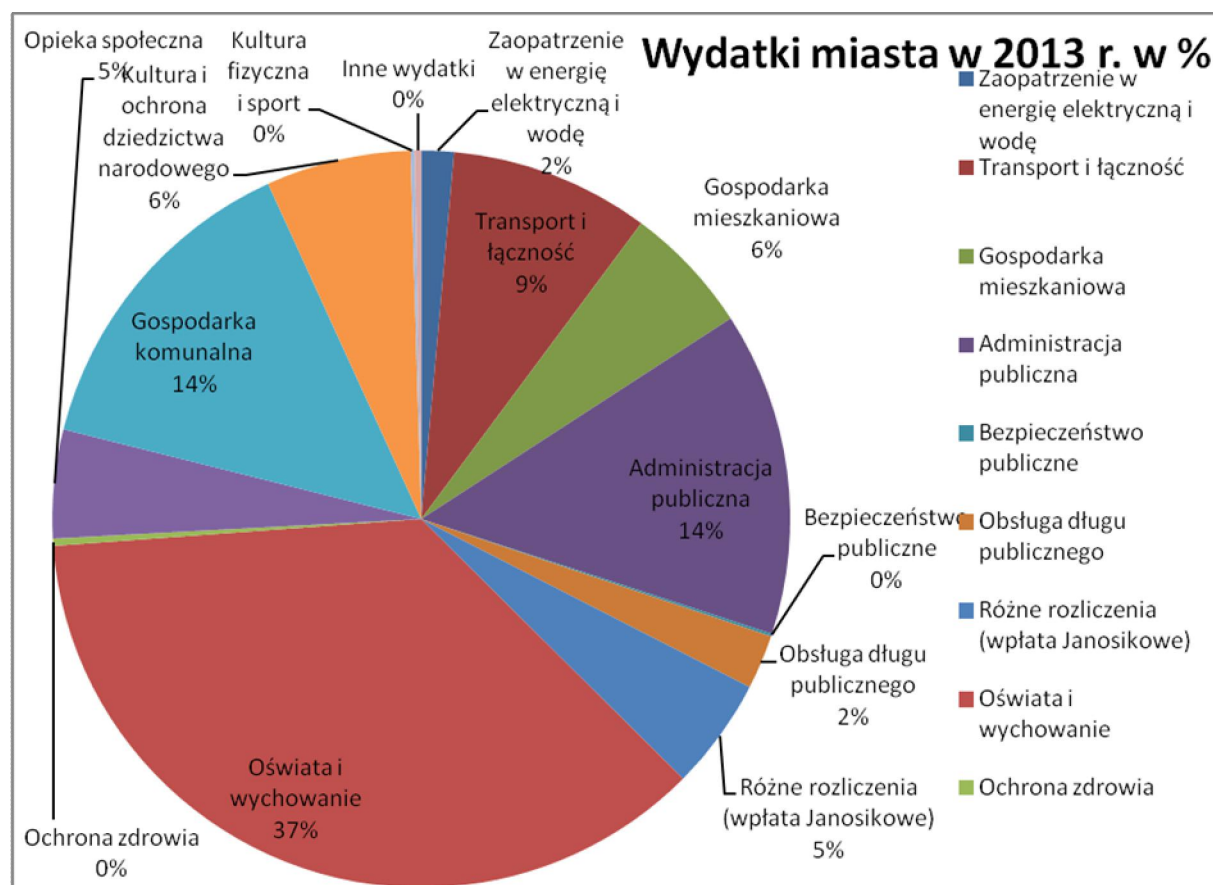
II.12.3. Wydatki

Poniższa tabela prezentuje dynamikę wydatków z budżetu miasta w ciągu ostatnich 6 lat:

Tabela 17 Dynamika wydatków miasta w latach 2008-2013.

Wydatki	2008	udział w %	2009	udział w %	2010	udział w %	2011	udział w %	2012	plan na 2013	udział w %
Zaopatrzenie w energię elektryczną i wodę	353 608,00	2,02%	315 980,00	1,50%	236 419,00	1,14%	252 861,00	1,05%	309 644,03	360 000,00	1,43%
Transport i łączność	2 425 956,00	13,86%	3 808 829,00	18,12%	2 978 225,00	14,32%	931 288,00	3,88%	1 592 855,98	2 211 000,00	8,76%
Gospodarka mieszkaniowa	463 857,00	2,65%	612 769,00	2,92%	542 545,00	2,61%	928 969,00	3,87%	503 192,28	1 430 000,00	5,66%
Administracja publiczna	2 650 462,00	15,14%	2 980 929,00	14,18%	3 063 466,00	14,73%	3 067 850,00	12,78%	3 106 127,04	3 581 762,00	14,18%
Bezpieczeństwo publiczne	25 400,00	0,15%	30 289,00	0,14%	35 000,00	0,17%	40 100,00	0,17%	31 942,95	30 300,00	0,12%
Obsługa długu publicznego	83 680,00	0,48%	29 047,00	0,14%	55 648,00	0,27%	267 273,00	1,11%	519 540,82	600 000,00	2,38%
Różne rozliczenia (wplata Janosikowe)	1 332 081,00	7,61%	1 442 633,00	6,86%	1 604 023,00	7,71%	1 429 877,00	5,96%	1 158 667,00	1 238 312,00	4,90%
Oświata i wychowanie	5 363 183,00	30,64%	6 386 527,00	30,39%	7 400 398,00	35,57%	12 028 648,00	50,13%	9 332 386,33	9 193 955,00	36,41%
Ochrona zdrowia	52 354,00	0,30%	79 300,00	0,38%	64 297,00	0,31%	59 949,00	0,25%	68 882,97	80 000,00	0,32%
Opieka społeczna	833 489,00	4,76%	1 016 305,00	4,84%	1 019 616,00	4,90%	1 108 790,00	4,62%	1 123 190,90	1 200 500,00	4,75%
Gospodarka komunalna	2 054 079,00	11,74%	2 303 928,00	10,96%	2 039 411,00	9,80%	2 342 482,00	9,76%	2 394 453,28	3 602 000,00	14,26%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 597 312,00	9,13%	1 682 419,00	8,00%	1 653 249,00	7,95%	1 462 496,00	6,09%	1 541 808,98	1 606 000,00	6,36%
Kultura fizyczna i sport	61 413,00	0,35%	28 484,00	0,14%	31 089,00	0,15%	35 952,00	0,15%	37 945,77	45 000,00	0,18%
Inne wydatki	206 185,00	1,18%	300 725,00	1,43%	80 945,00	0,39%	39 969,00	0,17%	57 357,44	71 885,00	0,28%
Wydatki razem	17 503 059,00		21 018 164,00		20 804 331,00		23 996 514,00		21 777 995,77	25 250 714,00	

Strukturę wydatków dla 2013 roku ilustruje poniższy diagram:

Największą pozycją budżetową są wydatki na oświatę i wychowanie. W roku 2011 i 2012 roku ich wartość stanowiła prawie połowę budżetu miasta ze względu na trwającą inwestycję w rozbudowę szkoły i budowę sali sportowej. Kolejną dużą pozycją w budżecie miasta są wydatki na funkcjonowanie administracji, czyli zarządzanie miastem i obserwuje się ich relatywnie niewielki wzrost (o około 300 tys. zł), przy stałym udziale procentowym w granicach 12-14% w kolejnych latach. Kolejnym dużym wydatkiem jest gospodarka komunalna miasta, czyli jego bieżące utrzymanie: dbanie o czystość i porządek przestrzeni publicznych, ulic, skwerów, oświetlenie miejsc publicznych, w tym ulic, pielęgnacja zieleni. Te wydatki także sukcesywnie rosną i zapewne z powodu np. zwiększających się kosztów energii oraz cen innych usług komunalnych, a w kolejnych latach będziemy dalej obserwować ich wzrost.

Wysoka wartość wydatków ogółem na jednego mieszkańca jest lustrzanym odbiciem wysokich statystycznie dochodów i niskiej liczby mieszkańców. Relatywny wzrost wydatków w latach 2009 i 2010 wynika głównie ze zwiększenia wartości wydatków na inwestycje, głównie drogowe, a od 2011 roku również w rozbudowę szkoły. Wzrost wydatków jest częściowo finansowany z zaciągniętego kredytu.

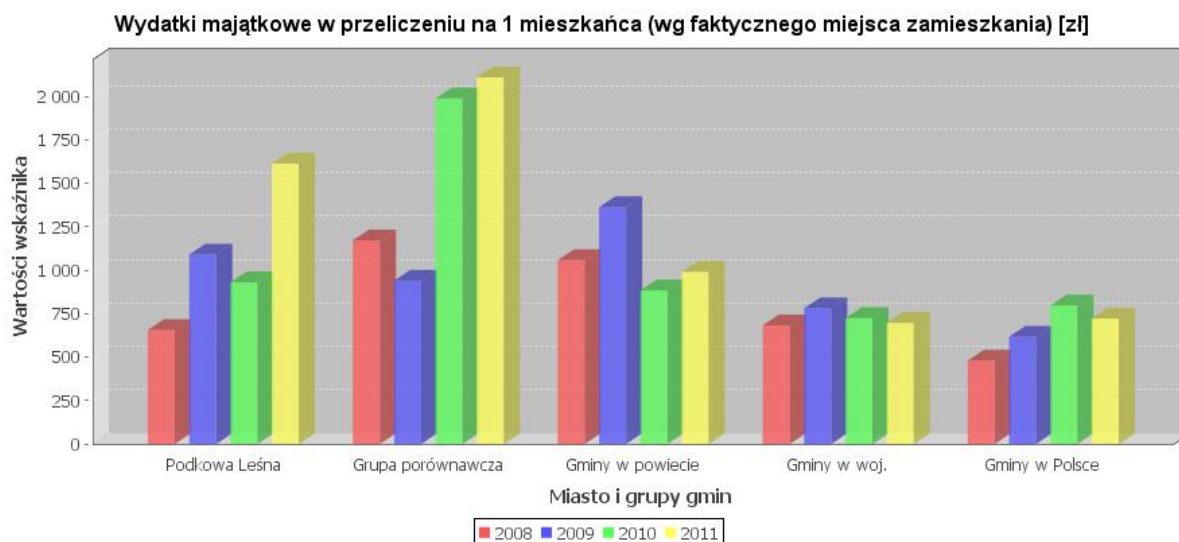
Poniższy wykres ilustruje wydatki miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca Podkowy Leśnej w latach 2008 - 2011 w porównaniu z innymi gminami.

Wykres 38 Wydatki Podkowy Leśnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

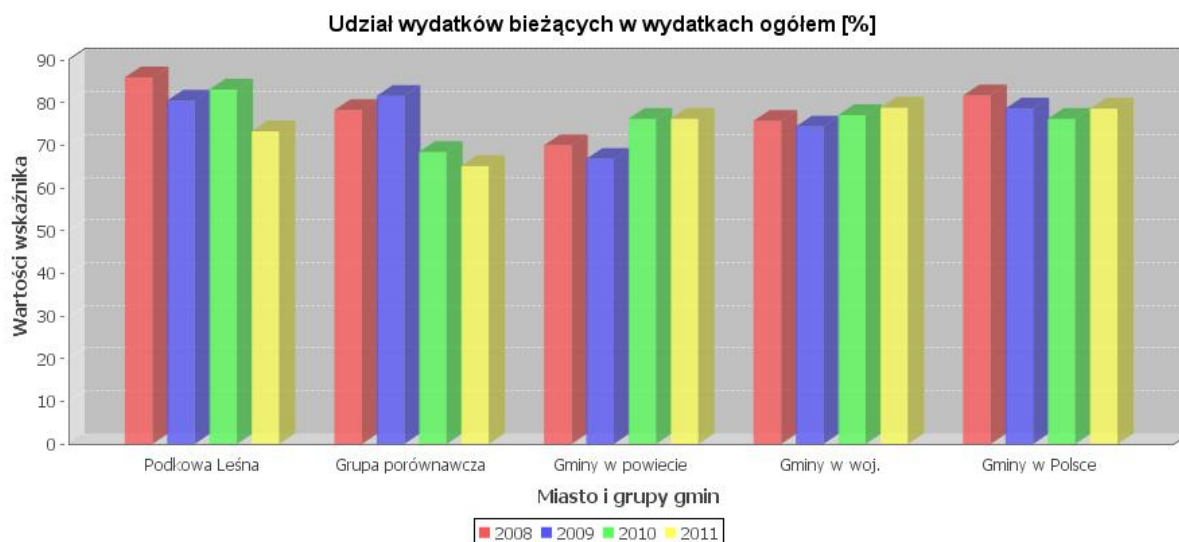

Jest to tym bardziej widoczne na kolejnym wykresie, który ujmuje wyłącznie wydatki inwestycyjne.

Wykres 39 Wydatki na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Wykres 40 Wydatki bieżące miasta w wydatkach ogółem w %.

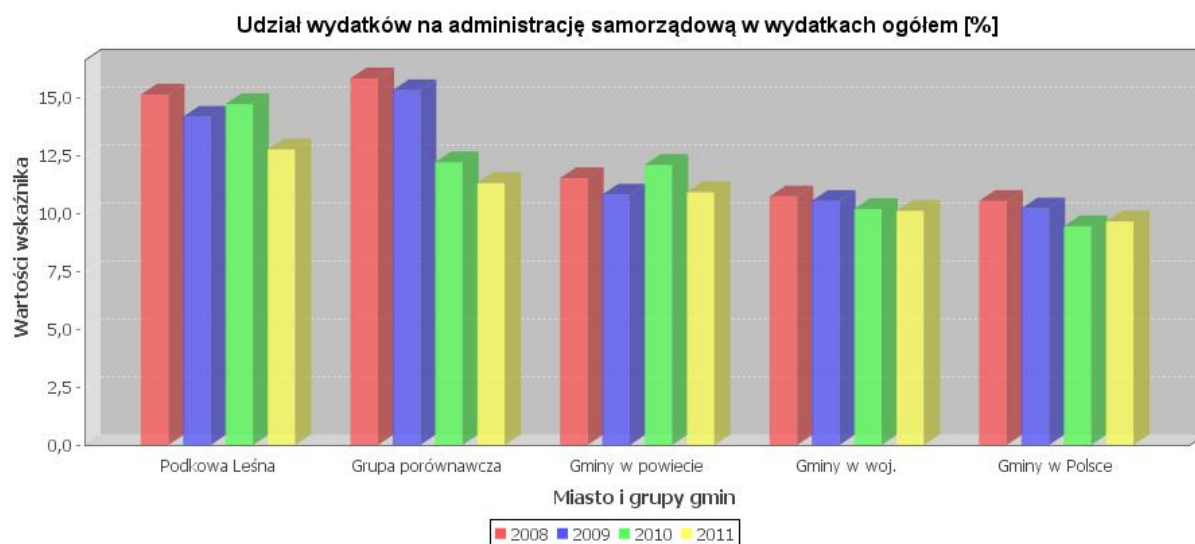
Wydatki bieżące (zarządzanie miastem, świadczenie usług publicznych takich jak edukacja i kultura, gospodarka komunalna, czyli dbanie o czystość i porządek w mieście, oświetlenie ulic, itp.) stanowią procentowo duży udział we wszystkich wydatkach, bo aż 80%. Obserwujemy wyraźny spadek tego udziału w 2011 roku ze względu na zwiększone wydatki inwestycyjne. Ten wskaźnik dla Podkova Leśnej w pozostałych jest nieco wyższy (co częściowo wynika z zaliczania do wydatków bieżących drobnych inwestycji: napraw i remontów), ale generalnie porównywalny do wskaźnika w pozostałych gminach w Polsce. Dopiero pozostałe wydatki są przeznaczane na poprawę infrastruktury miejskiej w postaci nowych inwestycji.

W rozdziale Komunikacja opisano szczegółowo wydatki na transport i łączność, które obejmują zarówno bieżące utrzymanie dróg (czystość, odśnieżanie, remonty) a także inwestycje w budowę nowych nawierzchni ulic.

W poprzednich rozdziałach opisano także odrębnie wydatki na oświatę (rozdział Oświata), na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego (rozdział Kultura) a także na pomoc społeczną (rozdział Pomoc społeczna). Wysokie koszty stałe dostarczania praktycznie wszystkich usług publicznych (poza

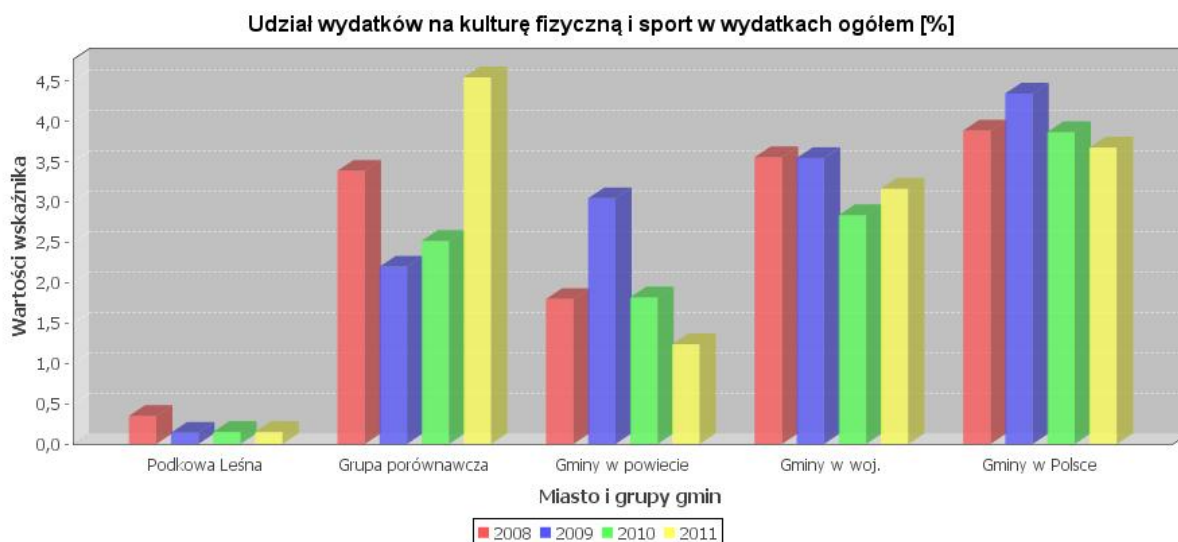
wydatkami na pomoc społeczną, które wynikają z niższego aniżeli w innych gminach odsetka osób korzystających z tego rodzaju wsparcia) wynikają z dwu przyczyn: z jednej strony oczekiwania i aspiracje mieszkańców są bardzo wysokie, a z drugiej wskaźniki te są liczone „na głowę mieszkańca” a nie w kwotach bezwzględnych i z powodu małej ilości mieszkańców są wysokie. Nie mniej gminy zaliczone do grupy porównawczej (podobna liczba mieszkańców, wysokie dochody gminy) są w tej samej sytuacji, dlatego porównanie się z nimi jest obiektywne z tego punktu widzenia i potwierdza te zależności.

Wykres 41 Udział wydatków na administrację.

Wydatki na zarządzanie miastem, czyli tzw. „administrację” (urząd miasta), wyrażone w procentach są relatywnie wysokie. Wynika to jednak z dużej ilości zadań jakie są nałożone na gminy bez względu na ich wielkość, co potwierdza podobnie wysoki udział wydatków na administrację w grupie porównawczej, które stanowią podobnie wielkościowo do Podkowy Leśnej miasta. Wzrosty i spadki w tym wykresie są wyrażone jako procent od kwot budżetów – a ponieważ gminy z grupy porównawczej realizowały w 2010 i następnych nowe inwestycje, w tym ze współfinansowaniem ze środków unijnych – dlatego ich budżety znacząco wzrosły, a procent spadł. Zjawisko to należy śledzić w ujęciu wieloletnim. Ten sam wpływ zwiększenia wartości inwestycji obserwujemy w Podkowie Leśnej od 2011 roku w związku z realizacją dużej inwestycji w szkole samorządowej. Ponadto na wartość wydatków w tym sektorze mają duży wpływ koszty życia w danym regionie, co ma związek z wysokością wynagrodzeń.

Wykres 42 Udział wydatków na kulturę fizyczną i sport.

Bardzo niski jest poziom wydatków na organizację sportu w mieście. Wskaźnik ten jednak w najbliższych latach (począwszy od 2012 roku) może się radykalnie zmienić w związku z planowanym oddaniem do użytku pełnowymiarowej sali sportowej przy szkole samorządowej, co będzie tworzyło nowe infrastrukturalne warunki do działań klubów i sekcji sportowych przez cały rok.

Identyfikacja głównych problemów z Analizy SWOT: Finanse miasta

1. Wysoki poziom uzależnienia budżetu od dochodów niewielkiej grupy mieszkańców płacących wysoki PIT.
2. Brak skutecznego systemu zachęt do odprowadzania podatku PIT na terenie miasta.
3. Niskie wpływy do budżetu miasta z tytułu podatku od nieruchomości (leśny status działek).
4. Niskie wykorzystanie gruntów/majątku miasta do generowania dochodów.
5. Globalne niekorzystne zjawiska ekonomiczne mają wpływ na sytuację finansową mieszkańców, co przekłada się na niższe wpływy do budżetu miasta.
6. Recesja gospodarcza spowoduje konieczność konkurowania o środki publiczne na poszczególne cele (np. pomiędzy sferą społeczną, a infrastrukturalną).

III. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA OGRODU PODKOWA LEŚNA

III.1. Wizja i Misja rozwoju Miasta Ogrodu w perspektywie roku 2025

Przedstawiona poniżej „Strategia zrównoważonego rozwoju miasta ogrodu Podkowa Leśna w latach 2012 - 2025” stanowi niezwykle ważny dokument dla mieszkańców i władz samorządowych, identyfikujący potrzeby i oczekiwania obywateli w różnych dziedzinach życia oraz określający sposoby i środki ich osiągnięcia. Wyznaczony, stosunkowo odległy termin realizacji „Strategii...” z jednej strony wskazuje realne możliwości osiągnięcia wyznaczonych celów, z drugiej - nakreśla wizję naszego miasta w stulecie jego powstania.

Struktura dokumentu Strategii przypomina piramidę, której wierzchołek stanowią deklaracje Misji i Wizji rozwoju miasta w perspektywie najbliższych 13 lat. Uzgodnione w szerokiej, uspołecznionej dyskusji poziomy planowania: cel naczelny, cele strategiczne, cele szczegółowe oraz konkretne zadania do wykonania w tym okresie stanowią kolejne, spójne piętra tej piramidy.

Misja, przypominając ideę, jaka legła u podstaw powstania miasta i jego historię odwołuje się do wartości - jakie stanowiły w przeszłości oraz powinny stanowić w przyszłości - podstawę podejmowanych działań i zachowań mieszkańców.

Wizja określa główne kierunki rozwoju miasta oraz zawiera syntetyczny opis stanu docelowego jako preferowanego i pożądanego rezultatu kolejnego 13-letniego okresu tworzenia lepszych warunków życia podkowieńskiej społeczności. Deklaracja wizji stanowi wyraz aspiracji i oczekiwań, będący wynikiem wspólnego stanowiska władz samorządowych i mieszkańców Podkowy Leśnej.

III.1.1. MISJA MIASTA OGRODU PODKOWA LEŚNA

Miasto ogród Podkowa Leśna w roku 2025 będzie obchodziło 100. rocznicę powstania. W Polsce znajdziemy setki miejscowości o wiele starszych, jednakże relatywnie krótka historia naszego miasta, nierozzerwalnie związana z burzliwymi wydarzeniami XX wieku, stanowi ich odbicie i jest wyjątkowa. Jedną z pierwszych inicjatyw gospodarczych po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. było powstanie spółki akcyjnej „Siła i Światło” działającej w najnowocześniejszej wówczas dziedzinie – energetyce. Wykupienie elektrowni w Pruszkowie i założenie kolejki EKD legły u podstaw powstania Podkowy Leśnej, stanowiącej polską realizację nowatorskiej koncepcji miasta ogrodu Ebenezerza Howarda z przełomu XIX i XX w. Właśnie w Podkowie zamieszkali twórcy i udziałowcy tych gospodarczych przedsięwzięć, tworząc nowoczesne, europejskie osiedle, w którym podejmowano liczne inicjatywy obywatelskie. Dzięki staraniom mieszkańców powstał kościół pw. św. Krzysztofa, będący wyrazem wyznawanego systemu wartości, a który odegrał tak ważną rolę w historii miasta w latach II wojny światowej i komunizmu, stając się jednym z symboli miasta.

Przez cały okres swego istnienia – mimo niesprzyjających wydarzeń historycznych – Podkowa Leśna nie tylko zachowała charakter miasta ogrodu, ale także utrzymała wysokie zaangażowanie patriotyczne i obywatelskie swoich mieszkańców. I te walory naszego miasta – urbanistyka i architektura, przyroda i mieszkańcy stanowią wielką, wspólną i nieprzemijającą wartość miasta ogrodu Podkowa Leśna w XXI wieku. Jako mieszkańcy uważamy, że te wartości i walory powinny być utrzymane i to pozwala nam określić następującą wizję rozwoju naszego miasta:

III.1.2. WIZJA MIASTA OGRODU PODKOWA LEŚNA W ROKU 2025

W roku 2025 zarówno koncepcja miasta ogrodu, jak i jego cechy będą zachowane – chronione będzie środowisko przyrodnicze oraz zabytkowy układ urbanistyczno-architektoniczny, a zarazem uzupełniana będzie nowoczesna, proekologiczna infrastruktura cywilizacyjna i techniczna. Utrzymany będzie leśno-ogrodowy charakter miasta, w tym zachowana zostanie jednorodzinna zabudowa willowa. Mieszkańcy Podkowy Leśnej, dumni ze swojej Małej Ojczyzny, będą angażowali się w sprawy miasta i aktywnie uczestniczyli w życiu publicznym.

Sprzyjać to będzie utrzymaniu charakteru miasta ogrodu w nowej fazie rozwoju cywilizacyjnego, zdeteterminowanego przez zjawiska takie jak globalizacja, hiper-urbanizacja i niegraniczona konsumpcja. Wymagać to będzie konsekwentnego przestrzegania strategii zrównoważonego rozwoju, akceptowanej przez mieszkańców. Strategia umożliwi harmonijny rozwój miasta uwzględniający procesy urbanizacyjne i konieczną ochronę środowiska naturalnego. Zapewni także równowagę pomiędzy zachowaniem dziedzictwa i tożsamości miejsca, a niezbędnymi w XXI w. przekształceniami i modernizacją infrastruktury miasta, z zastosowaniem nowych technologii.

Zrównoważony rozwój będzie oznaczał zachowanie proporcji pomiędzy potrzebami materialnymi i infrastrukturalnymi, a oczekiwaniami lokalnej społeczności w zakresie edukacji, kultury, ochrony zdrowia, zabezpieczenia socjalnego, wypoczynku, rekreacji i bezpieczeństwa osobistego. Mieszkańcy będą mieli zapewnione dobre warunki i wysoką jakość życia. Instytucjom miejskim stworzony zostanie właściwy dla XXI wieku europejski standard funkcjonowania.

Akceptowane powszechnie zasady strategii będą stanowiły wytyczne do działania dla władz samorządowych i instytucji miejskich, organizacji społecznych i przedsiębiorców, a przede wszystkim dla samych mieszkańców. Realizacji strategii będą służyły zapisy prawa lokalnego, a formalnemu wpisowi miasta ogrodu Podkowa Leśna do rejestru zabytków zostanie nadana praktyczna i egzekwowalna treść.

Konsekwentna działalność edukacyjna, prowadzona przez władze miasta, placówki oświatowe i organizacje społeczne przyczyni się do podniesienia świadomości i odpowiedzialności mieszkańców za lokalne dziedzictwo historyczne, kulturowe oraz przyrodnicze. Przyczyni się to do zachowania w dobrym stanie obiektów zabytkowych i pomników przyrody. Nowo wznoszone lub modernizowane budynki będą dostosowane do charakteru miasta. Świadomość ekologiczna mieszkańców pozwoli chronić i utrzymać bioróżnorodność gatunków na terenach publicznych i prywatnych.

Mieszkańcy Podkowy Leśnej będą stanowić solidarną i zintegrowaną społeczność, o wysokim stopniu odpowiedzialności i poczuciu tożsamości lokalnej – zdolną do działania na rzecz wspólnego dobra – pomimo zróżnicowanych potrzeb i oczekiwań. Poziom zaufania społecznego i umiejętności współpracy znacząco wzrosną. Dzięki konsekwentnym działaniom edukacyjnym wzrośnie kultura współżycia i świadomość mieszkańców, że sposób w jaki korzystają ze swych praw własności powinien podlegać samoograniczeniu, bowiem jest on ważnym czynnikiem zachowania charakteru miasta oraz komfortu życia sąsiadów i innych obywateli miasta.

Placówki oświatowe i kulturalne zapewnią dzieciom i młodzieży warunki edukacji na wysokim poziomie, sprzyjające jednocześnie rozwojowi osobowości, otwarciu na wartości patriotyczne, humanistyczne i chrześcijańskie w zależności od charakteru instytucji. Stworzy to warunki umożliwiające kształtowanie umiejętności i talentów młodych ludzi, niezbędnych w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym w XXI wieku.

Mieszkańcy, niezależnie od wieku i zamożności, będą mieli zapewnioną opiekę zdrowotną oraz poczucie bezpieczeństwa socjalnego - nie tylko w wyniku działalności odpowiednich instytucji, ale także dzięki działalności społecznej - wolontariatowi i pomocy sąsiedzkiej, wspieranymi przez władze miasta.

Podstawy ekonomicznego utrzymania mieszkańców oraz finansowanie potrzeb miasta zostaną związane z modelem gospodarki post-przemysłowej XXI wieku, opartej na wiedzy i przetwarzaniu informacji. Tak zorientowana działalność zarobkowa mieszkańców, uwzględniająca także usługi socjalne oraz obsługę indywidualnej turystyki kulturowej i rekreacji, będzie w pełni dostosowana do zasad współżycia społecznego i wymogów ochrony środowiska. Wzrośnie zrozumienie potrzeb i możliwości finansowych miasta, co spowoduje, że wszyscy mieszkańcy będą świadomie współuczestniczyć w zwiększeniu jego dochodów, płacąc podatki w lokalnym urzędzie skarbowym.

Władze miasta będą współdziałać z innymi samorządami i instytucjami na rzecz rozwoju szybkich i bezpiecznych połączeń komunikacyjnych z Warszawą i sąsiednimi miastami. Miasto oraz tereny parkowe i leśne będą przystosowane do rekreacji i wypoczynku mieszkańców Podkopy Leśnej i regionu.

Władze samorządowe będą współpracowały z sąsiednimi samorządami, także w zakresie kształtowania planów rozwojowych, chroniąc unikalne walory miasta ogrodu, stanowiące wartość dla regionu i dające wzajemnie różnorodne korzyści.

Miasto ogród Podkowa Leśna stanie się ośrodkiem edukacji, kultury i działań ekologicznych, dając przykład, jak można łączyć rozwój społeczny, gospodarczy i cywilizacyjny – z wymogami ochrony środowiska i poszanowaniem historii. Rozwój miasta będzie oparty o wiedzę i umiejętności mieszkańców oraz lokalne inicjatywy aktywnych obywateli, realizowane z poszanowaniem potrzeb innych mieszkańców i uwzględnieniem kultury współżycia sąsiedzkiego.

Taka kompleksowa, szanująca tradycje, otwarta na wyzwania przyszłości kontynuacja idei miasta ogrodu XXI wieku, ułatwi urzędowe nadanie Podkowie Leśnej statusu „pomnika historii” - jako jednemu z najlepiej zachowanych w Polsce i Europie przykładów realizacji idei miasta ogrodu.

Wpis na tę listę potwierdzi unikalność naszego miasta, a także jego aspiracje rozwojowe, co w kolejnych latach zapewni wyższy standard ochronności substancji miejskiej i przyrodniczej oraz zwiększy możliwość uzyskania środków finansowych dla realizacji celów strategii zrównoważonego rozwoju miasta ogrodu. Podkowa Leśna podejmie także starania o przystąpienie do europejskiego ruchu „Slow Cities”.

Poszczególne elementy składowe „wizji miasta w perspektywie roku 2025” są dalej rozwijane poprzez cel naczelną strategii, cele strategiczne i szczegółowe oraz zadania zapisane w niniejszym dokumencie Strategii.

III.2. Cel naczelną strategii

Zgodnie z charakterem miasta ogrodu, strategia rozwoju Podkopy Leśnej w latach 2012-2025 musi posiadać charakter zrównoważony, czyli łączyć harmonijnie:

- wymiar ochrony środowiska naturalnego i substancji zabytkowej,
- postulat wszechstronnego rozwoju społecznego mieszkańców,
- rozwoju lokalnej przedsiębiorczości nie zagrażającej wartościom przyrodniczym i społecznym.

Powyższe założenie nakazuje utrzymanie bez zmian celu naczelnego strategii:

Realizacja koncepcji Miasta Ogrodu w XXI wieku, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Wizja rozwoju miasta w perspektywie roku 2025, przedstawiona powyżej, opisuje jak dzisiaj rozumiana jest realizacja „koncepcji Miasta Ogrodu” i koncepcja „zrównoważonego rozwoju” w warunkach Podkowy Leśnej.

III.3. Cele strategiczne

W trakcie prac nad aktualizacją Strategii zdecydowano o utrzymaniu takiego układu celów strategicznych, który odzwierciedla trzy ww. podstawowe wymiary „zrównoważonego rozwoju”. Zgodnie z historyczną intencją tworzenia miast-ogrodów utrzymano także wymiar podkreślający dostępność mieszkańców do nowoczesnej infrastruktury cywilizacyjnej (woda, kanalizacja, drogi, sieć energetyczna i teleinformatyczna), czyli tworzenie materialnej bazy do realizacji tych trzech zasadniczych celów rozwoju.

W wyniku aktualizacji potwierdzono dotychczasowy zestaw celów strategicznych dla miasta ogrodu Podkowa Leśna, zawierający cztery wzajemnie powiązane cele:

Cel 1: Nowoczesna infrastruktura komunalna.

Cel 2: Ochrona środowiska naturalnego i układu urbanistycznego miasta-ogrodu

Cel 3: Wszechstronny rozwój społeczny mieszkańców miasta-ogrodu

Cel 4: Rozwój przedsiębiorczości post-przemysłowej

Zarówno w roku 2005, tak i dzisiaj należy podkreślić, że cele te są równorzędne i wzajemnie powiązane. Żaden z nich nie jest nadrzędny wobec pozostałych, a ewentualne zaniedbania w realizacji któregośkolwiek będą miały negatywny wpływ na realizację celu naczelnego, tj. pełnej realizacji koncepcji miasta ogrodu zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Aktualizacja Strategii nie wprowadziła nowych celów strategicznych, a na poziomie celów szczegółowych i zadań miała również charakter głównie porządkujący i wdrożeniowy. Niektóre cele i zadania zostały już zrealizowane lub potrzeby w tym zakresie zmieniły się, co zaowocowało ich usunięciem lub zmianą sformułowań. Pojawiło się też kilka nowych zagadnień opisanych poniżej.

Ważnym ustaleniem procesu aktualizacji strategii było potwierdzenie roli rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców, jako sposobu utrzymania zarówno obywateli, jak i poprzez ich podatki, utrzymania miasta (ponad 50% wpływów budżetowych stanowi udział miasta w podatku dochodowym zapłaconym przez mieszkańców miasta). Postawienie takiego celu jest w pełni zgodne z koncepcją miast-ogrodów na świecie, która zawsze przewidywała, że mają one tworzyć warunki do działalności zarobkowej mieszkańców. Jest to tym bardziej aktualne w Podkowie Leśnej, ponieważ realizacja celów nr 1-3 ze swojej natury generują głównie koszty i dlatego, aby utrzymać, a tym bardziej podnosić standard życia w mieście, należy tworzyć warunki dla zwiększania dochodów mieszkańców - a w konsekwencji poprzez udziały miasta w tych podatkach – zwiększania dochodów miasta. Tak więc, możliwość realizacji wszystkich zadań określonych w Strategii zależeć będzie od powodzenia

działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości mieszkańców. Z powodu unikalnego charakteru miasta-ogrodu zależy nam szczególnie na rozwijaniu przedsiębiorczości określanej jako post-przemysłowa, tj. opartej na przetwarzaniu informacji i zastosowaniu wiedzy, jak również innych typów przedsiębiorczości nie zagrażającej środowisku, nie obciążającej dla sąsiadów a tworzących wartość społeczną i dochód dla mieszkańców.

III.4. Cele szczegółowe i zadania – w ramach celów strategicznych

III.4.1. Cel strategiczny nr 1: Nowoczesna infrastruktura komunalna (z zastosowaniem technologii pro-ekologicznych)

Realizacja tego celu tworzy materialne warunki dla realizacji celów społeczno-gospodarczych i środowiskowych, decydując w dużym stopniu o postrzeganej przez mieszkańców jakości życia.

W poprzednim etapie realizacji strategii zakończono, trwającą ok. 15 lat, budowę sieci wodno-kanalizacyjnej oraz znacząco poprawiono dostęp do infrastruktury sportowej (2 sale sportowe; jedna gotowa, a jedna niedługo będzie oddana), rozbudowano obie szkoły podstawowe (skończona jest szkoła społeczna, a rozbudowa szkoły samorządowej jest na ukończeniu), wyremontowano urządzenia rekreacyjne w Ogrodzie Matki i Dziecka, poprawiono przejezdność lokalnych dróg w okresie jesienno-zimowym, we współpracy z powiatem wyremontowano w sposób docelowy ul. Jana Pawła II wraz z chodnikami, docelowo rozwiązano komunikację na ulicach Lilpopa, Wschodniej, Króliczej i na części ul. Słowiczej oraz kilku mniejszych ulicach, poprawiono standard i energooszczędność szeregu budynków miejskich oraz oświetlenia ulicznego, oddano do użytku zrewitalizowany Pałacyk Kasyno, poprawiła się w wielu miejscach estetyka przestrzeni publicznej, w tym wypielęgnowano wszystkie drzewa pomniki przyrody w mieście (dokonano niezbędnych cięć i wiązań w koronach drzew dla poprawy ich zdrowotności, statyki, a tym samym bezpieczeństwa mieszkańców). Na skutek starań mieszkańców estetyka prywatnych posesji także znacząco się poprawiła. Dlatego lista celów szczegółowych na ten drugi etap realizacji Strategii skróciła się, ale nadal poważne problemy pozostają do rozwiązania.

Pomimo wykonania ważnych prac studyjnych, nadal nie ma jednej całościowej koncepcji organizacji ruchu w mieście, która zapewniała by z jednej strony wysoką jakość nawierzchni, a z drugiej strony odpowiedni poziom bezpieczeństwa dla pieszych i rowerzystów. Konieczność znalezienia takich rozwiązań, które realizują oba cele na raz jest jednym z najważniejszych ustaleń procesu planowania na ten drugi okres realizacji Strategii.

Kilka obszarów w centrum miasta wymaga pilnej rewitalizacji – szczególnie teren i budynek dawnego MOK, obecnie część Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich, na co można pozyskać częściowe współfinansowanie z programu LEADER. Podniesienia estetyki wymaga Park Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, a stan budynku Urzędu Miasta (m.in. stale przeciekający dach z eternitu zawierającego azbest) oraz jego funkcjonalność dla klientów i pracowników pozostawiają wiele do życzenia. Bez rozwiązania pozostaje także palący problem lokalizacji nowego cmentarza.

Choć w sposób naturalny głównym aktorem w tym zakresie jest i pozostaje miasto, to jednak rola podmiotów takich jak szkoła społeczna (infrastruktura oświatowo-sportowa) czy rola podmiotów prywatnych (WKD – wyremontowane przystanki, Społem – wyremontowany pawilon handlowy, inni – ukończony kompleks handlowy przy Stacji WKD Podkowa Leśna Główna, właściciele prywatnych posesji) w podnoszeniu estetyki miasta jest nie do przecenienia. Dobra współpraca w tym zakresie jest konieczna i służy wszystkim stronom, a przede wszystkim wspólnocie mieszkańców.

W efekcie dyskusji zdecydowano o wskazaniu następujących celów szczegółowych w obrębie celu strategicznego nr 1: Nowoczesna infrastruktura komunalna:

Cel szczegółowy nr 1.1 Bezpieczne ulice o satysfakcjonującej mieszkańców nawierzchni.

Cel szczegółowy nr 1.2 Rozbudowa istniejącego lub budowa nowego cmentarza.

Cel szczegółowy nr 1.3 Poprawny stan budynków i obiektów miejskich

Poniższa tabela zawiera zestaw wskaźników do oceny stany realizacji celów szczegółowych:

Nr	Cel szczegółowy	Wskaźnik osiągnięcia celu (do 2025 r.)	Źródło danych
1.1	Bezpieczne ulice o satysfakcjonującej mieszkańców nawierzchni.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przyjęto całościowy wewnętrzny plan organizacji ruchu w mieście ze wskazaniem na sposoby ograniczania prędkości pojazdów i zapewnieniem priorytetu dla pieszych i rowerzystów. 2. Co najmniej 75% zamierzeń inwestycyjnych (liczba obiektów / lokalnych rozwiązań) określonych w tym planie zostało zrealizowanych. 2. Przyjęto plan modernizacji ulic z określeniem docelowego rodzaju nawierzchni . 3. Co najmniej 60% długości ulic w mieście spełnia warunki określone w w/w planie. 4. Wzrost % mieszkańców, którzy mają dobrą i bardzo dobrą opinię o jakości / stanie nawierzchni ulic na terenie miasta [porównanie wartości wskaźnika – 4,8% ważnych odpowiedzi w badaniu w 2011 i dynamiki zmian opinii mieszkańców w kolejnych badaniach ankietowych. Przyjmujemy za oczekiwany stan gdy opinię dobrą lub bardzo dobrą (czyli bez odpowiedzi „średnio”) będzie miało min. 50% mieszkańców] 5. Wzrost % mieszkańców, którzy mają dobrą lub bardzo dobrą opinię o bezpieczeństwie ruchu drogowego na ulicach miasta . [porównanie aktualnej wartości 31,2% ważnych odpowiedzi i dynamiki zmian w kolejno wykonywanych badaniach ankietowych. Przyjmujemy za oczekiwany stan gdy opinię dobrą lub bardzo dobrą (czyli bez odpowiedzi „średnio”) będzie miało min. 50% 	<p>Dane liczbowe - Urząd Miasta</p> <p>Badania ankietowe opinii mieszkańców</p>

		mieszkańców]	
1.2	Rozbudowa istniejącego lub budowa nowego cmentarza.	1. Nowy cmentarz w jednej z możliwych lokalizacji jest oddany do użytku, lub istniejący został rozbudowany.	Urząd Miasta
1.3	Poprawny stan budynków i obiektów miejskich <i>(Dot. gł. terenu MOK i Parku Przyjaźni Pol-Węgierskiej. Pozostałe obiekty w ramach innych zadań)</i>	1. Teren i budynek d. MOK został poddany rewitalizacji. 2. Park Przyjaźni Polsko-Węgierskiej został poddany rewitalizacji.	Urząd Miasta

Zadania w obrębie Celu strategicznego nr 1: Nowoczesna infrastruktura komunalna.

Cel szczegółowy nr 1.1 Bezpieczne ulice o satysfakcjonującej mieszkańców nawierzchni.	
Zadanie 1.1.1	Przyjęcie całościowego planu organizacji ruchu w mieście ze wskazaniem na sposoby ograniczania prędkości pojazdów i zapewnieniem priorytetu dla pieszych i rowerzystów.
Zadanie 1.1.2	Przyjęcie społecznie uzgodnionego planu modernizacji ulic z określeniem rodzaju nawierzchni i jego realizacja.
Cel szczegółowy nr 1.2 Rozbudowa istniejącego lub budowa nowego cmentarza.	
Zadanie 1.2.1	Budowa nowego cmentarza we współpracy z sąsiadami lub samodzielnie.
Cel szczegółowy nr 1.3 Poprawny stan budynków i obiektów miejskich.	
Zadanie 1.3.1	Określenie funkcji oraz zagospodarowanie terenu MOK.
Zadanie 1.3.2	Określenie funkcji i zagospodarowanie kluczowych obszarów miasta, w tym szczególnie centrum.
Zadanie 1.3.3	Poprawa stanu infrastruktury budynku Urzędu Miasta.

III.4.2. Cel strategiczny nr 2: Ochrona środowiska naturalnego i zabytkowego charakteru Miasta Ogrodu

Wysokie walory środowiska naturalnego oraz wyjątkowy w skali kraju układ urbanistyczny stanowią o unikalnym charakterze miasta. Podkowa Leśna decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 1981 roku została w całości wpisana do Rejestru Zabytków, wraz z zielenią i układem urbanistycznym. 60% obszaru miasta stanowi Las Młochowski, mający status lasu ochronnego. Stan środowiska na terenie miasta w porównaniu z innymi gminami nie przedstawia się źle, ale istnieje szereg zagrożeń.

Na czoło zidentyfikowanych problemów w obszarze ochrony środowiska wysuwa się problem uregulowania stosunków wodnych na obszarze naszego miasta i sąsiednich gmin (część zlewni rzeki Rokitnicy). W poprzednim okresie obowiązywania Strategii wykonano rozbudowę systemu zasilania miejskiego systemu wodociągowego w wodę ze studni oligoceńskiej (ok. 250 m p.p.t), co zapewniło lepszą jakość wody pitnej i zmniejszyło zapotrzebowanie na wodę z płytszych pokładów czwartorzędowych (ok. 60 m p.p.t). Ponieważ jednak systemy wodociągowe Podkowy Leśnej i gm. Brwinów są połączone, a szybko rozbudowujące się tereny sołectw Żółwin i Owczarnia są zasilane wodą naprzemiennie pobieraną z ujęć w Brwinowie i Podkowie, pożądana jest budowa przez gm. Brwinów nowego ujęcia wody na tym terenie, bez rozłączania obu systemów – co jest ważne ze względów bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę w razie awarii. W ostatnich latach gwałtowne roztopy powodowały miejscowe podtopienia (np. rok 2005 na granicy Podkowy Gł. i Wschodniej – m.in. ulice Kalinowa, Irysowa, Sasanek oraz część ul. Kwiatowej i Storczyków, w 2012 r. wielkie rozlewiska w Lesie Młochowskim), a wysoki okresowo poziom wód gruntowych na skutek nietypowo wysokich opadów powodował z kolei coroczne podtapianie piwnic w niżej położonych częściach miasta domach. Narastająca niestabilność pogodowa i silne nawalne deszcze zmuszają do ciągłej dbałości o drożność rowów melioracyjnych i przepustów. Jednocześnie w suchych okresach roku ciekły wodne są pozbawione wody, co powoduje przesuszanie gleby i negatywnie wpływa na roślinność. W tych warunkach należy dążyć do wzmocnienia retencjonowania wody (zatrzymywanie jej spływu tak, aby wsiąkała lokalnie w okresach suchych), przy udroźnieniu spływu w trakcie silnych opadów. Ze względu na to, że źródła cieków, które przepływają na odcinku kilku kilometrów przez Podkowę Leśną są położone na terenie sąsiednich gmin, a woda przepływa dalej poza Podkowę, stąd uregulowanie stosunków wodnych musi włączać praktycznie wszystkie sąsiednie gminy oraz Nadleśnictwo Chojnów administrujące Lasem Młochowskim w granicach naszego miasta.

Inny problem dotyczy roślinności miasta. Drzewostan na terenie zurbanizowanym miasta starzeje się i jest potrzeba przygotowania programu jego odnowy, a jednocześnie działki zarastają samosiejkami co powoduje zacienienie i zawilgocenie domów, powodując presję mieszkańców na ich wycinanie. Rewitalizacji wymaga Leśny Park Miejski, tym bardziej, że projekt techniczny jest już gotowy i został zatwierdzony przez właściwe organy. Tu problemem jest brak środków finansowych na realizację tych planów. Odrębnym problemem jest ochrona zabytkowego charakteru miasta, w tym szczególnie aktualne starania, aby z krajobrazu miasta nie zniknął zabytkowy (w sensie swojej architektury) budynek willi Jókawa należącej dziś do miasta, niezależnie od sposobu jej docelowego zagospodarowania i formy własności. Ostatnim ważnym elementem (celem szczegółowym) jest promocja zachowań pro-ekologicznych wśród mieszkańców Podkowy Leśnej i sąsiednich miejscowości. Wbrew dobremu mniemaniu mieszkańców o sobie zachowujemy się mało ekologicznie. Zużycie elektryczności, gazu i wody w Podkowie Leśnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca

jest najwyższe lub jedno z najwyższych w kraju. Podobnie inne nie ekologiczne zachowania części mieszkańców, nie zawsze dają się pogodzić z wysokimi wyobrażeniami jakie mamy o sobie. Wymaga to stałej kampanii edukacyjnej, również we współpracy z sąsiednimi gminami, ponieważ nasze ekosystemy w dużej mierze są połączone.

Rozwiązanie lub przeciwdziałanie tym problemom stanowi sedno Celu strategicznego nr 2: Ochrona środowiska naturalnego i zabytkowego charakteru miasta ogrodu.

W jego ramach wyróżniliśmy 5 celów szczegółowych:

Cel szczegółowy nr 2.1 Ochrona zabytkowego charakteru miasta.

Cel szczegółowy nr 2.2 Kompleksowe uregulowanie stosunków wodnych na terenie miasta.

Cel szczegółowy nr 2.3 Zachowanie i odnowa drzewostanu oraz ochrona flory i fauny w Podkowie Leśnej.

Cel szczegółowy nr 2.4 Wykorzystanie Lasu Młochowskiego i ochrona jego zasobów.

Cel szczegółowy nr 2.5 Promocja zachowań pro-ekologicznych wśród mieszkańców Podkowy Leśnej i sąsiednich miejscowości.

Poniższa tabela zawiera zestaw wskaźników do oceny stanu realizacji celów szczegółowych:

Nr	Cel szczegółowy	Wskaźnik osiągnięcia celu (do 2025 r.)	Źródło danych
2.1	Ochrona zabytkowego charakteru miasta.	<ol style="list-style-type: none"> Co najmniej 65% mieszkańców ma co najmniej dobrą lub bardzo dobrą opinię o (a) dbałości instytucji publicznych o stan środowiska, (b) estetyce budynków publicznych, (c) czystości miejsc publicznych. [W badaniach ankietowych z 2011 wskaźniki te wyniosły odpowiednio 42,6%, 40% i 38,4% ważnych odpowiedzi] Spadek liczby reklam niedostosowanych gabarytowo i rodzajowo do zapisów w MPZP i do charakteru miasta, o min 70% w stosunku do stanu na koniec 2012 roku [należy zmierzyć wartość bazową]. Realizacja Systemu Informacji Miejskiej, co docelowo spowoduje ujednoczenie informacji wizualnej w mieście. Fakt przygotowania i coroczne prowadzenie (w różnych formach) kampanii edukacyjnej dotyczącej ochrony zabytkowego charakteru miasta i uświadamiania mieszkańcom znaczenia i wartości z tego płynących. Budynek willi Jókawa został zachowany w krajobrazie miasta. 	Badania opinii publicznej, Urząd Miasta

2.2	Kompleksowe uregulowanie stosunków wodnych na terenie miasta.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie stanu pełnej drożności systemu rowów i cieków wodnych na terenie miasta – co umożliwi bezpieczny i nie powodujący zagrożeń powodziowych przepływ wód opadowych przez teren miasta. 2. Ewentualna chwilowa nadwyżka wód wpływających ciekami wodnymi na teren miasta oraz pochodząca z opadów – nad tymi, które mogą wsiąknąć na terenie lub odpłynąć z terenu miasta ciekami wodnymi – jest retencjonowana (tj. magazynowana) na terenie miasta nie powodując podtopień. 3. Pełne skanalizowanie miasta (nie mniej niż 95% zamieszkałych nieruchomości jest podłączonych do sieci). 	Urząd Miasta
2.3	Zachowanie i odnowa drzewostanu oraz ochrona flory i fauny w Podkowie Leśnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja Planu rewitalizacji Leśnego Parku Miejskiego. 2. Przygotowanie i stopniowa realizacja Programu pielęgnacji i odnowy drzewostanu na terenach publicznych i prywatnych. 3. Kontynuacja programu inwentaryzacji zasobów przyrodniczych na terenie miasta – np. we współpracy z uczelniami i org. pozarządowymi. 4. Zapewnienie trwałości obecnie istniejącego przejścia między terenem d.MOK a Pałacykiem przez tereny zielone – utrzymanie zielonego korytarza ekologicznego. 	Urząd Miasta
2.4	Wykorzystanie Lasu Młochowskiego i ochrona jego zasobów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Renowacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej na terenie Lasu Młochowskiego (np. odnowienie tablic ścieżki rowerowej oraz budowa ścieżki edukacji ekologicznej) . 2. Udział przedstawicieli miasta w konsultacjach w Nadleśnictwie kolejnej edycji „Planu Urządzenia Lasu” dla Lasu Młochowskiego w granicach miasta - na lata 2017-2026. 	Urząd Miasta/Nadleśnictwo
2.5	Promocja zachowań pro-ekologicznych wśród mieszkańców Podkowy Leśnej i sąsiednich miejscowości	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fakt przygotowania i corocznego prowadzenia kampanii edukacyjnej dotyczącej problematyki ochrony zasobów przyrodniczych miasta i zachowań pro-ekologicznych wśród mieszkańców Podkowy Leśnej. 2. Całkowita eliminacja przypadków spalania 	Urząd Miasta Opinia

		<p>śmieci w piecach domowych i kominkach powodujących wydostawanie się trujących substancji (m.in. dioksyn) do otoczenia [należy wprowadzić to pytanie do stałej ankiety] .</p> <p>3. Opinia mieszkańców o hałasie tzw. bytowym (z sąsiednich działek) i hałasie komunikacyjnym (z sąsiedniej ulicy) co najmniej nie pogarsza się [należy wprowadzić to pytanie do stałej ankiety].</p>	mieszkańców
--	--	---	-------------

Zadania w obrębie Celu strategicznego nr 2: Ochrona środowiska naturalnego i zabytkowego charakteru Miasta Ogrodu.

Cel szczegółowy nr 2.1 Ochrona zabytkowego charakteru miasta.	
Zadanie 2.1.1	Poprawa estetyki terenów publicznych miasta, w tym uporządkowanie reklam.
Zadanie 2.1.2	Określenie rozwiązań architektonicznych dostosowanych do charakteru miasta i ich promocja wśród obecnych i przyszłych mieszkańców, zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie dziedzictwa kulturowego, w tym potrzeby ochrony cennych obiektów architektonicznych.
Zadanie 2.1.3	Aktualizacja i skuteczna promocja Karty Mieszkańca. (= zadanie 3.1.5)
Zadanie 2.1.4	Zachowanie cennych architektonicznie obiektów w Podkowie Leśnej w tym willi Jókawa.
Zadanie 2.1.5	Realizacja systemu informacji miejskiej – estetyczna informacja dla mieszkańców i przyjezdnych
Cel szczegółowy nr 2.2 Kompleksowe uregulowanie stosunków wodnych na terenie miasta.	
Zadanie 2.2.1	Udział w opracowaniu i realizacji całościowej koncepcji uregulowania gospodarki wodnej na terenie miasta i sąsiednich gmin w obszarze zlewni rzeki Rokitnicy.
Zadanie 2.2.2	Zapewnienie drożności rowów melioracyjnych na terenie miasta.
Zadanie 2.2.3	Poprawa warunków do małej retencji na terenie miasta (na terenach publicznych i prywatnych), oraz ochrona zasobów wód podziemnych na terenie miasta.
Cel szczegółowy nr 2.3 Zachowanie i odnowa drzewostanu oraz ochrona flory i fauny w Podkowie Leśnej.	
Zadanie 2.3.1	Kontynuacja inwentaryzacji zasobów przyrodniczych.
Zadanie 2.3.2	Przygotowanie programu pielęgnacji i odnowy drzewostanu na terenach

	publicznych i prywatnych oraz jego sukcesywna realizacja.
Zadanie 2.3.3	Realizacja projektu rewitalizacji Leśnego Parku Miejskiego.
Zadanie 2.3.4	Zapewnienie przejścia między terenem d. MOK a Kasynem.
Zadanie 2.3.5	Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych miasta ogrodu.
Cel szczegółowy nr 2.4 Wykorzystanie Lasu Młochowskiego i ochrona jego zasobów.	
Zadanie 2.4.1	Zagospodarowanie Lasu Młochowskiego na cele rekreacyjne.
Zadanie 2.4.2	Udział przedstawicieli miasta w konsultacjach Planu Urządzenia Lasu w latach 2016-2017.
Zadanie 2.4.3	Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych lasu.
Cel szczegółowy nr 2.5 Promocja zachowań pro-ekologicznych wśród mieszkańców Podkowy Leśnej i sąsiednich miejscowości.	
Zadanie 2.5.1	Promowanie oszczędnego korzystania z energii elektrycznej, wody i gazu.
Zadanie 2.5.2	Edukacja i promocja programów wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
Zadanie 2.5.3	Działania na rzecz ograniczania hałasu i dbałość o czystość powietrza.

III.4.3. Cel strategiczny nr 3: Wszechstronny rozwój społeczny mieszkańców Miasta Ogrodu.

Jednym z naczelnych celów budowy miast-ogrodów według intencji ich założycieli było stworzenie zdrowych ekologicznie warunków życia i jednocześnie zdrowych społecznie wspólnot lokalnych. Miasto Ogród Podkowa Leśna niezmiennie stawia sobie za cel zapewnienie wszechstronnego rozwoju społeczno-kulturalnego mieszkańców, w tym: wykształcenie świadomego lokalnego społeczeństwa obywatelskiego, umocnienie pomocniczej roli samorządu wobec działań społecznych, wzmacnianie demokracji lokalnej w modelu partycypacyjnym (a nie biernym jaki nadal dominuje w Polsce), budowanie zaangażowania i integracji społecznej, wytworzenie poczucia tożsamości i tradycji miejsca (znacząca część mieszkańców przybyła do Podkowy w ciągu ostatnich 20 lat), wykształcenie sprawnego systemu komunikacji społecznej opartego na obiegu informacji a nie plotce, tworzeniu warunków do rzetelnej debaty publicznej, umacnianie życia sąsiedzkiego, towarzyskiego i kulturalnego. Należy dążyć do związania nowych mieszkańców z miastem, z jego przeszłością i dziedzictwem.

Unikalność Podkowy Leśnej w porównaniu z innymi małymi miastami w Polsce wyraża się w wymiarze społecznym ponadprzeciętną średnią wykształcenia mieszkańców, wyższymi kwalifikacjami i koncentracją zawodów twórczych, naukowych, artystycznych i itp. Ten społeczny potencjał już jest, ale może być jeszcze lepiej wykorzystany w działalności lokalnych instytucji kultury i stowarzyszeń społecznych na rzecz wspólnoty lokalnej oraz promocji marki miasta do wewnątrz (integracja społeczna) i na zewnątrz.

Środowiska rodzinne, społeczne wraz z placówkami edukacyjno-kulturalnymi (instytucje kultury, przedszkola, szkoły na wszystkich poziomach zarówno samorządowe jak i prywatne) powinny tworzyć warunki do nauki i kształcenia na wysokim poziomie, a także warunki do dobrego wychowania w świecie wartości, kształtowania pozytywnych cech i społecznych umiejętności młodego pokolenia. Chcielibyśmy, aby młode pokolenie przejęło od starszych mieszkańców poczucie dumy ze swojego miasta, poczucie patriotyzmu lokalnego i współodpowiedzialności za miasto.

Zjawiskiem odnotowywanym w całej Europie i w Polsce, a zaawansowanym także w Podkowie jest starzenie się społeczeństwa. Odsetek osób w wieku emerytalnym w Podkowie Leśnej był zawsze nieco wyższy niż w kraju. Ta tendencja będzie się pogłębiać w przyszłości. Będzie to miało co najmniej dwie ważne konsekwencje – zaistnieje potrzeba szerszego rozwijania oferty usług aktywizujących tę grupę wiekową (wymiar kulturalny, rekreacyjny i społeczny) oraz będzie wzrastać zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne dostarczane w różnych formach. Już w tej chwili powstają prywatne stacjonarne domy opieki, ale może się pojawić się potrzeba funkcjonowania domu dziennego pobytu dla osób starszych, które co prawda mają swoje domy, ale z różnych powodów w ciągu dnia wymagają opieki i towarzystwa innych osób.

Właśnie z przyczyn postępującego zmian demograficznych oraz z powodu powiększającego się rozwarstwienia majątkowego integracja społeczna mieszkańców powinna się wyrażać w postaci solidarności społecznej, organizacji działań samopomocowych, wsparcia dla grup zagrożonych „wykluczeniem społecznym” i niedostatkiem – w tym osób w podeszłym wieku, samotnych, chorych, niepełnosprawnych, uzależnionych, bezrobotnych, rodzin patologicznych – ze szczególnym uwzględnieniem dobra wychowywanych tam dzieci, itp. Podobnie, zapewnienie lokali socjalnych jest wypełnieniem ustawowych i społecznych powinności wobec rodzin i osób samotnych, których z

różnych przyczyn nie stać na własne mieszkanie, a skala zdiagnozowanych potrzeb w tym zakresie może rosnąć.

Ponieważ Podkowa Leśna stanowi pod wieloma względami jeden organizm społeczny z mieszkańcami Owczarni, Żółtyna i Borek, dlatego niezmiernie ważne jest zrozumienie i dobra współpraca z odpowiednimi instytucjami i środowiskami społecznymi gminy Brwinów. Podobnie należy rozwijać współpracę z Milanówkiem – też Miastem Ogrodem. Obie te gminy podpisały w roku 2010 porozumienie z miastem Podkowa Leśna dot. utworzenia Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów. Na razie główny zakres tej współpracy 3 gmin dotyczy wspólnej promocji i współpracy w zakresie działań kulturalnych i sportowych, ale w przyszłości może i powinno się to rozwinąć na inne sfery usług publicznych, bowiem współpraca międzygminna jest kluczem do rozwoju – na tzw. wspólnych obszarach funkcjonalnych.

Mieszkańcy w różnym wieku oczekują rozszerzenia oferty uprawiania sportu i rekreacji, co wymaga działań organizacyjnych ze strony miasta oraz innych podmiotów, które są gestorami własnej nowo-wybudowanej bazy sportowej w mieście.

W opinii mieszkańców instytucje kultury (Biblioteka oraz Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich), jak również inne placówki oświatowe i kulturalne (Szkoły, Muzeum im. A. i J. Iwaszkiewiczów), pracują bardzo dobrze. Należy prowadzić działania, które jeszcze poprawią tę już wysoką opinię.

W obszarze bezpieczeństwa, ładu i porządku publicznego sytuacja w Podkowie Leśnej jest nadal określana statystykami policyjnymi jako bardzo dobra. Podobnie sądzili mieszkańcy pytani w kwietniu 2011 o ocenę ich poczucia bezpieczeństwa w mieście (52% uznało Podkowę jako miejsce bezpieczne, 41% jako średnio bezpieczne, a jedynie 7% jako niebezpieczne). Niestety skutki narastającego kryzysu społeczno-gospodarczego w kraju powodują, że w ostatnich dwu latach liczba przestępstw zaczęła wzrastać, a to od razu wpływa na obniżenie odczuwanego komfortu życia. W tych warunkach samo tylko utrzymanie poczucia bezpieczeństwa w mieście na zbliżonym do obecnego poziomie będzie bardzo dużym wyzwaniem w nadchodzących latach.

Zapewnienie rozwoju i zaspokojenie tak zdefiniowanych potrzeb społecznych mieszkańców Podkowy, wymagać będzie realizacji następujących celów szczegółowych - w obrębie Celu strategicznego nr 3: „Wszechstronny rozwój społeczny mieszkańców Miasta Ogrodu”:

- Cel szczegółowy nr 3.1 Wspieranie integracji mieszkańców oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnymi w realizacji zadań miasta.
- Cel szczegółowy nr 3.2 Aktywna polityka miasta w zakresie pomocy rodzinom i osobom starszym.
- Cel szczegółowy nr 3.3 Zapewnienie lokali socjalnych.
- Cel szczegółowy nr 3.4 Podnoszenie jakości edukacji i wychowania dzieci oraz młodzieży.
- Cel szczegółowy nr 3.5 Utrzymanie wysokiego poziomu oferty kulturalnej w mieście, zwiększenie jej różnicowania oraz uczestnictwa mieszkańców w kulturze.
- Cel szczegółowy nr 3.6 Rozwój oferty w zakresie sportu, rekreacji i kultury fizycznej dla osób w różnym wieku (w tym bazy sportowej).
- Cel szczegółowy nr 3.7 Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i osobom przyjezdnym oraz lokalnym firmom.

Poniższa tabela zawiera zestaw wskaźników realizacji ww. celów szczegółowych:

Nr	Cel szczegółowy	Wskaźnik osiągnięcia celu (do 2025 r.)	Źródło danych
3.1	Wspieranie integracji mieszkańców oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnymi w realizacji zadań miasta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coroczna kontynuacja wsparcia dla kluczowych działań służących integracji mieszkańców. 2. Istnieje i jest realizowany system wspierania „inicjatyw lokalnych” obywateli. 3. Okresowy przegląd i stała promocja zasad wynikających z Karty Mieszkańca Miasta Ogrodu. 4. Wzrost % mieszkańców, którzy są zadowoleni lub bardzo zadowoleni z zamieszkiwania w Podkowie Leśnej [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 77,6% ważnych odpowiedzi i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwana wartość docelowa to 85%]. 5. Wzrost % mieszkańców, którzy uważają, że w relacjach pomiędzy ludźmi na terenie gminy przeważa poczucie solidarności i dbałość o dobro wspólne [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 36,5% ważnych odpowiedzi i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwana wartość docelowa to 45%]. 6. Wzrost % mieszkańców, którzy uważają, że władze gminy sprzyjają społecznej aktywności mieszkańców i wspierają ich inicjatywy (czy też nie wykazują zainteresowania ...) [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 65,0% i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwana wartość docelowa to 70%]. 7. Wzrost % gospodarstw domowych, w których ktoś z domowników działa w lokalnej organizacji pozarządowej [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 15,2% i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwana wartość docelowa to 20%]. 	Urząd Miasta, wyniki badań opinii publicznej

3.2	Aktywna polityka miasta w zakresie pomocy rodzinom i osobom starszym	1. Wszystkie osoby potrzebujące pomocy (w tym szczególnie dzieci i młodzież zagrożona wykluczeniem oraz osoby starsze) są objęte systemem wsparcia i odpowiednimi formami pomocy, z wykorzystaniem instytucji grup samopomocowych i wolontariatu. [ocena grona przedstawicieli różnych podmiotów działających w tej sferze na terenie miasta].	Urząd Miasta
3.3	Zapewnienie lokali socjalnych	1. System wsparcia zaspokajania potrzeb mieszkaniowych osób kwalifikujących się do lokali socjalnych istnieje i jest realizowany zgodnie z możliwościami finansowymi miasta.	Urząd Miasta
3.4	Podnoszenie jakości edukacji i wychowania dzieci oraz młodzieży	1. Wszystkie samorządowe instytucje oświatowe posiadają strategie działania wypracowane z udziałem środowisk na rzecz których działają i są one realizowane oraz monitorowane. 2. Techniki cyfrowe są stosowane w szkole samorządowej, służąc podnoszeniu jakości oświaty i lepszej komunikacji z rodzicami. 3. Wzrost % rodziców, którzy są zadowoleni ze szkoły do której uczęszcza ich dziecko [odpowiedzi „tak” lub „raczej tak” z ankiety, która będzie prowadzona w Zespole Szkół Samorządowych (ZSZ) - porównanie wartości i dynamiki zmian w kolejnych badaniach. Należy ustalić wartość bazową w 2012].	Urząd Miasta, oraz wyniki badań opinii rodziców uczniów ZSZ
3.5	Utrzymanie wysokiego poziomu oferty kulturalnej w mieście, zwiększenie jej zróżnicowania oraz uczestnictwa mieszkańców w kulturze	1. Wszystkie samorządowe instytucje kultury posiadają strategie działania wypracowane z udziałem środowisk na rzecz których działają i są one realizowane oraz monitorowane. 2. Wzrost % mieszkańców, którzy dobrze lub bardzo dobrze oceniają działalność domu kultury i biblioteki [porównanie wartości z 2011 wynoszącej odpowiednio 56,4% i 73,6% i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwane wartości docelowe to 65% i 80%].	Urząd Miasta, wyniki badań opinii publicznej
3.6	Rozwój oferty w zakresie sportu, rekreacji i kultury fizycznej dla osób w różnym wieku (w tym	1. Istnieje plan rozwoju sportu i rekreacji w mieście z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania bazy sportowej i rekreacyjnej i	Urząd Miasta, wyniki badań opinii

	bazy sportowej).	<p>jest on realizowany oraz monitorowany.</p> <p>2. Wzrost % mieszkańców, którzy w badaniach opinii publicznej oceniają, że na terenie gminy mają dobre lub bardzo dobre możliwości czynnego uprawiania sportu i rekreacji [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 34,2% i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwana wartość docelowa to 45%].</p>	publicznej
3.7	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i osobom przyjezdnym oraz lokalnym firmom.	<p>1. Plan utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa w mieście został przygotowany i jest corocznie realizowany.</p> <p>2. Statystyki policyjne i urzędowe przestępstw, wykroczeń nie pogorszyły się [rok 2012 to stan wyjściowy do corocznej oceny].</p> <p>3. Wzrost % mieszkańców, którzy w badaniach opinii publicznej oceniają poziom bezpieczeństwa w miejscach publicznych jako dobry lub bardzo dobry (jest „raczej” lub „całkowicie bezpiecznie”); [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 51,3% i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekuje się co najmniej utrzymania tej wartości na niezmiennym poziomie].</p>	Urząd Miasta, statystyki policyjne, wyniki badań opinii publicznej

Zadania w obrębie Celu strategicznego nr 3: Wszechstronny rozwój społeczny mieszkańców Miasta Ogrodu.

Cel szczegółowy nr 3.1 Wspieranie integracji mieszkańców oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnymi w realizacji zadań miasta.	
Zadanie 3.1.1	Kontynuacja kluczowych działań służących integracji mieszkańców jako wspólnoty samorządowej (m.in. Festiwalu Otwarte Ogrody, Uniwersytetu Otwartego Pokolenia, „Dnia Sportu”, Autosacrum i innych) oraz wzmacnianiu więzi ze społecznościami Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów.
Zadanie 3.1.2	Tworzenie warunków do rozwoju nowych inicjatyw mających na celu integrację mieszkańców, zgłaszanych przez organizacje, grupy nieformalne i pojedynczych mieszkańców – w tym wykorzystanie możliwości „inicjatywy lokalnej”.
Zadanie 3.1.3	Wspieranie działań organizacji pozarządowych (w ramach przyjętego Programu Współpracy) oraz grup nieformalnych, stałe poszerzanie

	obszarów współpracy.
Zadanie 3.1.4	Uzyskanie przez Podkowę Leśną statusu polskiego Pomnika Historii oraz działania na rzecz wpisania miasta na listę <i>Slow Cities</i> i pełnienia przez nie roli centrum integracji ruchu miast ogrodów – jako forma promocji marki Podkowy Leśnej
Zadanie 3.1.5	Aktualizacja oraz wydanie nowego nakładu Karty Mieszkańca oraz jej aktywna promocja wśród obecnych i potencjalnych mieszkańców.
Cel szczegółowy nr 3.2 Aktywna polityka miasta w zakresie pomocy rodzinom i osobom starszym.	
Zadanie 3.2.1	Koordinacja i realizacja działań aktywizujących i samopomocowych wobec mieszkańców potrzebujących pomocy, w tym osób niepełnosprawnych.
Zadanie 3.2.2	Działania na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Zadanie 3.2.3	Edukacja prozdrowotna i promocja zdrowego trybu życia.
Cel szczegółowy nr 3.3 Zapewnienie lokali socjalnych.	
Zadanie 3.3.1	Wypracowanie wieloletniej polityki mieszkaniowej miasta określającej możliwe sposoby rozwiązywania problemów osób kwalifikujących się do tej formy pomocy.
Cel szczegółowy nr 3.4 Podnoszenie jakości edukacji i wychowania dzieci oraz młodzieży.	
Zadanie 3.4.1	Przygotowanie i realizacja Strategii Działania samorządowych instytucji oświatowych (Zespołu Szkół Samorządowych i Przedszkola Miejskiego), inicjowanie i wspieranie współpracy wszystkich placówek oświatowych i kulturalnych na terenie miasta (<i>Strategia Zespołu Szkół Samorządowych jako część tego zadania została zrealizowana już w 2012 roku</i>).
Zadanie 3.4.2	Program e –oświata w Zespole Szkół Samorządowych – wykorzystanie technik cyfrowych dla podniesienia jakości nauczania i lepszej komunikacji szkoły z rodzicami.
Zadanie 3.4.3	Zagospodarowanie nowej infrastruktury Zespołu Szkół Samorządowych dla dzieci i mieszkańców oraz koordynacja wykorzystania infrastruktury obu szkół w godzinach pozalekcyjnych.
Cel szczegółowy nr 3.5 Utrzymanie wysokiego poziomu oferty kulturalnej w mieście, zwiększenie jej różnicowania oraz uczestnictwa mieszkańców w kulturze.	
Zadanie 3.5.1	Integracja mieszkańców i aktywizacja poprzez uczestnictwo w kulturze - realizacja celów przyjętych w Strategii Rozwoju Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich.
Zadanie 3.5.2	Biblioteka jako nowoczesne centrum czytelniczo-informacyjne oraz miejsce nauki i spotkań mieszkańców w różnym wieku – realizacja Strategii Rozwoju Biblioteki Miejskiej.
Zadanie 3.5.3	Wspieranie działań kulturotwórczych organizacji społecznych oraz parafii

	św. Krzysztofa (kontynuacja). [w ramach zadania 3.1.3]
Zadanie 3.5.4	Wspieranie działalności Muzeum A. i J. Iwaszkiewiczów w Stawisku, jako formy promocji Podkowy Leśnej (kontynuacja).
Cel szczegółowy nr 3.6 Rozwój oferty w zakresie sportu, rekreacji i kultury fizycznej dla osób w różnym wieku (w tym bazy sportowej).	
Zadanie 3.6.1	Opracowanie i realizacja planu rozwoju sportu i rekreacji w mieście z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania bazy sportowej i rekreacyjnej.
Zadanie 3.6.2	Budowa, modernizacja oraz stała konserwacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej dla młodzieży i osób dorosłych.
Cel szczegółowy nr 3.7 Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i osobom przyjezdnym oraz lokalnym firmom.	
Zadanie 3.7.1	Przygotowanie i realizacja planu utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa w mieście, w tym analiza wykonalności powołania Straży Miejskiej i współpraca z Policją

III.4.4. Cel strategiczny nr 4: Rozwój przedsiębiorczości post-przemysłowej

W chwili obecnej miasto utrzymuje się w 60% z udziałów w podatkach dochodowych mieszkańców miasta i firm oraz podatku od nieruchomości. Również w przyszłości będzie to główne źródło dochodów miasta, niezbędnych do sfinansowania kosztów stałego podnoszenia poziomu życia i rozwoju infrastruktury zgodnie z aspiracjami mieszkańców.

Ze względu na swój zabytkowy charakter i bogate środowisko naturalne Podkowa Leśna będzie się rozwijać pod względem gospodarczym i ekonomicznym jako strefa przedsiębiorczości post-przemysłowej. Oznacza to zachowanie utrwalonej tendencji do eliminowania uciążliwych usług, a rozwijanie przedsiębiorczości opartej na wiedzy oraz wykorzystaniu i przetwarzaniu informacji, na specjalistycznych usługach społecznych (oświatowych, opiekuńczych, itp.), a także turystyce kulturowej i rekreacji - dostosowanej do skali miasta i jego zasobów naturalnych.

Za wyborem modelu przedsiębiorczości post-przemysłowej przemawiają względy ochrony środowiska naturalnego i mieszkalnego przed uciążliwością, zanieczyszczeniem i dewastacją przyrody oraz – z drugiej strony wysoki poziom wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców. Wybór ten powinien spowodować wzrost zapotrzebowania na edukację i rozwój intelektualny następnego pokolenia, a zatem podniesienie wymagań wobec placówek oświatowych i kulturalnych.

Rozwój modelu post-przemysłowego będzie powodować aktywizację zawodową i wzrost zatrudnienia, a co za tym idzie – zwiększenie przychodów do budżetu miasta z podatku PIT i CiT (stanowiących obecnie główne źródło zasilania budżetu). Władze miasta ogrodu będą preferować i popierać rozwój „small-business” - m.in. rodzinnych firm lokujących swą działalność w granicach swych posesji, o charakterze nieuciążliwym dla środowiska i sąsiadów, nie zakłócającym ciszy i czystości, nie zwiększającym istotnie natężenia ruchu pojazdów, zwłaszcza sprzętu ciężkiego. W ten sposób Miasto Ogród zachowa swój charakter jednocześnie zwiększając możliwości rozwoju ekonomicznego mieszkańców.

Model przedsiębiorczości post-przemysłowej, jaki jest preferowany na terenie Miasta Ogrodu obejmie szeroki zakres działań gospodarczych i form zarobkowania, m.in. takich jak:

- usługi konsultingowe i szkoleniowe, biura rachunkowe, porady prawnicze, biura pośrednictwa handlowego, tłumaczeń, szeroki zakres usług komputerowych,
- usługi w zakresie sportu, rekreacji i turystyki (w tym małe rodzinne pensjonaty, wynajem kwater), gastronomia, wypożyczalnie sprzętu sportowego, parkingi, itd.,
- usługi zdrowotno-opiekuńcze – domy opieki, prywatne kliniki i gabinety medyczne, gabinety odnowy biologicznej, gabinety kosmetyczne, itp.
- usługi edukacyjne – prywatne przedszkola, szkoły, kursy doszkalające w tym edukacja ustawiczna dla dorosłych, kursy/szkoły języków obcych, grafiki komputerowej, itp.
- szeroko rozumiane usługi kultury, szkoły artystyczne, biura projektowe, warsztaty i pracownie artystyczne, biura reklamy, wydawnictwa.

W interesie społecznym należy chronić istniejące podstawowe usługi dla ludności, które od lat służą mieszkańcom dając też mieszkańcom pracę na miejscu.

Spośród wymienionych typów usług, jedną z istniejących już osi rozwoju przedsiębiorczości są usługi edukacyjne. W ciągu ostatnich lat baza tych usług uległa znaczącej rozbudowie i rzeczywiście dzisiaj Podkowa Leśna jest już dzisiaj – tak jak to określono w poprzedniej wersji strategii – ponadlokalnym

centrum edukacji, co tworzy markę miasta oraz daje zorganizowane miejsca pracy, których – jak wynika z badań opinii mieszkańców – nadal brakuje.

Ze względu na swój charakter, Miasto-Ogród Podkowa Leśna posiada unikalny potencjał rozwoju inicjatyw z dziedziny kultury, turystyki i wypoczynku, również o znaczeniu ponad-lokalnym. Wymaga to rozwoju zaplecza gastronomiczno-pensjonatowego, usług zdrowotnych i opiekuńczych dla osób starszych lub chorych - tak aby Podkowa Leśna wraz z otaczającymi miejscowościami mogły stać się ponad-lokalnym centrum takich usług. Jednocześnie skala takich usług musi zawsze pozostać ograniczona, aby nie kolidować z mieszkaniowym charakterem większości posesji na terenie miasta.

W tym kontekście wydaje się, że rozwojowi mała liczebnej, ale ambitnej turystyki kulturowej (1-3 dniowej, lub np. pobyty zdrowotne) służyłoby uzyskanie przez Miasto Ogród w jakiejś określonej perspektywie czasu wpisu na prowadzoną przez Ministerstwo Kultury listę „Polskich pomników historii” (tytuł ten nadaje Prezydent RP). Można także rozważyć wejście naszego miasta do międzynarodowej sieci *Slow Cities*⁶. Chcąc to zrealizować, należałoby w ciągu nadchodzących 10 lat stopniowo przygotowywać i eksponować nasze zasoby jako „lokalne atrakcje” starając się, aby była nimi przyroda i rekreacja, architektura i układ urbanistyczny miasta oraz atrakcje kulturalne i klimat społeczny. Program ten jest możliwy do realizacji tylko przy założeniu współpracy z sąsiednimi miastami, bo dopiero większy obszar daje odpowiedni zasób „atrakcji turystycznych”, wśród których powinny znaleźć się podkowieńskie. Realizacji tego celu może służyć istniejące już Partnerstwo – „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów (PTO): Podkowa, Milanówek, Brwinów). Wspieraniu takich działań służyć może Strategia Rozwoju Turystyki dla PTO przygotowana w roku 2009 pod auspicjami Stowarzyszenia LGD Zielone Sąsiedztwo. Możliwości wykorzystania współpracy w ramach PTO wychodzą daleko poza sferę kultury, sięgając koordynacji w dostarczaniu usług oraz wspólnej promocji służącej budowaniu pozytywnej marki wszystkich trzech miast, która będzie służyć lokalnym przedsiębiorcom.

Jednym z możliwych kierunków rozwoju przedsiębiorczości w Podkowie może być proces powrotu do przedwojennej funkcji miasta ze sporą ilością pensjonatów (kwater prywatnych). Będzie on jednak procesem powolnym i będzie zależał od indywidualnych decyzji mieszkańców, którzy będą chcieli powiększyć swe dochody. Miasto powinno sprzyjać i tworzyć warunki oraz zachęty dla takich decyzji.

W kontekście takich planów szczególnego znaczenia nabiera dostępność do szerokopasmowej sieci Internetu. Podniesie nie tylko szanse rozwoju przedsiębiorczości, ale także umożliwi zbudowanie lokalnego „społeczeństwa informacyjnego”; poprawi stan komunikacji społecznej, sprawność administracji samorządowej, poziom edukacji i działań twórczych, zawodowych i usługowych. W dotychczasowym okresie realizacji strategii inwestycje Sieci Orange (dawne TPSA) w praktyce zapewniły dostęp do kablowej sieci szerokopasmowego internetu dla wszystkich mieszkańców miasta (o jakości decyduje odległość od „szaf dostępowych” zlokalizowanych na terenie miasta – łącza miedziane). Ta droga dostępu do internetu jest uzupełniana przez dostępność co najmniej 3 sieci mobilnej telefonii komórkowej oferującej internet szerokopasmowy. Można zatem uznać, że problem technicznej dostępności jest już rozwiązany. Można jednak podejmować działania na odcinku

⁶ *Slow Cities* - „miasta powolne”, co nie oznacza zacofania, ale używanie nowoczesnych technologii w taki sposób by poprawić jakość życia mieszkańców oraz być ciekawym i przyjaznym miejscem dla turystów. Sieć powstała we Włoszech z inicjatywy Orvieto, liczy obecnie 24 miasta, w tym jedno w Polsce – Reszel w woj. warmińsko-mazurskim. Uczestnictwo w tej sieci sprzyja ukierunkowanej promocji miasta.

poprawy kompetencji mieszkańców do korzystania z technik komputerowych i internetu, oraz dostępności do e-usług na terenie miasta (na stronie urzędu miasta i instytucji miejskich).

Innym ważnym warunkiem wstępnym będzie przygotowanie Strategii promocji miasta, która ukierunkowała by budowę marki Podkowy Leśnej, w taki sposób aby wspierała ona rozwój firm, które mają swoją siedzibę w mieście. Częścią strategii promocji miasta powinien być także proces promocji firm podkowieńskich, zarówno wobec klientów wewnętrznych jak i zewnętrznych – np. poprzez budowę Internetowego Katalogu Firm lub w inny sposób, który zostanie przyjęty. Należy także promować lokowanie w Podkowie nowych firm o pożądanym profilu i charakterze, najlepiej przez obecnych mieszkańców.

Rozwój przedsiębiorczości i lokalnych firm usytuowanych w centrum miasta będzie wspierany także przez rozbudowę liczby miejsc parkingowych w centrum miasta, w połączeniu z budową (po odpowiedniej analizie) strefy płatnego parkowania dla samochodów które zbyt długo blokują miejsca parkingowe w centrum (są pozostawiane przez mieszkańców sąsiednich miejscowości). Ich pomieszczeniu będzie służył parking Park&Ride przy stacji kolejki WKD Podkowa Leśna Główna. We współpracy z gm. Brwinów należy także promować korzystanie z transportu zbiorowego i rowerowego w dojazdach z sąsiednich miejscowości do Stacji kolejki WKD w Podkowie (gmina Brwinów zapewnia już komunikację autobusową, która na ten moment jest słabo wykorzystywana, oraz należy rozbudowywać sieć stojaków na rowery).

Ostatnim elementem, na który wskazano w trakcie pracy nad aktualizacją strategii była konieczność generowania środków budżetowych do pokrycia kosztów realizacji strategii, m.in. poprzez aktywną gospodarkę nieruchomościami oraz stałą analizę wydatków budżetowych.

W związku z powyższym, w celu realizacji celu strategicznego nr 4: Rozwój przedsiębiorczości post-przemysłowej, wyróżniono się następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy nr 4.1 Wykorzystanie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych do korzystania z usług publicznych i wspierania gospodarki opartej na wiedzy

Cel szczegółowy nr 4.2 Budowanie pozytywnej marki Podkowy Leśnej

Cel szczegółowy nr 4.3 Zwiększenie dostępności i płynności parkowania w centrum miasta

Cel szczegółowy nr 4.4 Wspieranie rozwoju podkowieńskich firm w różnych sektorach usług.

Cel szczegółowy nr 4.5 Działania na rzecz zwiększania dochodów miasta.

Poniższa tabela zawiera zestaw wskaźników realizacji ww. celów szczegółowych:

Nr	Cel szczegółowy	Wskaźnik osiągnięcia celu (do 2025r)	Źródło danych
4.1	Wykorzystanie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych do korzystania z usług publicznych i wspierania gospodarki opartej na wiedzy	1. Okresowo na terenie miasta (lub okolicznych gmin. z dostępem dla mieszkańców Podkowy Leśnej) prowadzone są zajęcia pozwalające na odniesienie kompetencji w zakresie korzystania z technologii komputerowych i Internetu.	Urząd Miasta

		2. Instytucje publiczne w Podkowie Leśnej corocznie zwiększają zakres lub jakość usług świadczonych lub dostępnych drogą elektroniczną.	
4.2	Budowanie pozytywnej marki Podkowy Leśnej	3. Istnieje strategia promocji miasta i jest ona konsekwentnie realizowana.	Urząd Miasta
4.3	Zwiększenie dostępności i płynności parkowania w centrum miasta	1. Urząd Miasta prowadzi corocznie działania na rzecz zwiększenia dostępności i płynności parkowania w centrum miasta. 2. Opinia mieszkańców o tym czy dostępność i płynność parkowania w centrum miasta się polepsza? [takie pytanie należy wprowadzić do ankiety i zebrać dane wyjściowe, oraz na ich podstawie ustalić oczekiwaną wartość docelową].	Urząd Miasta

4.4	Wspieranie rozwoju podkowieńskich firm w różnych sektorach usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost liczby zarejestrowanych firm [wg rejestru CEIDG], oraz wzrost liczby aktywnie działających firm [wg danych Urzędu Skarbowego]. Należy ustalić wartości bazowe na koniec grudnia 2012. 2. Wzrost % mieszkańców, którzy w badaniach opinii publicznej oceniają, że na terenie gminy mają raczej dobre lub bardzo dobre możliwości założenia własnego „biznesu” [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 30,9% i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwana wartość docelowa to 40%]. 3. Wzrost % mieszkańców, którzy w badaniach opinii publicznej oceniają pomoc gminy udzielaną przedsiębiorcom jako raczej dobrą lub bardzo dobrą [porównanie wartości z 2011 wynoszącej 7,5% i dynamika zmian w kolejnych badaniach opinii publicznej. Oczekiwana wartość docelowa to 15%]. 	Urząd Miasta
4.5	Działania na rzecz zwiększania dochodów miasta.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost wielkości wpływów z tytułu podatków PIT i CIT powyżej wskaźnika inflacji, w stosunku do wartości na koniec roku 2011. 2. Wzrost wielkości wpływów z tytułu dochodów z mienia gminy powyżej wskaźnika inflacji w stosunku do wartości na koniec 2011. 	Urząd Miasta

Zadania w obrębie Celu strategicznego nr 4: Rozwój przedsiębiorczości post-przemysłowej

Cel szczegółowy nr 4.1 Wykorzystanie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych do korzystania z usług publicznych i wspierania gospodarki opartej na wiedzy	
Zadanie 4.1.1	Uruchomienie i udostępnienie lokalnych usług publicznych za pomocą Internetu, takich jak np. e-administracja i e-oświata.
Zadanie 4.1.2	Podniesienie kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców.

Cel szczegółowy nr 4.2 Budowanie pozytywnej marki Podkowy Leśnej	
Zadanie 4.2.1	Przygotowanie i realizacja strategii promocji miasta.
Zadanie 4.2.2	Promocja idei miast ogrodów poprzez współpracę z miastami polskimi i europejskimi partnerskimi oraz w ramach Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów). [wspólnie z zadaniami 3.1.1 oraz 3.1.4]
Cel szczegółowy nr 4.3 Zwiększenie dostępności i płynności parkowania w centrum miasta	
Zadanie 4.3.1	Budowa parkingu Park & Ride oraz stanowisk postojowych w centrum miasta i przy pozostałych stacjach kolejki WKD.
Zadanie 4.3.2	Promocja korzystania z transportu zbiorowego i rowerowego – skierowana do mieszkańców Podkowy Leśnej, Żółtyna i Owczarni (we współpracy z UMiG Brwinów).
Zadanie 4.3.3	Budowa miejsc do bezpiecznego parkowania rowerów (stojaki na rowery)
Zadanie 4.3.4	Przeprowadzenie analizy i ew. wprowadzenie strefy płatnego parkowania w centrum miasta.
Cel szczegółowy nr 4.4 Wspieranie rozwoju podkowieńskich firm w różnych sektorach usług.	
Zadanie 4.4.1	Stała informacja i promocja usług lokalnych firm wobec mieszkańców i odbiorców zewnętrznych (internetowy Katalog Firm, część treści systemu informacji miejskiej).
Zadanie 4.4.2	Aktywne działania na rzecz lokowania w mieście pożądanych form działalności gospodarczej.
Cel szczegółowy nr 4.5 Działania na rzecz zwiększania dochodów miasta.	
Zadanie 4.5.1	Przygotowanie i realizacja planu aktywnej gospodarki nieruchomościami miejskimi.
Zadanie 4.5.2	Analiza wydajności źródeł dochodów, audyt kosztów bieżących miasta, oraz wprowadzenie elementów budżetowania zadaniowego.
Zadanie 4.5.3	Stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców do płacenia podatków PIT w Podkowie Leśnej oraz rejestrowania tutaj firm przez nich prowadzonych.

IV. Priorytety strategii

Niniejszy rozdział opisuje skrótowo wyniki priorytetyzacji zadań. Szczegółowy raport stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ogrodu Podkowa Leśna.

Priorytetyzacja zadań w ramach strategii była ostatnią częścią warsztatu nr 12 w dniu 13 kwietnia 2012 r. Uczestnicy mogli oni wskazać spośród ponad 60 zadań najwyżej 5 zadań, które uznają za „pilne i ważne” (WP), najwyżej 5 jako „pilne” (P) oraz najwyżej 5 jako „ważne” (W). Zatem łącznie każda osoba mogła wskazać maksymalnie 15 zadań. Wypełnione ankiety oddały 24 osoby.

Należy podkreślić, że metoda taka służy jedynie do wyłonienia grupy zadań najczęściej wskazywanych (co pozwala określić je jako priorytety strategii), ale nie służy do ścisłego porównywania liczby punktów jakie otrzymały dalsze w kolejności zadania, szczególnie te, z niską liczbą wskazań. Mogą być nadal obiektywnie ważne dla miasta i konieczne w realizacji, ale nie wiążą się z rozwiązywaniem jakiegoś palącego problemu i stąd nie nazwiemy ich priorytetowymi.

Robocze definicje terminów przyjęte w tym procesie:

- Ważne – Zadania uznane za bardzo ważne dla realizacji celów strategii rozwoju miasta, ale których realizacja nie wymaga koniecznie podjęcia natychmiastowych działań.
- Pilne – Zadania, których realizację trzeba podjąć jak najszybciej (priorytet czasu), często ich realizacja warunkuje rozpoczęcie lub zakończenie innego zadania.
- Ważne i pilne – Kryterium łączące cechy dwu pierwszych – sugeruje konieczność realizacji tak ze względu na priorytet ważności jak i priorytet czasowy (jak najszybciej).

Analiza wyników została dokonana w 3 wymiarach:

1. analiza bezwzględnej liczby punktów każdego z ocenianych zadań (pierwszych 10)
2. analiza liczby punktów wg celów szczegółowych (jako suma wskazań które padły na wszystkie zadania w ramach danego celu szczegółowego) – również pierwszych 10, ze wskazaniem także na zadania, które otrzymały najwyższą liczbę punktów
3. analiza ze względu na rodzaj wskazań (ważne, pilne, ważne i pilne)

Szczegółowe sprawozdanie z procesu priorytetyzacji zostało sporządzone i rozestane do wszystkich uczestników prac nad aktualizacją Strategii oraz zostało umieszczone na stronie internetowej miasta w zakładce „Aktualizacja Strategii Rozwoju”. Poniżej przedstawiono wnioski końcowe:

Rozkład wskazań, zarówno na poziomie celów szczegółowych jak i pojedynczych zadań pokazuje, że uzyskana tą metodą lista zadań priorytetowych jest tematycznie zróżnicowana i choć, zgodnie z oczekiwaniami, rozpoczyna się od zadań drogowych, to obejmuje jednak zadania ze wszystkich 4 celów strategicznych. Odpowiada to zatem dobrze ustaleniom analizy SWOT i zasadom zrównoważonego rozwoju, które nakazują równomierne inwestowanie we wszystkie wymiary życia lokalnej wspólnoty.

Operując nazwami celów szczegółowych należy wskazać następujące postulowane w ramach aktualizacji - priorytety strategii:

Bezpieczeństwo ruchu drogowego, jakość ulic i dostępność miejsc parkingowych:

1.1 Bezpieczne ulice o satysfakcjonującej mieszkańców nawierzchni – 33 wskazań

4.3 Zwiększenie dostępności i płynności parkowania w centrum miasta – 32 wskazania

Ochrona środowiska naturalnego, w tym rewitalizacja parku i równowaga stosunków wodnych:

2.2 Kompleksowe uregulowanie stosunków wodnych na terenie miasta. – 29

2.3 Zachowanie i odnowa drzewostanu oraz ochrona flory i fauny w Podkowie Leśnej – 29

Poprawa stanu kluczowych terenów i budynków w centrum miasta i ochrona jego zabytkowego charakteru:

2.1 Ochrona zabytkowego charakteru miasta - 32

1.3 Poprawny stan budynków i obiektów miejskich – 26

Wysoka jakość oświaty i wychowania młodzieży:

3.4 Podnoszenie jakości edukacji i wychowania dzieci oraz młodzieży – 27

3.7 Rozwój oferty w zakresie sportu, rekreacji i kultury fizycznej do osób w różnym wieku (w tym bazy sportowej) – 15

Wspieranie integracji mieszkańców:

3.1 Wspieranie integracji mieszkańców oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnymi w realizacji zadań miasta – 21

Działania na rzecz zwiększenia możliwości finansowych miasta:

4.5 Działania na rzecz zwiększania dochodów miasta – 20

Ponadto, dziedziną która wymaga szczególnej uwagi i prawdopodobnie sporych nakładów finansowych jest Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom (...). Z badań ankietowych przeprowadzonych w 2011 r. wynika (co całkowicie potwierdzają statystyki policyjne), że mieszkańcy czują się bezpiecznie. Ale ten stan jest z zasady nietrwały i obniżenie poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców miasta w wyniku kilku gwałtownych zdarzeń drastycznie obniżyłby standard życia w mieście (np. część naszych zachowań społecznych i codziennych musiałaby ulec zmianie). W odróżnieniu od pozostałych w/w dziedzin, które nie otrzymały wysokiej liczby wskazań i wymagają głównie mądrej kontynuacji – bo mieszkańcy są po prostu przyzwyczajeni do wysokiego poziomu tych usług i nie identyfikują ich jako „problemu” – zagadnienia bezpieczeństwa ze względu na wysokie ryzyko jakie tworzy jego pogorszenie, powinny zostać podniesiona do rangi dodatkowego priorytetu w zaktualizowanej strategii, pomimo, że otrzymały zaledwie 7 wskazań. W związku z tym proponuje się ustalenie dodatkowego priorytetu w strategii – Działania na rzecz utrzymania wysokiego poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców:

3.8 Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i osobom przyjezdnym oraz lokalnym firmom – 7 wskazań

V. Zarządzanie i monitoring Strategii

Za realizację strategii odpowiada Burmistrz Miasta. Do jego obowiązków należy:

- tworzenie warunków organizacyjnych do realizacji strategii, m.in. poprzez właściwą organizację pracy urzędu,
- formułowanie planów realizacyjnych, w tym odpowiednich projektów budżetu miasta, oraz wdrażanie praktycznych działań w ramach przyjętego budżetu, a także
- koordynację współpracy z innymi instytucjami publicznymi oraz prywatnymi.

Do obowiązków Burmistrza należy także:

- analizowanie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji zadań przewidzianych w strategii i w razie potrzeby podejmowanie odpowiednich działań zaradczych
- bieżące informowanie mieszkańców i radnych o stanie realizacji zadań zapisanych w strategii
- przygotowanie rocznych raportów z realizacji strategii dla Rady Miasta.

Dla właściwej realizacji zadań Burmistrz może tworzyć zespoły zadaniowe złożone z pracowników samorządowych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców oraz może korzystać z opinii niezależnych ekspertów i innych instytucji. Instytucją wdrażającą Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta będzie Urząd Miasta Ogrodu Podkowa Leśna wraz z jednostkami podległymi. Do głównych zadań będzie należeć:

- przygotowanie niezbędnych dokumentów realizacyjnych, koordynacja działań pracowników własnych i partnerów społecznych oraz nadzór nad zewnętrznymi wykonawcami prac działającymi na podstawie stosownych umów
- kontrola formalna dokumentów księgowych i rozliczeniowych związanych z realizacją zadań strategii (jako część rutynowych działań Urzędu w zakresie realizacji budżetu i zadań własnych/zleconych)
- w przypadku zadań dofinansowywanych ze środków zewnętrznych, przygotowanie odpowiednich umowami sprawozdań do instytucji odpowiedzialnych za te środki.

Za stały, bieżący nadzór nad realizacją zadań i koordynację całości prac będzie odpowiadał przed Burmistrzem Koordynator ds. Realizacji Strategii Rozwoju Miasta. Szczególnie ważnym aspektem jest zapewnienie koordynacji poziomej pomiędzy zadaniami, tak aby się wzajemnie wspierały i składały się na jedną pożądaną całość. Koordynator będzie wspierał Burmistrza w bieżących relacjach z partnerami społecznymi oraz Komisjami Rady Miasta w zakresie wynikającym z realizacji strategii.

System wdrażania Strategii zakłada, że za koordynację wykonania każdego z zadań zapisanych w Planie odpowiada konkretna osoba spośród pracowników Urzędu Miasta lub instytucji samorządowych. Zadaniem tej osoby jest odpowiednie organizowanie pracy osób i instytucji zaangażowanych w realizację zadania, oraz podejmowanie wszelkich niezbędnych działań, aby w realizacji zadań przebiegała zgodnie z planem. W wypadku trudności i problemów osoba nadzorująca zadanie przedstawia Koordynatorowi ds. Strategii i Burmistrzowi Miasta rekomendacje odpowiednich działań zaradczych, zmierzających do usunięcia przeszkód lub poprawy sposobu realizacji zadania.

Niezbędna jest ścisła współpraca ze Skarbnikiem Miasta w zakresie bieżącego i długookresowego finansowania zadań, oraz z Komisjami Rady Miasta pełniącymi bieżący nadzór nad realizacją w imieniu mieszkańców.

Coroczną ocenę stanu realizacji Strategii w formie raportu przygotowuje dla Burmistrza Miasta koordynator ds. Realizacji Strategii Rozwoju Miasta. Raport zostanie przedłożony także członkom Rady Miasta, aby dokonali oceny stanu realizacji strategii za miniony rok oraz aktualności zapisów Strategii. Jeżeli wśród wniosków wynikających z tej oceny będą postulaty dot. aktualizacji lub modyfikacji konkretnych zapisów Strategii, to Burmistrz Miasta w porozumieniu z Radą Miasta przedstawi uchwałę dotyczącą takiej modyfikacji poprzedzając ją pełną analizą dostępnych opcji postępowania.

VI. Harmonogram czasowy realizacji zadań Strategii.

Harmonogram realizacji zadań Strategii Rozwoju Miasta Ogrodu Podkowa Leśna (2013 - 2025)															
Skrótowy tytuł zadania	Nr zadania	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Koordinacja:
org. ruchu	Zadanie 1.1.1		dok./inw.												Referat Inwestycji
ulice	Zadanie 1.1.2	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	Referat Inwestycji
cmentarz	Zadanie 1.2.1			przyc.	przyc.	inw.	inw.	inw.	inw.						Referat Inwestycji
MOK - teren i budynek	Zadanie 1.3.1	inw.					przyc.	przyc.	inw.	inw.	inw.				Referat Inwestycji
zagospod. klucz. obsz. w centrum miasta	Zadanie 1.3.2	inw.	inw.												Referat Inwestycji
budynek urzędu	Zadanie 1.3.3	remont			przyc.	przyc.	inw.	inw.							Referat Inwestycji
estetyka miasta	Zadanie 2.1.1.				zadanie ciągłe										Referat Planowania i Rozwoju Miasta
zwiększ. świadomości mieszcz nt lokalnej architekt.	Zadanie 2.1.2		album		zadanie ciągłe										Referat organizacyjny
karta mieszkańca	Zadanie 2.1.3 = 3.1.5			dok.	zadanie ciągłe										TPMOPL
zachowanie cennych architektonicznie budynków	Zadanie 2.1.4						zadanie ciągłe								Referat Planowania i Rozwoju Miasta
System Informacji Miejskiej	Zadanie 2.1.5					inw.	inw.								Referat Inwestycji
całościowa projekt uregulow gospodarki wodnej (wspólny proj)	Zadanie 2.2.1	przyc.	przyc.	przyc.	inw.	inw.	inw.								Referat Inwestycji
udrażnianie rowów melioracyjnych	Zadanie 2.2.2	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	zadanie ciągłe								Referat Inwestycji
mała retencja (alternatywa dla 2.2.1 - samodzielna realizacja, ale dłużej)	Zadanie 2.2.3	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.	inw.					Referat Inwestycji
inwentaryzacja zasobów przyrodniczych	Zadanie 2.3.1						zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
program pielęgnacji drzewostanu	Zadanie 2.3.2	dok.					zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
rewitalizacja parku	Zadanie 2.3.3		przyc.	inw.	inw.										Referat Gospodarki Miejskiej
zielone przejście z MOK do Pałacyku	Zadanie 2.3.4	przyc.	wymiana	wymiana											Referat Planowania i Rozwoju Miasta
edukacja ekologiczna	Zadanie 2.3.5						zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
zagospodarowanie Lasu Młochowskiego na cele rekreacji	Zadanie 2.4.1	przyc.	przyc.	inw.			zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
plan urządzania Lasu Młochowskiego	Zadanie 2.4.2						zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
edukacja przyrodnicza	Zadanie 2.4.3						zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
edukacja ekologiczna	Zadanie 2.5.1						zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
programy dot. energii odnawialnej (bezkosztowo)	Zadanie 2.5.2						zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
ograniczanie hałasu	Zadanie 2.5.3						zadanie ciągłe								Referat Gospodarki Miejskiej
działania integracyjne	Zadanie 3.1.1						zadanie ciągłe								Referat Organizacyjny
inicjatywa lokalna	Zadanie 3.1.2	przyc.					zadanie ciągłe								Referat Organizacyjny
program współpracy z organizacjami pozarząd.	Zadanie 3.1.3 = 3.5.3						zadanie ciągłe								Referat Organizacyjny
Podkowa Leśna - Polski Pomnik Historii	Zadanie 3.1.4	przyc.	dok.												Referat Planowania i Rozwoju Miasta
karta mieszkańca	Zadanie 3.1.5 = 2.1.3			dok.			zadanie ciągłe								TPMOPL

Działania samopomocowe / niepełnosprawni	Zadanie 3.2.1	przyc.																zadanie ciągłe	MOPS
przeciwdział wykluczeniu społ	Zadanie 3.2.2	przyc.	przyc.															zadanie ciągłe	MOPS
edukacja zdrowotna	Zadanie 3.2.3																	zadanie ciągłe	Sekretarz Miasta
bud. socjalne, potrzeby mieszkaniowe	Zadanie 3.3.1		inw.															zadanie ciągłe	Referat Planowania i Rozwoju Miasta
Strategia Działania Zesp Szkół Samorząd	Zadanie 3.4.1																	zadanie ciągłe	ZSS
e-oswiata	Zadanie 3.4.2	przyc.	przyc.	inw.	inw.													zadanie ciągłe	ZSS
zagosp. infr. Zesp Szkół Samorząd	Zadanie 3.4.3	inw.																zadanie ciągłe	Referat Planowania i Rozwoju UM / ZSS
CKiO	Zadanie 3.5.1																	zadanie ciągłe	CKiO
Biblioteka	Zadanie 3.5.2																	zadanie ciągłe	Biblioteka
wspier. działań kulturowtwórczych - Parafia	Zadanie 3.5.3 = 3.1.3																	zadanie ciągłe	Referat Organizacyjny
Stawisko	Zadanie 3.5.4																	zadanie ciągłe	Muzeum w Stawisku
rozwój sportu	Zadanie 3.6.1	dok.																zadanie ciągłe	ZSS
budowa i konserwacja infrastrukt. sport.	Zadanie 3.6.2	przyc.	inw.															zadanie ciągłe	Referat Inwestycji
współpraca z Policją, straż miejska i monitoring	Zadanie 3.7.1	dok.		inw.														zadanie ciągłe	Sekretarz Miasta
e-administracja	Zadanie 4.1.1	inw.	inw.															zadanie ciągłe	Sekretarz Miasta
edukacja cyfrowa	Zadanie 4.1.2																	zadanie ciągłe	Sekretarz Miasta
promocja miasta	Zadanie 4.2.1																	zadanie ciągłe	Sekretarz Miasta
współpraca z miastami ogrodami w tym PTO	Zadanie 4.2.2																	zadanie ciągłe	CKiO
park & ride, inne parkingi	Zadanie 4.3.1	inw.	inw.			inw.												zadanie ciągłe	Referat Inwestycji
promocja transportu zbiorowego	Zadanie 4.3.2																	zadanie ciągłe	Referat Organizacyjny
stojaki na rowery	Zadanie 4.3.3		inw.	inw.	inw.													zadanie ciągłe	Referat Inwestycji
strefa płatnego parkowania	Zadanie 4.3.4	przyc.	inw.															zadanie ciągłe	Referat Inwestycji
promocja lokalnych firm	Zadanie 4.4.1																	zadanie ciągłe	Referat Organizacyjny
wspier. lokowania w mieście pożądanym form działalności	Zadanie 4.4.2																	zadanie ciągłe	Referat Organizacyjny
plan aktywnej gosp nieruchomosciami	Zadanie 4.5.1	przyc.	przyc.	dok.														zadanie ciągłe	Referat Planowania i Rozwoju Miasta
audyt kosztów bież miasta i budżet zad	Zadanie 4.5.2																	zadanie ciągłe	Skarbnik Miasta
zachęty do płacenia PIT w Podkowie	Zadanie 4.5.3																	zadanie ciągłe	Skarbnik Miasta

 - zadanie określone jako priorytetowe dla realizacji celów Strategii

VII. Powiązanie z innymi Strategiami.

W tym rozdziale opisane zostały plany rozwojowe sąsiednich gmin, w takim zakresie, w jakim mogą mieć wpływ na realizację Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna.

VII.1. Gmina Brwinów

Gmina Brwinów posiada Strategię Rozwoju Gminy do roku 2013 uchwaloną w listopadzie 2005 roku (jest aktualizacją Strategii z 2003 roku). Koncentruje się ona na poprawieniu jakości życia mieszkańców (w tym m.in.: poprawa infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska naturalnego) stworzeniu warunków do społecznego rozwoju mieszkańców (w tym m.in.: edukacja, oferta kulturalna i sportowa, kształtowanie aktywności obywatelskiej), wzmocnienie potencjału gospodarczego gminy (w tym m.in. modernizacja połączeń drogowych, rozwój turystyki rekreacyjnej, itp.). Należy także zauważyć, że Strategia zakłada także realizację programu rozwoju kontaktów i współpracy z otoczeniem, w tym koordynację działań prorozwojowych realizowanych przez sąsiednie gminy. Cele określone w strategii Brwinowa są w swych sformułowaniach zbliżone do podkowieńskich, a tym samym komplementarne, bowiem będą realizowane na sąsiednim obszarze.

W grudniu 2004 Rada Gminy Brwinów przyjęła Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla wsi Żółtwin. Był on opiniowany i uzgodniony przez Urząd Miasta w Podkowie Leśnej w grudniu 2001, a następnie w marcu 2002.

Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla wsi Owczarnia został przyjęty Uchwałą z dnia 3 lutego 2006 roku. Był on opiniowany i uzgodniony przez Urząd Miasta w Podkowie Leśnej w listopadzie 2004 roku.

Z analizy planów uchwalonych dla wsi Żółtwin i Owczarnia wynika, że nastąpi intensyfikacja funkcji mieszkaniowej tych obszarów (zabudowa jednorodzinna z możliwością bliźniaczej), przy zmniejszeniu minimalnej dopuszczalnej powierzchni działki budowlanej do 1000 m² dla zabudowy wolnostojącej oraz 800 m² dla bliźniaczej – dla Żółtwin, oraz 900 m² dla zabudowy wolnostojącej i 600 m² dla zabudowy bliźniaczej na terenie wsi Owczarnia. Wielkości te są podwyższone do 1500-2000 m² na terenach zabudowy mieszkaniowej na obszarach rolniczych. Jednakże w obu przypadkach te wielkości stanowią znaczne obniżenie w stosunku do minimalnego normatywu 2500 m² jaki obowiązywał w starym Planie Zagospodarowania Przestrzennego z roku 1994, który stracił swą ważność. Wg. opinii przedstawicieli UMiG Brwinów oraz projektanta Planu decyzja ta wynikała z presji mieszkańców dla przyjęcia takiego rozwiązania. Miejski Plan Zagospodarowania Przestrzennego Żółtwin zakłada urbanizację blisko 80% całkowitej powierzchni sołectwa; dla Owczarni wskaźnik ten wynosi 70%. Jeśli przyjąć te wartości jako podstawę dla prognozy zaludnienia tych obszarów to należy oczekiwać, że na terenie Żółtwin i Owczarni liczba mieszkańców może wzrosnąć do 7500 (przy założeniu 2 osób/gospodarstwo) a nawet do ponad 11 000 (przy założeniu 3 osób/gospodarstwo). Jest to więc trzy lub nawet pięciokrotny wzrost liczby mieszkańców względem obecnego stanu.

Choć pewna część obszaru Żółtwin jest wydzielona w Planie Zagospodarowania jako strefa usług (od lat były tam m.in. ферmy drobiarskie oraz niewielkie zakłady wytwórcze i magazyny) ale większość przedsiębiorstw zaprzestała już działalności i oba sołectwa przekształcają się w obszary niemal jednolitej zabudowy mieszkaniowej. Z powodu rosnącej liczby pojazdów samochodowych na terenie Żółtwin - mieszkańcy tego sołectwa od lat narzekają na wzrastające trudności w przejeździe przez Podkowie Leśną. Podobnie negatywnie odbierają to mieszkańcy Podkowie Leśnej, przez teren której już ponad połowa samochodów przejeżdża tranzytem do Żółtwin i Owczarni. Istnieje jednak

możliwość modernizacji dojazdu do sołectwa Żółwin bezpośrednio od szosy katowickiej przez miejscowość Książenice na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki. W interesie Podkowy Leśnej leży popieranie projektu modernizacji drogi przez Książenice na terenie gminy Brwinów i gminy Grodzisk Mazowiecki (część drogi należy do powiatu).

Poza tym skrótem do szosy katowickiej, żaden z ww. planów nie przewiduje nowych alternatywnych dróg dojazdu do tych dwu miejscowości od strony północnej i wschodniej. Oznacza to, że znaczna część dodatkowego ruchu z szosy 719 do Żółwina będzie się nadal odbywała przez Podkowę lub obrzeża Milanówka (m.in. ul. Kazimierzowska).

Po konsultacjach przeprowadzonych w Urzędzie Miasta w Milanówku wydaje się, że nierealna jest również budowa nowej szosy wojewódzkiej, równoległej do szosy 719 i stanowiącej obwodnicę Grodziska, Milanówka i Brwinowa, która będąc położona blisko Żółwina i Owczarni ułatwiłaby komunikację z/do tych miejscowości z pominięciem Podkowy. Sprawa ta jest szerzej omówiona w części poświęconej wnioskowi.

W obecnym stanie należy się więc liczyć z dalszym wzrostem liczby pojazdów przejeżdżających tranzytem przez Podkowę Leśną. Dotyczy to szczególnie samochodów osobowych, bowiem staraniem władz Podkowy obowiązuje (od 2004) zakaz ruchu samochodów o masie powyżej 10t (tj. większości tzw. „tirów”) przez Podkowę (coraz częściej pojawiają się postulaty, aby ograniczenie to zaostrzyć do aut o mniejszym tonażu). Znaki zakazu ruchu pojazdów powyżej 10t ustawione są m.in.: (1) przy skrzyżowaniu ul. Brwinowskiej w Podkowie i trasy nr 719; na wjeździe do miasta od strony Owczarni oraz wsi Otrębusy. (2) Pozostaje jednak problem skutecznej egzekucji tego zakazu.

W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego dla działek nr 22/3 i 22/4 znajdujących się w obszarze wsi Żółwin (uchwalonym w roku 2000) została uwzględniona strefa cmentarza. Znajduje się ona we wschodniej części obszaru miejscowości Żółwin na terenie, co do którego do tej chwili nie został rozstrzygnięty spór dotyczący własności tych terenów (władze gminy prowadzą działania zmierzające do pozyskania tytułu własności tego terenu: obszar ok. kilkudziesięciu ha w centrum wsi - przy ul. Sportowej, na przeciwko szkoły). Nowo wybudowany cmentarz na tym terenie, po podpisaniu stosowanego porozumienia może zaspokajać potrzeby obu gmin w tym zakresie, co przewidziano w strategii rozwoju Podkowy Leśnej.

VII.2. Gmina Milanówek

Milanówek posiada zatwierdzoną w grudniu 2009 Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta na lata 2004-2020 (aktualizacja). Przewiduje ona, że celem nadrzędnym dla rozwoju miasta będzie „Utrzymanie i wzmacnianie dotychczasowego charakteru Miasta-Ogrodu”. W powyższy cel nadrzędny wpisują się następujące długookresowe cele strategiczne:

1. Przyspieszenie działań modernizacyjnych Milanówka (w tym m.in. budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, konserwacja rowów melioracyjnych przy zachowaniu naturalnych strumieni),
2. Podniesienie działań władz samorządowych, biznesu i mieszkańców na rzecz zrównoważonego rozwoju Miasta (w tym m.in. przestrzeganie zasad nadrzędności ochrony środowiska w planach zagospodarowania przestrzennego),
3. Rozwój funkcji: kulturalnej, rekreacyjnej Miasta w oparciu o tradycję i historię,
4. Nieustanna dbałość o wysoki poziom życia mieszkańców miasta,

5. Kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego,

6. Rozwój nowych przedsięwzięć gospodarczych, i wzmocnienie kondycji istniejących firm w Milanówku.

Analiza działań przewidzianych w strategii dla każdego z tych celów strategicznych wskazuje na sporą komplementarność w stosunku do strategii rozwoju Podkowy Leśnej, szczególnie w zakresie promocji, kultury a także pewnych aspektów rozbudowy infrastruktury – np. budowa ścieżek i parkingów rowerowych. Wydaje się, że w tym zakresie możemy liczyć na współpracę z Milanówkiem.

Milanówek posiada uchwalony w 2010 roku Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Milanówka na lata 2010-2017.

Niestety na obszarze pd-wsch części gminy Milanówek nie przewiduje się znaczących inwestycji drogowych, które mogłyby stworzyć realną alternatywę dojazdu do Żółtyna i Owczarni z pominięciem drogi przez Podkowę Leśną. Ul. Kazimierzowska stanowiąca naturalną, południową obwodnicę drogi przez centrum Podkowy jest wąska, kręta, zabudowana z obu stron nieruchomościami. Nawierzchnia tej ulicy została znacząco poprawiona w ostatnich latach, jednak tylko do granicy z Podkową Leśną. Dalej po terenie Podkowy Leśnej stanowi ona wąską i krętą drogę, której układu nie można znacząco poprawić pod kątem zwiększenia bezpieczeństwa ruchu pieszych oraz samochodów (poza ew. zamontowaniem fizycznych elementów na drodze wymuszających spowolnienie prędkości poruszających się pojazdów).

W chwili obecnej ulica Kazimierzowska a dalej Kwiatowa w Podkowie Leśnej nie stanowi znaczącej alternatywy dla ruchu do Żółtyna przez Podkowę, a jedynie stanowi drogę dojazdową do Owczarni.

Gorzej wyglądają perspektywy realizacji znajdującej się w planach (dawny Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Milanówka oraz w Studium Zagospodarowania Przestrzennego tego miasta) obwodnicy Grodziska, Milanówka i Brwinowa. Jej proponowany przebieg zakłada, że omija ona od południa Grodzisk i Milanówek, przecina szosę wojewódzką nr 719 przed dawnym szpitalem na Turczynku i od północy omija Brwinów kierując się w stronę Pruszkowa. Taki przebieg pozwoliłby na swobodny dojazd z obwodnicy do Owczarni i Żółtyna z pominięciem Podkowy. Zarówno Grodzisk jak i Brwinów są zainteresowane takim przebiegiem, ale Milanówek już nie. Od chwili sformułowania tych planów (ok. 10-15 lat temu) do dnia dzisiejszego tereny w pd. części tej gminy zostały w dużym stopniu zabudowane przez budownictwo mieszkaniowe. Istniałaby konieczność nie tylko wykupu gruntów rolnych pod drogę, ale także wyburzenia szeregu zabudowań. Są już znaczące protesty tamtejszych mieszkańców. Milanówek nie jest obecnie zainteresowany takim przebiegiem obwodnicy proponując jej przebieg po stronie północnej względem centrum Milanówka oraz modernizację szosy 719. W tym zakresie należy nadmienić, że sporządzony jest projekt jej modernizacji, z nowymi zjazdami do Podkowy na wysokości m.in. ul. Wiewiórek zaopatrzonymi w sygnalizację świetlną. Północny wariant przebiegu obwodnicy Milanówka nie stanowi żadnego alternatywnego rozwiązania dla komunikacji tranzytowej przez Podkowę do Żółtyna. W chwili obecnej trwa postępowanie administracyjne w sprawie wydania uzgodnienia warunków i realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie nowego przebiegu drogi wojewódzkiej 719 na terenie miast Milanówek i Grodzisk Mazowiecki.

VII.3. Gmina Nadarzyn

Gmina Nadarzyn przyjęła uchwałą z maja 2008 roku Strategię Zrównoważonego Rozwoju Gminy Nadarzyn do 2020 roku. Generalny cel kierunkowy zdefiniowany w Strategii brzmi w sposób

następujący: „Nadarzyn, gminą zrównoważonego rozwoju funkcji osiedleńczych, gospodarczych i rekreacyjnych, przy zapewnieniu zintegrowanej ochrony wartości przyrodniczo-kulturowych i krajobrazu oraz ładu przestrzennego”.

Cele strategiczne określają trzy kierunki działań: 1. Poprawa warunków życia mieszkańców (w tym m.in. rozbudowa infrastruktury technicznej), 2. Rozwój gospodarki lokalnej, 3. Ochrona i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego.

Wśród planowanych przedsięwzięć Strategia wymienia między innymi: rozbudowę infrastruktury edukacyjnej oraz rekreacyjno-sportowej, opracowanie brakujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i skuteczne egzekwowanie ich ustaleń, likwidacja niedoborów w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody, budowa ścieżek rowerowych, rozwijanie stałej współpracy z sąsiednimi gminami w celu koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska,

Aby umożliwić przyjęcie nowych inwestycji przemysłowych i mieszkaniowych, gmina Nadarzyn kontynuuje opracowywanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Trzy sołectwa graniczące z Podkowa Leśną (Nadarzyn, Stara Wieś, Strzeniówka) posiadają już takie Plany. Koncepcja zagospodarowania przestrzennego gminy zakłada, że strefa przemysłowo-usługowa jest zlokalizowana wyłącznie wzdłuż trasy katowickiej, zaś na pn. i na pd. od niej znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej, wraz z „usługami uzupełniającymi”, a także tereny leśne. Ograniczeniem dla działalności usługowej jest tutaj minimalna powierzchnia działki 3000 m² oraz wymóg zachowania powierzchni biologicznie czynnej powyżej 50%.

Podkowa Leśna graniczy z Nadarzynem poprzez Las Młochowski. Na jego obrzeżach nie jest planowana żadna znacząca inwestycja, ma dominować wyłącznie zabudowa mieszkaniowa. Wydaje się, że rozwój gminy Nadarzyn nie będzie kolidował z planami zawartymi w Strategii Rozwoju Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna.

VII.4. Strategia Województwa Mazowieckiego do roku 2030.

Choć zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 formalnie ma nadal tylko status projektu (przygotowanie dokumentu koordynuje Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego), ale zawarte w projekcie cele strategiczne prawdopodobnie już się nie zmieniają. Są to:

1. W obszarze Przemysł i produkcja *Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym.*
2. W obszarze Gospodarka: *Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.*
3. W obszarze Przestrzeń i transport: *Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.*
4. W obszarze Społeczeństwo: *Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.*
5. W obszarze Środowisko i energetyka: *Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska.*
6. W obszarze Kultura i dziedzictwo: *Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia*

Strategia Rozwoju Miasta Podkowy Leśnej jest zbieżna z następującymi priorytetami Strategii Rozwoju Mazowsza: gospodarka, przestrzeń i transport, społeczeństwo, środowisko i energetyka, kultura i dziedzictwo i w tych obszarach mamy jako miasto szanse na wsparcie realizację projektów wspólnych w ramach PTO bądź projektów samodzielnych, o ile wpłyną na osiągnięcie zamierzonych w Strategii Województwa Mazowieckiego. Ponieważ priorytety Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku wynikają wprost z planów dotyczących absorpcji środków unijnych w nowym okresie programowania (wyrażonych w zapisach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020) należy sądzić, że zbieżne cele rozwoju Podkowy Leśnej i całego Mazowsza dają również Podkowie Leśnej szanse na pozyskanie środków z tego budżetu, o ile potrafimy się wpisać w szczegółowe priorytety i warunki dostępu.

VII.5. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020.

W treści umowy stowarzyszeniowej Polski z Unią Europejską na lata 2014-2020 Polska zobowiązała się do realizacji wybranych 11 celów tematycznych Unii Europejskiej. Są nimi:

- Cel tematyczny 1. Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji oraz jego priorytety inwestycyjne.
- Cel tematyczny 2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych.
- Cel tematyczny 3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury.
- Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.
- Cel tematyczny 5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem.
- Cel tematyczny 6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.
- Cel tematyczny 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.
- Cel tematyczny 8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników.
- Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.
- Cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.
- Cel tematyczny 11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Przyjęte cele będą podstawą określania priorytetów inwestycyjnych na poziomie regionalnym zgodnie z którymi będą ogłaszane konkursy na projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Choć dokument ma status projektu priorytety inwestycyjne zostały określone na 9 osi priorytetowe:

- OŚ PRIORYTETOWA I - Innowacyjność i przedsiębiorczość

- OŚ PRIORYTETOWA II - Wzrost e-potencjału Mazowsza
- OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną
- OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu
- OŚ PRIORYTETOWA V – Rozwój regionalnego systemu transportowego
- OŚ PRIORYTETOWA VI - Rozwój rynku pracy
- OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
- OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu
- OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna

Poszczególnym osiom przypisano priorytety inwestycyjne zgodnie z celami Unii Europejskiej dla Polski na lata 2014-2020. W niektórych przypadkach osie priorytetowe realizują kilka celów tematycznych.

Zadania przewidziane do realizacji w niniejszej Strategii są zbieżne z przyjętymi celami tematycznymi UE, ponadto są zgodne z osiami priorytetowymi RPOWM 2014-2020. Jednak ze względu na wysokość dofinansowania oraz zasięg oddziaływania podkowieńskich projektów możemy liczyć na wsparcie tylko niektórych z zadań. W drodze konkursu należy ubiegać się co najmniej o dofinansowanie następujących zadań przewidzianych do realizacji w Strategii:

Zadanie 2.2.1 Udział w opracowaniu i realizacji całościowej koncepcji uregulowania gospodarki wodnej na terenie miasta i sąsiednich gmin w obszarze zlewni rzeki Rokitnicy.

Zadanie 2.2.2 Poprawa warunków do małej retencji na terenie miasta (na terenach publicznych i prywatnych), oraz ochrona zasobów wód podziemnych na terenie miasta.

Zadanie 2.3.3. Realizacja projektu rewitalizacji Leśnego Parku Miejskiego.

Również należy ubiegać się o dotacje UE w ramach tzw. Małych grantów na zadania określone w Celach szczegółowych nr 3.4 *Podnoszenie jakości edukacji i wychowania dzieci oraz młodzieży*, 3.5 *Utrzymanie wysokiego poziomu oferty kulturalnej w mieście, zwiększenie jej zróżnicowania oraz uczestnictwa mieszkańców w kulturze* oraz 3.6 *Rozwój oferty w zakresie sportu, rekreacji i kultury fizycznej dla osób w różnym wieku (w tym bazy sportowej)*. Wnioskodawcami w tym przypadku będą obok samorządu lokalnego instytucje publiczne jak: szkoła, centrum kultury, biblioteka i ośrodek pomocy społecznej. Należy również wspierać lokalnie działające organizacje pozarządowe, aby z sukcesem realizowały swoje projekty w tych obszarach ze wsparciem środków UE.

Szansę na dofinansowanie mają także zadania zaplanowane w obrębie celu strategicznego nr 4:

Zadanie 4.1.1 Uruchomienie i udostępnienie lokalnych usług publicznych za pomocą Internetu, takich jak np. e-administracja i e-oświata.

Zadanie 4.1.2 Podniesienie kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców.

Zadanie 4.3.1 Budowa parkingu Park & Ride oraz stanowisk postojowych w centrum miasta i przy pozostałych stacjach kolejki WKD.

W ramach RPOWM 2014-2020 założono funkcjonowanie nowego mechanizmu finansowego odzwierciedlającego w najwyższym stopniu politykę spójności. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne promować bowiem będą zintegrowane wykorzystanie funduszy. Możliwe będzie

łączenie wspólnych celów w formule partnerstwa. Na realizację projektów w ramach ZIT Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wyznaczono odrębną pulę środków unijnych. W chwili obecnej trwają ustalenia w sprawie priorytetów inwestycyjnych dla WOF Mazowsza i w sposób ogólny sformułowano, iż powinny to być działania przyczyniające się do rozwiązania problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i społecznych.

W nowym okresie programowania największe szanse na dotację uzyskają więc projekty zintegrowane, tzn. rozwiązujący wspólny cel na obszarze wykraczającym poza teren jednej gminy. W tym celu należy pogłębiać współpracę z najmniej z dwiema sąsiednimi gminami: Brwinowem i Milanówką, promując markę Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów jako trzech miast partnerskich przygotowanych do realizacji wspólnych przedsięwzięć. Obszar naszych trzech miast łączy bowiem wspólne uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne. Rozwiązania istotnych problemów naszych gmin niejednokrotnie wykraczają poza granice administracyjne każdej z gmin (m.in. gospodarka wodna z melioracją, transport, w tym przykład ścieżek rowerowych, rewitalizacja obszarów cennych przyrodniczo) a ich rozwiązanie na szerszej płaszczyźnie będzie efektywniejsze. Płaszczyzną współpracy jest także sektor społeczny trzech miast ogrodów, posiadający wspólne uwarunkowania (m.in. szybsze aniżeli w innych gminach starzenie się społeczeństwa, wysokie rozwarstwienie społeczne, duży odsetek osób z wyższym wykształceniem). Wynikają z tego nowe potrzeby społeczne, które należy kompleksowo odpowiadać. Wydaje się, że jest istotne aby idea Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów nie ograniczała się do współpracy międzygminnej, ale żeby oznaczała integrację i współpracę środowisk lokalnych naszych trzech miast.

VII.6. Wnioski

1. Z wyjątkiem planów intensyfikacji zabudowy mieszkaniowej na terenie sołectw Żółwin i Owczarnia (gm. Brwinów), która spowoduje docelowo zwiększenie liczby mieszkańców i zwiększony tranzyt aut przez centrum Podkowy, plany rozwojowe pozostałych miejscowości nie kolidują z planami i zapisami niniejszej strategii dla Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna.

2. Istnieje konieczność współpracy z sąsiednimi gminami w takich obszarach jak: transport, sieć wodno-kanalizacyjna i źródła zaopatrzenia miasta w wodę, wspólny cmentarz komunalny, kultura, turystyka, ciekły wodne, oświetlenie w ulicach granicznych.

Jednym z elementów tej współpracy jest podpisana w 2010 roku przez burmistrzów Brwinowa, Milanówka i Podkowy Leśnej Umowa o współpracy. Podyktowana dążeniem do wykorzystania potencjału spójnego pod względem funkcjonalnym i przestrzennym obszaru dla zapewnienia wszystkim gminom dalszego rozwoju, Umowa obejmuje następujące dziedziny współpracy:

- gospodarka komunalna,
- kultura,
- sport,
- turystyka,
- oświata,
- bezpieczeństwo publiczne,
- profilaktyka społeczna,

- ochrona środowiska naturalnego,
- pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na wspólne przedsięwzięcia.

W ramach deklarowanej w Umowie współpracy samorządy złożyły w lipcu 2012 roku zgłoszenie do udziału w projekcie pn.: Budowanie kompetencji do współpracy między samorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego (MF EOG 2009-2014). Zamierzeniem tego przedsięwzięcia jest opracowanie całościowego programu regulacji stosunków wodnych na obszarze trzech gmin celem przeciwdziałania zagrożeniom związanym z możliwością wystąpienia, przy obecnym stanie infrastruktury wodnej oraz zachodzącym zmianom klimatycznym, podtopień w okresach deszczowych oraz nadmiernych przesuszeń w pozostałych okresach.

3. Największym problemem pozostaje ruch tranzytowy przez Podkowę. Nie wydaje się realna budowa alternatywnej drogi dojazdu do Żółwina i Owczarni omijającej w prosty sposób Podkowę, bowiem nie pozwalają na to parametry dróg dojazdowych przez Milanówek. Sprawa modernizacji istniejących wymaga dalszych rozmów z sąsiednimi gminami. W pewnym zakresie problem tranzytu przez Podkowę zmniejszy się, jeśli zostanie zmodernizowana droga dojazdowa do Żółwina od strony szosy katowickiej (przez Książnice) – stanowiąc drogę dojazdową dla ciężkich samochodów. Należy współpracować z władzami Brwinowa i Grodziska Mazowieckiego oraz władzami powiatów pruszkowskiego i grodziskiego przekonując je do modernizacji tej właśnie drogi.

VIII. Załączniki:

VIII.1. Załącznik nr 1: Analiza SWOT *

* UWAGA: Analiza SWOT została wykonana w sposób uspołeczniony jesienią 2011r. i odzwierciedla stan na ten moment.

Wymiar środowiskowo-infrastrukturalny

Zagadnienie	Silna strona	Słaba strona	Szansa	Zagrożenia
Drogi	<p>1. Na zlecenie urzędu wykonano wstępną wariantową koncepcję organizacji ruchu. Odpowiada ona m.in. na oczekiwania mieszkańców dotyczące bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów oraz opisuje wiele środków technicznych uspokojenia ruchu w mieście. Koncepcja w tej postaci może być podstawą dalszych prac planistycznych.</p>	<p>1. Do chwili obecnej nie wybrano docelowego wariantu organizacji ruchu w mieście. Dalsza praca nad konkretnymi rozwiązaniami komunikacyjnymi musi obejmować uzyskanie społecznego konsensusu wobec wykorzystania środków technicznych uspokojenia ruchu i ograniczeń prędkości.</p> <p>2a. Poprawa przejezdności ulic w okresie roztopów, jako efektu wykonanych utwardzeń, nie idzie w parze z oceną jakości ulic (wyniki badań opinii mieszkańców – 82% ocena zła lub b.zła)</p> <p>2b. Niska trwałość nawierzchni tłuczniowych, które dominowały w programie utwardzeń, po kilku latach liczne dziury, konieczność stałych remontów.</p> <p>2c. Brak wieloletniego społecznie uzgodnionego planu przebudowy</p>		<p>1. Rosnąca liczba pojazdów na drogach Podkowy, wzrost ruchu samochodów o 40% na ul. Bukowej i Brwinowskiej w ciągu 4 lat, w tym ok. 30% przejeżdżających do Żółwina i Owczarni. Pogorszenie bezp. dla pieszych i rowerzystów. Brak chodników w szeregu ważnych dla bezpieczeństwa miejscach.</p>

		<p>dróg wraz z określeniem docelowych nawierzchni dla każdej z ulic.</p> <p>3. Brak możliwości uzyskania dotacji na drogi ze środków krajowych i EU – nasze drogi nie są priorytetem tych funduszy.</p> <p>4. Brak uzgodnienia co do przebiegu pd. obwodnicy Grodziska i Milanówka, która mogłaby przy jednym z wariantów częściowo przejąć obecny ruch do/z Żółtyna i Owczarni.</p>	<p>3. Możliwość uczestnictwa w szerszych programach organizacji i budowy ścieżek rowerowych (np. Stowarzyszenie Mazovia) występujących o środki zewnętrzne.</p> <p>4. Budowa autostrady A2 znacznie zmniejszy ruch kołowy po drodze 719 do Warszawy (przy założeniu niskich opłat bądź usługi nieodpłatnej).</p>	<p>2d. Niejasny stan podziemnej sieci gazowej – ryzyko, że trzeba będzie je wymieniać co będzie wpływać na plany remontów dróg.</p> <p>4. Jedna z opcji połączenia wjazdu obwodnicy Grodziska i Milanówka do trasy 719 mogłaby odciąć obszar Turczynka od strony Podkowy, choć ryzyko jej wyboru jest minimalne, podobnie jak – z powodu lokalnego konfliktu - budowa obwodnicy samego Milanówka</p>
Wodociąg i kanalizacja	<p>1. Zakończona inwestycja wodno kanalizacyjna pozwala skupić środki finansowe na inne cele, w tym głównie na przebudowę ulic. Wszyscy mieszkańcy mają możliwość podłączenia się do wodociągu oraz odprowadzania ścieków do sieci.</p> <p>2. Cena za wodę ze względu na</p>	<p>1. Tyko ok. 80% mieszkańców podłączyło się do obydwu sieci, mimo że jest to obowiązek ustawowy, motywują to brakiem środków na inwestycje i utrzymanie. Fakt ten podnosi koszty jednostkowe eksploatacji sieci dla pozostałych mieszkańców i miasta.</p> <p>2. Mimo niewysokich opłat za</p>	<p>1a. Szansą było by wybudowanie przez gm. Brwinów własnego ujęcia wody w południowej części gminy - do zaopatrzenia rosnącej liczby mieszkańców tej części gminy.</p>	<p>1a. Rozbudowująca się gmina Brwinów (południowa część gminy Brwinów, sołectwa Żółtyn, Owczarnia i Terenia – wzrost liczby mieszkańców), nie planuje w najbliższych latach (2-3 lata) budowy studni na tym terenie i chce kontynuować przesyłanie wody przez teryt. Podkowy. Latem gdy na obu terenach podlewane są ogrody spada</p>

	<p>zakończenie inwestycji w budowę sieci jest niska i ma szansę nie wzrosnąć znacząco w najbliższym czasie.</p>	<p>przyłączenie do sieci wod.-kan. uiszczanych w gminie koszty dokumentacji technicznej (projekty) wymaganej prawem do podłączenia wod-kan. są wysokie, a tym bardziej wykonanie samego przyłącza.</p> <p>3. Koszty odbioru ścieków są wysokie ze względu na (a) odległość na jaką są transportowane (do Grodziska) oraz (b) koszty stałej konserwacji przepompowni ścieków (konserwator zgłasza zrzut nieuprawnionych materiałów – brak świadomości ekologicznej).</p>		<p>ciśnienie w sieci.</p> <p>1b.W ciągu ostatnich 10 lat lustró wód gruntowych (badanych w 3 piezometrach w okolicy studni czwartorzędowych) nie obniżyło się i waha się w granicach 3,5-4,5 m p.p.t, mimo, że były w tym okresie lata suche i mokre. Ponadto pobór wód ze studni czwartorzędowej od 2008 zmniejszył się o ok. połowę. Należy prowadzić dalej monitoring i pożądane jest bilansowanie wymiany wody z Brwinowem w jak najkrótszych okresach czasu (poza sytuacjami ew. awarii).</p>
Sieć energetyczna	<p>1.Miasto od 2005 wymieniło już 73% ulicznych opraw oświetleniowych na energooszczędne. Dzięki temu roczne koszty en. elektrycznej wzrastały wolniej niż ceny energii.</p>	<p>2a.Niedostateczna jakość infrastruktury energetycznej (ZE wymienił zaledwie 30% okablowania na nowoczesne i jeszcze 27% wszystkich opraw ulicznych to lampy rtęciowe starego typu, nieoszczędne).</p> <p>2b.Właścicielami infrastruktury energetycznej są przedsiębiorstwa energetyczne, nie zainteresowane</p>	<p>1.Przetargi na dostawę prądu do budynków miejskich i infrastruktury miasta mogą nieznacznie zmniejszyć koszty jednostkowe</p> <p>2.Szansą byłaby przebudowa sieci na nowoczesną, podziemną.</p>	<p>1a.Z przyczyn uregulowań prawnych pozycja negocjacyjna gminy wobec Zakładu Energetycznego w sprawach związanych z ich inwestycjami sieciowymi stawia ją na słabszej pozycji, podobnie jak wszystkie inne samorzady.</p> <p>1b.Należy się spodziewać wysokich podwyżek kosztów energii z powodu podnoszenia</p>

		<p>bezpośrednio ich modernizacją.</p> <p>2c.Przestarzałe linie napowietrzne, poprowadzone wśród drzew są narażone na awarie, a mieszkańcy na przerwy w dostawach prądu.</p> <p>2d.Wysokie koszty przebudowy sieci w terenie zadrzewionym.</p> <p>2e.Ze wzgl. na parametry dróg w Podkowie przepisy budowlane nie zawsze pozwalają na zmieszczenie w pasie drogowym kabla energetycznego obok 3 istniejących sieci.</p>		<p>kosztów produkcji energii (koszty polityki unijnej - konsekwencje dla miasta i mieszkańców)</p>
Melioracja miasta	<p>1.Miasto posiada opracowaną koncepcję wykonania remontów i odbudowy rowów melioracyjnych</p> <p>2. Miasto wykonało inwentaryzację dna rowu RS-11 (Niwka) i rowu poza ewidencją RS 19/11 (wykonana niweleta)</p>	<p>1a. Nie wszystkie zaproponowane w koncepcji rozwiązania techniczne są pro-ekologiczne i mogą być kosztowne w eksploatacji.</p> <p>1b.W ostatnich latach (wysokie opady) niektóre tereny miasta są okresowo podtapiane (woda w piwnicach). Rowy na wielu odcinkach wymagają całkowitego odtworzenia, szczególnie dotyczy to jego przebiegu na terenach prywatnych nieruchomości. Konieczność udrożnienia odpływu z miasta (przepust nr 2 pod szosą</p>	<p>1a. W przypadku opracowania dokumentacji technicznej (całości lub części) istnieje możliwość pozyskania częściowego zewnętrznego finansowania przedsięwzięcia.</p> <p>1b.Budowane systemów małej retencji na działkach prywatnych może zatrzymać część wody opadowej w specjalnych zbiornikach, wodę</p>	<p>1.Nie wykonanie kompleksowych prac remontowych przywracających pełną drożność rowów - obszar Podkowy Leśnej (głównie cz. wschodniej, która znajduje się w naturalnej niecce) będzie okresowo podtapiany.</p> <p>2-3.W przypadku wykonania niewłaściwego udrożnienia w górnych odcinkach rowów poza terenem miasta (w gminie Brwinów oraz w Lesie Młochowskim – przez Nadleśnictwo) istnieje ryzyko</p>

		<p>719)</p> <p>2. Istnieje konieczność współpracy w tym zakresie z gminami ościennymi, Nadleśnictwem, a także z osobami prywatnymi na posesjach których przebiega rów.</p> <p>3. Intensywna zabudowa w centrum miasta, utwardzone ulice i powierzchnie parkingowe zmniejszają naturalne wsiąkanie wody i wzmagają ryzyko lokalnych podtopień z tego powodu.</p> <p>4. Niewystarczające egzekwowanie prawa w zakresie gospodarki wodnej (np. zasypane rowy melioracyjne na działkach prywatnych).</p>	<p>deszczową można wykorzystać na cele gospodarcze w okresie niskich opadów</p> <p>2. Fakt, że system gospodarki wodnej w Podkowie Leśnej jest częścią większego systemu gospodarki wodnej w zlewni rzeki Rokitnicy – koniecznym jest opracowanie całościowej koncepcji gospodarki wodnej na terenie gmin Podkowa Leśna (włączając w to Nadleśnictwo administrujące Lasem Młochowskim), gminy Brwinów, Nadarzyn, Milanówek i Grodzisk Maz (Książenice). Koncepcja musi uwzględniać aspekty ochrony przyrody (m.in. retencja) i ochrony przeciwpowodziowej – aby móc starać się o dofinansowanie z funduszy zewnętrznych.</p>	<p>większych podtopień na naszym terenie na który splotnie uwolniona woda - co tym bardziej nakazuje podjęcie współpracy.</p> <p>2. Ograniczenia wynikające z przepisów prawnych dla sprawnej realizacji przedsięwzięcia np. w formie spółki.</p> <p>5. Niestabilność klimatu jako zjawisko globalne, dotyczące również Podkowę Leśną.</p>
--	--	--	--	--

			Jedną z możliwych form współdziałania jest międzygminna spółka wodna (do dalszej analizy funkcjonalno-prawnej).	
Drzewa pomniki przyrody oraz pozostała zieleń na terenie miasta.	<p>1a. Wpis miasta do rejestru zabytków sprzyja ochronie drzewostanu i innej zieleni w mieście.</p> <p>1b. Duża liczba pomników przyrody (łącznie 410 drzew, z tego 300 na terenie zurbanizowanym miasta).</p> <p>Miasto wykonało ekspertyzy, zna stan drzew, posiada program pielęgnacji i uzyskało w 2011 środki na ich konserwację. Wszystkie drzewa pomnikowe na terenie miasta będą w tym roku (2011) poddane konserwacji</p> <p>2. Mieszkańcy wysoko cenią obecność i znaczenie przyrody w swoim otoczeniu (wyniki badań opinii).</p> <p>3.1 Centralne położenie Leśnego Parku Miejskiego jako</p>	<p>1. Z przeprowadzonych ekspertyz wynika obraz złego stanu zdrowotności drzew pomnikowych na terenie miasta co w dużej mierze jest funkcją ich wieku i warunków bytowania. Aż 264 drzewa (88%) zaliczone są do dwóch najniższych klas zdrowotności (stan słaby i bardzo słaby).</p> <p>2. Brak długofalowego programu wymiany i dosadzania drzew na terenie miasta, aby wymienić te, które w najbliższym czasie wypadną z powodu wieku i związanych z tym chorób.</p> <p>3.1 Brak społecznej zgody co do funkcji jaką ma pełnić Leśny Park Miejski dla mieszkańców.</p> <p>3.2 Brak realizacji projektu rewitalizacji Parku przyczynia się do:</p>	<p>1. Wpis miasta do rejestru zabytków m.in. ze względu na istniejącą zieleń pozwala uzyskać wyższą ocenę punktową przy ubieganiu się o dotacje zewnętrzne.</p> <p>2. Przygotowanie szerokiego programu odnowy drzewostanu daje szansę na utrzymanie charakteru miasta.</p> <p>3.1 Skuteczna realizacja Programu rewitalizacji Parku ochroni wymiar środowiskowy i pozwoli na właściwe i zgodne z tym pierwszym wykorzystanie wymiaru społecznego i kulturalnego dla lokalnej społeczności.</p> <p>3.3 Możliwość</p>	<p>1 Choć lipa drobnolistna jest drzewem długowiecznym, zły stan zdrowotny większości tych drzew niesie ryzyko wypadnięcia najokazalszych sztuk w tym samym czasie co będzie niepowetowaną stratą w sensie krajobrazowym.</p> <p>2a. Niebezpieczeństwo dla ludzi poruszających się pod drzewami, które są w złym stanie zdrowotnym.</p> <p>2b. Zacienienie znacznej części posesji przez drzewostan wzmacnia skłonność do szeregu chorób (alergicznym, reumatycznym, itp.) oraz powoduje, że przez większość dnia trzeba oświetlać mieszkania światłem elektrycznym.</p> <p>3. Brak wewnętrznej zgody na kompromisowy zakres Programu</p>

	<p>przyjaznego miejsca do zrównoważonych w formie oraz liczących z charakterem miasta sposobów integracji społecznej mieszkańców.</p> <p>3.2 Miasto posiada zatwierdzony kompleksowy program rewitalizacji Parku Leśnego Miejskiego, który obejmuje konserwację zieleni, remont małej architektury (w tym budowa bramy wejściowej i ogrodzenia), przebudowę oświetlenia w alei prowadzącej do Pałacyku oraz działania na rzecz dłuższego utrzymania wody w stawie w Parku. Na niezbędne prace jest obecnie wydane ważne pozwolenie (tzw. budowlane): m.in. oświetlenie drogi dojazdowej do pałacyku, ławki, brama, ogrodzenie. W zależności od posiadanych środków prace rewitalizacyjne można wykonywać etapami.</p> <p>3.3 Przygotowując plan rewitalizacji parku dokonano</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dalszej degradacji tkanki infrastrukturalnej (mostki, przepusty, ławki) - utrudniona dostępność do obiektu Pałacyku wieczorem i dla osób starszych - niskiej estetyki miejsca publicznego - pogarszania się bezpieczeństwa dla użytkowników Parku <p>3.3 LOP wskazuje, że dokumentacja inwentaryzacji parku nie zawiera inwentaryzacji przyrodniczej (poza wykonaną inwentaryzacją około 8 tys. drzew) i postuluje jej przeprowadzenie.</p> <p>3.4 Niekontrolowane zarastanie terenów zielonych i przestrzeni publicznej miasta</p>	<p>wykorzystania współpracy z wydziałem leśnictwa SGGW – zaangażowania studentów do programu dodatkowych inwentaryzacji i dokumentacji Parku i zieleni miejskiej</p> <p>3.4 Wykonanie przez służby leśne podlegające Starostwu odpowiednika „wieloletniego planu urządzenia lasu” na prywatnych działkach leśnych w Podkowie pomoże dbać o ten drzewostan.</p>	<p>rewitalizacji Parku może w praktyce po raz kolejny odsunąć możliwość starania się o środki zewnętrzne na to zadanie - zarówno jeśli różne środowiska zgłoszą formalnie chęć kolejnych ograniczeń, jak i rozszerzenia zakresu programu.</p>
--	---	--	--	---

	<p>inwentaryzacji i zbadania stanu ponad 8000 drzew w Leśnym Parku Miejskim. Każde z nich jest opisane.</p> <p>3.4 Miasto posiada wykonaną w 2005 roku przez Starostwo Powiatowe inwentaryzację stanu lasu na działkach prywatnych. Dokument zawiera opis taksacyjny lasu m.in. informację o gatunkach drzew, ich wiek.</p>			
Cmentarz		<p>1. Malejąca liczba miejsc pochówku na podkowińskim cmentarzu - praktycznie cmentarz jest zamknięty.</p> <p>2. Gmina nie jest właścicielem gruntu na terenie Dębaka, gdzie wyznaczona jest w MPZP lokalizacja nowego cmentarza. W celu wybudowania tam cmentarz należy teren kupić i ponieść wysokie nakłady na infrastrukturę.</p>	<p>3. Szansą jest porozumienie z gminą Brwinów nt. budowy wspólnego cmentarza na terenie Żółwina, jeśli gmina Brwinów uzyska prawo do tej działki od Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa.</p>	<p>2. Brak szczegółowych uzgodnień z Nadleśnictwem co do zakupu gruntu pod cmentarz na terenie Dębaka.</p>
Las Młochowski	<p>1. Fakt istnienia na terenie miasta tak dużego, zwarteo kompleksu leśnego, o bezpośrednim i łatwym</p>	<p>3. Istniejący Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chojnów w tym naszego Lasu Młochowskiego w granicach miasta zawiera zapisy o</p>	<p>4. Być może współpraca Miasta i Nadleśnictwa polegająca na koordynacji modernizacji systemów</p>	<p>4. Istniejący od dziesięcioleci system melioracyjny na terenie Lasu Młochowskiego jest niedrożny. Oryginalnie</p>

	<p>dostępie mieszkańców – w celach rekreacyjnych.</p> <p>2.Czytelna informacja o obszarze - oznakowanie istniejących ścieżek pieszych, rowerowych i konnych.</p> <p>3.Wg informacji Nadleśnictwa stan zdrowotności lasu jest dobry.</p>	<p>gospodarce leśnej, czyli kontynuacji pozyskiwania drewna w lesie. Choć na miejsce wyciętego lasu jest sadzony nowy (gatunki naturalnie dostosowane do danego siedliska co polepsza perspektywę zdrowotności lasu) to jednak przez pewien czas walory turystyczne danego fragmentu lasu spadają.</p>	<p>melioracyjnych na terenie zurbanizowanym i miejskim może zwiększyć szanse na pozyskanie zewnętrznych środków na ten cel dla obu podmiotów.</p> <p>3.Otwartość leśniczego na współpracę z mieszkańcami i inicjatywami społecznymi. Status Nadleśnictwa Chojnów (Leśny Kompleks Promocyjny) oraz Plan Urządzenia Lasu zawierają m.in. zobowiązania do tworzenia w lesie miejsc wypoczynku i rekreacji.</p>	<p>odprowadzał on nadmiar wód opadowych z Lasu do rowów melioracyjnych na terenie miasta (naturalny kierunek spływu). Po intensywnych opadach w ostatnich latach pewne fragmenty lasu znalazły się na wiele miesięcy pod wodą co zagraża zdrowiu drzew. Nadleśnictwo przewiduje w najbliższych latach remont sieci melioracyjnej. Istnieje zagrożenie, że nadmiar wody spłynie na obszar miasta (spadek w tę stronę) dodatkowo podnosząc poziom wód gruntowych i podtapiając piwnice domów na niższej położonych obszarach, jeśli nie będzie wystarczającego spływu poza Podkowę. Konieczność koordynacji udrażniania systemów melioracyjnych na obu obszarach.</p>
Urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne	<p>1. Cały teren miasta (w praktyce z wyłączeniem obszaru Lasu) jest wpisany do Rejestru zabytków z racji</p>	<p>4a.Stosunkowo niska ocena estetyki budynków publicznych i czystości miejsc publicznych (tylko niewielka przewaga odpowiedzi</p>		<p>3a.Brak określenia docelowej funkcji terenu obecnego terenu MOK będzie skutkowało dalszym brakiem decyzji o</p>

	<p>zabytkowego układu urbanistycznego i zieleni.</p> <p>2. Rada Miasta przyjęła w 2007 roku Plan zagospodarowania przestrzennego dla praktycznie całego obszaru miasta (wraz z kilkoma mniejszymi planami obejmuje on ponad 99% pow miasta). Tak więc prawo miejscowe chroni realizację ustaleń urbanistycznych (m.in. wskaźniki intensywności zabudowy, minimalne powierzchnie działek).</p> <p>3. Na zlecenie urzędu miasta wykonano inwentaryzację urbanistyczną ścisłego centrum miasta oraz sformułowano wariantowe propozycje zagospodarowania poszczególnych fragmentów centrum pod różne funkcje, z czego można korzystać podejmując kolejnych latach szczegółowe decyzje w miarę pojawiających się potrzeb i</p>	<p>pozytywnych nad negatywnymi w badaniach opinii mieszkańców).</p> <p>4b. Niska estetyka i funkcjonalność budynku Urzędu Miasta oraz pogarszający się jego zły stan techniczny (tj. wzrastające zagrożenie dla jego funkcji i przechowywanych zbiorów).</p> <p>5. Słabo oznakowane centrum miasta (z nielicznymi wyjątkami brak plansz z planami miasta i inną informacją kierunkową oraz turystyczno-historyczną)</p> <p>Nieuregulowany stan prawny części terenów prywatnych wykorzystywanych na drogi.</p> <p>6. Niedoceniona wartość prowadzenia długofalowej edukacji „architektonicznej” kierowanej do obecnych mieszkańców (dorosłych i dzieci), a szczególnie wobec nowych i potencjalnych mieszkańców.</p> <p>7. Brak przyjętej koncepcji zagospodarowania centrum miasta i precyzyjnego określenia funkcji</p>		<p>zagospodarowaniu tego obszaru miasta.</p> <p>3b. Nie jest znana faktyczna wykonalność transakcji wymiany działek prywatnych na miejskie w celu poprawy funkcjonalności przestrzeni publicznej.</p> <p>6. Mieszkańcy nisko oceniają skuteczność nadzoru budowlanego Starostwa Powiatowego nad inwestycjami prywatnymi na terenie miasta .</p>
--	---	---	--	---

	dostępnych środków – m.in. dotyczące zagospodarowania terenu MOK na cele sportowo rekreacyjne, a także rozwiązania dotyczące przejścia pomiędzy MOK a Parkiem.	przeźreni publicznych w mieście.		
Ochrona zabytkowego charakteru miasta	1.Wpis miasta do rejestru zabytków daje w praktyce prawną ochronę substancji architektonicznej oraz zieleni (opiniowane planów zagospodarowania terenu działki, wydawanie decyzji konserwatora ws. planowanych przedsięwzięć publicznych i prywatnych). 2.Ochrona konserwatorska poszczególnych obiektów pozwala na ich zachowanie, a to buduje markę miasta i wzmacnia jego unikalny charakter.	2a. Utrzymanie obiektów zabytkowych przez właścicieli jest bardzo kosztowne, a praktyczna możliwość otrzymania dotacji jest znikoma. 2b. Niektórzy właściciele obiektów wpisanych do gminnego rejestru zabytków nie stosują się zasad ochrony konserwatorskiej. 3. Brak wypracowanej koncepcji wykorzystania / remontu „zielonej willi – Jókawa” przy ul. Parkowej.		
Ekologia	1.Część mieszkańców stać na inwestycje proekologiczne mimo, że są bardzo kosztowne.	1a.Pomimo wysokiej deklarowanej świadomości ekologicznej, większość mieszkańców nie zachowuje się w sposób ekologiczny (wysokie zużycie źródeł	4. Dofinansowanie inwestycji proekologicznych jest nadal dostępne	7.Należy się spodziewać bardzo wysokiego wzrostu kosztów energii w nadchodzących latach (konsekwencje dla miasta i

	<p>2. Poprawny stan bud. publicznych (wykonano termomodernizację budynków szkoły i przychodni zdrowia) oraz wymieniono 3/4 opraw oświetleniowych na energooszczędne.</p>	<p>energii, wysoce konsumpcyjny tryb życia, itd.). Faktyczne zachowania większości mieszkańców pozwalają wyciągnąć wniosek o braku realnej świadomości ekologicznej – wbrew wysokiej samoocenie w tym zakresie.</p> <p>1b. Niewystarczające działania z zakresu edukacji ekologicznej kierowanej do dorosłych i dzieci.</p> <p>3. Silne zastrzeżenie miasta nie pozwala na realizację szerokiego programu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (en. słoneczna, pompy ciepła)</p>	<p>5. Rozwój nowych technologii na podstawie opracowań ekspertów (np. wykorzystanie biomasy do produkcji energii) stwarza szanse na wdrożenie ich również w Podkowie Leśnej, zgodnie ze specyfiką miasta, w tym we współpracy międzygminnej.</p> <p>6. Nowy system odbioru śmieci komunalnych ma szanse poprawić czystość miasta i lasu, a także powietrza (nielegalne spalanie odpadów w piecach i kominkach).</p>	<p>mieszkańców)</p>
--	--	--	---	---------------------

Wymiar gospodarczy

Zagadnienie	Silna strona	Słaba strona	Szansa	Zagrożenia
Dostęp do szerokopasmowego internetu – wspieranie budowania gospodarki opartej na wiedzy	1. Praktycznie wszyscy mieszkańcy mają dostęp do internetu siecią TP/Orange lub internetu komórkowego. Zrealizowana już inwestycja TP umożliwi na praktycznie całym obszarze miasta dostęp do usługi szeroko-pasmowego dostępu do Internetu.	1a. Silne zadrzewienie zakłóca na pewnych terenach miasta sygnał połączeń telefonii komórkowej i zmniejsza parametry korzystania z mobilnego Internetu. 1b. Silne zadrzewienie utrudnia odbiór sygnału telewizyjnego.	1. Rozwój usług szerokopasmowego Internetu poprawi konkurencyjność przedsiębiorstw, których efektywność zależy od szybkich i niezawodnych połączeń Internetowych (biura architektoniczne, graficy komputerowi, agencje reklamowe, wydawnictwa itp.)	1. Brak rozwoju konkurencji wśród operatorów telekomunikacyjnych utrzyma wysokie ceny świadczonych usług oraz brak motywacji do stałego rozwoju usług.
Budowanie pozytywnej marki miasta	1. Pozytywna marka miasta wspomaga podkowieńskich twórców i przedsiębiorców. Są rozpoznawani na rynku - jako pochodzący ze znanej i unikalnej w kraju miejscowości, zamieszkałej przez osoby zaangażowane w sprawy społeczne i publiczne [silne tradycje ruchu solidarnościowego i obywatelskiego, wysoka aktywność kulturalna, wysoka frekwencja w wyborach] , co		1. Pozytywna marka miasta w odbiorze zewnętrznym i wewnętrznym powinna być wsparta przez postrzeganie administracji samorządowej jako jednego z liderów w kraju zakresie sprawności i przyjazności w obsłudze.	

	<p>oznacza tzw. „dobry adres” i zwiększa ich wiarygodność. Jesteśmy coraz bardziej rozpoznawani jako członkowie społeczności ludzi twórczych, innowacyjnych i otwartych (patrz Festiwal Otwarte Ogrody). Taka marka miasta staje się szczególnie ważna dla przedsiębiorców pracujących w sektorach opartych na wiedzy, ale dotyczy wszystkich przedsiębiorców oraz mieszkańców. Ma też ważne znaczenie dla samoidentyfikacji mieszkańców – co odzwierciedlają badania opinii.</p>			
<p>Bezpieczeństwo dla firm, obywateli i przyjezdnych</p>	<p>1. Obywatele czują się bezpieczni. Ocena miejsc publicznych pod względem poziomu bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa w pobliżu miejsca zamieszkania jest pomiędzy „średnio” a „raczej bezpieczne”.</p>	<p>1. Jest to stan nietrwały, o który trzeba dbać w sposób ciągły bo poczucie bezpieczeństwa łatwo utracić.</p> <p>2. Komisariat w Podkowie Leśnej działa tylko w godzinach 8-20 i w czasie swojej pracy obsługuje Podkowę i Milanówek. Całodobowe patrole,</p>		

		<p>samochodowe są realizowane przez funkcjonariuszy komendy powiatowej.</p> <p>3. Istnieją miejsca, które uważa się za mniej bezpieczne.</p> <p>4. Zagrożenie na terenie miasta jest najmniejsze ze wszystkich jednostek w powiecie grodziskim.</p>		
Miejsca parkingowe na terenie miasta		<p>1. Niedostateczna liczba miejsc parkingowych.</p> <p>2. Brak polityki miasta zniechęcającej do parkowania w centrum, oraz zachęcającej do wykorzystania roweru lub innej alternatywnej formy.</p> <p>3. Niewystarczająca liczba przygotowanych miejsc do parkowania dla rowerów.</p>	<p>1a. Inne miasta mają doświadczenia ze stosowaniem stref ograniczonego parkowania – co częściowo rozwiązuje tam problem samochodów w centrum.</p> <p>1b. WKD planuje budowa parkingu Park & Ride na terenie bocznicy przy torach w Podkowie Głównej, co miasto wsparło pokrywając koszty dokumentacji projektowej.</p> <p>2. Szansą jest współpraca z gminą Brwinów w sprawie rozwoju transportu zbiorowego dla mieszk. Żółwina i Owczarni -</p>	<p>1. Potrzeby zapewnienia nowych miejsc parkingowych będą rosły wraz z urbanizacją Żółwina i Owczarni (ze względu na odległość do stacji kolejki WKD mieszkańcy tych terenów w większości będą korzystać z samochodu).</p>

			dowożącego ich do stacji WKD	
Rozwój usług kultury, wypoczynku, rekreacji i turystyki kwalifikowanej	<p>1.Podkowa stała się znana jako ponadlokalny ośrodek działań kulturalnych, co wspiera budowanie pozytywnej marki i tworzy ofertę dla mieszkańców, którzy są tym zainteresowani.</p> <p>2.Umiarkowany rozwój turystyki kulturowej i rekreacyjnej daje szansę na utrzymanie się obiektów gastronomicznych (restauracje, kawiarnie), lokalnych artystów, oraz na powstanie w przyszłości małych pensjonatów – stanowiąc źródło dochodów części mieszkańców oraz utrzymując przy życiu ofertę gastronomiczną dla mieszkańców (sam popyt wewnętrzny mieszkańców nie wystarczy do ich utrzymania).</p>	<p>1.Urudniony dostęp do CKiO, szczególnie po zmroku. Niski standard obecnego budynku dawnego MOK (miejsce zbiera się młodzieży) oraz nieuporządkowane otoczenie.</p> <p>2.Brak dobrej infrastruktury turystycznej (odnowionych ścieżek, tablice informacyjnych, Systemu Informacji Miejskiej).</p> <p>3. Bez realizacji opracowanego i zatwierdzonego Systemu Informacji Miejskiej - zgodnie z zapisami MPZP – nie ma możliwości zlikwidowania nieestetycznych i nieuporządkowanych reklam na terenie miasta.</p> <p>5. Brak miejsc noclegowych (dla turystów, rodzin mieszkańców, których nie można z różnych przyczyn zakwaterować w domu, gości oficjalnych czy artystów występujący w Podkowie).</p> <p>6. Istniejące formy promocji</p>	<p>2a.Na rozwój turystyki można wykorzystać środki finansowe z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (Program Lider – LGD „Zielone Sąsiedztwo”) ale tylko do 2014.</p> <p>2b.Z infrastruktury służącej turystyce i rekreacji korzystają i będą korzystać w równoprawny sposób mieszkańcy miasta.</p> <p>4. Współpraca z sąsiednimi gminami pozwoli stworzyć szerszą ofertę usług kultury, wypoczynku, rekreacji i turystyki, tak aby mieszkańcy aglomeracji warszawskiej mieli powód spędzenia tu całego dnia/weekendu, a najlepiej noclegu, czyli pozostawienia tu pieniędzy (jedna z funkcji podpisanego Porozumienia z Milanówkiem i</p>	<p>2.Nadmierna ilość turystów może stwarzać zagrożenie dla cennych zasobów miasta, w tym głównie przyrodniczych, a także może być źródłem hałasu i zakłóca codzienny spokój mieszkańców – dlatego miastu nie jest potrzebna turystyka masowa – a jedynie indywidualna turystyka kulturowa i rekreacyjna. Wydaje się, że takie zjawisko turystyki masowej nam nie grozi ale to zastrzeżenie, podnoszone przez część mieszkańców, powinno być ważnym wyznacznikiem polityki miasta w tym zakresie.</p>

		miasta nie są optymalnie dopasowane do potrzeb różnych grup odbiorców.	Brwinowem - Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów)	
Rozwój usług edukacyjnych, zdrowotnych i opiekuńczych	<p>1. Rozwój usług w tych sektorach (np. oferta rehabilitacji dla osób starszych, lekarze specjaliści) poszerza zakres usług dostępnych dla mieszkańców.</p> <p>2. Usługi z tego zakresu tworzą miejsca pracy na miejscu – których niedostatek został odnotowany w ankiecie opinii mieszkańców jako bardzo słaba strona miasta.</p> <p>3. Dobry dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej.</p>	<p>3. Niewystarczająca oferta specjalistycznej opieki zdrowotnej dla mieszkańców (niska ocena w badaniach opinii mieszkańców).</p> <p>4. Wzrastająca liczba osób w wieku emerytalnym, w tym wymagających opieki. Potrzeby w tym zakresie będą szybko wzrastać. Już dziś z badań opinii mieszkańców wynika „przeciętna” ocena możliwości skorzystania z usług opiekuńczych finansowanych przez gminę.</p>	<p>1. Z infrastruktury służącej edukacji i usług opiekuńczych korzystają lub będą korzystać w równoprawny sposób mieszkańcy miasta.</p> <p>2. Sektor prywatny sam dba o rozwój tych formy usług, należy tylko dbać o tworzenie dogodnych warunków do ich działalności (np. wynajem budynków na preferencyjnych warunkach, inne), oraz ustalić takie formy działania podmiotów, które nie będą kolidowały z potrzebami innych mieszkańców (np. zabezpieczenie miejsc parkingowych, ograniczanie hałasu, inne).</p>	
Rozwój usług opartych na	1. Rozwój przedsiębiorczości post-przemysłowej jest zgodny		1. Sektor prywatny sam dba o rozwój tej formy usług,	

wiedzy (ust. konsultingowe, prawne itp.)	z charakterem miasta (usługi nieuciążliwe) oraz generuje dochód dla miasta (część zapłaconego podatku dochodowego trafia do budżetu miasta).		należy tylko dbać o wspieranie tej formy działalności, oraz ustalić takie formy działania podmiotów, które nie będą kolidowały z potrzebami innych mieszkańców (np. zabezpieczenie miejsc parkingowych, inne).	
Działania na rzecz zwiększenia dochodów miasta	<p>1. Duża grupa płatników wysokiego PITu (II-gi próg podatkowy i wyżej)</p> <p>2. Bliskość Warszawy oraz możliwość sprawnego dojazdu kolejką WKD umożliwiają mieszkańcom zatrudnienie, tym samym uzyskiwanie dochodów.</p> <p>3. Silna marka miasta wypracowana np. w ramach Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów przyciągnie do miasta nowych inwestorów a obecnym przedsiębiorcom z branż około turystycznych (kawiarnie, kluby, pracownie sztuki, centra szkoleniowe, galerie, sale koncertowe,</p>	<p>1a. Wysoki poziom uzależnienia budżetu od dochodów mieszkańców płacących wysoki PIT, co oznacza, że spadek ich dochodów automatycznie odbija się na spadku dochodów budżetu.</p> <p>1b. Niskie wpływy z podatku od nieruchomości (charakter połowy działek generuje stosunkowo niższe wpływy podatkowe od tych gruntów).</p> <p>1c. Niskie wykorzystanie gruntów/majątku miasta do generowania dochodów.</p> <p>3. Brak wyraźnie akcentowanej polityki miasta w zakresie wspierania pożądaných dla miasta form działalności</p>	<p>4. Szansą jest powiązanie (w granicach obowiązującego prawa) dostępu do usług miasta finansowanych z budżetu z faktem zamieszkiwania i płacenia tu podatków (kiedyś była to kwestia meldunku, dziś corocznej deklaracji o miejscu zamieszkania w formularzu PIT). Tworzy to szansę na zwiększenie grupy osób płacących PIT na terenie miasta. Niezależnie od możliwych rozwiązań, potrzebna jest aktywna polityka miasta w tym zakresie.</p>	

	pensjonaty itp.) zapewni dodatkowe dochody.	gospodarczej mieszkańców.		
--	---	---------------------------	--	--

Wymiar społeczny

Zagadnienie	Silna strona	Słaba strona	Szansa	Zagrożenia
Mieszkańcy	<p>1. Wysoki odsetek osób z wyższym wykształceniem (34%). W ¼ rodzin są osoby z wyższym wykształceniem.</p> <p>2. Wysoki poziom aktywności obywatelskiej i zainteresowania sprawami miasta stanowi potencjał do wspólnych działań.</p> <p>3. Mieszkańcy są zadowoleni z zamieszkiwania w Podkowie Leśnej (75% zadowolonych i bardzo zadowolonych), podobnie wysoko oceniają miasto jako miejsce do życia.</p> <p>4. Wśród mieszkańców są osoby wybitne w swej dziedzinie, co jest elementem marketingu miasta i powodem przyciągania innych osób, gości, przyjezdnych oraz</p>	<p>1. W strukturze demograficznej mieszkańców wzrasta odsetek osób w wieku emerytalnym (21%) z czego aż 13% to młodzi emeryci w wieku 60-69 lat (przeciętna w Polsce 16%).</p> <p>2. Z badań ankietowych wynika, że poziom zaufania społecznego nie jest wysoki. Ponad 63 % Podkowian krytycznie ocenia solidarność mieszkańców i dbałość o dobro wspólne. Jest to jest jednak wynik znacznie lepszy niż średnia dla Polski (ok. 80-85%, jak wynika z różnych badań).</p> <p>3a. Różnorodność potrzeb i oczekiwań mieszkańców względem szeroko pojętej oferty miasta.</p> <p>3b. Konsumpcyjny model życia (m.in. wskaźnikami są wysokie zużycie wody, gazu i energii</p>	<p>1-2. Potencjał osób w wieku emerytalnym (zaangażowanie w życie miasta, społecznikostwo, dzielenie się wiedzą z młodym pokoleniem, poświęcanie czasu wolnego dla innych, możliwość działań samopomocowych, itp).</p> <p>5. Kontakty ze środowiskiem uchodźców daje szansę naszej młodzieży poznania wielokulturowości, jaka towarzyszy nowoczesnemu społeczeństwu.</p> <p>7. Dochody gminy zależą w ponad 50% od wysokości dochodów</p>	<p>1-3. Rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego i ujemny przyrost naturalny będą powodowały konkurowanie o środki finansowe pomiędzy potrzebami malejącej grupy osób młodych a potrzebami osób w wieku średnim i starszym.</p> <p>1-3. Zróżnicowanie społeczeństwa lokalnego (bardzo bogaci, większość średnio zamożna i bardzo biedni – dane w oparciu o badania ankietowe) może być przeszkodą w faktycznej realizacji programów integracyjnych. Najbogatsi mają wysokie oczekiwania, których spełnienie jest obiektywnie trudne.</p> <p>7. Z drugiej strony istnieje duże uzależnienie dochodów miasta, (które musi finansować stałe koszty usług), od zmiennych dochodów</p>

	zachęca do osiedlania się tu.	<p>elektrycznej)</p> <p>3c. Niewystarczająco skuteczna komunikacja o ofercie społecznej (kultura, pomoc społeczna, edukacja, zdrowie) – szczególnie do młodzieży i młodych dorosłych (przez nich do dzieci).</p> <p>3d. Obciążenie czasowe pracą i nauką poza Podkową powoduje m.in., że część mieszkańców nie zna oferty kulturalnej i integracyjnej, a także słabo angażuje się w życie miasta.</p> <p>5. Tymczasowość pobytu uchodźców osłabia przedsięwzięcia integracyjne.</p> <p>6. Niewykorzystana idea / instytucja wolontariatu w lokalnych działaniach.</p>	<p>mieszkańców zamieszkujących na terenie gminy – sukces finansowy mieszkańców przekłada się na dochody dla miasta i służy zaspakajaniu wspólnych potrzeb.</p>	<p>mieszkańców, które również zależą od sytuacji gospodarczej w kraju i metropolii warszawskiej. Jest to istotny czynnik, który utrudnia długoterminowe planowanie (czynnik niepewności).</p> <p>8. Praca oraz nauka w Warszawie powodują, że dla wielu osób Podkowa Leśna staje się sypialnią, zaprzestanie oferowania usług dla mieszkańców może te tendencje pogłębić.</p>
Organizacje pozarządowe	<p>1. Duża liczba organizacji pozarządowych (szczególnie licząc w stosunku do liczby mieszkańców – jeden z najwyższych w kraju wskaźników) oraz wysoka ich aktywność w życiu miasta.</p>	<p>1a. Stosunkowo dużej liczbie organizacji na terenie miasta towarzyszy zjawisko dość małej liczby osób w nich działających.</p> <p>1b. Niewielkie nakłady finansowe na działalność organizacji pozarządowych, co mogłoby by</p>	<p>4. Rosnąca aktywność obywatelska oraz profesjonalizacja działań oraz programy dotacyjne są szansą na rzeczywisty rozwój tego sektora na terenie miasta i w jego otoczeniu (Milanówek,</p>	

	<p>2. Jeszcze większy odsetek osób działających na rzecz miasta nieformalnie (wyniki ankiety).</p> <p>3. Środowiska osób działających w organizacjach pozarządowych należą do środowisk opiniotwórczych, przez co ich rola w życiu miasta jest znacząca i dostrzegana.</p>	<p>wspierać działania wolontariuszy.</p> <p>2-3. Pomimo wielu dobrych przykładów nie w pełni wykorzystany jest potencjał współpracy pomiędzy samymi organizacjami oraz organizacjami a instytucjami miejskimi.</p> <p>2-3. Słaba identyfikacja (i wsparcie) dla grup nieformalnych, liderów, animatorów działań lokalnych – w dalszym ciągu są duże możliwości wspierania aktywności społ w tym zakresie.</p>	<p>Brwinów, teren powiatu).</p> <p>Jest to ważne nie tylko z punktu widzenia działalności obywatelskiej, usług dla mieszkańców, ale i w perspektywie tworzenia w przyszłości miejsc pracy przez ten sektor – gospodarka oparta na wiedzy.</p>	
Pomoc społeczna	<p>1. Grupa osób potrzebujących wsparcia socjalnego jest mała ale istnieje i wymaga różnorodnej pomocy (jednak u sporej części z tych osób/rodzin występuje „syndrom zależności od pomocy” - niesamodzielność).</p> <p>2. Na terenie miasta działa OPS i równolegle dwie organizacje działające w obszarze pomocy społecznej.</p> <p>3. Istnieją liczne nieformalne inicjatywy samopomocowe</p>	<p>1. Braki w identyfikacji potrzeb grupy wymagającej wsparcia, w tym niewystarczające działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych z resztą społeczeństwa.</p> <p>2a. Z badania ankietowego wynika nieadekwatnie niska ocena działalności organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej (bogaci mieszkańcy nic o tym nie wiedzą, lub w swojej działalności organizacje te zupełnie się nie promują). Jednocześnie</p>	<p>2c. Szansą będzie wykorzystanie środków zewnętrznych na działania społeczne oraz promocja idei wolontariatu (programy pomocy sąsiedzkiej, współpraca z harcerzami, itp.)</p>	<p>1-3. Zróżnicowanie dochodowe społeczeństwa oraz rygorystyczne kryteria socjalne powodują, że wymiar potrzeb socjalnych może być wyższy aniżeli dane statystyczne. Niektóre osoby potrzebujące pomocy nie zgłaszają się, lub nie można im pomóc z przyczyn formalnych (OPS), lub ich potrzeby nie mogą być zaspokojone poprzez formy dotąd stosowane (organizacje pozarządowe, OPS).</p>

	wśród mieszkańców.	<p>mieszkańcy bogaci lub średnio zamożni nie garną się do pomocy dla innych, z wyjątkiem okazjonalnych zbiórek pieniężnych.</p> <p>2b. Pomoc świadczona przez istniejące instytucje i organizacje jest niewystarczająca. W opinii części mieszkańców pomoc jest świadczona zbyt formalistycznie, często w niewystarczających lub nieadekwatnych formach.</p>		
Edukacja	<p>1. Wysoka jakość nauczania we wszystkich szkołach podkowińskich (mierzona wynikiem egzaminów zewnętrznych a także w badaniach jakościowych – tzw. Edukacyjna Wartość Dodana) oraz obecność instytucji oświaty wszystkich szczebli sprawia, że Podkowa jest ponadlokalnym centrum edukacyjnym.</p>	<p>1a. Mało innowacyjne metody nauczania oraz brak nowoczesnie wyposażonych sal szkolnych np. laboratoryjnych są powodem że edukacja nie wykracza poza podstawowy program.</p> <p>2. Obiektywnie wysokie koszty edukacji (choć na podobnym poziomie jak w innych gminach w Polsce) oraz praktyczny brak szans dotowania przez inną gminę oferty fakultatywnej w szkole samorządowej).</p>	<p>1a. Ze względu na środowisko z jakiego pochodzą dzieci (wysoki poziom wykształcenia rodziców, edukacja jako wartość) jest możliwe osiągnięcie przez uczniów obiektywnie wysokich wyników w egzaminach zewnętrznych i utrzymanie dobrej pozycji szkoły w rankingach.</p> <p>1b. Nowoczesna infrastruktura edukacyjna w połączeniu z obiektywnie wysokimi wynikami w egzaminach</p>	<p>2. Ogólnie malejąca liczba dzieci (ujemny przyrost naturalny) może w skutkować spadkiem subwencji oświatowej z MEN i koniecznością ponoszenia coraz wyższych dotacji na utrzymanie szkoły z budżetu miejskiego.</p>

			zewnątrznych uczniów stanowi o atrakcyjności miasta dla obecnych przyszłych mieszkańców (wpływ na decyzje o zamieszkaniu dla młodych ludzi z dziećmi w wieku szkolnym).	
Kultura	<p>1. Duża liczba osób i instytucji działających w obszarze kultury, w tym światowej sławy artyści sprawia, że Podkowa jest ponadlokalnym centrum kulturalnym (analogicznie jak szkoły). Działalność kulturalna buduje pozytywną markę miasta.</p> <p>2. Instytucje kultury prowadzą program animacji kulturalnej (ocena możliwości podejmowania własnych działań artystycznych przez mieszkańców jest wysoko oceniana w badaniach), angażując mieszkańców do tworzenia kultury, a nie bycia tylko jej odbiorcą, co jest zgodne z oczekiwaniami</p>	<p>1. Mimo dużej liczby uczestników wydarzeń kulturalnych grupa osób na stałe uczestniczących jest dość stała. Zły stan infrastruktury ośrodka kultury (d.MOK-u), oraz słaba dostępność Pałacyku (nieoświetlona droga dojazdowa i dojścia) utrudnia realizację części działań.</p> <p>2. W opinii części mieszkańców informacja o ofercie kulturalnej jest niewystarczająca, choć ta sama informacja dociera również do osób zamieszkujących poza Podkową (m.in. Milanówek, Brwinów).</p> <p>3. Mimo wielu bezpośrednich rozmów, obserwacji oraz ankiet oferta kierowana do młodzieży nie wydaje się być wystarczająca</p>	<p>1. Podjęcie szerokiej współpracy pomiędzy instytucjami życia kulturalnego oraz aktywnymi mieszkańcami, w tym z sąsiednich gmin, gwarantuje wzmocnienie marki miasta, w tym także dostęp do zewnętrznych środków finansowych (granty i dotacje zewnętrzne) na tę działalność.</p>	<p>1. Nie wykorzystany potencjał współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w zakresie kultury nie pozwala uzyskać efektu synergii.</p> <p>1-4. Możliwe konkurowanie o finanse na kulturę z potrzebami infrastrukturalnymi (np. drogi). Recesja gospodarcza może sprawić, że na kulturze bardziej będziemy skłonni oszczędzać aniżeli w innych dziedzinach życia.</p>

	<p>mieszkańców oraz trendem.</p> <p>4a. Mieszkańcy wysoko oceniają działalność podkowieńskiej biblioteki, centrum kultury oraz Muzeum w Stawisku.</p> <p>4b. Podkowieńskie instytucje kultury są także wysoko oceniane na poziomie ogólnopolskim.</p> <p>3. Istnieje i jest realizowana strategia działania Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich, wypracowana w ramach Programu Narodowego Centrum Kultury i w konsultacjach z mieszkańcami.</p>	<p>(wyniki ankiety najgorzej oceniają dostępność różnych form spędzenia czasu wolnego przez młodzież). Nie można wykluczyć, że znacząca część młodzieży nie jest skłonna do współdziałania w sposób formalny.</p>		
Sport	<p>1. Oddanie do użytku dwu nowoczesnych sal sportowych przy obu szkołach zwiększa możliwość czynnego uprawiania sportu oraz uczestnictwa jako widz w imprezach sportowych, co jest zgodne z oczekiwaniami mieszkańców (wyniki ankiety</p>	<p>2. Mała liczba klubów sportowych na terenie miasta.</p> <p>3. Brak ogólnodostępnej infrastruktury sportowej (kortów, boisk do gier zespołowych – tylko jedno przy szkole samorządowej)</p> <p>4. Niskie nakłady przeznaczane dotąd na sport.</p>	<p>2. Współpraca z sąsiednimi gminami i działającymi na ich terenie klubami sportowymi poprzez tworzenie sekcji, organizację turniejów i zawodów sportowych.</p> <p>3. W Żółwinie</p>	<p>4. Brak koncepcji rozwoju sportu w mieście (dla różnych grup wiekowych) niesie ryzyko nieefektywnego wykorzystania nowopowstałej i istniejącej infrastruktury sportowej.</p> <p>6. Rosnąca liczba obiektów sportowych w bezpośrednim sąsiedztwie Podkowy Leśnej oraz w</p>

	<p>pokazują niezadowolające oceny mieszkańców dot. możliwości uprawiania sportu, jak i udziału jako widz w imprezach sportowych).</p>	<p>5. Koszty utrzymania nowej sali sportowej (po jej otwarciu) będą wysokie (ogrzewanie, nadzór, itp.)</p>	<p>wybudowano boisko do piłki nożnej (Orlik). Burmistrz gm. Brwinów zadeklarował możliwość korzystania z boiska przez podkowian.</p> <p>4. Świadomość znaczenia sportu w utrzymaniu dobrego zdrowia rośnie w społeczeństwie, co będzie się przekładać na realne wykorzystanie obiektów sportowych teraz i w przyszłości.</p>	<p>mieście, które będą potencjalnie konkurowały o użytkowników.</p>
--	---	--	--	---

VIII.2. Załącznik nr 2: Wyniki priorytetyzacji zadań. Analiza rozkładu głosów uczestników spotkania 13.04 w sprawie ustalenia zadań priorytetowych w ramach Strategii.

Metodologia:

Priorytetyzacja zadań w ramach strategii była ostatnią częścią warsztatu nr 12 w dniu 13 kwietnia 2012 r. Zgodnie z instrukcją przekazaną uczestnikom mogli oni wskazać spośród ponad 60 zadań najwyżej 5 zadań jako „pilne i ważne” (WP), najwyżej 5 jako „pilne” (P) oraz najwyżej 5 jako „ważne” (W). Zatem łącznie każda osoba mogła wskazać maksymalnie 15 zadań. Wypełnione ankiety oddały 24 osoby.

Należy podkreślić, że metoda taka służy jedynie do wyłonienia grupy zadań najczęściej wskazywanych (co pozwala określić je jako priorytety strategii), ale nie służy do ścisłego porównywania liczby punktów jakie otrzymały dalsze w kolejności zadania, szczególnie te, z niską liczbą wskazań. Mogą być nadal obiektywnie ważne dla miasta i konieczne w realizacji, ale nie wiążą się z rozwiązywaniem jakiegoś palącego problemu i stąd nie nazwiemy ich priorytetowymi.

Robocze definicje terminów, przekazane uczestnikom:

Ważne (W) – Zadania uznane za bardzo ważne dla realizacji celów strategii rozwoju miasta, ale których realizacja nie wymaga koniecznie podjęcia natychmiastowych działań.

Pilne (P) – Zadania, których realizację trzeba podjąć jak najszybciej (priorytet czasu), często ich realizacja warunkuje rozpoczęcie lub zakończenie innego zadania.

Ważne i pilne (WP) – Kryterium łączące cechy dwu pierwszych – sugeruje konieczność realizacji tak ze względu na priorytet ważności jak i priorytet czasowy (jak najszybciej).

Analiza wyników została dokonana w 3 wymiarach:

- a) analiza bezwzględnej liczby punktów każdego z ocenianych zadań (pierwszych 10)
- b) analiza liczby punktów wg celów szczegółowych (jako suma wskazań które padły na wszystkie zadania w ramach danego celu szczegółowego) – również pierwszych 10, ze wskazaniem także na zadania, które otrzymały najwyższą liczbę punktów
- c) analiza ze względu na rodzaj wskazań (ważne, pilne, ważne i pilne)

Ad a) Pojedyncze zadania, które otrzymały najwięcej punktów - w kolejności:

19 punktów Zadanie 1.3.1 – Określenie funkcji oraz zagospodarowanie terenu MOK.

18 punktów Zadanie 1.1.2 Przyjęcie całościowego planu organizacji ruchu w mieście ze wskazaniem na sposoby ograniczania prędkości pojazdów i zapewnieniem priorytetu dla pieszych i rowerzystów.

17 punktów Zadanie 4.3.1 – Budowa parkingu park & ride oraz stanowisk postojowych w centrum miasta i przy pozostałych stacjach kolejki WKD.

- 16 punktów Zadanie 2.3.3 – Realizacja projektu rewitalizacji Leśnego Parku Miejskiego.
- 15 punktów Zadanie 1.1.1 Przyjęcie społecznie uzgodnionego planu modernizacji ulic z określeniem rodzaju nawierzchni i jego realizacja.
- 15 punktów Zadanie 2.2.2 – Zapewnienie drożności rowów melioracyjnych na terenie miasta.
- 14 punktów Zadanie 3.4.3 – Zagospodarowanie nowej infrastruktury Zespołu Szkół Samorządowych dla dzieci i mieszkańców oraz koordynacja wykorzystania infrastruktury obu szkół w godzinach pozalekcyjnych.
- 11 punktów Zadanie 2.1.1 – Poprawa estetyki terenów publicznych miasta, w tym uporządkowanie reklam.
- 11 punktów Zadanie 2.1.4 – Zachowanie cennych architektonicznie obiektów w Podkowie Leśnej, w tym willi Jókawa.
- 10 punktów Zadanie 3.3.1 – Wypracowanie wieloletniej polityki mieszkaniowej miasta określającej możliwe sposoby rozwiązywania problemów osób kwalifikujących się do tej formy pomocy.
- 10 punktów Zadanie 3.4.1 – Aktualizacja programu edukacyjno-wychowawczego Zespołu Szkół Samorządowych, z uwzględnieniem edukacji przedszkolnej, inicjowanie i wspieranie współpracy wszystkich placówek oświatowych i kulturalnych na terenie miasta.
- 10 punktów Zadanie 3.7.1 – Opracowanie i realizacja planu rozwoju sportu i rekreacji w mieście z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania bazy sportowej i rekreacyjnej.

Lista wszystkich zadań oraz liczba wskazań jakie otrzymały znajduje się na końcu niniejszej analizy.

Ad b) Analiza liczby punktów wg celów szczegółowych (jako suma wskazań które padły na wszystkie zadania w ramach danego celu szczegółowego) – pierwszych 10.

Ponieważ wiele zadań w ramach celów szczegółowych wzajemnie się uzupełnia lub warunkuje realizację - uważamy, że do celów analizy należy rozpatrywać także liczbę wskazań na poziomie celów szczegółowych bowiem to wskazuje na priorytetowe kierunki. Jak można dostrzec - wyniki nie różnią się znacząco od tych z pkt a).

Liczba wskazań przypadających na cele szczegółowe (pierwszych 10)							
L.p	Numer celu szczegółowego	Nazwa celu	Łączna liczba punktów	Wskazana dominująca cecha	Najczęściej wskazywane zadanie w tym celu	Zadania jakie otrzymały najwyższą liczbę wskazań w ramach danego celu szczegółowego	Liczba wskazań
1	1.1	Bezpieczne ulice o satysfakcjonującej mieszkańców nawierzchni	33	WP	1.1.2	Przyjęcie całościowego planu organizacji ruchu w mieście ze wskazaniem na sposoby ograniczania prędkości pojazdów i zapewnieniem priorytetu dla pieszych i rowerzystów	18

					1.1.1	Przyjęcie społecznie uzgodnionego planu modernizacji ulic z określeniem rodzaju nawierzchni i jego realizacja.	15
2	4.3	Zwiększenie dostępności i płynności parkowania w centrum miasta	32	WP	4.3.1	Budowa parkingu park & ride oraz stanowisk postojowych w centrum miasta i przy pozostałych stacjach kolejki WKD.	17
					4.3.3	Budowa miejsc do bezpiecznego parkowania dla rowerów (stojaki dla rowerów)	8
3	2.1	Ochrona zabytkowego charakteru miasta	32	W	2.1.1	Poprawa estetyki terenów publicznych miasta, w tym uporządkowanie reklam.	11
					2.1.4	Zachowanie cennych architektonicznie obiektów w Podkowie Leśnej w tym willi Jókawa.	11
4	2.2	Kompleksowe uregulowanie stosunków wodnych na terenie miasta.	29	P	2.2.2	Zapewnienie drożności rowów melioracyjnych na terenie miasta.	13
					2.2.1	Udział w opracowaniu i realizacji całościowej koncepcji uregulowania gospodarki wodnej na terenie miasta i sąsiednich gmin w obszarze zlewni rzeki Rokitnicy.	8
5	2.3	Zachowanie i odnowa drzewostanu oraz ochrona flory i fauny w Podkowie Leśnej	29	W	2.3.3	Realizacja projektu rewitalizacji Leśnego Parku Miejskiego	16
6	3.4	Podnoszenie jakości edukacji i wychowania dzieci oraz młodzieży.	27	WP	3.4.3	Zagospodarowanie nowej infrastruktury Zespołu Szkół Samorządowych dla dzieci i mieszkańców oraz koordynacja wykorzystania infrastruktury obu szkół w godzinach pozalekcyjnych	14
					3.4.1	Aktualizacja programu edukacyjno-wychowawczego Zespołu Szkół Samorządowych, z uwzględnieniem edukacji przedszkolnej (...)	10

7	1.3	Poprawny stan i budynków obiektów miejskich	26	WP	1.3.1	Określenie funkcji oraz zagospodarowanie terenu MOK	18
8	3.1	Wspieranie integracji mieszkańców oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnymi w realizacji zadań miasta	21	W	3.1.1	Kontynuacja kluczowych działań służących integracji mieszkańców jako wspólnoty samorządowej (m.in. Festiwalu Otwarte Ogrody, Uniwersytetu Otwartego Pokolenia, Autosacrum i innych) oraz wzmacnianiu więzi ze społecznościami Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów	9
					3.1.2	Tworzenie warunków do rozwoju nowych inicjatyw mających na celu integrację mieszkańców, zgłaszanych przez organizacje, grupy nieformalne i pojedynczych mieszkańców – w tym wykorzystanie możliwości „inicjatywy lokalnej”.	6
9	4.5	Działania na rzecz zwiększenia dochodów miasta	20	WP	4.5.2	Analiza wydajności źródeł dochodów, audyt kosztów bieżących miasta, oraz wprowadzenie elementów budżetowania zadaniowego	8
					4.5.3	Stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców do płacenia podatków PIT w Podkowie Leśnej oraz rejestrowania tutaj firm przez nich prowadzonych.	7
10	3.7	Rozwój oferty w zakresie sportu, rekreacji i kultury fizycznej do osób w różnym wieku (w tym bazy sportowej)	15	P	3.7.2	Opracowanie i realizacja planu rozwoju sportu i rekreacji w mieście z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania bazy sportowej i rekreacyjnej.	10
					3.7.1	Budowa, modernizacja oraz stała konserwacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej dla młodzieży i osób dorosłych.	5

Ad c) Analiza ze względu na rodzaj wskazań (ważne i pilne, ważne, pilne).

Analizując powyższe listy należy zwrócić uwagę na rodzaj priorytetu jaki nadali uczestnicy danemu zadaniu. Spośród zadań, które otrzymały najwyższą liczbę punktów jako jednocześnie ważne i pilne uczestnicy spotkania określili najczęściej zadania:

1.3.1 Określenie funkcji oraz zagospodarowanie terenu MOK - 11 wskazań jako ważne i pilne,

- 4.3.1 (Budowa parkingu park & ride oraz stanowisk postojowych w centrum miasta i przy pozostałych stacjach kolejki WKD - 10 wskazań jako pilne i ważne),
- 1.1.2 Przyjęcie całościowego planu organizacji ruchu w mieście ze wskazaniem na sposoby ograniczania prędkości pojazdów i zapewnieniem priorytetu ... - 8 wskazań jako ważne i pilne,
- 3.4.3 Zagospodarowanie nowej infrastruktury Zespołu Szkół Samorządowych dla dzieci i mieszkańców oraz koordynacja wykorzystania infrastruktury ... - 7 wskazań jako ważne i pilne,
- 1.1.1 Przyjęcie społecznie uzgodnionego planu modernizacji ulic z określeniem rodzaju nawierzchni i jego realizacja - 6 wskazań jako ważne i pilne, ale też 5 wskazań jako pilne,
- 2.3.3 Realizacja projektu rewitalizacji Leśnego Parku Miejskiego - 6 wskazań jako ważne i pilne, choć aż 7 wskazań jako ważne,
- 2.1.4 Zachowanie cennych architektonicznie obiektów w Podkowie Leśnej, w tym willi Jókawa - 5 wskazań jako ważne i pilne.

Jako ważne były określane najczęściej zadania:

- 2.3.3 Realizacja projektu rewitalizacji Leśnego Parku Miejskiego - 7 wskazań jako ważne oraz 6 wskazań jako pilne i ważne,
- 2.1.1 Poprawa estetyki terenów publicznych miasta, w tym uporządkowanie reklam - 7 wskazań jako ważne,
- 3.4.1 Aktualizacja programu edukacyjno-wychowawczego Zespołu Szkół Samorządowych, z uwzględnieniem edukacji przedszkolnej, inicjowanie i wspieranie współpracy wszystkich placówek oświatowych i kulturalnych na terenie miasta - 6 wskazań jako ważne,
- 3.3.1 Wypracowanie wieloletniej polityki mieszkaniowej miasta określającej możliwe sposoby rozwiązywania problemów osób kwalifikujących się do tej formy pomocy - 5 wskazań jako ważne, choć również 5 wskazań jako pilne.

Jako pilne zostały określone zadania:

- 2.2.2 Zapewnienie drożności rowów melioracyjnych na terenie miasta - 13 wskazań jako pilne,
- 3.7.1 Opracowanie i realizacja planu rozwoju sportu i rekreacji w mieście z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania bazy sportowej i rekreacyjnej - 6 wskazań jako pilne,
- 3.3.1 Wypracowanie wieloletniej polityki mieszkaniowej miasta określającej możliwe sposoby rozwiązywania problemów osób kwalifikujących się do tej formy pomocy - 5 wskazań jako pilne, choć również 5 wskazań jako ważne – j.w.,
- 1.1.1 Przyjęcie społecznie uzgodnionego planu modernizacji ulic z określeniem rodzaju nawierzchni i jego realizacja - 5 wskazań jako pilne, choć jednocześnie aż 6 wskazań jako pilne i ważne – j.w.,
- 2.3.4 Zapewnienie przejścia między terenem MOK, a Pałacym Kasyno – 6 wskazań jako pilne,

4.5.3 Stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców do płacenia podatków PIT w Podkowie Leśnej oraz rejestrowania tutaj firm przez nich prowadzonych – 5 wskazań jako pilne.

Powyższe wskazania były istotnym wskazaniem przy budowaniu harmonogramu realizacji strategii na najbliższe lata. Należy podkreślić, że przy wszystkich 3 wymiarach analizy powtarzają się praktycznie te same zadania.

Wnioski z analizy:

Rozkład wskazań, zarówno na poziomie celów szczegółowych jak i pojedynczych zdań pokazuje, że uzyskana tą metodą lista zadań priorytetowych jest tematycznie zróżnicowana i choć (zgodnie z oczekiwaniami) rozpoczyna się od zadań drogowych, to obejmuje jednak zadania ze wszystkich 4 celów strategicznych. Odpowiada to zatem dobrze ustaleniom analizy SWOT i zasadom zrównoważonego rozwoju, które nakazują równomierne inwestowanie we wszystkie wymiary życia lokalnej wspólnoty.

Operując nazwami celów szczegółowych dostrzegamy następujące postulowane w ramach jej aktualizacji - priorytety strategii:

Bezpieczeństwo ruchu drogowego, jakość ulic i dostępność miejsc parkingowych:

1.1 Bezpieczne ulice o satysfakcjonującej mieszkańców nawierzchni - 33

4.3 Zwiększenie dostępności i płynności parkowania w centrum miasta - 32

Ochrona środowiska naturalnego, w tym rewitalizacja parku i równowaga stosunków wodnych:

2.2 Kompleksowe uregulowanie stosunków wodnych na terenie miasta. – 29

2.3 Zachowanie i odnowa drzewostanu oraz ochrona flory i fauny w Podkowie Leśnej – 29

Poprawa stanu kluczowych terenów i budynków w centrum miasta i ochrona jego zabytkowego charakteru:

2.1 Ochrona zabytkowego charakteru miasta - 32

1.3 Poprawny stan budynków i obiektów miejskich – 26

Wysoka jakość oświaty i wychowania młodzieży:

3.4 Podnoszenie jakości edukacji i wychowania dzieci oraz młodzieży – 27

3.7 Rozwój oferty w zakresie sportu, rekreacji i kultury fizycznej do osób w różnym wieku (w tym bazy sportowej) – 15

Wspieranie integracji mieszkańców:

3.1 Wspieranie integracji mieszkańców oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnymi w realizacji zadań miasta – 21

Działania na rzecz zwiększenia możliwości finansowych miasta:

4.5 Działania na rzecz zwiększania dochodów miasta – 20

Tworząc listę należy wyjaśnić co powoduje, że pewne oczywiste i konieczne do realizacji cele (jak zapewnienie bezpieczeństwa, kultura, pomoc społeczna, edukacja ekologiczna i inne działania na rzecz środowiska, warunki do rozwoju indywidualnej działalności gospodarczej, itp.) nie uzyskują wysokiej liczby wskazań w takim „rankingu”, mimo że w zasadniczym stopniu stanowią o wysokiej jakości życia w mieście. Jako mieszkańcy nie mamy poczucia, że ich realizacja jest zagrożona, nie jest to obecnie postrzegane jako „problem”. Dopiero gdy się tak stanie – ich pozycja na liście priorytetów

gwałtownie wzrosło. Nie oznacza to zatem, że można o nich zapominać przy konstruowaniu harmonogramu i budżetu realizacji strategii – bowiem pogorszenie sytuacji w każdym z tych w/w obszarów będzie dotkliwie rzutowało na percepcję jakości życia w mieście – do której już się przyzwyczailiśmy.

Wśród w/w dziedzin, należy wskazać na jedną, która wymaga szczególnej uwagi i prawdopodobnie sporych nakładów finansowych – Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom (...). Z badań ankietowych przeprowadzonych w 2011 r. wynika (co całkowicie potwierdzają statystyki policyjne), że czujemy się bezpiecznie. Ale ten stan jest z zasady nietrwały i obniżenie poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców miasta w wyniku kilku gwałtownych zdarzeń drastycznie obniżyłby standard życia w mieście (np. część naszych zachowań społecznych i codziennych musiałaby ulec zmianie). W odróżnieniu od pozostałych w/w dziedzin, które nie otrzymały wysokiej liczby wskazań i wymagają głównie mądrej kontynuacji, problematyka bezpieczeństwa ze względu na wysokie ryzyko jakie tworzy jego pogorszenie, powinna zostać podniesiona do rangi dodatkowego priorytetu w zaktualizowanej strategii.

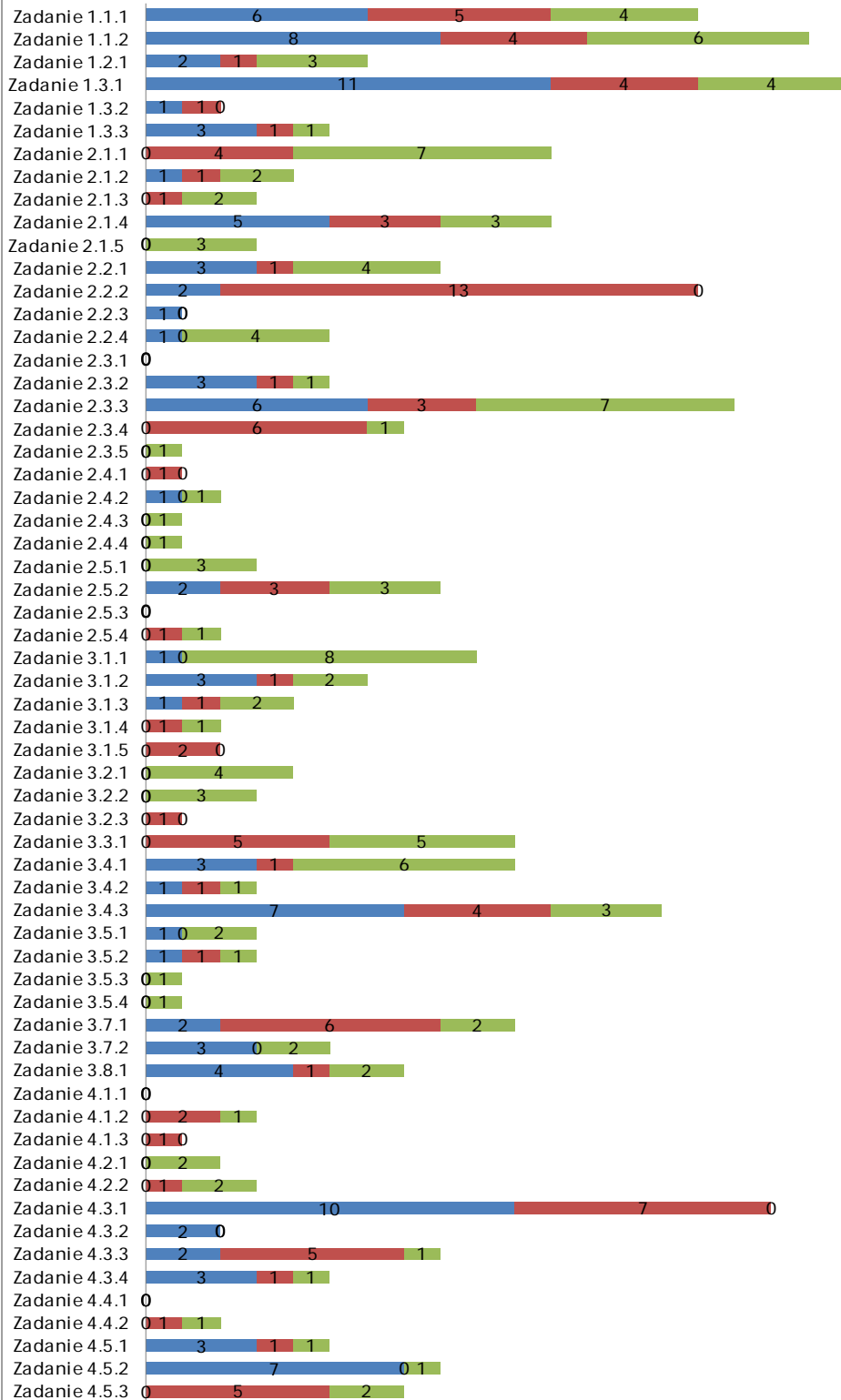
Proponujemy więc ustalenie dodatkowego priorytetu w strategii:

3.8 Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i osobom przyjezdnym oraz lokalnym firmom

Wykres z liczbą wskazań na poszczególne zadania:

Częstotliwość zaznaczeń

■ WP ■ P ■ W

Numeracja w tabeli jest zgodna z listą na której uczestnicy spotkania oddawali swe głosy. Lista zadań została ponadto uaktualniona, w tym zmieniono numer zadania (3.7.1 i 3.7.2 na 3.6.1 i 3.6.2 oraz celu szczegółowego 3.8 na 3.7 oraz zadania 3.8.1 na 3.7.1. 2. W uaktualnionej liście zgodnie z dyskusją zrezygnowaliśmy z zapisania zadań: 2.4.1, Kontynuacja akcji sprzątnięcia lasu, 2.5.2 Wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami, w tym utrzymanie i promocja selektywnej zbiórki śmieci, 4.1.1. Stały monitoring dostępności i jakości szerokopasmowego Internetu dla mieszkańców.

VIII.3. Spis tabel

Tabela 1 Zmiany liczby ludności w latach 2007-2012 (według faktycznego miejsca zamieszkania).	13
Tabela 2 Struktura wiekowa mieszkańców Podkowy Leśnej w %	14
Tabela 3 Struktura mieszkańców Podkowy Leśnej pod względem ekonomicznym	15
Tabela 4 Porównanie danych GUS oraz US za lata 2005-2007 dotyczących przedsiębiorczości	48
Tabela 5 Dochody podatników z najwyższego progu podatkowego oraz ich udział w podatkach miasta (lata 2005-2007).	48
Tabela 6 Liczba uczniów w placówkach edukacyjnych.	50
Tabela 7 Liczba uczniów z obwodu szkoły i spoza obwodu szkoły.	51
Tabela 8 Prognozowana liczba dzieci (0-19 lat) dla powiatu grodzkiego, województwa mazowieckiego i Polski.....	51
Tabela 9 Liczba i rodzaje świadczeń MOPS w latach 2005-2011	56
Tabela 10 Liczba i rodzaj świadczeń udzielonych w latach 2005-2011 w odpowiedzi na trudną sytuację życiową (liczba rodzin).	56
Tabela 11 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej niezależnie od jej rodzaju, w tym praca socjalna w latach 2005-2011.	57
Tabela 12 Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w latach 2005-2011 wg źródeł finansowania (bez świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych).....	57
Tabela 13 Udział wydatków na pomoc społeczną (wraz z kosztami utrzymania ośrodka) w budżecie gminy.....	57
Tabela 14 Statystyki biblioteczne w Podkowie i na tle powiatu i województwa w 2012 roku.	60
Tabela 15 Dochody gminy z PIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2011 r. (według faktycznego miejsca zamieszkania).....	70
Tabela 16 Dynamika dochodów miasta w latach 2008-2013.....	70
Tabela 17 Dynamika wydatków miasta w latach 2008-2013.	74

VIII.4. Spis wykresów

Wykres 1a Odsetek mieszkańców Podkowy Leśnej w wieku 60-69 lat.	14
Wykres 2b Odsetek mieszkańców Podkowy Leśnej w wieku poprodukcyjnym.....	15
Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego w Podkowie Leśnej.....	16
Wykres 4 Współczynnik przyrostu naturalnego ludności Podkowy Leśnej.....	16
Wykres 5 Procentowy udział ludności z wykształceniem wyższym w Podkowie Leśnej	17
Wykres 6 Procentowy udział ludności z wykształceniem średnim w Podkowie Leśnej.....	17
Wykres 7 Ocena gminy jako miejsca do życia	18
Wykres 8 Poziom zadowolenia z zamieszkiwania w gminie.....	18
Wykres 9 Poziom zainteresowania sprawami gminy.....	18
Wykres 10 Poziom wód gruntowych w 2012 roku	22
Wykres 11 Ocena mieszkańców dot. transportu w gminie.....	34
Wykres 12 Wydatki na infrastrukturę drogową w Podkowie Leśnej.....	36
Wykres 13 Zużycie energii elektrycznej przez mieszkańców Podkowy Leśnej.....	40
Wykres 14 Zużycie energii elektrycznej przez mieszkańców Podkowy Leśnej.....	40
Wykres 15 Zużycie energii elektrycznej przez mieszkańców Podkowy Leśnej.....	41
Wykres 16 Liczba podmiotów gospodarczych w Podkowie Leśnej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	46
Wykres 17 Liczba podmiotów gospodarczych w Podkowie Leśnej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na tle kraju.....	47
Wykres 18 Współczynnik solaryzacji dla szkół podstawowych w Podkowie Leśnej na tle innych gmin, powiatu i grupy porównawczej.	52
Wykres 19 Współczynnik solaryzacji dla szkół ponadpodstawowych w Podkowie Leśnej na tle innych gmin, powiatu i grupy porównawczej.....	52
Wykres 20 Wydatki na oświatę i wychowanie w przeliczeniu na jednego mieszkańca w zł.....	53
Wykres 21 Udział subwencji oświatowej w wydatkach na oświatę.	53
Wykres 22 Ocena mieszkańców dotycząca szkół, przedszkoli oraz miejsc i sposobów spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.	55
Wykres 23 Udział wydatków na opiekę społeczną w wydatkach ogółem.	58
Wykres 24 Wydatki na opiekę społeczną w przeliczeniu na jednego mieszkańca	58
Wykres 25 Ocena mieszkańców dotycząca pomocy, opieki społecznej oraz zdrowotnej.	59
Wykres 26 Czytelnicy Bibliotek Publicznych na 1000 mieszkańców.....	60
Wykres 27 Udział wydatków na kulturę w wydatkach ogółem.....	62
Wykres 28 Wydatki na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca	62

Wykres 29 Wyniki opinii mieszkańców na temat usług kultury, sportu i rekreacji (wartości średnie w skali od +2 do -2).....	63
Wykres 30 Udział wydatków na sport w wydatkach budżetu miasta.....	63
Wykres 31 Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na terenie Podkowy Leśnej	64
Wykres 32 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	65
Wykres 33 Ocena bezpieczeństwa miejsc publicznych w Podkowie Leśnej	68
Wykres 34 Ocena bezpieczeństwa w bezpośrednim miejscu zamieszkania.....	68
Wykres 35 Dochody ogółem na 1 mieszkańca.	72
Wykres 36 Dochody własne do dochodów ogółem.....	72
Wykres 37 Udział dochodów z PIT w dochodach ogółem.....	73
Wykres 38 Wydatki Podkowy Leśnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca.	75
Wykres 39 Wydatki na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca.....	76
Wykres 40 Wydatki bieżące miasta w wydatkach ogółem w %.	76
Wykres 41 Udział wydatków na administrację.....	77
Wykres 42 Udział wydatków na kulturę fizyczną i sport.....	78